

Vinica slavnemu rojaku

Na sobotni slavnosti v tem belokranjskem kraju je o Otonu Župančiču govoril njegov sorojak, pesnik Lojze Krakar

Velika kulturna prireditev v spomin in počastitev dela Otona Župančiča ob 100-letnici njegovega rojstva je bila v soboto, 21. januarja, v Vinici. Slabo vreme ni zadržalo častilcev pesniške besede moza, ki mu je zibelka stekla prav v tem belokranjskem okoljskem kraju, da se ne bi udeležili slavnosti v razširjeni in prenovljeni dvorani gasilskega doma. Med obiskovalci je bilo več najvišjih predstavnikov slovenskega političnega in kulturnega življenja, najštevilnejši pa so bili vendarle domači, Župančičevi krajanji.

Po pozdravni besedi Radka Poliča, predsednika belokranjskega odbora za proslavljanje Župančičeve stoletnice, ki se je zahvalil Vinčanom za trud pri ureditvi za ta del Bele krajine pomembnega kulturnega prostora, je o Otonu Župančiču govoril dr. Lojze Krakar, pesnik in profesor za zadrski

fakulteti, belokranjski rojak iz Semiča.

Župančič ni le bard iz velike moderne, med tistimi štirimi možmi, ki so krepko pokrili in počez preorali slovensko poezijo, marveč se je v svojih pesmih, je dejal Lojze Krakar, boril za visok namen: „Za to, da bi njegov narod na razpotju cest preživel in živel dalje, da bi bil prisoten v vseh dogodkih, ki odločajo o njem – in da bi končno sam odločil o sebi.“

Govoru je sledil recital izbora iz Župančičevih pesmi, ki so ga izmenoma izvajali slušateljki igralske akademije, igralci Mladinskega gledališča iz Ljubljane in amaterskega gledališča iz Horjula.

IZOBRAŽEVALNO DOPOLDNE PROSVETNIH DELAVCEV – Učitelji iz novomeške občine med ponedeljkovim predavanjem Franca Šetinca, sekretarja IK predsedstva CK ZKS, v novomeškem Domu JLA, v torek pa so obiskali (po skupinah) več delovnih organizacij. (Foto: J. Pavlin)

Potrebna sta znanje in pogum

Franco Šetinc v Novem mestu govoril prosvetnim delavcem in sekretarjem OO ZK iz štirih občin

Več kot 500 prosvetnih delavcev iz novomeške občine je 23. januarja v amfiteatrski dvorani Doma JLA v Novem mestu pazljivo sledilo Francu Šetincu, sekretarju izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS, ki je govoril o smereh razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja oziroma o temi, ki jo je v svoji znani razpravi obdelal Edvard Kardelj.

Šetinčevim predavanjem se politično in družbenoekonomsko izobraževanje pedagoških

delavcev iz vseh šol in drugih vzgojnoizobraževalnih ustanov v novomeški občini. Popoldne je sekretar izvršnega komiteja

• TISOČLETNO PRIJATELJSTVO

V slovenskem jeziku velja, da umreča samo človek in čebela. Vsa druga bitja samo poginejo. Milan Markelj je v celostanski reportaži „Tisočletno prijateljstvo“ pospremil čebelo na njeni poti skozi zgodovino ter povzel, kako so s to pridno živalco ravnali Dolenjci in Slovenci.

• RESNICA PESTI

Če bi bil Mate Parlov Muhamed Ali, bi zdaj rekel, da je največji. Naš stalni sodelavec za vprašanja „pesti“ Marjan Skumavc je prisostvoval večini dvobojev na Matejavi poti do svetovnega vrha. Zdjaj, ko se je veliko navdušenje že nekoliko poleglo, je napisal prispevek „Resnica pesti“.

• HIŠA ANGELČKOV

Leopold Kozlevčar iz Slovenske vasi pri Sentrupertu ima enega največjih, če ne največji zasebni muzej na Slovenskem. Trubarjev ciborij, gotski in baročni angelčki, slike, Kozlevčarjevi življenjski in zbirateljski poti je v reportažnem zapisu „Hiša angelčkov“ sledil Ivan Zoran.

Franco Šetinc

govoril o tej temi na seminarju, ki ga je pripravil medobčinski svet ZK za Dolenjsko za sekretarje osnovnih organizacij ZK iz črnomajške, metliške, novomeške in trebanjske občine ter za druge družbenopolitične delavce. Na tem seminarju je sekretar medobčinskega sveta ZK Lojze Šterk udeležence seznanil s pogloblitimi nalagami pred slovenskim in jugoslovanskim kongresom ZK.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Danes na Bizeljsko

Začenja se posavski praznik vina

Vinogradniki iz Posavja danes praznujejo. Popoldne se bodo zbrali na Bizeljskem razstavljalci cvička in bizeljčana in prisostvovali podelitvi diplom za najboljše vinske vzorce, razstavljene v zadružnem domu. Tridnevna prireditev pod naslovom „Praznik posavskih vin 77“ se bo začela s sprevidom domačinov po vasi in nadaljevala s kulturno prireditvijo in vinski pokašnjo na razstavišču v zadružnem domu.

Za jutri ob 14. uri je v zadružnem domu napovedano predavanje o sajenju mladih vinogradov in mehanizaciji v sodobnem vinogradništvu. Gospodinje bodo ob isti uri lahko v osnovni šoli prisluhnile predavanju o zmrzovalni tehniki. Ob 15 uri pripravljajo šolarji kulturni program in otvoritev razstave fotografij in risb. Istočasno vabijo goste na ogled razstave starinskih vinogradniških orodij in na tekmovalstvu za kraljico vina 77. Enako kot prejšnji dan bo tudi to popoldne zabaval obiskovalce plesni ansambel, da bo poskušna vabljivejša.

Vinska razstava na Bizeljskem bo odprta še v soboto, 29. januarja. Prireditelji vabijo prebivalce Posavja in Dolenjske, naj v teh dneh obiščejo gostoljubno Bizeljance in poskusijo, kar so zadnje jesen rodile trte.

ZIMSKO VESELJE V PEČICAH

Po nekajletnem premoru šolarji in odrasli smučarji iz brežiške občine spet uživajo zimsko veselje na zasneženih pobočjih v Pečicah. Smučarsko društvo je prejšnji teden montiralo vlečnico in z njo se bodo tečajniki z osnovne šole in šolskega centra do konca tedna vsak dan vozili na vrh brežiškega smučarskega središča.

KOMU ODGOVORNE FUNKCIJE?

V torek, 24. januarja, sta občinski svet Zveze sindikatov in OK SZDL Brežice razpravljala o evidentiranih možnih kandidatih za delegate družbenopolitičnega zbora, za vodilne funkcije v občinski skupščini in skupščinah SIS. Za predsednika občinske skupščine Brežice je evidentiran Stanko Rebernik, za podpredsednika inž. Franc Filipčič, prof. Marjan Gregorič in Ivan Germovšek, za predsednika IS pa Stane Ilc. Za predsednika zbora združenega dela sta evidentirana Jožica Lapuh in Bruno Potokar, za predsednika družbenopolitičnega zbora pa Milena Jesenko in Rudi Pičnik.

SNEG PO NAROČILU – Nezmotljivi vsemirski uri, ki teče na Zemlji že milijone let, se je letos posrečilo, da je „starka zima“ prišla ravno pravi čas in razgrnila belo odejo za naše šolarje, ki so si nekateri bolj, drugi manj prislužili prave počitnice na snegu. Smučanja, drsanja, sankanja in kepanja bo na pretek, saj nam vremenarji v naslednjih dneh obljublajo še nekaj centimetrov debelejšo snežno odejo. Mladim počitničarjem le še opomin, naj pazijo! Preteklo soboto in nedeljo je v novomeški bolnišnici obulo mavčni škorenj kar osemindvajset mladih smučarjev. (Foto: Janez Pavlin)

Kandidati za vodilna mesta

Trebneje v pripravah na skupščinske volitve

V ponedeljek so na skupni seji občinske konference SZDL in sindikalnega sveta v Trebnjem ugodno ocenili dosedanje priprave na volitve. Do konca leta so v občini evidentirali za možne kandidate 2.341 ljudi. Med njimi je mladih do 27 let 25,2 odst., žensk pa 29,7 odst. V primerjavi s pripravami na volitve pred štirimi leti je sestav evidentiranih boljši, zlasti v delovnih organizacijah. Tam se namreč razmerje evidentiranih mladih in žensk giblje od 28 do 42 odst. manj ugoden je sestav v krajevnih skupnostih, kjer se razmerje giblje od pičlih 12 odst. tja do 23,8 odst.

Na zasedanju je bila ugodno sprejeta lista možnih kandidatov za vodilne položaje v občinski skupščini in samoupravnih interesnih skupnostih. Za predsednika občinske skupščine je evidentiran dosednji sekretar komiteja občinske konference ZK Tone Zibert, za podpredsednico Ivanka Pavlin, za predsednika občinskega izvršnega sveta direktor Dane inž. Avgust Gregorič. Po tem predlogu naj bi tudi v naslednjem mandatnem obdobju predsedoval zboru krajevnih skupnosti občinske skupščine Ivan Gole, zboru združenega dela pa Ivan Starič. Za predsednika družbenopolitičnega zbora predlagajo Jožeta Tomažina. A. Z.

Brez splošnih delegacij

V javni razpravi se je oblikoval predlog, da bi vse krajevne skupnosti v metliški občini razvstili v tri skupine. V prvi skupini naj bi bila KS Metlika kot največja v občini. Tu bi imeli šest posebnih delegacij in eno združeno delegacijo. V združeno delegacijo bi zajeli vsa področja, ki so znotraj socialnega varstva. Drugo skupino sestavljajo srednje velike krajevne skupnosti: Suhor, Radovica, Drašiči, Podzemelj, Gradac in Rosalnice. Te naj bi imele dve posebni in dve združeni delegaciji; v eno združeno sodi področje socialnega varstva, v drugo pa izobraževanje, kultura, telesna kultura in raziskovalna dejavnost. Posebni delegaciji pa naj bi bili za zdravstvo in zbor delegatov KS.

Manjše KS: Grabrovec, Slamna vas, Gjurje, Lokvica, Božakovo in Dobravice naj bi imele po eno delegacijo za zbor delegatov KS in dve združeni delegaciji. V eno od združenih sodijo zdravstvo, izobraževanje, kultura, telesna kultura in raziskovalna dejavnost; v drugo pa področje socialnega varstva, se pravi socialno skrbstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, stanovanjska problematika, zaposlovanje in otroško varstvo.

Splošnih delegacij za KS ne bodo imeli.

NAGAJIVA SAVA POVZROČA ZAMUDE

Rok, ki so ga obljubili za dokončanje cestne obvoznice v Krškem, je že zdavnaj minil. Če sedaj pregledujemo opravljeno delo, bi nestrokovnjaki lahko sklepali, da še ne bo tako kmalu končano. Seveda pa je tudi res, da je prepoznano graditeljem nagajala reka Sava, ki je z nihanjem gladine preplavljala že opravljeno delo, ki so ga morali zato seveda večkrat pričenjati „od začetka“.

PUSTNE NOVICE, KI JIH IZDAJA TURISTIČNO DRUŠTVO KRŠKO, BODO LETOS IZŠLE ŽE 2. FEBRUARJA. V PRODAJI BODO NA VSEH OBIČAJNIH MESTIH!

Novice bodo vsebovale obilo resničnih šaljivih dogodkov, ki jih naš list po svoje objavlja. Se priporočamo!

Praznik - kljub pozebi

Letos bo na „Prazniku dolenskega cvička 78“ bolj poudarjena strokovnost, manj pa zabava

Spomladanski mraz je lanski radostni teden dolenskega cvička sicer dopolnil z žalostjo in občutno zmanjšal letino, ni pa mogel preprečiti dolenskim vinogradnikom (ki so skusili tudi že težje udarce), da ne bi tudi letos priredili praznika cvička.

Prireditveni odbor „Praznika dolenskega cvička 1978“, kot se bo letos imenovala prireditev, se je prvič sestel te dni in prireditve, se je prvič sestel te dni in

v grobem že določil program. Letos bo prireditve v malo skromnejšem obsegu, kar zadeva njen zabavišni del, bolj kot doslej pa bo poudarjena strokovnost. To usmeritev nakazuje že sklep odbora, da bo letos prireditve potekala v prostorih Kmetijskega šolskega centra Grm in ne v športni dvorani, kot je lani.

Navzlic temu bo veselo: na dvorišču grmskega gradu, prekritega z velikim vojaškim šotorom, in v prostorih šole bodo ožji vinogradniški okoliši prodajali pristno vince in kar gre domačega zraven. Predstava se bo začela v petek, 17. marca, s sprevidom, ki bo krenil od Košakove gostilne, in bo meščanom pokazala, kaj dela in kaj zmore dolenski vinogradnik. V soboto bo razstava in pokašnja vina, v nedeljo pa bodo na sporedu strokovna predavanja in razgovori.

Prireditveni odbor je imenoval tudi člane degustacijske komisije in določil roke strokovnih ocenjevanj vin: Za pokrovitelja je sklenil vnovič zaprositi Tovarno zdravil Krko.

M. L.

Po predhodnem poslabšanju vremena bo v drugi polovici tedna ponovno lepo vreme in hladneje bo.

Podpredsednik predsedstva SFRJ Stevan Doronjski je po končanem prijateljskem v uradnem obisku v republiki Burmi dopotoval v Indonezijo.

Obisk sodi v vrsto tistih, ki jih najuglednejši jugoslovanski državniki opravijo v deželah, s katerimi nas vežejo tradicionalni prijateljski odnosi. Burma in Indonezija sta neuvrščeni državi, s katerima plodno sodelujemo že dolga leta. Razgovori v Rangun in Džakarti te odnose še poglobljajo in utrjujejo. Razen izmenjave mnenj o dvostranskih stikih se je Stevan Doronjski pogovarjal s

pravljeno, da bi pristal na celovito uresničevanje pravic Palestincev.

V Jeruzalemu poudarjajo, da ne bodo pristali na ustanovitev palestinske države na zahodnem bregu reke Jordan in v Gazi in so še vedno pripravljeno nuditi Palestincem le nekakšno polovično avtonomijo – kar pa Sadat odklanja.

Egiptovski predsednik pa tudi s to prekinitvijo pogovora ni pomiril tistih sil v arabskem svetu, ki že od vsega začetka obsojajo njegove diplomatske poskuse za sklenitev miru z Izraelom.

Vsekakor je Sadat vse svoje karte postavil na ameriško mizo in je prepad med Egiptom ter Sovjetsko zvezo (ki jo je v svojem sobotnem govoru doslej najostreje napadel) globlji kot kdajkoli.

KAMPUČIJSKO-VIETNAMSKI SPOR

Čeprav s kampučijsko-vietnamske meje ni poročil o kakšnih hujših spopadih, vzbuja napetost na tem področju vendarle čedalje večjo zaskrbljenost ne samo med neposrednimi sosedmi, marveč tudi širše.

Pot Doronjskega

svojimi gostitelji tudi o mednarodnih vprašanjih, pri čemer je bila v ospredju dejavnost neuvrščenih. Prav tako so se pogovarjali o kriznih žariščih.

(ZAČASNA) PREKINITEV

Egiptovsko-izraelski dialog se je prekinitvijo potem, ko je predsednik Sadat naročil šefu svoje delegacije, ki se je mudila v Izraelu, naj odpotuje domov. Ta odločitev je presenetila med drugim tudi ameriškega sekretarja za zunanje zadeve Vancea, ki je sodeloval na razgovorih.

In vendar se večina strinja, da je prekinitve vendarle zgolj začasna in da jo je Sadat izsilil predvsem zato, da bi medtem Američani lahko trdnje pritiskali Izraelce in jih prisilili v nekatere kompromise.

Ce se bo to v resnici zgodilo, je težko reči, dejstvo pa ostaja, da Sadat, ki je večkrat poudaril, da želi celovito rešitev bližnjevzhodne krize in ne samo separatni mir – ni mogel mimo nepopravljivih izraelskih stališč.

Izrael je namreč prav v teh odneh objavil, da se ne misli odreči nekaterim na novo zgrajenim naseljem na zasedenem ozemlju, prav tako pa ni pokazal nobene pri-

Kampučija se je namreč pod novim vodstvom (in verjetno zaradi notranjih potreb – vsaj po oceni tega vodstva) popolnoma izolirala in ima stike praktično edino z LR Kitajsko. Ena izmed posledic tega stanja je v njenem trenutnem položaju tudi nesposobnost, da angažira tiste sile, ki bi ji bile voljne pomagati pri njenem sporu z Vietnamom.

JANEZ ČUČEK

TAK JE POLARNI SIJ – Prebivalci severnih področij Finske te dni nimajo kaj prida svetlobe, zakaj zimski dnevi so hudo kratki, ponekod pa jih sploh ni – toda zato imajo redko priljubeno, da uživajo v naravnem pojavu, ki ga vidijo sicer le redki zemljani. To je polarni sij, poseben naravni fenomen, ki ga je mogoče opazovati samo na skrajnem severu. Na sliki: takšno je videti nebo, prek katerega je razpeta mavrica polarnega sija (Telefoto: Tanjug)

Kisle cene sladkih jabolk

Zgovoren primer, kako trg gospodari z nami in ne mi s trgovom

Kmetovalcem priporočamo, naj se pogodbeno in dohodkovno povežejo z živilsko industrijo in trgovino. Nekateri pa kar naprej delajo tako, ko da jim ni mar zaupanja teh kmetovalcev, čeprav brez njega ne more biti sodelovanja ne organiziranega pridelovanja in ne prodaje.

Zastopniki sadjarjev in trgovcev so se pri poslovni skupnosti Slovenije za sadjarstvo v septembru dogovorili, da bo odkupna cena prvovrstnih jabolk iz plantažnih sadovnjakov 5,40 din za 1 kg. Trgovina je taka jabolka prodajala na drobno po največ 8,15 din. Za drugovrstna jabolka in za stare sorte so določili za 20 do 30 odstotkov nižje cene.

Ko so bila jabolka obrana in spravljena v skladišča, pa so odkupno ceno zvišali na 7,15 din, da bi lahko tudi prodajno v trgovini zvišali na 12 din. V enakem razmerju so zvišali cene jabolk slabših kakovosti.

Nove cene jabolk je sicer evidentiral – pomeni, da se je z njimi strinjal – tudi Zavod SR Slovenije za cene. To pa še ne pojasnjuje, zakaj tako veliko

nasadih, če nimajo lastnih hladilnic, da bi lahko čakali na ugodnejše cene.

Morda se bo ob tem kdo spomnil na dohodkovne odnose. Če sadja ne bi prodali za določeno ceno, temveč bi se dogovorili za delitev izkupička v trgovini, morda ne bi bili prikrajšani.

To bi veljalo le za tista jabolka, ki bi jih trgovci prodali po 11. novembru, ko so začele veljati višje cene. Veliko jabolk pa je bilo prodanih že prej za ozimnico in tudi v trgovini na drobno. Izkupiček je bil veliko manjši. Za taka jabolka ni mogoče terjati razlike, saj so bila že prodana porabnikom. Rizičnega sklada, s katerim bi izravnali tako določanje cen, pa nimajo.

Ali ni pri nas nihče vedel, da so lani sadovnjaki v zahodnoevropskih državah slabo obrodili? Ali zakaj tega niso upoštevali že v septembru, ko so se dogovarjali za prve odkupne in prodajne cene sadja? Površnost ali kaj hujšega? Posledice niso tako majhne, da bi se pred sadjarji lahko opravili le s prijaznim nasmehom, češ človek ni nikoli dovolj pameten. Tudi pred porabniki sadja morda ne. Pa se še čudijo, zakaj jim ljudje bolj ne zaupajo!

JOŽE PETEK

TELEGRAMI

BEOGRAD – Na dvodnevni obisk v Jugoslavijo je prispela skupina finskih parlamentarcev, ki jo vodi ugledni politik, član vodstva stranke centra in dolgoletni zunanji minister te nordijske države dr. Ahti Karjalainen.

BEOGRAD – Iz redakcijskih skupin na beograjskem sestanku KVSE, še ni sporočil, po katerih bi lahko sklepali, da delegacije hitreje napredujejo pri delu, ki jim je preostalo, to je pri revidiranju sklepe listine te mednarodne konference. Počasi je napredovalo tudi delo v redakcijski skupini.

BEOGRAD – Minister za pravosodje NDR Hans Joachim Heusinger je prispel na petdnevni uradni obisk v Jugoslavijo. Na letališču „Beograd“ ga je sprejel njegov gostitelj, član ZIS in zvezni sekretar za pravosodje in organizacijo Ivan Franko.

TRST – Neznanci so ponoči napadli in požgali sedež KPI in demokratično ljudsko prosvetno krožek „Zvezda“ v delavskem okraju Podlonec, pretežno naseljenem s Slovenci. Poslojce je zgorelo do tal, krožek je povsem uničen. V tem sedezu je bilo vedno zelo živahno, saj je bil središče številnih organizacij in ustanov. V njem so se zbirali predvsem komunisti, saj je bil tu tudi sedež partijske celice „1. maj“, številne pa so bile tudi druge prireditve in proslave. Krožek je imel pretežno slovenski značaj, saj je zajemal predvsem prebivalce tega tržaškega, še vedno pretežno slovenskega predmestja.

WASHINGTON – V vojaškem proračunu, ki ga je za leto 1979 predlagal ameriški predsednik Carter, znašajo sredstva za obrambo okoli 118 milijard dolarjev. V primerjavi z letošnjim letom so sredstva za obrambo večja za okoli 9,4 odstotka, v skladu s predvolilnimi obljubami predsednika Carterja pa so vendarle za 8,4 odstotka manjša kot sredstva vojaškega proračuna v obdobju administracije Geralda Forda.

PEKING – Močan val množične politične rehabilitacije je zajel vse kitajske province. V Sanghaju so rehabilitirali 10.000 kadrov-veteranov, samo v enem okrožju province Kuangsi pa 2300. O tem poroča „Zen min ži-bao“. Kitajska ima 211 okrožij in domnevati je, da je proces rehabilitacije podobno stekel tudi v drugih krajih.

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Dilemo o človeku „subjektu“ ter človeku „objektu“ smo v naši družbi vsaj v načelu razrešili že zdavnaj. Nasploh pa je tako, da ljudje nismo radi objekt kakršnegakoli manipuliranja, da se zato opredeljujemo za takšne načine življenja, ki jih obvladamo, ki jih vodimo, da torej nismo vodeni. In socialistično samoupravljanje daje delovnim ljudem in občanom vse možnosti, da ustvarjajo, samostojno oblikujejo svojo dobro usodo.

Našo trenutno pozornost, najbrž pa tudi jutrišnjo, vzbuja študija Edvarda Kardelja o političnem sistemu, ki mora postati mnogo bolj gibek, mnogo bolj dovzeten za mnogoteri utripanja življenja, za različne interese, ki se pri tem pojavljajo in ki se morajo usklajevati v demokratičnem, racionalnem procesu dogovarjanja ter odločanja.

S srcem za ideje

To pa z drugimi besedami pomeni, da se bo treba še odločneje postaviti po robu vsem tendencam, ki ljudi še postavljajo v položaj poslušnega objekta, pri čemer imamo v mislih tudi najrazličnejše strokovno politične ter izvršilne organe.

Slednje poudarjamo zaradi zanimivega in neosamljenega primera, ki ga je vrgla na plan prav razprava o študiji Edvarda Kardelja. Prišla je iz vrst strokovnih izvajalcev političnega reda, je pa takšna: mi bi sicer zelo radi demokratizirali, azurirali, poenostavili različne procedure, skozi katere morajo delovni ljudje in občani, ko se zavzemajo za svoje pravice, ali jih uveljavljajo na različne z ekonomsko določene načine. Toda, se glasi resignirana pripomba, kaj ko so pa prav nekateri zakoni še tako togi, predpisi suhi, da so naravnost v nasprotju s tistimi, za kar se zavzemamo študija, za kar se zavzemamo kot družbe-

na skupnost. Razkorak med dejanskim stanjem in hotenjem je velik . . .

Vse to je mogoče res. Res pa je tudi, da se naša zakonodaja mora prilagajati novi vsebini družbenih odnosov, čeprav so prav na tem področju zaostajanja lahko zelo vidna.

Toda če strokovni izvajalci politike in zakonov to vedo, je najmanj, kar od njih pričakujemo, da se iz objekta (izvajalca) spremenijo v subjekt, da torej sami opozorijo na razkorak med deklariranimi načeli in zasoplo prakso.

POTRJENI PREDLOGI

Delegati republiške konference Socialistične zveze Slovenije so potrdili predloge predsedstva RK SZDL za predsednika predsedstva SRS Sergeja Kraigherja, dr. Marijana Breclja za kandidata za člana predsedstva SRS, Milana Kučana za predsednika skupščine SRS, ing. Andreja Marinca za podpredsednika zveznega izvršnega sveta, dr. Antona Vratuša za predsednika slovenskega izvršnega sveta, Zorana Poliča za podpredsednika zvezne skupščine, Romana Albrehta za predsednika komisije za uresničevanje zakona o združenem delu, za predsednika komisije za volitve in imenovanja pri zvezni skupščini pa Jožeta Božiča.

RAZPIS VOLITEV

Predsednik skupščine SRS Marjan Breclj je v skladu z določili zakona o volitvah in delegiranju v skupščino z odlokom razpisal volitve članov predsedstva SR Slovenije ter splošne volitve vseh članov delegacij v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih in delegatov v družbenopolitične zbornice. Medtem ko bodo slednje 9. in 12. marca, pa bodo volitve članov predsedstva SRS 12. aprila.

MILAN MEDEN

KAŽE, DA BO TUDI LETOŠNJE LETO prišlo v zgolj dovinu kot leto ugrabitev in nasilja. V Parizu so namreč ugrabili enega izmed vodnih francoskih industrialcev barona Edouarda Jean Empaina. Star je štirideset let in je direktor ter predsednik francosko-belgijske družbe Empain-Schneider, ki ima s svojimi okroglo 50 podjetji, raztresenimi po vsem svetu, letni promet v kot pet milijard dolarjev. Vsa francoska policija je v nogah, toda za zdaj še ni novega – in tudi tega ne vedo, zakaj so industrialci ugrabili: ali zaradi denarja (kar se zdi bolj verjetno) ali pa ima ugrabitev kakšno politično ozadje . . . Eno ali drugo ali kar oboje skopaj . . .

MEDTEM PA NI NIKO ZNANEGA o nekdanjem članu in vojnem zločincu Herbertu Kapplerju, ki ga njegova žena skrivaj (in ne dobesedno) prenesla v nekem kovčku iz nekega rimskega zapora in ilegalno spravila prek meje v Zvezno republiko Nemčijo. Znan je samo to, da zločinec umira v neki zatamnjeni sobi v mestu Soltau in da oblast Zvezne republike Nemčije ne kanijo začeti postopka za njegovo izročitev – pa čeprav to zahtevajo v Italiji in drugod . . . Mogočni zaščiteniki „šibkih“ . . .

TAKŠA PA NEKATERI DELAJO milijonske kupčije z napravami, ki so jih še pred nekaj leti imele v svojih skladiščih samo tajne službe. Trg so namreč preplavili izdelki elektronske industrije, ki so namenjeni vohunstvu. Gre za različne prišuškovane aparate, ki jih je mogoče podtakniti v telefonske šalske ali kam drugam in druge podobne „stvarce“. Strokovnjaki za to področje nedavno tega objavili, da prodajo letno že okoli 60.000 takih naprav – kupnja so med drugim ljubosumni ni možje, ki tako preverjajo s kom govorijo njihove programe med njihovo odsotnostjo . . . Mini vohunstvo na vseh ravneh . . .

Ejga, Joža ima pa res smolo: kupil je celodnevno karto, pa si je že ob desetih zlomil nogo.

UČITELJI V TOVARNAH - V torek dopoldan so bili učitelji novomeških osnovnih in srednjih šol na obisku v večjih delovnih kolektivih novomeške občine. Ogledali so si proizvodne prostore in se pogovorili o delu in uspehih delovne organizacije. Na sliki: obisk v tovarni Labod.

DELEŽ NAJMLAJŠIH - Na osnovni šoli Grm v Novem mestu so pionirji podpisali samoupravni sporazum o sodelovanju v akciji za izgradnjo pionirskega doma v Dolenjskih Toplicah. Predsednica pionirskega odreda Barbara Bulc je s podpisom potrdila skupno voljo.

LJUBLJANSKA BANKA, TEMELJNA DOLENJSKA BANKA NOVO MESTO, OBJAVLJA NASLEDNJA PROSTA DELA IN NALOGE:

- ZA POSLOVNO ENOTO NOVO MESTO:
- KREDITNEGA REFERENTA ZA OBRATNA SREDSTVA
 - REFERENTA - VHODNEGA INFORMATORJA

Pogoji za sprejem:

pod 1. višja šola ekonomske ali pravne smeri in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj;

pod 2. ESS, gimnazija ali upravno administrativna šola ali srednja hotelska šola ter 3 leta ustreznih delovnih izkušenj ter pasivno znanje najmanj dveh tujih jezikov.

Za obe navedeni deli in naloge se sklone delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 10 dni po objavi Ljubljanski banki - Temeljni dolenjski banki Novo mesto.

Kandidate bomo z izbiro seznanili v 40 dneh po zaključku objave.

AVTO MOTO DRUŠTVO

„BELA KRAJINA“ ČRNOMELJ, Kolodvorska c. 56/a

RAZPISUJE delovno mesto

INŠTRUKTORJA praktične vožnje

POGOJI ZA SPREJEM:

- izpit za voznika inštruktorja „B“ kategorije,
 - eno leto delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu.
- Nastop službe takoj. - Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

KRITIČNO O PLANIRANJU

Osnovne organizacije ZK v delovnih kolektivih brežiške občine se vključujejo v letošnje akcije „Komunistična“ s kritičnimi pogledi na uresničevanje srednjeročnega plana občine in na lastni delež v njenem razvoju. Iz ocen bodo poskušali priti do predlogov o tem, kako bi dosegli ali celo preseglji postavljene cilje v svojem okolju in kako bi dopolnili programe, zlasti kar zadeva planiranje kadrovske potrebe. V središču pozornosti bosta tudi produktivnost in ekonomičnost poslovanja.

Sejmišča

NOVO MESTO: 23. januarja so rejci pripeljali 339 pujskov, starih od 6 do 12 tednov, in 22 prašičev, starih od 3 do 5 mesecev. Skupaj so jih prodali 215; za pujske je bilo treba odšteti 620 do 900 din, za prašiče pa od 910 do 1.250 dinarjev. Cene so ostale tako rekoč nespremenjene, promet pa tudi ni bil nič kaj živahen, najbrž zaradi snežnih neprijetnosti.

BREŽICE: V soboto so rejci imeli naprodaj 343 do 3 mesece starih pujskov in 16 starejših prašičev. Lastnika je menjalo le 227 pujskov, in to po 34 do 35 din za 1 kg žive teže. Tudi v Brežicah je bil sneg precejšnja ovira za običajni sejmski vrvež.

Romi so slovenski problem

V prisotnosti Franca Šalija, člana CK ZKS so predstavniki 10 slovenskih občin v Novem mestu obravnavali romsko problematiko - V bodoče bolj načrtno!

Medtem ko so v preteklih 30 letih romsko vprašanje v posameznih občinah reševali po svoje, so se lani že dvakrat sestali predstavniki 10 slovenskih občin, ki imajo Rome, in skušali priti do enotnih stališč. Predvsem gre za to, da bi problematika Romov prešla občinske okvire. Tudi na tretjem skupnem posvetu, ki je bilo 22. januarja v Novem mestu, je obveljalo stališče, da je potrebna tako po občinah, kot na republiški ravni uskladen akcija z dobro zastavljenimi in argumentiranimi programi.

Novomeški posvet, sklican na pobudo republiške skupnosti socialnega skrbstva, je ugotovil, da je v bodoče nujno v akcijo pritegniti še druge interesne skupnosti. Vsaka po svojih močeh naj bi prispevala programe in sredstva, da bi življenje Romov spravili na človeka dostojno raven.

Kot kaže, je novomeški Zbajek taborišče Romov na najnižji ravni, zato da je potrebno šteti v problem številka ena, ki zahteva neodložljivo rešitev. Sicer pa so tudi tokrat podprli že pred leti dognana stališča v raziskavi sociologa Franca Šalija, da je potrebno pri preobrazbi Romov začeti pri otrocih. Izobraževanje, šolanje in zaposlovanje ter naseljevanje Romov v človeka odstožnih bivališčih so osnova, na kateri je potrebno graditi nadstavbo v obliki dejavnosti romskih kul-

turnih, jezikovnih in drugih etničnih posebnosti.

Ker so za vse to potrebna znatno večja sredstva, kot pa so jih v svojih programih zagotovile republiška skupnost socialnega skrbstva in posamezne občine, bodo vsem drugim interesnim skupnostim takoj predložili programe in zahtevo po sredstvih. Računajo, da bi morali pri nekaterih uspeti takoj, če bi to upoštevali pri aneksih, ki jih bodo v kratkem sprejemali v svojih finančnih načrtih in programih.

„Rome bi morali šteti za etnično skupino, kar vsekakor je, z enakimi pravicami, kot jih imajo etnične skupine drugih narodnosti,“ so besede enega izmed razpravjalcev novomeškega posveta.

R. B.

Novomeščani so morali seči globlje v žep tedaj, ko so na primer plačevali stalne povrtine, vse vrste sadja, jajca, mleko in mlečne izdelke, maščobe in alkoholne pijače, svilene tkanine, gospodinjstvo konfekcijo in obleke, obutev, umetna gnojila in škropiva, higienske potrebščine, daleč najdražje (za skoraj 45 odst. v primeri z najcenejšim Mariborom) pa so bile v Novem mestu komunalne storitve, ki so bile decembra lani v primeri z letom poprej dražje za več kot 60 odst.

Najmanj so prebivalci dolenjske metropole odšteli za žita in žitne izdelke, za izdelke iz povrtnin in mesa ter sveže ribe in ribje izdelke. V primerjavi s cenami iz leta 1976 je bil lanski december v Novem mestu dražji za 21,4 odst. (le malo za najdražjim Koprom). Od novembra do decembra lani so cene v Novem mestu skočile za 0,9 odst., v primerjavi z decembrom 1976 pa je bil lanski zadnji mesec v Novem mestu dražji za 15,8 odst., kar je za 1,2 odst. nad republiškim poprečjem.

Naj obračamo številke tako ali drugače, ni moč iti mimo dejstva, da je Novo mesto v poprečju drugo najdražje slovensko mesto (po ocenah na drobno), pri številnih cenah pa celo neslavno vodi.

»Dolenjski list« v vsako družino

Kmetijski nasveti

Ko stroj zamenja roke I.

Bi dejal, da ga ni težje, bolj mučnega kmečkega opravila, kot je ročna molža krav (ter seveda tudi ovac in koz). Naporni, nešteto krat se ponavljajoči gibi rok, nenaraven položaj telesa, opletajoči kravji rep... Nič čudnega torej, če si je človek za to delo dobil pomočnika, molzni stroj. Zlata je vreden ta izum, ki se lahko kosa s pralnim strojem v gospodinjstvu.

Če je vsaj pet, šest krav v hlevu, je nakup molznega stroja tudi - rentabilen, gospodaren. Vse več kmetij že pozna strojno molžo; lahko rečemo, da bo ročna molža sčasoma le še spomin. Žal pa pojavi nekaterih boleznih opominjajo, da se ljudje ne zavedajo nevarnosti, ki jih prinaša s seboj nestrokovno opravljena strojna molža, površnost, nered, pomanjkanje higiene. Stroj lahko naredi več škode kot roke, če je njegov upravljalac brez znanja in delovne zavesti. Spomnimo se samo na epidemije mastitisa, na vnetja vimena v nekaterih slabih kravjih farmah v bližnji preteklosti.

Da se rejec izogne okvari ali vnetju vimena, mora brezpogojno upoštevati nekatere najnujnejše ukrepe, ki jih bomo opisali v tem sestavku in naslednjem nadaljevanju.

Začne se s pripravo vimena in izbiro časa molže. Najbolje je molsti pred krmiljenjem. Še prej je koristno prezračiti hlev in odstraniti gnoj. Mleko je nadvse občutljivo hranilo in se zlahka nalezne neprijetnih vonjav. V nobenem primeru se ne sme pred molžo nastiljati. Vime molzač pripravi za molžo tako, da ga otre s krpo ali papirnato brisačo, s čimer ga tudi zmasira in pripravi na molžo.

Ker traja delovanje hormona, ki spodbuja izločanje mleka, le 5 do 7 minut, sme molža trajati le toliko časa. Torej mora biti hitra, vendar zaradi tega ne sme izpasti tako imenovano izmolzenje prvih curkov mleka. Prve curke je priporočljivo izmolsti v posodo s termnim dnom, tako da je že s površnim pogledom mogoče odkriti, če je z mlekom kaj narobe. Sledi lahko ročna ali strojna molža. Za prvo je treba reči, da je najbolj naravna, če je opravljena s celo pestjo. O strojni pa več drugič.

Inž. M. L.

Drugo najdražje

V primerjavi s povprečnimi cenami iz leta 1976 v Kopru, Ljubljani, Mariboru in Novem mestu je Zavod SR Slovenije za statistiko objavil indekse cen na drobno v lanskem decembru.

Iz 44 indeksov cen storitev, živil, sadja, alkoholnih pijač, tobanih izdelkov, obutev, tekstilnih izdelkov, nekaj vrst storitev, aparatov in podobno je razvidno, da je bilo Novo mesto najdražje v sedemnajstih primerih, najcenejše pa le v štirih!

Dolenjska „plinska vojna“

Dovolj plina le v Krškem in Brežicah - Zagrebška INA obeta za marec konec krize - če bo pravčasen uvoz

Že dober mesec dni traja prava plinska kriza. Z zmanjšano dobavo plina so bila prizadeta vsa področja, ki jih oskrbuje zagrebška INA. Tudi Dolenjci se grejemo in kuhamo z zagrebškim plinom, le da ga nekateri dobivajo iz zagrebške polnilnice, drugi pa iz ljubljanske Plinarne, kjer polnijo INA plin v desetkilogramске jeklenke.

Kako je z oskrbovanjem na Dolenjskem, smo povprašali nekatero trgovino in zasebnike, ki skladiščijo in zamenjujejo plinske jeklenke.

Dovolj polnih jeklenk imajo le v Krškem in Brežicah. V prodajni Trg. podjetja Preskrba v Krškem so povedali: „Plin nam direktno dostavlja INA in ga izdajamo trikrat na teden. Pomanjkanja plina nismo čutili in ga imamo dovolj, le zaloge si ne moremo privoščiti, kajti kupci prihajajo tudi iz Celja in Ljubljane.“ Skoraj enako so nam povedali v prodajalni plina na Čatežu pri Brežicah. Torej: po plin v Krško in Brežice - vendar je treba paziti, da so jeklenke označene z znakom INA, sicer jih praviloma ne smejo zamenjati.

Kako pa je v ostalih dolenjskih središčih? V skladišču plinov Novotehne na Cikavi je v tem mesecu najživahnejše, saj imajo Novomeščani doma več kot 8000 polnih in praznih jeklenk: „Pri nas bi lahko odprli tudi novo delovno mesto za telefonista, ki bi stalno ponavljal „Plina ni!“, je povedal poslovodja Milan Zupančič in nadaljeval: „Pred krizo smo dobili na mesec tudi po 4000 jeklenk, sedaj pa nekaj manj, vendar se pomanjkanje ob koncu minulega leta pozna še danes. Zaloge nimamo, kajti vsaka pošiljka poide takoj že dopoldan, zato plina popolnoma ni dobiti. Jeklenke zamenjujemo le pogodbenim strankam“

V Trebnjem se s prodajo plina že deseto leto ukvarja Ivan Starič: „Take plinske vojne še nisem doživel. Če bo šlo tako naprej, si bom nakopal celo vrsto sovražnikov, kajti ljudje mislijo, da ga hranim za znanco, in jim le s težavo dopovem. Vedno sem imel vsaj petdeset

jeklenk na zalogi, sedaj pa se borimo tako rekoč za vsako. Najbolj čutijo plinsko krizo stanovanjci v trebanjskih blokih, kjer nimajo štedilnikov na trdo gorivo, nekateri si kuhajo le na plin.“

Podobne težave s strankami ima tudi Martina Kremesec iz Metlike: „Od 18. dec. do 20. jan. smo dobili le 300 jeklenk in smo jih razdelili najnujnejšim porabnikom. Sicer pa se Metličani oskrbujejo s plinom iz 30 km oddaljenega Karlovca. Tam imajo velike težave z zamenjavo jeklenk, na katerih piše Ljubljanska plinarna.“

V sosednjem Črnomlju se s „plinom ukvarja“ Jožica Burazer: „Ljubljanska plinarna nas zadnji mesec oskrbujejo le s

35-kilogramskimi jeklenkami, ki so namenjene le delovnim organizacijam. Tudi Črnomaljšani si pomagajo na enak način z enakimi težavami.“

Prava plinska vojna pa je v Kočevju. Tam delijo plin po pravilu: „Kdor prej pride, prej melje“. Ljudje se postavijo v vrsto že zjutraj, potem ko zvedo, da se tovarnjak s plinom bliža Kočevju.

Tako je „plinsko stanje“ na Dolenjskem in kako bo v bodoče? Zagrebška INA je za trenutno rešitev iz krize zaprosila ZIS za uvoz 12600 ton poljskega in madžarskega tekočega plina za prvo četrtletje letošnjega leta. V bodoče pa bodo morali pri INI pohiteti z gradnjo večjih plinskih rezervoarjev, saj današnji zadoščajo le za 15-dnevno zalogo.

JANEZ PAVLIN

MALO UPANJA ZA POLNO JEKLENKO: doklej še take vrste (in izgubljanje dragocenih delovnih ur?)

Na volišča čez 42 dni

Društvo novinarjev Slovenije pripravilo posvet o volilnih pripravah — Na volišča 9. in 12. marca

Društvo novinarjev SR Slovenije je 17. januarja pripravilo v Ljubljani z vodstvom republiške konference SZDL Slovenije in volilno komisijo pri RK SZDL delovni posvet z uredniki in novinarji, ki bodo najbolj angažirani pri poročanju o volilnih pripravah in komentiranju. Člani društva so namreč sodili, da bo posvet več kot koristen, saj so volitve končni rezultat obširnih vsebinskih priprav, pri katerih imajo sredstva javnega obveščanja pomembno nalogo.

Do posveta je prišlo predvsem zato, ker so kandidacijski in volilni postopki sorazmerno zahtevni in celo novinarji, ki se sicer pretežno ukvarjajo s to problematiko, večkrat ne vedo, kako naj bi ji postregli, da bi bili prispevki v sredstvih javnega obveščanja za širši krog bralcev in poslušalcev zanimivi, predvsem pa razumljivi. Tako se je na posvetu pokazalo, da so novinarji o poteku priprav itd. nepravilno in premalo obveščeni.

Na delovnem posvetu so novinarjem iz osemnajstih novinarskih hiš o političnem sistemu socialističnega samoupravljanja

in volitvah, o kadrovski politiki in evidentiranju ter o volilnih in kandidacijskih postopkih govorili Mitja Ribičič, Miro Gošnik in Franček Kavčič. Ob koncu so udeleženci posveta ugotovili, da ne bi bilo napak, ko bi se poslej s predstavniki RK SZDL oziroma njene volilne komisije pogosteje srečevali, zakaj zadnji posvet urednikov in novinarjev s političnimi delavci je bil zelo koristen za načrtno, kakovostno in nazorno pojasnjevanje zahtevnih postopkov.

Ob tem pa lahko zapišemo, da bodo splošne volitve vseh članov delegacij v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih 9. in 12. marca. Predsednik skupščine SRS Marjan Brecej je v skladu z določili zakona razpisal tudi volitve članov predsedstva SR Slovenije, v prvi polovici maja pa se bodo zbori skupščine SR Slovenije na skupni seji konstituirali in razglasili izvolitev predsedstva SR Slovenije ter s tajnim glasovanjem izvolili delegacijo skupščine SRS v zbor republik in pokrajin skupščine SFRJ.

J. PEZELJ

Potrebna sta... Delavni krajan

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pri obrazlagi Kardeljevih ugovitvev je predavatelj postregel s konkretnimi primeri iz tujine. Posebej se je zaustavil pri delegatskih razmerjih in poudaril, da je sistem sicer že stekel, vendar manjka delegatom poguma in znanja. Tudi kar zadeva samoupravni interesni pluralizem nismo začelniki, saj so se nekateri njegovi elementi pokazali že med NOB. Slednjič je govornik poudaril, da razprava o Kardeljevi razpravi ni sama sebi namen, marveč zahteva nenehno preverjanje, kritično presojo in odpravljanje pomanjkljivosti z akcijami.

Na seminarju za sekretarje osnovnih organizacij ZK pa je Franc Šetinc po krajši uvodni obrazlagi odgovoril na vprašanja. Udeležence je n. pr. zanimalo, kakšna je razlika med političnim in samoupravnim interesnim pluralizmom, kakšno vlogo imajo pri nadaljnjem utrjevanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja družbenopolitične organizacije, zlasti ZK, kaj je s svobodninami in podobno.

I. Z. IN J. P.

Berite

»Dolenjski list«

Na zadnjem zboru delegatov krajevne skupnosti Metlika — bil je v ponedeljek, 16. januarja — so naredili obračun vseh del, ki so si jih za lansko leto zastavili v svojem planu. Lani je ta krajevna skupnost porabila skoraj 1,90 milijona dinarjev. Največ denarja, kar 1,66 milijona, je šlo za modernizacijo cest in ulic; seveda so velik del v denarju in delu prispevali občani sami. Skupaj so v lanskem letu v KS asfaltirali več kot 6.000 m² ulic in cest. Asfalt so dobili: Križevska vas, Breg revolucije, Na Laze, Ganglova, Stara cesta, Ulica na Obrh, Marentičeva in Ulica na trg.

Na zboru so razpravljali tudi o delovnem načrtu za letošnje leto. Predvidena je modernizacija Jerebove ulice, Ceste 1. maja, Jarčeve ulice. Prav tako je v načrtu soudeležba KS pri izboljšanju vodovoda in pri elektrifikaciji Brega revolucije. Delegati so na zboru predlagali še nekatera dela. Te pripombe bodo upoštevali, ko bodo delali srednjeročni plan za tri do petletno obdobje.

ZAKAJ NE SKUPNO?

V Velikem Gabru pričakujejo telefonsko centralo s 40 številkami. Zaenkrat jo nameravajo namestiti kar v sedanji montažni stavbi. Krajevna skupnost se zavzema za gradnjo posebne stavbe, kjer naj bi imela prostor za svoje seje krajevna skupnost kot tudi ostale družbenopolitične organizacije, krajevni urad in pošta. Po prvotnih zamislih naj bi sodelovala tudi trgovina. Mercator žal ne kaže nobenega zanimanja.

NOVOMONTAŽA — gradbene instalacije, Novo mesto Adamičeva 2

RAZPISUJE prosta dela in naloge za:

1. VODENJE NABAVE
2. OPERATIVNO PLANIRANJE ZA TOZD ELEKTROINSTALACIJE
3. OPRAVLJANJE ADMINISTRATIVNIH DEL

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. srednja izobrazba elektro smeri in 3 leta delovnih izkušenj pri ustreznem delu;
2. srednja izobrazba elektro smeri in 3 leta delovnih izkušenj pri ustreznem delu;
3. administrativna šola in 2 leti delovnih izkušenj pri ustreznem delu z znanjem strojepisja.

Kandidati naj svojim vlogam priložijo dokazila o izobrazbi in pod 1. tudi potrdilo o nekaznovanosti. Vloge naj kandidati dostavijo v 15 dneh po objavi.

„SOP“, SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA INDUSTRIJSKO OPREMO, KRŠKO, TOZD STORITVE

razpisuje

LICITACIJO NASLEDNJIH OSNOVNIH SREDSTEV:

1. Tovorni avto Mercedes L 406, letnik 1969, sedem sedežev, s kasonom, z motorjem v razstavljemem stanju. Izključna cena 64.000,00 din
2. Osebni avto IMV 1600 super, letnik 1971, v vozem stanju. Izključna cena 9.000,00 din
3. Plinska peč AIDA CATALITIC, rabljena, brez jeklenke. Izključna cena 400,00 din

Licitacija bo v prostorih SOP Krško, TOZD STORITVE, Gasilska 3, dne 27. 1. 1978 ob 7. uri za družbeni sektor, ob 8. uri za zasebni sektor.

Prometni davek in stroške prepisa plača kupec. Plačilo takoj ob prevzemu osnovnega sredstva. Vse informacije dobite po telefonu 71—527, 71—506.

OBVESTILO

Obveščamo vse gozdne posestnike, ki imajo gozdove na področju Obrata za gospodarsko kooperacijo Sevnica in njegovih kooperacijskih enotah:

KE SEVNICA
KE MOKRONOG
KE KOSTANJEVICA
KE SENOVO
KE BREŽICE

DA PRIGLASIJO SEČNJO ZA LETO 1979 V ČASU OD 16. JANUARJA DO 15. FEBRUARJA 1978 na sedežih naštetih kooperacijskih enot. Kooperacijske enote pa bodo še na krajevno običajni način razglasile priglasitev sečnje, tako da bodo posestniki lahko priglasili sečnjo po do sedaj vpeljanim načinu. Gozdni posestniki naj prinesejo s seboj posestni list.

„NOVOLES“, lesni kombinat
Novo mesto — Straža n.sol.o.
TOZD Tovarna akrilnih plošč
DELAJSKI SVET TOZD TAP
TREBNJE

objavlja prosto delovno mesto

OPERATIVNI TEHNOLOG

Pogoji: poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje:

- srednješolska izobrazba gradbene, strojne, ali lesne smeri, — 5 let delovnih izkušenj.
- Delo je terensko, zato je zaželeno, da ima kandidat svoje prevozno sredstvo. Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na gornji naslov.

Na podlagi samoupravnega sporazuma o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest ter sklepa odbora za medsebojna delovna razmerja razpisuje

KOMUNALNO STAVBENO PODJETJE „KOSTAK“ KRŠKO

naslednje prosto delovno mesto:

VODJA SPLOŠNE SLUŽBE

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- a) — da ima visoko ali višjo strokovno izobrazbo pravne, upravne ali ekonomske smeri z najmanj 2 letoma delovnih izkušenj
- b) — ali srednjo strokovno izobrazbo upravne ali ekonomske smeri z najmanj 5 leti delovnih izkušenj,
- c) — da je moralnopolitično neoporečen. Stanovanja ni na razpolago. Prijave je treba poslati razpisni komisiji v roku 15 dni po objavi v časopisu.

IZPLAČILO LESA NA HRANILNE KNJIZICE

Zbor delegatov-kmetov, lastnikov gozdov in delavcev gozdnega gospodarstva Novo mesto je na seji dne 28. 12. 1977 sklenil, da bodo od 1. 1. 1978 dalje temeljne organizacije kooperantov „Gozdarstvo“ Novo mesto, Črnomelj in Trebnje v sestavi gozdnega gospodarstva izplačevale akontacije za prevzeti les na hranilne knjižice kmetov, lastnikov gozdov, preko hranilno kreditne službe kmetijskih zadrug Novo mesto, Žužemberk, Trebnje, Metlika, Črnomelj in Stična. Temeljna organizacija kooperantov bo ob nakazilu akontacije hranilno kreditni službi obvestila lastnike gozdov o količini in kvaliteti prevzetega lesa ter o višini akontacije. Kmetje bodo lahko pustili denar v hranilnici; obrestuje se po enakih kriterijih kot v banki ali pa ga bodo dvignili pri hranilno kreditni službi na sedežu kmetijske zadruge ali izplačilnem mestu, ki jih ima zadruga organizirane. Kmetje, lastniki gozdov, ki bodo varčevali pri HKS, lahko prejmejo posojilo pod ugodnejšimi pogoji za razvoj svojega kmečkega in gozdnega gospodarstva.

Prepričani smo, da bo poslovanje potekalo v redu. Eventualne napake, ki bi se lahko pojavile na začetku uvajanja izplačil preko HKS, bomo sporazumno sproti odpravljali.

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

Njenih devetdeset jeseni

Nekdanja trgovka in znana kuharica, zdaj na stol privezana bolelna žena — to je Franciška Erjavc z novomeškega Brega

Prva v vrsti (od mosta) od slikovitih hiš na starem novomeškem Bregu je last Franciške Erjavc. Še ni tako dolgo, ko so skozi njena vrata vsak dan stopali sodniki, inženirji, uslužbenki, profesoreji. Pri „mami“ Erjavcovi je bila v povojnih letih priznana najboljša domača hrana v Novem mestu. Prava njene rahle ajdove žgance, zabeležene z ocvirki, sem se spomnila, ko sem po več letih stopila v hišo in čez tistih pet stopničk do kuhinje. Pri štedilniku, ki je tak kot v časih, ko so na njem stali veliki lonci, je z odejo pokrita sedela Erjavcova mama. Devetdesetletnico je praznovala na zadnji dan starega leta. Pravič ni spremenjena v obraz, odkar je pet let ne vidavamo več na cesti. Rada obuja spomine, povsem pa je odvisna od tuje pomoči.

Erjavcovo mamu redno hodijo obiskovat njeni stari znan-

ci. Veterinar Alojz Gunde je njen vsakdanji gost. Srečala sem ga, ko je ravno odhajal z dopoldanskega obiska. Redno jo obiskujejo dr. Miro Vodnik pa sodnik Korošec in še vrsta drugih.

„Doljakova Špela je duša. Že dolgo let skrbi zame in vsak dan prihaja k meni. Vse mi opere in zlika, za vsakdanjo potrebo pa skrbi Andrej Mojstrovčič. Tu stanuje, prinaša hrano, kolikor je sploh še potrebujem. Zadnje čase tudi kosila ne pojem več, ampak mi najbolj prija kava s kifelijci.“ mi je pravila jubilantka. Ne da bi z besedico tarnala ali potožila čez kogarkoli!

Že je s prijaznim pozdravom vstopila Doljakova. Pomagala je pri pogovoru kot domača, dokler ... S hudim ropotom je pristorkljaj Andrej, vrgel (dobesedno) na stol štiri kifelje in v sedem dinarjev v kovancih ter kričal, kar so mu dale glasilke. Prepadena nad takim vedenjem z bolnikom pa še vpričo obiskov sem skušala Andrejca miriti, pa se ni dal. Najbrž ga na srečo vse niti nismo razumele. To pa se je dalo razbrati, da hoče denar, ki mu ga Erjavcova ne daje, da je lačen in da v njem

„vse vre“ ... Zagrabil je s štedilnika grebljico in mahal z njo kot besen.

Možakar je živčen in se mu kaj takega večkrat primeri. Drugi dan je spet „kot olje“ ...

V takem vzdušju nabirati vtise o znani Novomeščanki je res nenavadno. Na srečo mi je jubilantka izročila modro mapo, v kateri je na več listih sama napisala svoj življenjepiš, posebno pa njeno sodelovanje z NOB. V nespečni noči pred nekaj leti, ko niti elektrika ni gorela, je prižgala svečo in spravila na papir, kar se ji je zdelo najbolj važno.

Po rodu Grahovčanka iz Cerkniške doline se je z družino priselila v Novo mesto 1919, ko so tamkajšnje kraje po prvi svetovni vojni dobili Italijani. Trgovka z dušo in telesom je v Novem mestu kmalu postala znana. Njena prodajalna usnja in čevljarjskih potrebščin je za-

lagala čevljarje po vsej Dolenjski. Veliko tega materiala je šlo tudi v partizane. Iz njenega rokopisa v modri mapi povzemam:

„Sodelovala sem z Osvobodilno fronto vse od začetka. Najprej s propagando, pozneje z materialom, od oblek in čevljev do hrane. Tako je bilo vse do leta 1945. Moja dva sinova Jožko in Rajko sta delala za NOV od 1941. Oba sta bila v partizanih ...“

Kdo bi mogel opisati materino bolečino, ko je po vojni izgubila drugega za drugim. Odličnega harmonikaša Jožka je vzela smrt na Koprskem, Rajko pa je bil zadnja leta bolan in pri mami. Od leta 1964 je Erjavcova sama. Čedalje bolj so ji pešale moči in čedalje bolj so se zapirala vrata njenim abonentom. Od štiridesetih, kolikor jih je hranila prva povojna leta, jih je nazadnje ostalo samo šest. Ko je opustila trgovino, se je namreč lotila neke vrste zasebne menze in z njo zares zaslodela.

Spet iz njene mape: „Junija 1942 sem sama nesla paket čez blok na Brodu. Ko sem prišla domov, so prišli pome karabinerji in me odvedli v zapor. Tri mesece sem bila v ljubljanskih zaporih in pred vojnim sodi-

ščem. Ponovno so me po italijanskem razpadu zaprli Nemci in belogradišči. Med prvimi sem bila na listi za usmrnitev, pa se nisem ustrašila. Še naprej sem delala za partizane.“

Erjavcova je imela stike tudi z Vinkom Paderšičem. O tem pravi v svojih napisanih spominih: „Junija sem nesla več stvari na Jugorje do Paderšiča: zdravlila, obveze, cigarete, pisma in drugo. Nazaj sem v mesto prinesla česnje, da so mi bile za izgovor. Drugi dan sem izvedela, da so ponoči prišli, Paderšiča odpeljali in ga v Brusnicah ubili ...“

Odlomki iz njene modre mape bodo najbrž še kdaj prišli prav zgodovinarjem, ki se ukvarjajo s popisom dogodkov iz NOB, če se bo gradivo ohranilo. Erjavcova gotovo ni zaslužila tako žalostnih dni, kakršnemu sem bila priča ob njeni devetdesetletnici. Držijo jo pokonci prijazne besede njenih rednih obiskovalcev, starih Novomeščanov. Erjavcovo poznamo od takrat, ko so pri čevljarjih naročali obutev iz „Erjavkinega“ usnja, do tedaj, ko jim je nosila na mizo nepozabne dobrote ali pa v partizane in internacijo pošiljala pakete.

R. BAČER

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA
BEOGRADSKA BANKA
TEMELJNA BANKA
LJUBLJANA

Objavlja prosta dela in naloge

REFERENTA ZA KREDITIRANJE

V POSLOVNI ENOTI NOVO MESTO

POGOJI: Višješolska izobrazba ter 3 leta ustreznih delovnih izkušenj.

Prošnje naj kandidati pošljejo v roku 8 dni na naslov: Beogradska banka - temeljna banka Ljubljana, poslovna enota Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 12, Novo mesto

„LESNINA“ LJUBLJANA – TOZD Lesna industrija „SOPOTA“ RADEČE

razpisuje prosto delovno mesto

KONTROLORJA

Pogoji: lesarski tehnik in 3 leta delovnih izkušenj ali lesarski delovodja in 5 let delovnih izkušenj.

RAZPISUJEMO TUDI VEČ PROSTIH DELOVNIH MEST V NEPOSREDNI PROIZVODNJI.

Zaželeno je kvalifikacija ali polkvalifikacija v lesni stroki, sprejemno pa tudi delavce brez kvalifikacije in z nepopolno osemetko s pogojem, da se med zaposlitvijo udeležijo oblik izobraževanja za pridobitev kvalifikacije.

Delno bo zagotovljeno skupinsko samsko stanovanje.

Prijave z dokazili o izobrazbi naj interesi pošljejo v kadrovsko službo temeljne organizacije, lahko pa se zglašijo tudi osebno.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

15 LET DPM KAPELE

Društvo prijateljev mladine v Kapelah je na običnem zboru 13. januarja proslavilo 15 let delovanja. Ob tej priliki je društvo naprosilo OO RK Brežice, da je povabilo dr. Vilerja, šefa dispanzerja v Brežicah, ki je v svojem predavanju s pomočjo rentgenskih posnetkov navzočim res vzorno prikazal boj zdravnikov proti pljučnim boleznim, posebno tuberkulozi in raku.

Ob tej priliki je več poštvovalnih članov prejelo priznanja, med njimi Albina Tomina, tajnica ZPM Brežice. V novo predsedstvo so bili izvoljeni Erika Zajčeva za predsednico, za tajnika Damjan Vahen, za blagajnika pa Adolf Maček. Ostali odbor sestavljajo delegati iz drugih množičnih organizacij, ki so člani DPM. Sprejeli so tudi 5 delovni program za 1978. leto. S številnimi prireditvami bodo popestrili delovni program v jubilejnem letu.

D. V.

KAPELE: ŠE ODER

Gasilsko društvo Kapele, ki je eno najbolj delavnih gasilskih društev v občini Brežice, bo imelo občni zbor v nedeljo, 29. januarja, ob 14. uri v Gasilskem domu v Kapelah. Ob tej priliki bodo sprejeli nov program dela, ki bo v bodoče zajel predvsem operativno, saj je dom z dvorano in orodjarno dokončno dograjen, treba bo urediti le še prizidek in klubsko sobico. Ko pa bo urenjen še oder, bo dramska skupina lahko spet pričela delati in bo tudi sprejela v goste druge dramske skupine.

D. V.

PROSLAVA V ČAST PESNIKU

Dan pred zimskimi počitnicami smo učenci 5. b razreda s proslavo počastili stoletnico rojstva Otona Zupančiča. Najprej smo vsi zapeli Pesem nagajivko, nato pa so člani dramskega krožka recitali nekaj Zupančičevih pesmi. Po zapeti pesmi Ciciban, cificuj se je zvrstilo še nekaj recitacij, po pesmi Na Jurjevo pa smo zastavili še nekaj pesnikovih ugank, ki so jih poslušalci takoj uganili. DAMJANA ZUPAN 5. b razred OŠ Šentrupert

MLADI DOPIŠNIK

USTANOVILI SMO KULTURNO DRUŠTVO

Ze nekaj časa smo se pripravljali na ustanovitev kulturnega društva na šoli. V kroških kulturno-umetniškem področju smo razpravljali o tem. Obravnavali smo predlog pravilnika in predlagali kandidate za izvršni in nadzorni odbor.

19. januarja pa smo se člani kulturnih krožkov in drugi pionirji v velikem številu zbrali v največji učilnici na ustanovnem občnem zboru. Najprej smo prisluhnili kulturnemu programu. Nato smo se seznanili s pomenom in cilji kulturnega društva, sprejeli pravila društva, izvolili izvršni in nadzorni odbor ter mentorja, oblikovali in sprejeli delovni program. Na koncu smo vsem zbranim podelili izkaznice, ki jih je založila Zveza kulturnih organizacij Novo mesto. Tako bomo vsi, ki nas veseli delo na kulturnem področju, delovali bolj povezano, kajti povezuje nas skupen program.

VLADKA MERZEL, 8. a osnovna šola „Milka Šobar–Nataša“ Novo mesto

OBČNI ZBOR „SAMOTNEGA HRASTA“

Naš taborniški odred „Samotnega hrasta“ je imel 14. januarja občni zbor, ki se ga je udeležilo 45 tabornikov, prisotna pa sta bila tudi tovariša Janez Kuhelj in Franc Jordan, predstavnik krajevne skupnosti in ZK, ki sta nam obljubila pomoč pri navezovanju stikov z drugimi organizacijami in društvi v Šentjerneju. Na občnem zboru smo izvolili tudi odredno upravo in nazorni odbor. Starešina odreda je Pavle Turk, predsednica nadzornega odbora pa Slavka Mencin.

MATEJA CEKUTA lit.-nov. krožek OŠ Šentjerneje

KONFERENCA BIZELJSKIH TABORNIKOV

Med najbolj aktivne izvenšolske dejavnosti na naši šoli sodi prav gotovo taborništvo. Po letu dni, odkar smo učenci ustanovili lastni odred, se je nabralo že toliko gradiva, da smo pred kratkim imeli prvo letno konferenco. Izglasovali smo razrešnico staremu odboru in izvolili novega ter govorili o obširnem in pestrem programu dela za leto. Med nami so bili tudi gostje, ki so nam zaželeli veliko delovnih uspehov, odredne vodnike pa so obdarili z žepnimi svetilkami. Konferenco smo zaključili s kulturnim programom.

SUZANA BRUDAR COŠ Bizeljsko

TRI DNI RAJANJA – Šentjernejska „zveza pijancev“ bo priredila tri dni trajajoče pustno rajanje za mlado in staro. Na predpustno nedeljo ob 10. uri popoldne bo slavnosten spredov z vsemi obredi, v torek, 7. februarja ob treh popoldne, bo prebrana letna kronika, naslednji dan ob isti uri pa bodo pokopali Kurenta. Na posnetku: z enega od prejšnjih pustnih veseljačenj v Šentjerneju.

Nekaj metrov, pa tolikšna razlika!

Tik pred novoletnimi prazniki sem kupil v novomeški trgovini SADJE – ZELENJAVA na Glavnem trgu (pri vodnjaku) škatlico sardelnih obročkov tovarne „Jadranka“ iz Vel Luke; veljala je 7,47 dinarjev. Uro kasneje sem naprosil znanca, naj mi kupi še eno tako škatlico, ker sem vedel, da bom potreboval doma dve. Zavil je v sosedno, komaj nekaj metrov oddaljeno trgovino MERCATOR–STANDARD, prav tako ob vodnjaku: stala je 12,65 dinarjev ali kar 5,18 dinarjev več kot tista iz trgovine zraven poslovalnice Sadjezelenjava.

Od kod in čemu taka velika razlika za popolnoma enak izdelek?

M. K., Novo mesto

Na vprašanje našega bralca smo prosili za pojasnilo vodstvo trg. podjetja MERCATOR, TOZD Standard v Novem mestu, ki nam je pojasnilo zadevo takole: „Prodajna cena 12,65 din za škatlico sardelnih obročkov je pravilna in oblikovana v skladu s predpisi, v katerih je upoštevana nabavna cena 11,00 din in 15 % maloprodajna marža. Nabavili smo jih 2. 12. 1977 pri naši TOZD „Grosist“ (fotokopije dobavnice prilagamo).

Razlika med nami in „Dolenjko“ pa je nastala zaradi tega, ker je „Jadranka“ med letom povečala prodajno ceno sardelnih obročkov za 4,70 din pri dozi (skok torej od 6,30 na 11,00 dinarjev), razen tega pa ima „Dolenjka“ še staro zalogo.

Prilagamo fotokopiji računov od proizvajalca, iz katerih je razvidna stara in nova cena tega izdelka.

Vodja komercialne: RUDI BARBO

Filatelistični kotiček

Brežice kandidat

Za letošnje zvezno mladinsko filatelistično razstavo je ponudilo kandidaturu za organizacijo več društev iz Slovenije. Končno sta ostala dva: Slovenske Konjice in Filatelistično društvo „Verigar“ iz Brežic. Z razstavo bo združen tudi pionirsko-mladinski filatelistični festival.

Filatelistična zveza Slovenije je na zadnji seji sklenila, da bo predlagala Združenju filatelističnih zvez Jugoslavije, naj bo ta festival v Brežicah. Predlog so utemeljili s tem, da so Brežice lokacijsko primernejše za zvezno razstavo, razen tega pa je tu filatelistično društvo, ki je pokazalo, da je zmožno organizirati tako razstavo.

Ta predlog mora potrditi še ZFZJ v Beogradu. Pri FZS Slovenije so prepričani, da bo njihov predlog sprejet.

POSMEH NAMESTO POMOČI

Večkrat slišim in berem, da smo borci NOV, ki smo toliko pretrpeli v bojih z okupatorji in domačimi izdajalci, socialno ogroženi. Resnica pa je taka: nekateri med nami so bolni in težko hodijo, a namesto pomoči, ko je potrebna, doživljajo posmeh.

Stal sem nekega dne ob znaku pri vodnjaku na novomeškem Glavnem trgu. Če bi me neki mož, kateremu se za pomoč zahvaljujem, ne odpeljal domov, bi tam stal mladini v posmeh in sam v nevarnosti. Ta pomoč je bila prava. Za lepe besede o socialni ogroženosti pa hvala lepa!

MIRKO PIPAN Germova 2 Novo mesto

Prosimo za dokumente o športu

V Kočevju pripravljajo razstavo o nastanku in razvoju telesne kulture

Komisija za organizacijo razstave o nastanku in razvoju telesne kulture v Kočevju pri temeljni telesnokulturni skupnosti občine Kočevje je že pričela delati. Kakor je bilo že objavljeno, bo razstava med športnimi igrami ljubljanskega armijskega področja, posvečena pa bo tudi dnevu mladosti. Razstava bo trajala okoli 14 dni in to v Likovnem salonu v Kočevju.

Društva, klubi in organizacije pripravljajo podatke iz svojih arhi-

vov pa tudi pohvale, diplome, uspehe in delovanje. Zelo verjetno pa imajo občani tudi doma podatke, predvsem fotografije, ki bi prišle v poštev za razstavo. Te originalne ali odlične je le, ki so jih prejeli za profotokopirane oziroma presukane dokumente naj bi občani posodili za razstavo. Predvsem nam je potreben material za razdobje od leta 1908 do 1918, ki ga je najmanj. Arhiv je bil namreč med okupacijo uničen, zelo verjetno pa je precej dokumentov pri zasebnikih. Za obdobje od

leta 1919 do 1941 je podatkov in materiala več, za obdobje od 1945 do danes pa so arhivi v družtvih popolni.

Kdor ima torej kaj ustreznega na razpolago, ga prosimo, naj to sporoči na naslov: Andrej Arko, 61330 Kočevje, p.p. 19, ali po telefonu 86-540. Vsem se že v naprej zahvaljujemo za pomoč.

ANDREJ ARKO KOČEVJE

Resnica o krškem grbu

Kaj meni o tem priznani strokovnjak prof. Božo Otarepec, znanstveni svetnik pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani

Čeprav nisem ne „arhivski nadsvetnik“ ne „nadarhivar“, kaj šele „doktor-specialist za heraldiko“, in to še celo iz daljnega Gradca, naj mi bo vseeno dovoljeno nekaj opomb k „ugotovitvam“ (kakor Dolenjski list ljubeznivo imenuje Kuglerjevo izvajanje), „razpravi“ ali „raziskavi“ profesorja Miroslava Kuglerja o tem, kakšen je „pravi krški grb“, oziroma o tem, kakšen naj bi bil ta grb za naš, današnji čas.

Na kratko torej nekaj besed o nastanku nove verzije krškega grba, objavljene v zborniku KRŠKO SKOZI ČAS 1477-1977 na platnicah kot oddis v platno, med stranmi 40 in 41 kot barvna priloga in čisto na koncu zbornika kot črna-bela priloga s šrafiranimi označbami barv.

Ko se je pripravljala izdaja tega zbornika, s katerim je Krško zares nad vse dostojno in na neminljiv način proslavilo 500-letnico svojega povzdiga v mesto, se je sprožilo tudi

vprašanje nove oblike oz. verzije mestnega grba. Urednik zbornika tov. Lado Smrekar se je obrnil name, da bi kot zgodovinar, ki ima nekaj prakse s krajevnimi grbi, poskušal svetovati, kakšen naj bi bil ta grb, in ga pomagal oblikovati. Takoj sem ga opozoril – enako kot tov. Miroslava Kuglerja, ki se je v začetku nekoč oglašil pri meni, in sicer kot tisti, ki naj bi oblikoval novi grb – da podoba krškega grba, kot je oblikovana v najstarejši obliki na ohranjenem mestnem pečatniku iz leta 1477, ni v skladu z besedilom listine z dne 5. marca 1477, s katero je bilo Krško povzdignjeno v mesto in v kateri mu je bil podeljen med drugim tudi novi grb, predvsem za uporabo na mestnih pečatnikih.

Treba je namreč vedeti, da Krško – čeprav se že od 1343 dalje omenja kot trg z lastnim sodnikom – vse do povzdiga v mesto leta 1477 ni imelo ne lastnega pečata ne lastnega grba. Mnenje tov. Kuglerja, da je v listini iz 1477 omenjeni „clainot“ (ki je le sinonim za grb – glej J. Kranjc, Privilegij Loža, Notranjski listi I. 1977, str. 58) neke vrste „prapodoba grba“, je

popolnoma zmotno in z ničimer dokazljivo. (Od Mayers leksikona do danes je vrednost o grbih in pečatih zelo narasla, predvsem pa napredovala). Prvi mestni pečatnik je bil izdelan leta 1477 ali kmalu potem, in sicer po podobi grba, kot je bil naslikan v omenjeni podelitveni listini, se pravi sredi nje, kot je to bila takrat navada. Žal pa izvornik te listine danes ni več ohranjen – izgubil se je in ne vemo kdaj. Ohranjen pa je le prepis od 13. februarja 1567, izdan v Gradcu, ko je nadvojvoda Karel potrdil Krškemu vse dotedanje privilegije, med njimi tudi tega prvega iz 1477.

Ker gre torej le za prepis, seveda ni danes več ohranjena podoba grba iz izvornika, ker so jo ob prepisih opuščali. Tudi tu se torej tov. Kugler moti, če misli, da se je ohranil izvornik iz leta 1477 z vrisanom barvno podobo grba ali pa da je ta bila prerisana v kasnejše prepise ali potrditve. Najstarejša podoba mestnega grba je ohranjena le na omenjenem mestnem pečatu iz 1477 ali iz malo kasnejšega časa, ki ga danes hrani Posavski muzej v Brežicah (glej str. 37 v zborniku) in ki je v pozitivni in negativni v velikih povečavi objavljen na str. 50 in 51 zbornika.

Kot že rečeno, pa podoba grba na pečatniku ni v skladu z opisom grba v podelitveni listini iz leta 1477. Pravičen opis je: ščit modre barve, ki ima na dnu zelen hrib; v boljšem (heraldično: desnem sprednjem)

delu stoji podoba sv. Janeza Evangelista, oblečenega v rdečo, ki ima v roki zlat kelih, iz katerega izvirajo tri kače, in v drugem (heraldično: levem zadnjem) delu grba podoba mesta s stolpi, belim obzidjem in rdečo streho. Jasno je torej povedano, da je hrib, na katerem stoji tako svetnik kot mesto, en sam in nikakor ne trohrib; ker bi bilo to sicer izrecno omenjeno (kot npr. pri opisih grbov Mozirja, Brežic in dr.) se bom omejeval izključno na primere s slovenskega ozemlja, teh sicer v Kuglerju tako priljubljenih leksikonih ni, jaz pa si le mislim: čemu bi človek hodil po primere na Nemško in celo na Francosko, ko jih je pa na domačem pragu v obilju. Treba pa jih je kajpak poznati, čeprav jih v leksikonih (zlasti starih in zastarelih) ni!

V omenjenem pečatniku iz 1477 pa niti svetnik niti mesto ne stojita na hribu, običajno stiliziranem kot več ali manj rahli vzboklini, ampak dejansko v nekakšni kotanji, cizelirani z drobnimi okraski. Pečatorzec je torej očitno imel težave s tem, da bi opis grba v privilegiju iz 1477 pravilno prenesel v reliefno podobo na pečatu. Od mesta je upodobil le visok šestereoglat vogalni stolp, ki ima na vsaki strani po dve okni, obzidje ima spodaj majhna vrata, zgoraj pa tri visoka okna, kar vse spominja bolj na cerkev, še posebno, ker je pečatorzec na vrh strehe obzidja dodal še velik križ.

Ta pečatnik je v zelo slabi risbi objavil že I. Lapajne v svoji mapi Spomin na Krško. Spodnji del pečatnika oz. grba je neizdelan; razen tega je Lapajne objavil še mestna pečatnika iz 16. stoletja in 17.–18. stoletja, poleg tretjega iz 19. stoletja z dvojezičnim napisom, kjer je cerkev iz prvotnega pečata postala že kar katedrala z visoko kupolo na sredi. Očitno je torej glede krškega grba prevladalo v teku časa mnenje, da svetnik pač sodi pred cerkev, knjižno besedilo podelitve grba pa je utonilo v pozabo.

Upodobitev krškega grba, kot jo je izdelal akad. slikar prof. Savo Sovre in jo je sprejel in potrdil tudi Koordinacijski odbor za proslavo 500-letnice Krškega

Skica prof. Miroslava Kuglerja. Pripominjamo, da objavljamo najboljše poleg barvne, ki jo je M. Kugler vzel nazaj in na kateri je sv. Janeza povzel kar po poldrugo stoletje mlajšem flamskem mojstru Van Dycku. To je v spremnem tekstu tudi utemeljil kot navezovanje na sliko iz pleterske zbirke. Heraldčno ta rešitev sicer ne ustreza, še bolj pa nas začudi, da prof. Kugler v svojem „traktatu“ v Dolenjskem listu neusmiljeno mlati prav po takim pristopu k reševanju heraldične problematike danes.

(se bo nadaljevalo)

VČASIH DELEGATI,

Tak vtis smo dobili, ko smo povprašali delegate, ki se jim izteka štiriletni mandat, kako so delovali: delegatski sistem je sicer že shodil, se pa še močno opoteka. Včasih gre do sejo s pooblastilom delegata, ravnati pa morajo kot odbornik. S svojimi stališči. Povedali so, zakaj. To si velja zapomniti, kajti posej naj bi takih pomanjkljivosti ne bilo več. Že po bližnjih volitvah ne.

Jože Gerkišič

Brez predsodka

Jože Gerkišič, predsednik metliškega zbora združenega dela in delegat skupnih služb „Beti“, meni, da je bil njihov zbor v prvi polovici mandatne dobe dokaj neaktiven. „Delegati se nismo znašli, v drugi polovici pa smo se „ujeli“. Vsi skupaj smo se rešili predsodka, da nismo sposobni razumeti gradiva. Spoznali smo, da je treba gradivo brati, študirati, pa so stvari hitro jasne. Za podrobna pojasnila pa imamo na voljo strokovne službe tako na občini kot v delovni organizaciji.

Seveda sem na sejah zastopal stališča svoje baze. S povratnimi informacijami pa še ni tako, kot bi moralo biti, in to je predvsem krivda delegatov. V „Beti“ sicer imamo mesečno glasilo pa še kratko informacijo Novice, ki izhajajo večkrat na teden, delegati pa si tudi zaradi stalnega tekočega dela ne vzamemo časa, da bi sproti napisali informacije.

Prednosti delegatskega sistema pred poslanskim so velikanke: neposredno odločanje delovnih ljudi. Seveda pa bi lahko še kaj izboljšali; bolj bi bilo treba vključevati tudi vodilne delavce, ki sedaj marsikdaj od strani gledajo na naša prizadevanja, češ nas se to ne tiče. Prav tako bi morali biti delegati bolj disciplinirani.“

Obešalnik za funkcije

Lado Gašparac, delegat družbeno-političnega zbora občinske skupščine Kočevje in podpredsednik izvršnega sveta KS Kočevje: „V okviru naše KS je zelo dobro delala delegacija za občinski zbor KS, delegacija za SIS pa ni odigrala vloge, kot bi jo morala. Za delegacijo družbenopolitičnega zbora menim, da bi morala voditi bolj načelno oziroma usklajevalno politiko, ne pa razpravljati o podrobnostih in posameznih odlokih. Ta zbor bi moral odločanje v zvezi z dohodkom in njegovim razporejanjem prepustiti tistim, ki ga ustvarjajo, se pravi zboru združenega dela.

Delegata za zbor KS je treba voliti v bazi, se pravi v krajevnih odborih KS, in ne imeti le eno listo za vso KS. Tako se ne bo zgodilo, da bi bilo več delegatov iz ene ulice, drugod pa bi celo mestno območje ne imelo nobenega. Le tako bo delegat lahko sodeloval z bazo, se pravi z volilci, in prenašal probleme, predloge in zahteve baze v delegacijo KS in v občinsko skupščino ter obratno. Zdaj te povezave ni bilo in so delegati pogosto zagovarjali osebna stališča o posameznih zadevah oziroma v najboljšem primeru stališča delegacije, ne pa stališč občanov.

Pomanjkljiva je tudi povratna informacija v drugih primerih. Tako na primer delegati glasujejo o stopnji raznih prispevkov za SIS itd., niso pa obveščeni vedno, kako je tako zbrani denar porabljen.

Material za delegate je preobširen. Informacije bi morale biti kratke in razumljive. Zdaj so preobremenjeni včasih s kilogram in več težkimi gradivi, iz katerih se sploh ne znajdejo.

Velik nesmisel je tudi obremenjevanje delegata, ki se je izkazal pri delu, z novimi in novimi dolžnostmi. Človeka spremenimo v obešalnik za funkcije. To je huda napaka. Tak „obešalnik“ potem slej ko prej kolne, nato ga pa še kritiziramo.“

J. PRIMC

Do kam vpliv?

Milena Hutar, gradbena tehničarka v DO GOK v Črnomlju, je delegatka za republiški zbor združenega dela. „Več kot leto dni smo bili delegati prepuščeni sami sebi, na občini se niso kaj prida zmenili za nas. V zadnjem času pa nam za sestanke delegacije pripravijo gradivo in nakažejo probleme, ki so za občino in naša podjetja bolj zanimivi. Ko se delegat vrne iz Ljubljane, na sestanku delegacije obvesti ostale o seji, zlasti o tistih vprašanjih, ki so bolj povezana z našimi prizadevanji. Težave pa imamo, ker smo združeni z Metliko – skupaj nas je dvanajst delegatov – vendar se metliški kolegi skorajda ne udeležujejo sestankov delegacije.

Kot delegatka za republiški zbor vidim prednost delegatskega sistema predvsem v tem, da na vse pomembne odločitve lahko vpliva res najširši krog občanov. Vendar se tega naši ljudje premalo zavedajo; veliko bolj so na primer zavzeti v občinskem zboru krajevnih skupnosti, ker mislijo, da samo tam najbolj neposredno uveljavljajo svoje interese, medtem ko gledajo na republiške zbere še vedno kot na nekaj, do kamor njihov vpliv ne seže.“

Milena Hutar

Lado Gašparac

Več stika z bazo

Delegat v družbenopolitičnem zboru sevnjske občinske skupščine Konrad Sajdl, dolgoletni družbenopolitični delavec in direktor tozda Gozdarstvo v Sevnici,

Konrad Sajdl

Forumi so še močni

Ludvik Golob z Mirne je v družbenopolitičnem zboru trebanjske občinske skupščine delegat borčevske organizacije, hkrati pa tudi podpredsednik zbora. „Menim, da bi morali delegati našega zbora oblikovati stališča pred sejami zbora združenega dela in krajevnih skupnosti. Borčevska vprašanja se v družbi zadovoljivo urejujejo, zato tudi nismo načelnjali posebnih vprašanj. Delegati našega zbora bi se morali v družbenopolitičnih organizacijah, ki jih delegirajo, pogovarjati npr. o raznih pomembnih programih v občini že v času nastajanja, ne šele takrat, ko se o njih že sklepa.“

Delegat Golob dobro pozna aktivnost delegacije v mirenški krajevni skupnosti.

meni, da je v delegatskem sistemu družbenopolitični zbor najslabše odigral svojo vlogo. „Ravno ta zbor je bil novost, prav gotovo nam je zato manjkalo tudi izkušenj. Če kje, so ravno tu prišle preveč do izraza odborniške navade. To je večkrat očitno v samih razpravah, ko delegata tako rekoč zanesejo ožji vaški problemi, namesto da bi se loteval širših družbenopolitičnih problemov.“

Tisto, čemur bo treba v bodoče posvetiti največ pozornosti, je po mnenju delegata Sajdla odnos med delegatom in družbenopolitično organizacijo, ki delegata pošilja v skupščino.

„Zelo vestno se sestajajo, poročajo o sejah, ravno tako imajo stik s krajevno organizacijo SZDL. V tem delu res ni mogoče več prepoznati ostalin odborniškega načina dela.“

Ludvik Golob

Še odborniki Napredek je

MARTIN GRAMC, član delegacije Agrarie Brežice, tozda Kooperacija: „Novi odnosi se uveljavljajo, vendar pa niso še do kraja izpodrinili starega odborniškega načina odločanja. Mislim predvsem na primere, ko se razprave in sklepanja prenašajo na naslednjo sejo občinske skupščine. Tako se zgodi, da marsikateri delegat ni seznanjen s prejšnjimi stališči, ker ni bil navzoč na seji. Delegat se mora hočeš nočeš obnašati kot odbornik tudi v primerih, ko dobiva gradivo za dodatne točke dnevnega reda tik pred sejo.

O gradivu smo v naši delegaciji vedno razpravljali in smo stališča na sejah vedno zagovarjali, po povratni poti pa smo svojo delegatsko bazo vsakič informirali o pomembnejših sklepih skupščine.

Prednost delegatskega sistema je predvsem v tem, da je veliko več delavcev v združenem delu in občanov v krajevnih skupnostih seznanjenih s problematiko občine. To vzame seveda delegatom veliko časa, večkrat tudi na škodo delovnih obveznosti. Želim, da bi v prihodnje vse odloke sprejemali po normalni poti in ne po hitrem postopku, v kar dostikrat silijo občine republiški upravni organi. To namreč omejuje odločanje in postavlja delegate v odborniški položaj. Razen tega menim, naj bi dobili z gradivom čimveč variantnih predlogov.

Martin Gramc

REZIKA PIRC, delegatka v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine v Krškem in v dveh samoupravnih interesnih skupnostih:

„Delegatski sistem je dobro zaživel na vseh področjih, kar zadeva interesne skupnosti pa so se zbori izvajalcev bolj uveljavili kot zbori uporabnikov. Najbrž smo posvetili premalo pozornosti delegatski bazi, ki napolnjuje zbere uporabnikov.

Doslej sem na sejah še vedno zastopala stališča svoje delegatske baze, nato pa poskrbela za povratno obveščanje. V okolju, kjer delam, to ni težko. Ponekod imajo še težave, ker je ljudem treba odnos do sodelovanja šele privzgojiti. Kar zadeva izkušnost delegatov, je ta prav gotovo večja pri občinski skupščini, za katero so po krajevnih skupnostih volili delegate prej kot za SIS. Marsikdo je bil v teh zadevah popoln novinec, zato je razumljivo, da ni šlo vedno gladko. Razen tega so ljudje že na delovnih mestih zelo obremenjeni in zaradi pomanjkanja časa niso vedno predelali gradiva. Rešitev je po mojem mnenju in po spoznanju mnogih drugih v posebnih delegacijah za SIS. Dosegli bomo sodelovanje večjega števila ljudi, istočasno pa bomo delegate razbremenili, saj se bodo vključevali v področja, kjer so bolj doma.“

Rezika Pirc

VČASIH (ŠE VEDNO) ODBORNIKI

Alojzija Roženberger

Jezik ovira

Inž. kemije Alojzija Roženberger iz novomeške tovarne Krka velja v kolektivu za zelo aktivno delegatko v skupščini za izobraževanje. O svojem delu pravi: „V večini primerov se lahko pred glasovanjem posvetujem z delovnimi ljudmi, vedno pa to ni mogoče. Posebno če dobimo materiale tik pred sejo, in še to samo v enem izvodu. Za gradiva, ki pa pogosto prihajajo v roke delegatom na seji sami, je jasno, da ne morejo biti obravnavana v bazi. To se mi zdi najbolj nepravilno! Kadar ne morem dobiti stališča širše baze, se posvetujem na konferenci delegacij. Pomaga tudi dobro organizirana strokovna služba v Krki.

Imamo možnost vplivati na vsa družbena dogajanja, vendar se te možnosti ne poslužujemo dovolj. Ena glavnih napak pri delovanju delegatskega sistema je v nerazumljivih in dolgovernih materialih. Jezik je poln tujk, gradivo je dvoumno itd. Veliko časa vzame, če hočeš vse to preštudirati. Strokovnjak zavoljo tega izgublja možnost slediti novostim v stroki.

Izjave zbrali Ria Bačar, Andrej Bartelj, Jože Primc, Jožica Teppey in Alfred Zeleznik, stran uredil in oblikoval Ivan Zoran

Stikov manjka

Marijan Somrak, vodja oddelka za študij dela in norme v novomeškem Novoteksu, je delegat v zboru združenega dela novomeške občinske skupščine ter delegat v republiškem zboru:

„Delegati naletimo zlasti na tehnične ovire. Nisem zadovoljen s stiki in povezavo, ki bi jih moral imeti z delovnimi ljudmi. Zaradi zamujanja gradiv dostikrat sploh ni niti teoretično možno organizirati širšega pogovora. V takih primerih pomagajo strokovne službe v tovarni. Povratne informacije so organizirane tako, da pišem v interno glasilo Novoteks, občasno pa poročam tudi delavskemu svetu in organizacijam v kolektivu.“

Delegat Somrak, ki se je često oglašal z novomeškimi stališči v Ljubljani, meni, da bi morali v bodoče: vzpostaviti več stikov in pomoči od strani izvršnega sveta občinske skupščine in pa na vseh ravneh pisati krajša ter razumljivejša gradiva. To bi pripomoglo, da bi ob sprejetju zakonov laže prevideli, kaj ti pomenijo v praksi.

Marijan Somrak

Vsako gradivo ni informacija

Danilo Šilc

Danilo Šilc, vodja delegacije za SIS tozda Donit Sodražica: „Materiali, ki jih dobivamo za proučitev, so preobsežni. Razen tega nimajo niti kazala, da bi hitro našel tisto, kar se ti zdi najpomembnejše. Brezuspšno sem se zavzemal, da bi dobivali podatke ali vsaj kazala pri občinskem materialu. Čim obširnejše je gradivo, tem slabše je delegat informiran. Žalostno je tudi, da ne znamo gradiva niti več napisati v slovenščini.

Stika naših delegatov z bazo (volilci) praktično ni bilo. Delegati niti sami nismo primerno informirani, to pa pomeni tudi, da ne moremo voditi razprave z bazo. Razen tega bi bilo zdaj možno, da bi vsak delegat po svoje prikrojil informacijo o isti zadevi. To bi bilo slabo informiranje baze. Menim, da bi morali bazo volilce informirati o vseh zadevah še pred javno razpravo oziroma za uvod vanjo preko javnih občil. Tudi ta informacija naj ne bi bila preobsežna, ampak čim krajša, dolga okoli tipkano stran. Lahko pa bi skrajšano gradivo posredovali celo vsakemu delavcu, če bo o njem razpravljali in odločali zbor združenega dela.

Za SIS menim, da bi tudi še naprej lahko bila enotna delegacija, znotraj nje pa bi oblikovali po 2 do 5 delegatov za posamezna področja. Ko bi obravnavali delo ene SIS, bi prišli na sestanek morda le ti „specializirani“ delegati; na sestanku o zadevah druge SIS bi prišli spet delegati, ki se bolj zanimajo za njeno delo, itd. Na seji SIS za otroško varstvo namreč ne kaže vabiti upokojencev ali občanov, ki nimajo otrok.

Menim, da je samoupravljanje kot sistem popolnoma v redu. Na težave naletimo, ko je treba to ali ono tehnično izvesti. Vendar menim, da so to začetne težave, ki jih bomo premagali.“

Glasbena mladina in koncertna poslovalnica Bele krajine sta razpisali prvi belokranjski mladinski glasbeni abonma. Prvi del obsega štiri priredbe, ki so razporejene tako, da bo vsak mesec ena, in sicer ob ponedeljkih (ob 17. uri) v črnomaljskem kulturnem domu. Vseh abonmajskih prireditev za mladino bo sedem.

Prva abonmajška prireditev bo na sporedu 13. februarja, ko bodo sopranistka Sonja Hočevar, tenorist Rajko Koritnik in basist Ladko Korošec izvedli večer opernih arij, ljudskih pesmi in samospvov. Mesec dni kasneje bodo mladi poslušalci prisluhnili koncertni izvedbi Rossinijeve komične opere „Seviljski brivec“. Nastopili bodo: tenorist Reja, sopranistka Pusar – Jerič, baritonist Jeraša, basista Javornik in Sanci ter pianist Trost.

17. aprila bo v Črnomlju nastopil pantomimik Andrés Valdes, 22. maja pa baletna skupina Lidije Sotlar.

Radko Polič: „Prizadevanje Viničanov je vzor Belokranjcem v nekaterih drugih krajih, ki hočejo kulturno napredovati.“

Vinica ni osamljena

Sobotna Župančičevi stoletnici posvečena slavnost na Vinici je bila v razširjenem in obnovljenem gasilskem domu, ki bo poslej eno od pomembnih žarišč samega kraja in Obkoplja. Za to so, kakor je poudaril Radko Polič, vodja belokranjskega odbora za proslavitev Župančičevega jubileja, poskrbeli sami Viničani, Župančičevi krajanji.

Viničani so za svoj novi kulturni prostor opravili nad 15.000 prostovoljnih delovnih ur, prispevali les in pesek, vsega v skupni vrednosti okoli 200.000 dinarjev. Njihova prizadevanja je republiška kulturna skupnost podprla s 700.000 dinarji. Radko Polič je poudaril, da podobna dela pravkar potekajo na Preloki, letos bodo dobili prostor za osnovno kulturno dejavnost tudi v Adlešičih in Dragatušu, prihodnje leto pa v Starem trgu ob Kolpi.

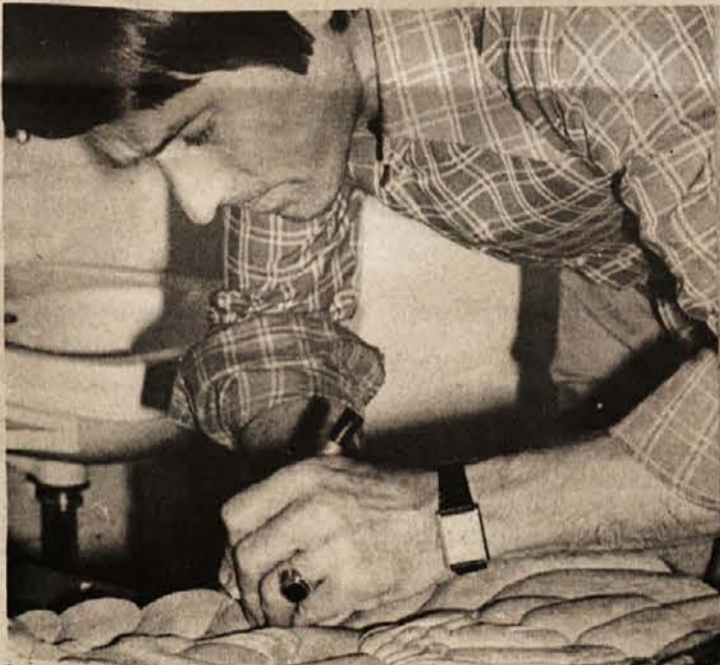
PEDAGOŠKA SLAVILA

Pedagoška akademija v Ljubljani je proslavila 30-letnico ustanovitve. Podpredsednik republiškega izvršnega sveta dr. Avguštin Lah, njen diplomant, je v slavnostnem govoru med drugim poudaril velik pomen te šolske ustanove, ki je dala do zdaj 4.600 diplomantov v petnajstih pedagoških smereh. Akademija ima že nekaj let oddelk v Novem mestu, med osnovnimi šolami, ki mu jim je podelila priznanja za sodelovanje, pa je tudi novomeška šola Katja Rupena.

S. SKOČIR

SNEMALA ZA TV

V ponedeljek sta basist Ladko Korošec in Silvester Mihelčič (ml.) v več belokranjskih krajih stopila pred kamero in mikrofon ljubljanske televizije in izvedla več slovenskih ljudskih pesmi za kmetijske oddaje, ki so na sporedu ob nedeljah.

Mirenski kipar Sandi Leskovec, slikan v trenutku, ko dokončuje enega svojih reliefov. Z reprodukcijami njegov del bo likovno opremljena prva letošnja številka Samorastniške besede, ki bo predvidoma izšla februarja v počastitev 100-letnice Župančičevega rojstva in slovenskega kulturnega praznika.

Kako se oddolžujemo pesniku?

Poleg prireditev, na katerih očrtujejo človeški in umetniški lik Otona Župančiča, je predviden simpozij o Župančičevem delu, založbe pa bodo poskrbele za nove izdaje

Župančiča ne slavi zato, ker se je bil pridružil naši revoluciji, ampak (med drugim) zato, ker je bil od vsega začetka napreden, veder duh, poln radoživosti. „Kaže pa, da to pri nas še vedno ni nikakršna vrednota,“ pravi književnik Matej Bor. „Toda če bi ga mitizirali kot odrinjena, ki bi moral biti vrh vsega še jetičen, bi s tem dokazali svojo nezrelost, nikakor pa ne svetovljanstvo in odprtost.“

Ko pišemo te vrstice, sta mimo dve republiški proslavitvi velikega pesnika: uvodna v soboto v Vinici, v njegovi rojstni Beli krajini, in osrednja predinočnim v ljubljanski Operi. Na sam Župančičev rojstni dan – v ponedeljek, 23. januarja – so pesniku odkrili doprse v prostorih SAZU in odprli razstavo njegovih del z do zdaj še ne razstavljenimi portretnimi študijami Božidarja Jakca.

Kaj vidi načrt na Dolenjskem

Republiška kulturna skupnost bo sofinancirala kulturne naložbe na našem območju

Srednjeročni načrt kulturnih naložb v Sloveniji zajema v dobršni meri tudi potrebe Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Do konca leta 1980 naj bi na tem območju dokončali nove gradnje, obnovitve ali posodobitve kulturnih prostorov v enajstih krajih.

Že odprti delavski kulturni dom v Krškem sodi med tiste, ki jih načrt naložb prišteva med pomembna nova kulturna žarišča, povsem dogradili pa ga bodo do konca tega srednjeročnega obdobja. Dograditev in otvoritev ob pomoči republiških investicijskih sredstev bo dočkal tudi novi muzej NOB in ljudske revolucije, ki od sredine minulega leta raste poleg Dolenjskega muzeja v Novem mestu.

Nove domove bodo dobili kraji v manj razvitih in razvitih občinah na našem območju: Pišče v brežiški, Adlešiči in Stari trg ob Kolpi v črnomaljski, Šentjernej v novomeški in Senovo v krški občini. Prenovili in razširili bodo kulturne domove v Metliki, Velikem Gabru in Strugah.

Med pomembne naloge za nacionalni kulturni razvoj nujno potrebnih novih gradenj sta v program naložb republiške kulturne skupnosti uvrščeni tudi občinska matična knjižnica v Brežicah in študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu.

Odbor za naložbe pri republiški kulturni skupnosti meni, naj bi načrt naložb uresničili samo v občinah, ki pravočasno in vestno poročajo o porabi namenskih sredstev. Poslej naj bi občini, ki tajijo podatke o porabi takih sredstev, denar odvzeli in ga namenili za akcije v drugih občinah.

Približno tako je tudi s pisanjem. Ni vsaka beseda primerna za vsako priložnost! Drugače se izražamo, kadar pišemo za otroke, drugače, kadar za odrasle; slog, ki je primeren v pismu, namenjenem vrstnikom ali domačim, je drugačen od tistega, ki ga uporabljamo, kadar pišemo časopisno poročilo, prošnjo, pritožbo, pismo ugledni starejši osebi in podobno. Stilistika ali veda o lepem izražanju je ugotovila, da mora slog ustrežati ne samo načeloma jasnosti in jedrnatosti, o čemer smo na tem mestu že govorili, ampak tudi načelu naravnosti in primerčnosti. Če se ne ravnamo po tem, postane naše izražanje neprimereno, posledica pa je, da je lahko neučinkovito, nespoštljivo, nelogično ali celo smešno. Recimo: nekdo je hotel izraziti tragičnost umrlega mladega človeka, pa je zapisal takole:

„Komaj si stopil v trideseto leto, si ugasnil življenjsko nit.“

Kdor količkaj pozorno bere, se bo nasmehnil ob neprimerni prisposodbi. Značilno za nit je namreč, da se *utrga*, ker je nežna, ne pa da *gori* oz. *ugasne*. Torej bi bilo možno reči kvečjemu:

„Komaj si stopil v trideseto leto, je tvoje dragoceno življenje ugasnilo.“

B—r.

Otona Župančiča. Domači in tuji strokovnjaki naj bi z znanstvenimi interpretacijami pokazali na Župančičevo mesto v slovenski literaturi. Nekako tedaj bo zaključna prireditev v Župančičev spomin na Vinici, in sicer z velikim zborom slovenske mladine.

Ob koncu teh vrstic lahko ponovimo, kar smo napisali že ob Cankarjevi stoletnici pred dvema letoma: spomin na Župančiča lahko počastimo tudi z otvoritvijo ali ureditvijo kake knjižnice, prostora za kulturne priredbe, z organiziranjem novih kulturnih žarišč. Pesnik bi to sam odobral, če bi bil še živ.

I. Z.

PRIZNANJE DIRIGENTU — Eno od Gallusovih odličij je prejel tudi Milan Posavec, sedanji dirigent Novolesovih godbenikov (desni). Izročil mu ga je Pavle Brzulja, dirigent ljubljanskega vojaškega orkestra. (Foto: J. Pavlin)

PETJE ZA PRAZNIK

V počastitev slovenskega kulturnega praznika bo 10. februarja v novomeškem Domu JLA revija pevskih zborov iz novomeške občine. Na prireditvi, ki jo organizira Zveza kulturnih organizacij, bo nastopilo 260 pevcev v devetih zborih in dveh oktetih.

Odličja godbenikom

Člani Novolesovega orkestra so jih prejeli na sobotni slavnosti v Straži, kjer so priredili samostojen koncert

„Ni bilo prireditev pod straškimi goricami, kjer bi ne sodelovali Novolesovi godbeniki,“ je med drugim dejal Pavle Brzulja, dirigent ljubljanskega pihalnega orkestra, ko je v soboto, 21. januarja, v imenu ZKOS podelil Gallusova odličja straškim godbenikom.

Srebrna Gallusova odličja so dobili: Tinč Zupančič, Franc Vidmar, Anton Springer, Jože Koporec, Milan Posavec, Metod Brus, Drago Bobnar, Franc Derganc, Ivan Avguštin, Albin Mervar, bronasta odličja pa: Franc Berkopec, Peter Dular, Brane Faleskini, Vinko Gorše, Ivan Kulovec, Jože Kulovec, Videm Mijajlovič, Rudi Pureber, Janez Senica, Brane Vidmar in Cveto Zupančič.

Pihalni orkester Novoles je imel v soboto samostojni koncert, ki jo je začel s skladbo svojega prvega dirigenta Ladislava Leška, napisano za 20-letnico orkestra. Sodeloval je tudi basist ljubljanske Opere Franc Javornik.

Orkester, ki šteje trenutno 31 članov, je med najboljšimi na Dolenjskem, saj je lani dosegel prvo mesto v tretji jakostni skupini. In še napreduje.

Na sobotni slavnosti je Aleš Kulovec podelil tudi priznanja DPD Svoboda in KS: Ladislavu Lešku kot soustanovitelju orkestra, dirigentu Vladislavu Resmanu, Tinetu Zupančiču, Antonu Springerju in Francu Vidmarju. Posebno priznanje sta dobila organizacijski vodja Jože Koporec in sedanji dirigent Milan Posavec.

J. PAVLIN

Oktober 76 še vedno priganja

Partijski sklepi o kulturi v novomeški občini po petnajstih mesecih spet na rešetju

Do oktobra 1976 komunisti v novomeški občini vprašanem kulture niso posvečali poglobljenih razprav, ampak so se je lotevali bolj mimogrede, obrobno. Partijska konferenca v dvorani starega doma JLA, v celoti posvečena kulturi, je bila prav zato prelomnica, pomembna tudi zategadelj, ker se je z njo v občini začela znana akcija „Človek, delo, kultura“. Ozračje za povečano zanimanje za kulturno dogajanje je dalo že proslavljanje Cankarjeve stoletnice.

Na konferenci so poleg nekaterih dokumentov o partijski usmeritvi na kulturnem področju sprejeli zajeten sveženj kratkoročnih sklepov ter stališč. Z njimi niso zahtevali le izpolnjevanje nalog na podlagi dokumentov republiških in zveznih partijskih teles, ampak tudi nove, vzete iz zakona o združenem delu, ki je bil plebiscitarno sprejet tisto leto za dan republike. Tako sprejete odločitve so bile nujne in obetavne, saj so pomenile tudi dokončen zlom miselnosti, naj se s kulturo ukvarjajo sami kulturni delavci.

Po petnajstih mesecih lahko ugotovimo, da so te naloge le delno uresničene. Delovni ljudje in občani še vedno ne sodelujejo pri oblikovanju kulturnih programov in politike

kultura in izobraževanje

podčrtano

Prva izmena delegatskih skupščin že pripravlja premo-predajno inventuro, kajti do menjava ni več daleč. Čez dva meseca bo znano, kdo jo bo nasledil. Vodilne skrinjice so pripravljene tudi za kulturne skupnosti. Za nove delegacije, skupščine in njihova telesa.

Vrtljak predvolilnih priprav se vrti že nekaj časa. Ob njem

Ob menjavi

razmišljamo: Bo z novo izmeno kaj več sreče? Ne trdimo, da je bilo v iztekajočem se mandatu vse zanič. Ugotavljamo le, da ni bilo vse dobro. Nekaj slabostim smo poiskali izvir, drugim bi naj stopili na prste v novem obdobju. Izkušenj je nekaj, kako se lotiti.

Eden pglavitnih vzrokov za slabosti tiči najbrž v nedodelanem modelu delegatskih razmerij za SIS. Za vse smo imeli po tozdih in krajevnih skupnostih samo majhne splošne delegacije. Ker je zmanjkovalo ljudi, so si le-ti razdelili „resorje“. Kulturna pri tem ni imela najbolj srečne roke. Nemalokrat je bil določen delegat, čigar nagnenje ni domovelo v kulturi. Zato se je, če je žel na sejo skupščine, malo zanimal za kulturno dogajanje. Ali pa je preprosto izostal. Nesklepčnost ni bila redka posledica takega ravnanja.

Podobno bi še lahko razglabljali, secirali probleme in problemčke. Modrovali, denimo, o tem, kako so bili ti delegati v pomanjkljivem stiku z bazo, kako so na sejah česse reševali finančne vzele in se pripravili o desetih odstotkih, kot pa razglabljali o vsebini dejavnosti.

Nova praktična rešitev, ki pa je bila pri SZDL Slovenije teoretično razvozlana že pred dvema letoma, naj bi bile tako imenovane posebne delegacije. Po tem načelu naj bi vsaj v večjih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih za skupščine kulturnih skupnosti oblikovali posebne delegacije; splošne delegacije naj bi bile izjemen izhod v sili tam, kjer bi zmanjkalo ljudi za delegatske funkcije. A tudi taka rešitev je sprejemljiva le s pripombo: bo v redu, če bodo v posebni delegaciji za kulturo resnično ljudje, ki jim kultura ni španska vas.

I. Z.

J. PAVLIN

JEZIKOVNI NASVETI

O NARAVNOSTI IN PRIMERNOSTI IZRAŽANJA

Človeka, ki je pretirano sladkih besed, navadno ne maramo preveč. Recimo, da nas je naključje privedlo k njemu. Namesto besed, ki smo jih ob takih priložnostih navajeni, bomo slišali približno tole: „Izvolite sesti, prosim, izvoliteee. Tjale? Neee, izvolite semle, prosim, v tem foteljčku se boste fantastično počutili. Smem morda postreči s kavico? Ne? Morda bi rajši čajčka? Tudi ne? Nemara pa boste kozarček vinčka? Pravkar sem ga dobil, kolosalna pijačka, vam rečem, da bi jo angelčki pili!“ Itd. itd.

„Fej, pa taka prijaznost!“ bomo rekli ob teh cedečih se pomanjševalnicah in frazah, ki vzbujajo vtis vse česa drugega kakor pa pristnosti in resnične prijaznosti. Všeč so nam namreč naravni ljudje, ki se pogovarjajo z odraslimi tako, kot je za odrasle spodobno.

MUZEJ V BRESTANICI

Na pobudo občinskega odbora Zveze borcev NOV bodo brestaniški grad preudredili v osrednji slovenski muzej o izgnancih, internirancih in političnih zapornikih v fašističnih ječah in o trpljenju Slovencev v koncentracijskih taboriščih. Prav zaradi tega bodo grad do kraja obnovili in usposobili za muzejske zbirke še preostale prostore. Občinska skupščina Krško bo na seji 31. januarja imenovala odbor za izvedbo ureditvenega načrta v brestaniškem gradu. Za predsednika je predlagan Silvo Gorenc.

I. ZORAN

POGOJI ZA SPREJEM:

- Razpisa se lahko udeležijo mladinci, državljani SFRJ, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:
- da so uspešno končali osnovno šolo,
- da niso starejši kot 17 let,
- da so telesno in duševno zdravi,
- da zoper nje ni bil izrečen vzgojni ukrep ter da niso v kazenskem postopku,
- da obvladajo slovenski jezik,
- da imajo pismeno privoljenje staršev ali skrbnikov.

ZAČETEK IN TRAJANJE ŠOLANJE:

Začetek šolanja bo 1. septembra 1978 in bo trajalo štiri leta.

KAKO NAJ SE KANDIDATI UDELEŽE RAZPISA:

Kandidati, ki se želijo udeležiti razpisa, naj pošljejo najbližji postaji ali oddelku milice najpozneje do 1. junija 1978 naslednje dokumente:

1. prijavo za vpis v šolo na obrazcu 1,20, kolkovano s 4.- din, ki jo morajo obvezno podpisati starši ali skrbniki, kar je hkrati tudi dokaz o njihovem privoljenju za vpis;
 2. spričevalo o uspešno končani osnovni šoli; tisti, ki še obiskujejo osmi razred, naj prilože spričevalo za 1. polletje osmega razreda, spričevalo o končani osnovni šoli pa naj predložijo takoj, ko ga dobijo;
 3. pismeno priporočilo in mnenje šole, v kateri se je zadnje leto šolal.
- Kandidati, ki bodo izpolnjevali vse razpisne pogoje, bodo poklicani na zdravniški pregled in sprejemni izpit. Sprejemni izpit obsega preskus znanja iz slovenskega jezika, psihološko testiranje in preskus telesnih zmogljivosti. Sprejemni izpiti bodo maja in junija v šolskem centru za strokovno izobraževanje delavcev v organih za notranje zadeve v Ljubljani. O datumu bodo kandidati pismeno obveščeni. Pri sprejemu imajo prednost kandidati z boljšim učnim uspehom in tisti, ki bodo pri sprejemnih izpiti dosegli boljši uspeh. O tem, ali je bil kandidat sprejet ali zavržen, bo obveščen do 20. junija 1978.

PRAVICE IN DOLŽNOSTI UČENCEV:

Kandidati, ki bodo sprejeti v šolo, bodo imeli brezplačno stanovanje in hrano, uniformo, obutev, perilo, učne pripomočke, zdravstveno in invalidsko zavarovanje ter pravico do denarnega zneska za osebne potrebe.

Kdor uspešno konča šolanje, je oproščen služenja vojaškega roka in mora po končanem šolanju delati v organih za notranje zadeve najmanj osem let. O pravicah in dolžnostih učencev se ob sprejemu v šolo sklene pogodba. Tisti, ki uspešno konča šolanje, ima srednjo strokovno izobrazbo.

VSA POJASNILA DAJEJO:

1. republiški sekretariat za notranje zadeve SR Slovenije, telefon št. 327-290,
2. šola za miličnike kadete, Ljubljana, Tacen 48, telefon št. 51-737 in
3. vse postaje in oddelki milice.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

PRODANO VEČ KOT 250.000 PRIMERKOV

Izbrani recepti Dr. Oetkerja za kolače, deserte in druge sladice. Praktični nasveti z ilustracijami in številnimi fotografijami v barvah, po čemer je ta knjiga tako znana. Knjigo »Kolači vaš ponos« lahko naročite po povzetju za ceno 15 din.

KNJIGA JE V SLOVENŠČINI!

Čitljivo izpolnite kupon in pošljite na naslov:

**Podravka
43300 Koprivnica**

DOLENJSKI LIST

Prosim, da mi pošljete po povzetju kom. knjige »KOLAČI VAŠ PONOS« na naslov:

.....

.....

(ime, priimek)

.....

.....

(pošt. št., kraj)

.....

.....

(ulica, št.)

DELAVSKE SVET DELOVNE SKUPNOSTI ZAVAROVALNE SKUPNOSTI TRIGLAV, DOLENJSKE OBMOČNE SKUPNOSTI NOVO MESTO

VABI

k sodelovanju nove sodelavce v sektorju za izvajanje zavarovanj in sicer:

1. ZA DOLOČANJE NAJVIŠJE MOŽNE ŠKODE, CENILCA - LIKVIDATORJA
2. ZA SKLEPANJE AVTOMOBILSKIH ZAVAROANJ IN PREVENTIVO
3. ZA SKLEPANJE ZAVAROANJ V ZASEBNEM SEKTORJU (ZAVAROVALNI ZASTOPNIK) ZA ZASTOP PONIKVE.

Pogoji: pod 1:

visoka strokovna izobrazba tehnične smeri (gradbene, strojne, elektro) in 5 let delovnih izkušenj;

pod 2:

višja strokovna izobrazba tehnične smeri, pravne, upravne oziroma komercialne smeri in 3 leta delovnih izkušenj;

pod 3:

poklicna šola ali končana osnovna šola in 1 leto delovnih izkušenj ter odslužen kadrovski rok. Za opravljanje teh del in nalog je določeno trimesečno poskusno delo.

Kandidati naj pismene vloge z dokazili o strokovni usposobljenosti in kratkim življenjepisom pošljejo na naslov: Delavski svet delovne skupnosti Zavarovalne skupnosti Triglav, Dolenjske območne skupnosti Novo mesto. Rok pod 1. in 2. 15 dni, pod 3. 7 dni po objavi.

LICITACIJA

Kmetijski šolski center Grm, Novo mesto, razpisuje javno licitacijo, ki bo dne 31. januarja 1978. ob 10. uri v prostorih šole na Grmu, za odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. molzni stroj ALFA LAVAL - mlekovod
2. stolpni šilos
3. traktor Zetor 42 KM
4. sejnalnik Ferguson
5. kozolci na Grmu in v Pogancah
6. gospodarsko poslopje „Nunsko“

Ogled osnovnih sredstev je možen vsak dan. Družbeni in zasebni sektor sta pri licitaciji enakopravna.

SVET ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA V ZDRUŽENEM DELU DELAVCEV MERCATOR - VELEPRESKRBA, n.sub.o. LJUBLJANA - TOZD STANDARD, n.sub.o. NOVO MESTO

razglašna naslednja prosta delovna mesta:

2. POSLOVNEGA ADMINISTRATORJA v EN GROS skladišču v Novem mestu,
3. PRODAJALCA v prodajalni Otočec.

POGOJI ZA SPREJEM:

- Pod 1: visokokvalificirani trgovski delavec s 5-letno prakso v poklicu.
- Pod 2: srednja strokovnost.
- Pod 3: kvalificirani trgovski delavec mešane stroke.

Nastop dela: po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite splošni službi TOZD Standard, Novo mesto, Glavni trg 3, do vključno 2. februarja 1978.

SIS ZA KOMUNALNO IN CESTNO DEJAVNOST BREŽICE

razpisuje prosto delo in naloge

TAJNIKA

RAZPISNI POGOJI:

- višja ali visoka strokovna izobrazba pravne, ekonomske ali tehnične smeri z najmanj 2 leti delovnih izkušenj na vodilnih ali vodstvenih mestih;
- srednja strokovna izobrazba ekonomske ali tehnične smeri z najmanj 5 leti delovnih izkušenj na vodilnih ali vodstvenih mestih;
- obvladati mora slovenski jezik, organizacijsko in tehnično poslovanje,
- biti mora moralno in politično neoporečen in ne sme biti kaznovan po čl. 511 Zakona o združenem delu.

Prednost imajo kandidati z delovnimi izkušnjami v komunalni dejavnosti.

Osebnosti prejmejo do sprejema ustreznih samoupravnih aktov skupnosti po dogovoru.

Poskusno delo 3 mesece. Stanovanje ni zagotovljeno. Pismene prijave z dokazili o izobrazbi, delovni praksi in nekaznovanju poslati do 10. 2. 1978 na SIS za KOMUNALNO IN CESTNO DEJAVNOST Brežice, 68250 BREŽICE.

mladinska knjiga

TOZD TRGOVINA, o. sub. o., Ljubljana, Titova 3

Komisija za medsebojna razmerja delavcev

išče delavca, ki bi za nedoločen čas opravljal delovne naloge:

PRODAJALCA - KNJIGARJA

v PE MLADINSKA KNJIGA, Novo mesto. Kandidati, ki imajo končano srednjo šolo, pozitiven odnos do dela in družbene lastnine ter po možnosti nekaj delovnih izkušenj, naj svoje vloge pošljejo na naslov: PE MLADINSKA KNJIGA, Novo mesto, Glavni trg 9, v roku 15 din po objavi oziroma do zasedbe delovnega mesta. Poskusno delo je tri mesece.

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Te dni so darovali kri v novomeškem transfuzijskem oddelku: 17. 1.: Jože Kuplenik, član PTT Novo mesto; Jože Počervina, Jože Junc, Drago Cerovšek, Miro Per, Ivan Pureber in Valentin Marolt, člani IMV Novo mesto; Jože Kastelic, Frančiška Levstik, Zofija Mežnaršič, Stane Šenica in Jože Kruh, člani Novolesa, Straža; Martin Bedek, član Novomontaže, Novo mesto; Vladimir Povše, član Gorše in Franc Pelko, člani Pionirja, Novo mesto; Jože Udovič, Milka

Zupančič in Stanka Štalcer, člani Novoteksa, Novo mesto; Ivanka Muhič dijakinja šole za zdravstvene delavce, Novo mesto; Emil Rifelj, član Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Avgust Pavlič, delavec iz Tomažje vasi; Stane Pelko, član KZ Krka, Novo mesto; Alojz Fifolt, Ivan Fifolt, člana Gozdnega gospodarstva, Novo mesto; Anton Povše in Metod Šiška, člana „Dolenjke“, Novo mesto; Ciril Beretič, Jože Pepek, Martin Blažič, Martin Pirc, Jože Matko, Darinka Čarman, Alojz Pirnar, Franc Goli, Jože Smrekar in Marija Granda, člani IMV Šmarjeta; Slavko Kavčič, član Iskre, Novo mesto; Slavko Sušin, delavec iz Družinske vasi;

19. 1.: Jože Novak, Anton Špelko, Franc Krušič, Alojz Knafelj, Vera Piletič, Janez Turk, Edi Murn in Ludvik Kocjančič, člani Novolesa, Straža; Jože Kocjančič, Marija Dragan, Anica Urigelj, Jože Štravs, Vinko Hribar, Dušana Bubalo, Dušan Vasič, Milka Božič, Branko Malešič, Jože Ferbežar in Stane Butalin, člani Novoteksa, Novo mesto; Darko Cugelj, Janez Kermc, Ana Kabur, Slavko Vidmar in Jožefa Kastelic, člani Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Janez Gašperšič in Bogomir Spiletič, člana Gozdnega gospodarstva, Novo mesto; Marjeta Bučar, Sonja Medle, Zdenka Režek, Milka Srovin, Marija Zagar, Milena Adamič, Vida Kotar, Alojz Zoran, Slavko Štepec, Cvetka Knap in Anica Skubic, člani Pionirja, Novo mesto; Jožica Sladič, članica občinskega sodišča, Novo mesto; Alojz Bučar, član Novomontaže, Novo mesto, Herman Binkovski, Franc Zupančič, Anica Murgelj, Bogomir Sivec in Stane Gazvoda, člani IMV Novo mesto; Marjana Ravnič, članica občinskega sodišča, Novo mesto; ing. Jože Kure, član Gozdnega gospodarstva, Novo mesto; Iztok Hrovat, Drago Celič in Nikola Padevski, člani občinske skupščine Novo mesto, Srečko Štangelj, član Interevropce.

Dolenjci - maratonce?

„Spoštovani tovariš urednik, predlagam, da postane Dolenjski list pobudnik in morda prvi organizator „Dolenjskega zimskega maratona.“ je pred kratkim zapisal naš ljubljanski bralac Lojze Kastelic. Bržkone bi bila organizacijska naloga tako zahtevne prireditve za našo številčno skromno organizacijo pretrd oreh, Kastelčevo pismo pa zavoljo tega ni romalo v koš, pač pa je botrovalo današnjemu komentarju.

Na Dolenjskem, kjer nimamo večjih tradicionalnih športnih prireditev, bi smučarski klubi in razne organizacije res lahko pripravile smučarski zimski maraton. Tek na smučeh postaja namreč v naši republici vse bolj priljubljen in organizatorji naše največje športne prireditve (trnovski maraton) so nam pred lanskim tekom sporočili, da je med 2000 prijavitelji tudi precej Dolenjcev.

Sodeč po zgornjih vrsticah, pa tudi dokazih o potrebnosti take prireditve, bi si Dolenjci smučarski maraton zaslužili. Marsikdo bi na to trditve takoj postavil vprašanje: „Kaj pa sneg? Saj ga nismo imeli že vrsto let!“ Člani novomeškega smučarskega društva pa bi najbrž odgovorili z vprašanjem: „Ali ne poznate Ribnika v Kočevskem rogu? Če je kje, potem je sneg tam, vsaj za tek bi ga bilo dovolj!“

Potemtakem bi potrebovali samo še spretno organizatorje. Za tek bi se morali kmalu odločiti. Konec koncev omogoča organiziran in dobro propagiran tek s kančkom tekmovalnega duha precej več možnosti za razvoj smučarskega maratona kot se tako domiselno napisane časnikarske vrstice obetajo občanom, če bi se odločili za teke na snegu, zdravje, moč in dolgo starost.

Za smučanje škoda denarja?

Zakaj so morali sevniški planinci odklanjati prijave?

Pred letošnjimi zimskimi počitnicami je sevniško planinško društvo sporočilo, da bo tudi to zimo pripravilo smučarski tečaj za šolsko mladino. Odziv je bil presenetljivo velik že od samega začetka: v pičlih treh dneh so dobili kar 110 prijav.

Prireditelji so se znašli v neljubi zagati, saj je brž postalo jasno, da s svojim denarjem klub prispevku staršev v znesku 400 dinarjev za

teden dni smučanja na Lisici za toliko otrok tečaja ne morejo pripraviti. Na vrsto naslovov so se jadrno obrnili po denarno pomoč, med drugim na sevniški šolski center, občinsko izobraževalno in telesnokulturno skupnost. Edino od sevniškega šolskega športnega društva jim je bilo ponujenih 15 tisočakov, s tem pa si planinci niso mogli pomagati.

Na kraju je bilo planinško društvo prisiljeno obvestiti starše, da tečaja pač ne morejo prirediti. Izvedli ga bodo lahko samo za mnogo ožji krog udeležencev. Tako naj bi se na Lisici organizirano smučalo po pet učencev iz trziške in krmeljske osnovne šole, deset iz Boštanj in 40 iz Sevnice. Poudariti je treba, da planinci nimajo težav z zagotovitvijo ustreznih smučarskih učiteljev, saj za to že vsa leta usposablja svoje člane. V občini uspešno že vrsto let poteka poletna šola v naravi. Prav bi bilo, ko bi našli denar tudi za širjenje smučanja, saj je znano, da marsikomu predvsem zaradi drage

V Celju pokleknil osmič

Novomeški košarkarji so v 11. kolu gostovali v Celju in doživeli enajsti poraz – 12. kolo bo 4. februarja, Dolenjci pa se bodo pomerili s Sibenikom

V 11. kolu II. zvezne košarkarske lige-zahod so novomeški košarkarji gostovali v Celju in prvenstveno srečanje z istoimenskim moštvom izgubili z 21 točkami razlike. Medtem ko so bili gostje v prvem delu tekme povsem enakovredni nasprotnik, so v drugem igrali slabše in domačini so dosegli lahko zmago.

CELJE – NOVO MESTO
107:86 (46:45)

Novomeščani si z osmim porazom v drugoligaški konkurenci niso bistveno pokvarili uvrstitve. Z devet-

V Celju so novomeški košarkarji dobro igrali le v prvem polčasu, v drugem pa so pobudo prevzeli domači in zanesljivo zmagali. Na sliki: standardni član prve peterke novomeške ekipe Peter Seničar.

tega mesta so zdržnili na deseto, imajo pa ravno toliko točk kot Zagrebčani (6), ki so pred njimi. V Celju so Dolenjci dokaj dobro igrali en sam polčas. V prvem so večinoma vodili, v 17. minuti na primer 39:36, tik pred koncem polčasa pa so domači vodili za točko. Novomeščani so dobro začeli tudi v začetku drugega dela, v zadnjih petnajstih minutah pa igrali pod svojimi zmoglostmi. Ravno v tem času se je celjski „stroj“ ogrel in okoli 150 gledalcev je nato videlo

Bedek sedmi prvak

Na društvenem kegljaškem prvenstvu zmagali Bedek, Šumej in Trstenjakova

Nedavno tega se je končalo zaprto prvenstvo Kegljškega društva Rudi Kepa iz Sevnice in sicer za leto 1977. Nastopilo je dvanajst najboljših kegljačev, ki so se pomerili v disciplini 1 x 200 lučajev. Klubski prvak je zaslužen postal Jože Bedek.

Tako si je 31-letni strojevodja ZTP Ljubljana zagotovil, da se bo njegovo ime pojavilo na velikem pokalu, ki je last kluba. Na njem so namreč vgravirana imena dosedanjih sedmih zmagovalcev, društvenih prvakov, poleg njih pa še imena in priimki 40 ustanoviteljev kegljaškega društva. Jože Bedek se je na minulo prvenstvo dobro pripravil, metal zanesljivo in za prvo mesto je dobil v trajno last manjši pokal.

njegovo hitro in učinkovito igro. V 33. minuti srečanja so domači vodili za 23 točk, kaj več pa proti gostom, ki so proti koncu tekme zaigrali malce bolje, niso mogli doseči.

Novo mesto: S. Seničar 7, Z. Kovačević 4, Munič 10, S. Kovačević 8, Ivančič 19, Švinger 5, P. Seničar 4, Župevc 1 in Plantan 28.

4. FEBRUARJA
PRIDE ŠIBENIK

V 12. kolu II. zvezne košarkarske lige-zahod bodo Novomeščani igrali pred domačim občinstvom. Pomerili se bodo z eno boljših ekip v ligi, s Sibenikom. V tekmi, ki bo šele drugo soboto, 4. februarja, so favoriti gostje, ki so v letošnjem prvenstvu klonili samo štirikrat. Navzlic porazu, ki se domačinom obeta v srečanju z Dalmatinci, bo tekma vredna oglada.

DVAKRAT
NOVO MESTO

Minulo soboto je bilo v novi metliški telovadnici območno prvenstvo v rokometu, in sicer za pionirje in pionirke. Vrstni red pri pionirkih: 1. reprezentanca Novoga mesta, 2. Trebnje, 3. Crmomej, pionirji: 1. Novo mesto, 2. Crmomej, 3. Trebnje, 4. Metlika.

Za novomeško reprezentanco, ki je zmagala brez težav, so igrali Hribarjeva, Udovčeva, Kraljeva, Gazvodova, Čeličeva, Ovničkova, Mikličeva (vse iz o. š. Stopiče), Hudoklinova in Štajkovičeva (o. š. Bršljin), Videtova (Šentjernej) in Jerletova. Vrsto je vodil Dragan Gajic

ODBOJKA: SEMINAR
ZA TRENERJE

Slovenska odbojkarjska zveza bo pripravila 4. in 5. februarja v dvorani ljubljanske železničarske šole in na Brezovici seminar za trenerje odbojke. Organizatorji pričakujejo, da se bodo seminaristih ur udeležili vsi trenerji najboljših slovenskih moških in ženskih ekip. Predavalca jim bosta zvezni trener državne reprezentance Viki Krevsel in Mariborčan Edi Dolinšek. Udeleženci seminarja si bodo lahko ogledali tudi trening mladinskih slovenskih odbojkarjskih reprezentanc.

Invalidi uspešni

Pred kratkim je kegljaški klub „Invalid“ iz Kočevja povabil na prijateljsko tekmovanje kegljače iz krajevne skupnosti Mozelj, KK NAMA Kočevje in žensko ekipo KK Kočevje. Tekmovanje je bilo tudi vaja za prihodna tekmovanja.

Igrali so na 6-krat 100 lučajev in dosegli naslednje rezultate: 1. KK INVALID Kočevje 2528 podrtih kegljev, 2. KK Kočevje, ženske, 2324 podrtih kegljev in 3. KK Mozelj 2213 podrtih kegljev. Moštvo Name je sodelovanje odpovedalo.

Med posamezniki so bili najboljši: 1. Jože Legan 489, 2. M. Vidmar 463 in 3. Mile Štimac 413 podrtih kegljev (vsi KK Invalid). Med ženskami je bila najboljša članica KK Kočevje Legan Kristina s 409 podrtimi keglji.

KK Invalid je zelo delaven in redno skrbi za vadbo svojih članov, ki se uspešno udeležujejo tudi tekmovalni izven Kočevja.

ANDREJ ARKO

„SEDMI ZMAGOVALEC“ – Pred kratkim so imeli člani in članice sevniškega Kegljškega društva Rudi Kepa društveno prvenstvo. Med člani je zmagal Jože Bedek, pri članicah pa Violeta Trstenjak. Na sliki: Jože Bedek, prvak za leto 1977. (Foto: Jože Teraž)

Pri veteranih (nad 60 let) je v disciplini 50 lučajev zmagal 66-letni Vladimir Šumej, pri članicah (vrgle so 100 lučajev) pa je bila najboljša Violeta Trstenjak. Vsi prvaki so dobili pokale v trajno last, trije prvučrščeni in vseh kategorijah pa diplome. Društveno kegljaško prvenstvo za minulo leto je dokazalo, da se v Sevnici razvija nova športna disciplina, ki ima zavoljo dobre uprave lepe možnosti, da postane eden najbolj množičnih športov.

J. BLAS

Atletika v krvi

Marjan Lapajne je iz tiste generacije mladih novomeških atletov, ki je dokazal, da lahko tudi ekipa iz malega mesta, dasiravno nima najboljših možnosti za vadbo, kroji mladinski državni atletski vrh. Letos se bodo člani vrste, rojeni tik pred iztekom petdesetih let, začeli poslavljati od mladinske atletike. Pridružili se bodo članom, kar bo pomenilo več prilitve znoja, na drugi strani pa tudi več tekem, več novih znanstvenih spoznanj in ne nazadnje tudi razočaranj. In kaj je pomenil v ekipi, ki je lani v Beogradu z ekipnim 4. mestom v državi presestila vse atletske strokovnjake, Marjan? Njegovi tovariši bi bržkone odgovorili: Zanesljiv člen dobro pripravljene moštva, morda od dveh treh odličnih atletih nekoliko neopazen, a zagotovo tekmovalce, ki bi bil zavoljo atletskih sposobnosti dobrodošel v vsakem slovenskem klubu.

„Kraljici športov sem načrtno posvetil prosti čas,“ je začel razlagati svojo športno pot Marjan, „še v osmem razredu. Prej sem na športnem področju nekako tipal, se spoznaval s posameznimi disciplinami. Nekakšna tradicija

naše družine je bila odbojka. Oče ji je bil in ji je še hudo privržen. Seveda sem v tem športu poskusil tudi jaz, spoznal sem se tudi s košarko, pa nogometom itd. Toda na grmski osnovni šoli so nas z atletiko dobesedno cepili in imeli smo jo v krvi. Najbrž tudi zato, ker zahteva pravega človeka. Le v katerem športu pa se še tako dela in človek mora, če hoče uspeti, v glavnem delati sam. Veliko lažje je trenirati na primer ekipne športe...“

In po osnovni šoli je domala vsa fantovska generacija atletiki ostala zvesta tudi potem, ko se je spoznala s srednjo šolo. Vadili so, hodili na tekmovalna in napredovala. Beograjsko tekmovanje je bilo lepa prilika za uspeh in generacija, ki se je začela poslavljati iz mladinske konkurence, je svojo „mladinsko“ atletiko lepo okronala. Marjan, ki je v svoji dokaj kratki športni karieri nekajkrat stopil na stezo za zmagovalce (2. mesto v pionirskem troboju, 2. mesto v troskoku na republiškem prvenstvu, 4. mesto v deseterboju na mladinskem državnem prvenstvu, 2. mesto v troskoku in 3. mesto v metu diska na atletskem pokalu Slovenije itd.), bil bi nemara še uspešnejši, če ne bi preveč zaupal svojim sposobnostim. Marjan namreč ni vadil toliko, kot so drugi.

J. PEZELJ

ODBOJKA:
V SOBOTO
DOLENJSKO
PRVENSTVO

Pod pokroviteljstvom Dolenjskega lista se bo v soboto, 28. januarja, začelo ob 8.30 v novomeški športni dvorani pokalno zimsko dolenjsko odbojkarjsko prvenstvo. Povabljeni so vse ekipe, ki organizirano nastopajo, ne glede na to, v katerem tekmovalnem razredu. Na papirju je favorit Novo mesto, ki nastopa v prvi slovenski ligi, vendar bo nastopilo delno oslabiljeno, kar bo ponudilo možnost tudi drugim klubom, med katerimi je trenutno najmočnejši Partizan Žužemberk.

Bo sobota postregla s kakovostno odbojko?

MOKRONOG:
ŽUŽEMBERK ZMAGAL

Mokronoški Partizan je minuli teden pripravil odbojkarjski turnir, na katerem so nastopile ekipe iz Crnomolja, Žužemberka in Trebnjega. Rezultati: Žužemberk – Crmomej 2:0, Crmomej – IKG (Trebnje) 2:0, Mokronog – IKG 2:0, Mokronog – Crmomej 2:0, Žužemberk – IKG 2:0, Žužemberk – Mokronog 2:0.

Turnir je dokazal, da se dolenjske ekipe pridno pripravljajo na prvenstvo Dolenjske, ki bo v soboto, 28. januarja, v Novem mestu.

P. S.

ŽUŽEMBERK:
PIONIRSKA ODBOJKA

V telovadnici žužemberškega Partizana je bilo v petek občinsko prvenstvo za pionirje in pionirke. Poleg domačih ekip sta nastopila samo še vrsti iz novomeške osnovne šole Katja Rupena. Rezultati pionirke: OŠ Žužemberk – OŠ Katja Rupena 3:0, pionirji: OŠ Žužemberk – OŠ Katja Rupena 2:0, OŠ Žužemberk – OŠ Žužemberk II 2:0 in OŠ Katja Rupena – OŠ Žužemberk II 2:0.

P. S.

RIBNICA:
PETNAJST SKAKALCEV

Osnovna organizacija ZSMS Riko je pripravila na 20-metrski skakalnici na Mali Gori letošnjo prvo skakalno tekmo. Nastopilo je petnajst tekmovalcev, najboljši pa so bili Weinberger (18,5, 18,5), Abrahamberg (18,0, 18,0) in Ilc (18,5 in 17,5). V kratkem bodo pripravili tudi tekme v smuku, slalomu in skokih.

M. G.

KRKA JE V POREČU

Minulo soboto dopoldan je v Poreču odpotovala novomeška ženska odbojkarjska ekipa. Vrsta Krke, ki jo vodi trener Janez Mohorčič, bo v Istri ostala deset dni in se pripravljala na zahtevne boje v nadaljevanju II. zvezne lige. V Poreču so odšle vse najboljše igralkin in nekaj najbolj obetavnih mladink. Razen kondiciji bodo odbojkarice precej časa posvetile tehniki, odigrale pa bodo tudi dve prijateljski tekmi.

M. G.

STOPIČE VODIJO

V novo meški športni dvorani so konec minulega tedna šolske reprezentance odigrale zadnje kolo osnovnošolske lige za deklice. Tekmovanje, ki ga vodi tekmovalna komisija pri novomeškem ženskem rokometnem klubu, je dokazalo, da imajo v Novem mestu dovolj rokometnega podmladka. Rezultati zadnjega kola: Rdeče – Šentjernej 3:5, Rumene – Stopiče 4:13, Mirna – Modre 6:5. Trenutni vrstni red: Stopiče 6, Mirna 6, Modre 4, Šentjernej 2, Rumene 2, Rdeče 0.

MRZLAK – PREDSEDNIK
SODNIŠKE
OGRAZIZACIJE

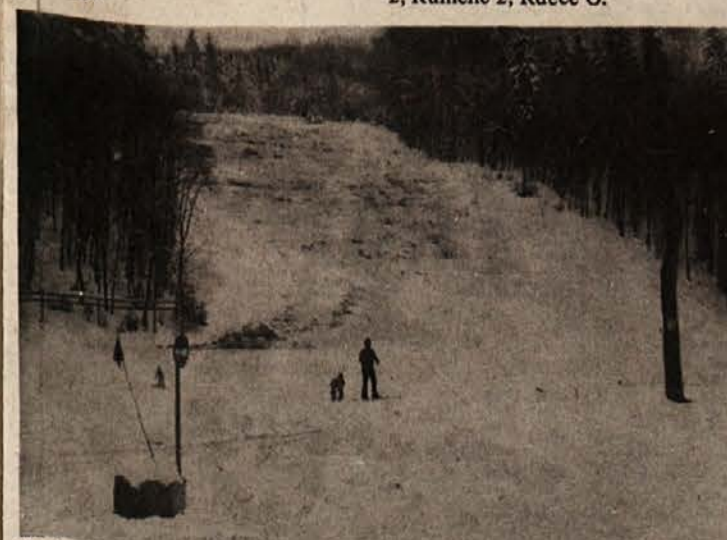
Sodniški kegljaški pododbor Novo mesto–Trebnje, ki se je sestel minuli teden v Novem mestu, je na seji izvolil predsednika sodniške organizacije Slovenije. Odgovorno funkcijo so zaupali Novomeščanu Jožetu Mrzlaku, novi član disciplinske komisije pa je Alojz Košmerl. Člani izvršnega odbora so na seji poudarili, da so pripravljeni, da bosta novoizvoljena zaupane naloge dobro opravljala.

NADA SMOLA
DOBILA PRIZNANJE

V začetku prejšnjega tedna se je sestel štab akcije „Naučimo se plavati“. Pregledal je dosedanje uspehe in ob koncu podelil šest priznanj za leto 1977. Člani štaba so ugotovili, da je akcija v minulem letu pokazala lep napredek, saj se je naučilo plavalne veščine več kot 30.000 šolskih in predšolskih otrok ter odraslih. Zato so na slovesnosti podelili šest priznanj najzaslužnejšim organizacijam in posameznikom za uspešno delo pri organiziranju akcij. Plaketo delfinčka je dobila tudi Nada Smola iz Kočevja.

ODBOJKA: ZIMSKI
POKAL SLOVENIJE

Člani Odbojkarjske zveze Slovenije so sporočili, da bo letošnje prvenstvo za republiški pokal 11. in 12. februarja. Organizatorji pričakujejo, da bo na tradicionalnem odbojkarjskem turnirju nastopilo okoli 20 moških in 15 ženskih ekip. Srečanja bodo v športni dvorani v ljubljanskem študentskem naselju, v telovadnici železničarske šole in na Brezovici. Naslove branita Fužinarjevi ekipi.

PRAZNO SMUČIŠČE – Čeravno je zima natresta precej snega, je pogled na trebanjsko smučišče žalosten. Uporabno je bilo le nekaj dni, kmalu zatem pa je pobočje nad avtocesto pokazalo zemljo in naglano smučarje, ki pa se navzlic temu lahko pohvalijo s sodobno opremljenim smučiščem. Na sliki: trebanjsko smučišče sameva.

14. januarja odprti 23. tradicionalni januarski sejem „Moda 78“ na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču je potrdil že lani izrečeno trditev: naša moda povsem stopa v korak s svetom.

Nič več ne capljamo za drugimi

S 23. tradicionalnega sejma „Moda 78“ na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču

Zanimanje za ljubljanski modni sejem je med proizvajalci naše tekstilne in usnjarske predelovalne industrije izredno, kljub vedno znova izraženim pomislekom o času te prireditve. Čeprav je razstaviščni prostor postal večji za 600 m² in se je letos 398 razstavljalcev razširilo na 12.600 m² površin, niso mogli na sejem vsi, ki bi radi pokazali svoje izdelke.

Na prvi pogled novo je, da se z otroško konfekcijo v Sloveniji na bavi več in predvsem samo sevniška Jutranjka, ampak da ima ta vedno več konkurence. Otroški program, ki po pestrosti modelov in modnih tendencah pada v oči, so pokazali pri Astibu pa Vezenine Bled pa slavna Rašica in ne nazadnje s posebnim poslušom naš Novoteks.

Med konfeksionarji, h katerim nam že zaradi tradicije zaide oko, kot so Ideal Nova Gorida, Kroj Škofja Loka, se s sodobnimi in praktičnimi modeli vedno uspešneje uveljavlja novomeški Labod. Gotovo pa v splošnem pletenine pomenijo tisto vejo tekstilcev, ki z domiselnostjo, modo in materiali presenečajo še tako zahtevnega kupca.

Čevljev je letos malo videti, je pa zato več torbic in usnjarskih izdelkov. Znani tovarni TOKO in Galant imata sicer največ modelov in privabljata pozornost, vendar je tudi pri manjših in manj znanih proizvajalcih kaj videti. Eden takih je na primer tozd Torbica ljubljanske Tobačne tovarne.

Če bi o sejmju spregovorili v barvah, potem je pribito, da je bela z odtenci tja do peščene na prvem mestu. Zelo svetli so plašči, blazerji, jakne, moške obleke, krila, torbice, čevlji. Na drugem mestu je rjava barva,

potem pa nekaj bordo in lila odtentov.

Z veseljem lahko poudarimo, da se v družbi vseh imenitnih izdelkov in hude konkurence dolensko-posavski razstavljalci naravnost odlikujejo. Novo-

teksova safari kolekcija iz bombažnega bureta v svetlih peščeni tonih je tista zvrst športnih

oblačil, ki je v današnjem času vedno bolj iskana. Vedno bolj nam je pri srcu prosti čas, izlet-

ništvo in rekreacija, zato tudi kupci vse bolj iščejo za take prilžnosti primerna oblačila. No-

vo pri Novoteksu je še, da se je predstavil z odličnim otroškim programom in raznimi kompleti

za odrasle, pri čemer hlače očitno niso več izključno težišče proizvodnje.

Labodovi kostimi, plašči, blazerji, moške obleke so iz materialov, ob katerih nas kar zamika, da bi potipali mehko.

Odično ukrojeno mehko, valujoče nežno karo krilo s športno skoro belo jakno je bil model, ob katerem se ženski svet neho- te ustavlja.

Medtem ko je metiški Komet kot novo pokazal nedrček in hlačke v dveh beige tonih šah vzorca, je Lisca razstavila novi bombažni program ženskega perila. Iz bombaža, v katerem se meša lycra nit, skušajo ukrojiti vedno več modelov nedrčkov, ki so vsekakor bolj udobni in zdravi kot sintetika. Bombažni nedrček s hlačkami v enem kosu bo zlasti v garderobi mlajših gotovo našel svoje mesto.

Metiška „Beti“ ima svoj razstavni prostor v barvi, ki bi ji lahko rekli srebrno siva z rahlim nadihom violičaste. Spalni kompleti iz frotirja in bombaža, okrašeni s čipkastimi vložki, so najrazličnejših krojev. Od klasične pižame, do baby-dola in spalne srajce, ki bi jo na hitro lahko zamenjal tudi s plesno obleko.

V paviljonu, kjer kažejo novosti proizvajalci metrskega blaga, vzbujata pozornost Tekstina Ajdovščina in Svila Maribor, medtem ko je celjska „Meta“ navdušila z novim posteljnimi perilom. Videti je kot flanela, pa je čisti bombaž, ki se ne mečka in je v lepih karo vzorcih. Sicer pa so tudi tu blaga za plašče in kostime pretežno beige in rjavkastih tonov, med vzorci pa je čedalje več pepita in kara. Črt skoroda ni več ali pa jih vidimo samo kot okrasek v borduri.

Kot posebnost letošnjega sejma lahko štejemo Modni salon Velenje. Na razstavnem prostoru so imeli statve in so tkali domače platno, zraven pa je bilo videti modele, ukrojene iz takega blaga. Imenitni blazerji za moške, brezokavniki, telovniki in krila! O pleteninah pa le to, da so ena lepša od druge. Almira, Rašica, Umberto Gorjan, puljska Arena imajo tri in večdelne komplete. Teško je reči, kdo ima lepše. To bo povedala žirija, ki bo dodeljevala „Zmaje“. RIA BACER

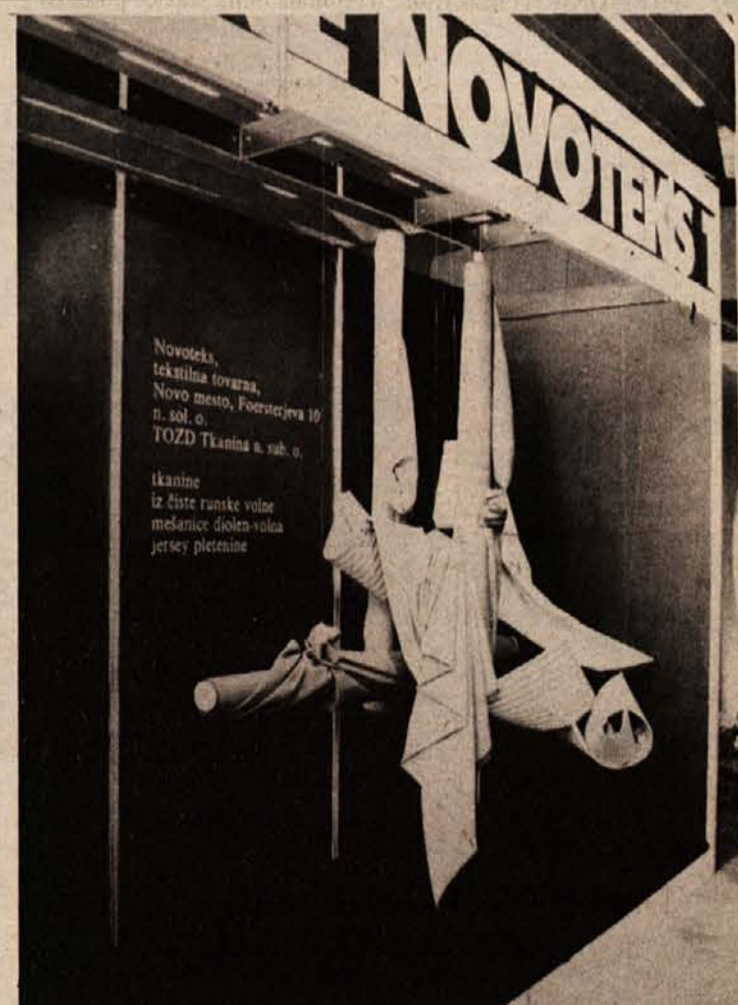
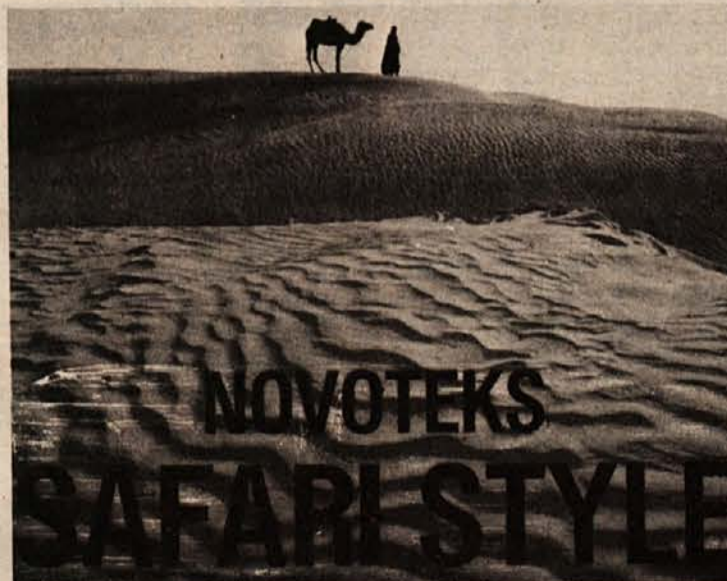

za nošenje na delovnem mestu, v prostem času, pri športu in rekreaciji, na izletih in dopustih. Skratka: izbira je zelo pestra in velika. Vsakdo bo lahko našel kaj zase, kajti sodobni čas zahteva tudi sodobna oblačila.

Posebnost te kolekcije je tkanina, ki je večinoma izdelana iz 100-odstotnega bombaža. Del kolekcije pa je izdelan iz mešanice polyestra in bombaža.

Ne moremo mimo barve kolekcije, ki je peščena brez zelenih odtentov.

Novoteks je cenjen tudi kot proizvajalec METRSKEGA BLAGA. Tokrat so se na sejmju mode predstavili s široko paleto metrskega blaga pod nazivom „VRŠIČ“ v modnih barvah. Prevladujejo pastelne barve, ki jih narekujejo modne težnje v svetu. Vidno mesto zavzema peščena barva tkanin. Kolekcijo „Vršič“ odlikuje med drugim tudi uporabnost za športna in klasična oblačila. Tudi tu je ve-

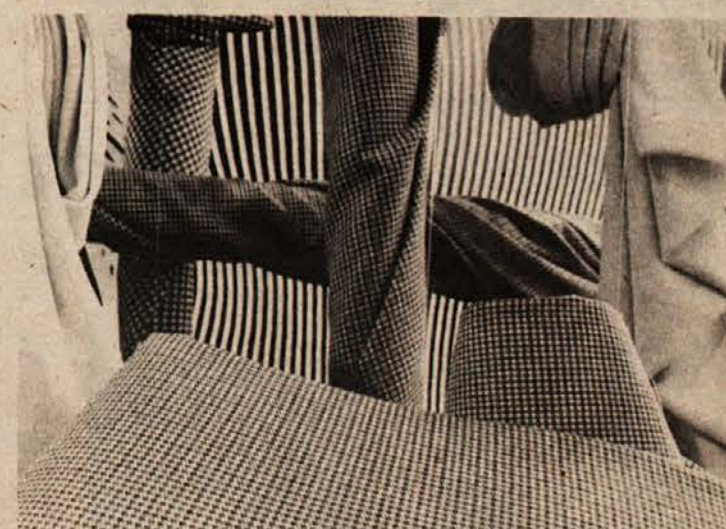
lika izbira prav zaradi široke palete barv. Ta izdelek je narejen iz najkvalitetnejše preje, to je mešanice Diolen – volna.

Nakazane so tudi možnosti kombinacij modnih pepita ali drobnih karo vzorcev z enobarvnimi tkaninami.

Tako nam je Novoteks tudi letos pokazal smisel za kreativnost, kombinacije, lepoto tkanin, modne barve in lepoto oblačenja. Oblačenje pa ni samo potreba, ampak tudi kultura.

Na letošnjem sejmju „MODA 78“, triindvajsetem po vrsti, je novomeški Novoteks predstavil potrošnikom in poslovnim partnerjem del konfekcijske kolekcije pomlad-poletje 1978, ki je nastopila kot zaključena celota pod imenom NOVOTEKS SAFARI STYLE. Prikazuje pa moške, ženske in otroške športne komplete, ki jih bomo nosili v bližnji spomladansko-poletni sezoni. Modeli so oblikovani tako, da so vsestransko uporabni

MODA S KRIL BELEGA LABODA

Nekateri kritiki primerjajo Labodove izdelke povsem opravičeno z eleganco ptice med pticami, nekateri pa z vzhajajočo zvezdo velikega formata. Oboji imajo prav.

K proizvodnji srajc, ki so bile in bodo steber Labodove visoko kakovostne in visoko modne proizvodnje, se je pred dvema letoma priključila še proizvodnja skrbno oblikovanih vrhnjih oblačil. Iz za strojev prihajajo na trgovske police kostimi, plašči, krila, hlače, moške obleke in drugi kompleti. K temu lahko dodamo še ženske bluže. Labodov konfekcijski proizvodni ženski in moški program predstavlja raznolik izbor.

Na sejmu mode razstavljeni izdelki niso namenjeni samo sejemskemu ogledu.

To so izdelki iz rednega proizvodnega programa, ki bodo kmalu napolnili police naših trgovin.

Za letošnjo sezono je Labod pripravil ne samo modna, ampak tudi praktična oblačila, ki jih v današnjem tempu življenja najbolj potrebujemo. Udobna športna moda Safari, ki se v barvi spogleduje z odtenki afriške pokrajine, bo pristanjala vitkim in malo bolj polnim postavam, mladim po letih in po srcu.

Naravna, v prvi vrsti bombažna blaga, ukrojena in sešita tako, da bodo za-

dovoljila še tako zahtevnega kupca, dovoljujejo poleg standardnih kombinacij še kombinacije po želji nje ali njega.

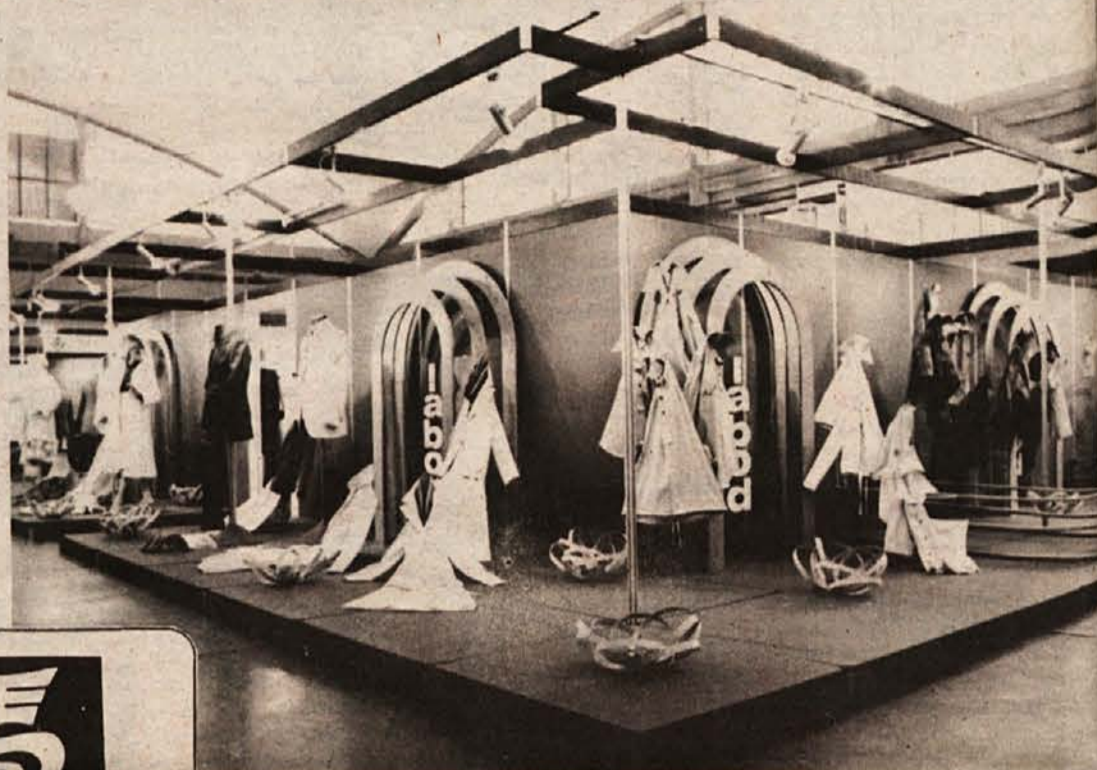
Poleg športnih oblačil je Labod poskrbel za moške obleke za bolj svečane prilike in poslovna potovanja. Po kakovosti in barvi je tudi dovolj velika izbira oblek za obisk prireditev, za družabne obiske in svečane večerje.

Za dekleta in žene so Labodovi modni kreatorji poskrbeli, da jim ne bo manjkalo oblek in kompletov za posamezne potrebe in pri-

ložnosti v modnih barvah. Lahko še zapišemo, da oblačila z znakom Labod prinašajo zadovoljstvo za vsakogar.

Labod je s svojimi kvalitetnimi in modnimi oblačili vztrajno v družini najboljših jugoslovanskih konfekcionarjev. Na sejmu „Moda 78“ je Labod prejel visoka priznanja za moške obleke, hlače, moške in ženske plašče ter kostime.

Priznanja modnih strokovnjakov so Labodovim delavcem v pohvalo, lastnikom Labodovih oblačil pa v ponos.

labod

tovarna oblačil
novo mesto

Na sejmu „Moda 78“ na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je tovarna pletenin Rašica iz Ljubljane razstavila del kolekcije iz pomladno-poletnega programa. Obsega oblačila, ki jih bodo nosili vsi: od dojenčkov do odraslih v vseh starostih in postavah in seveda obeh spolov. Modeli so ustvarjeni iz modno zanimivih materialov, modnih linij in v modernih barvah.

Velja omeniti, da bodo izdelki, prikazani na sejmu mode,

naši pot do kupcev že v aprilu letos. S tem pa je prekinjena dolgoletna praksa, ko so konfekcionarji za sejem izdelali eno, potrošnikom pa prodajali drugo. Tako, kot je Rašica v marsičem pionir na področju konfekcije, je pionir tudi v odnosu do kupcev.

Ko je kreatorka Nataša Mandelj kreirala ŽENSKI PROGRAM, je upoštevala, da ima moda še vedno rada naravne barve in materiale, udobno linijo in zračno vzorčasto pleteno.

Letos moda koketira še z mehko linijo z dodatki romantičnih volanc ali pa z udobno pleteno športno linijo, ki jo poživljajo platneni dodatki. Platneni strukturi pletiva iz mešanice lanu in sintetične pristaja platneno blago, ki je vkomponirano v modele. To je izrazito športna linija, ki jo ljubi sproščena in sodobna žena za vsestransko uporabo. Drugi skupini modelov daje modni poudarek v naravne barve vpletena rjasta in svetlo zelena bordura. V teh modelih se bodo žene počutile kar se da prijetno in sproščeno tudi na dopustu.

Za sodobnega moža in mladeniča je poskrbela kreatorka Anka Selan z MOŠKIM PROGRAMOM. Ta kolekcija pomeni razbremenitev od klasičnih suknjičev, kar je posebno udobje.

Pletivo je prožno, zračno, mehko in udobno. Barve so svetle, pastelno olivnega tona, črne in letos tako moderna

rjasta barva. Modnost poudarjajo platneni dodatki in kovinski obročki v odtentkih pletenin. Kolekcija je spletena iz mešanice naravne svile in sintetične ali pa iz mešanice lanu in sintetične in popestrjena z izrazito moškimi dodatki, kot so pasovi, kape in šali.

Kreatorka OTROŠKEGA in BABY programa Jelka Kermavner je z veliko mero „posluha“ kreirala oba programa. Za otroke do 16. leta starosti je poskrbela s kolekcijo iz praktičnega mehkega in prožnega materiala v svili in acrylu z lepimi barvnimi platnenimi dodatki. Za dojenčke je v Baby programu poskrbela s kar se da praktičnimi in seveda tudi modnimi izdelki. Lahke laneno-acrylne oblekice, jopice, kapice, puloverčke, hlačke in še marsikaj je kreirala v topli sončno rumeni barvi.

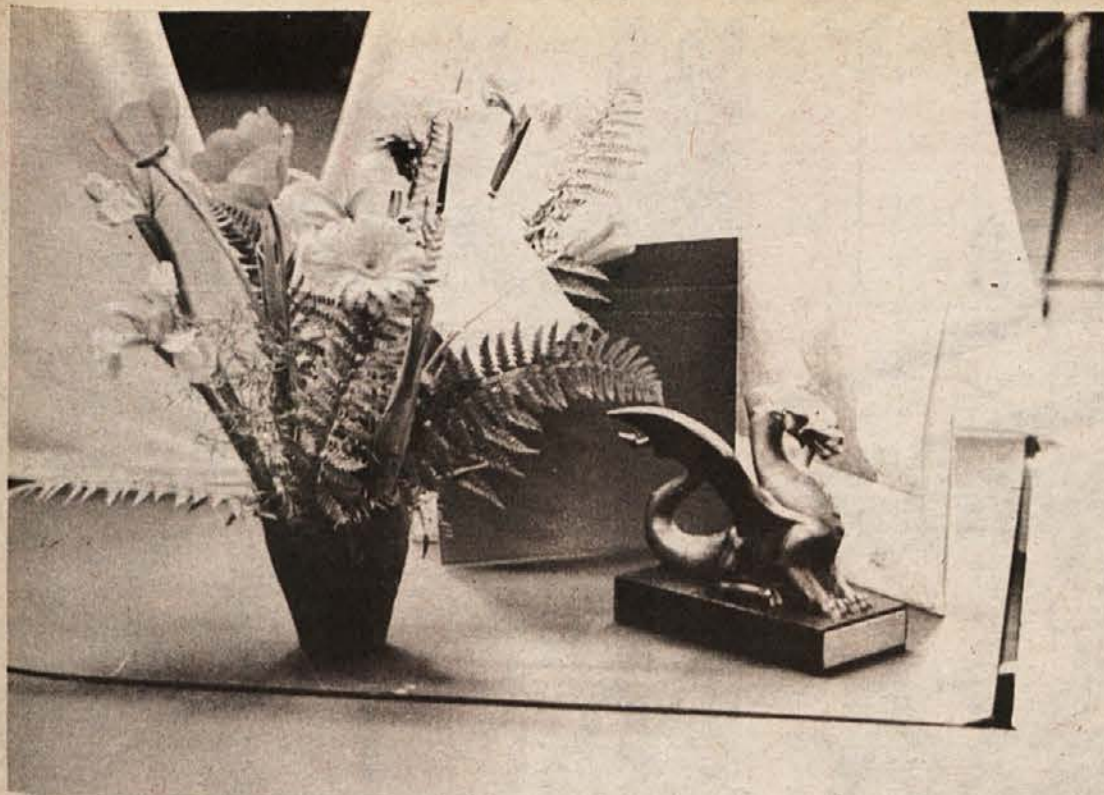
V družbi z ostalimi ekkluzivnimi proizvajalci posameznih športnih oblačil razstavlja RAŠICA na posebnem prostoru kolekcijo športnih oblačil z znaki olimpijskih iger. S temi in podobnimi izdelki se je Rašica že predstavila na mednarodni razstavi v Moskvi. Olimpijski komite jih je sprejel v olimpijsko kolekcijo. Take in podobne proizvode bo Rašica proizvajala tudi za ljubitelje športa v Jugoslaviji.

Za celotno razstavljeno kolekcijo s posebnim poudarkom na moški in otroški kolekciji pa je Rašica prejela na sejmu Moda 78 najvišje priznanje – Ljubljanskega zmaja.

V PLETENINAH „RAŠICA“ BOSTA POMLAD
IN POLETJE PRIJETNEJŠA

„Sejem mode 78“ v Ljubljani je za nami. „Beti“, belokranjska trikotažna industrija iz Metlike, je prejela za kolekcijo spalnih srajc in pižam „Mesečina v noči“ visoko priznanje Ljubljanski zmaj. Tako je bilo tudi lani na Gospodarskem razstavišču in v Beogradu, kjer so dodelili Betini spalni srajci „Sara“ Zlato Košuto. Beti prejema vsako leto najvišja priznanja, ki si jih zasluži z modno oblikovanimi izdelki, z odličnimi materiali in z modnimi barvami.

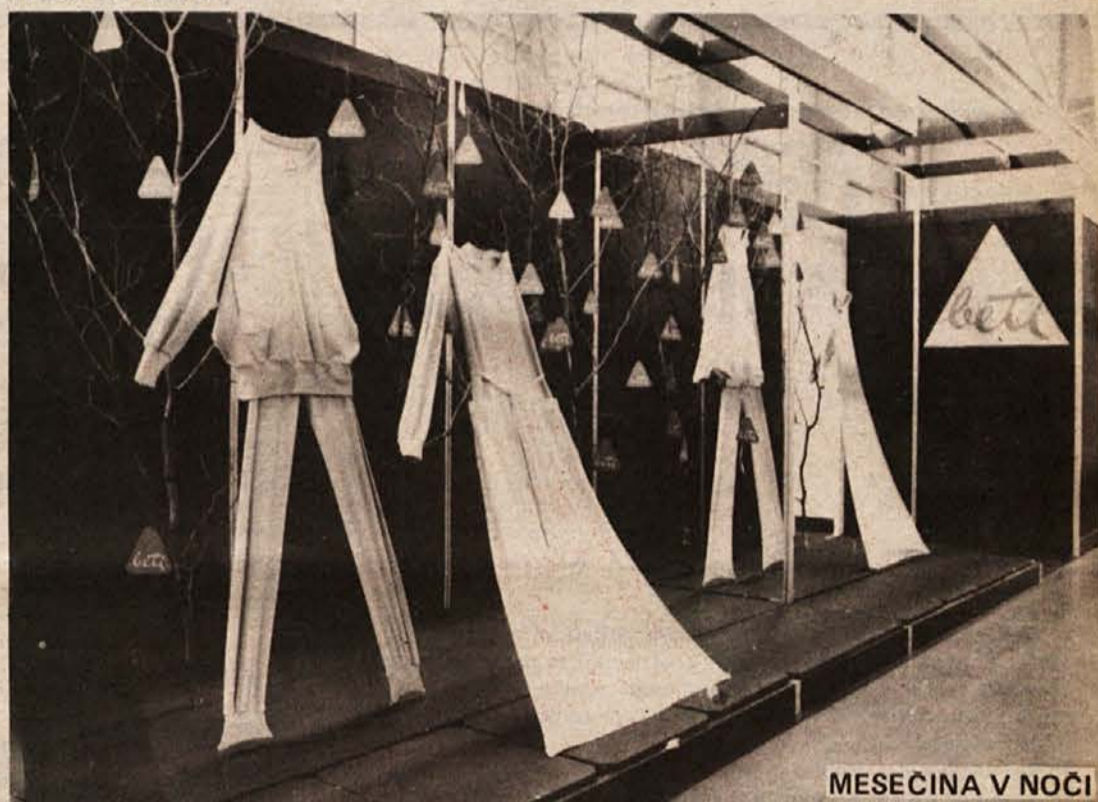
Taka je tudi pomladno-poletna kolekcija „Beti 78“, v kateri je najti ženske, moške in otroške kopalke iz laycre materiala, ki se hitro suši, se prilagaja telesu in poudari, kar je potrebno. Nadalje je najti v kolekciji spalne srajce, pižame, majice, pulije, kombineže, trenirke, pajace za dojenčke ter otroške komplete. Že vrsto let „Beti“ ni povišala cen svojim izdelkom, zato ni čudno, da potrošniki radi posegajo po njih tako doma, kot tudi na tujem, saj je znano, da „Beti“ veliko izvažata na Vzhod in Zahod.

„MESEČINA V NOČI“

Z IZDELKI „BETI“
GOTOVO NE RAZOČARANI. BOSTE

MESEČINA V NOČI

TRIKON SI JE ZNOVA PRIDOBIL ZAUPANJE KUPCEV

TRIKON®

Tako kot v človeškem življenju so tudi v življenju delovne organizacije možni padci in vzponi. Vzrokov ja nešteto, zunanjih in notranjih. Tega se zavedajo tudi v Trikonu. Z voljo in trdim delom so se izkopal iz težav, kar dokazujejo vse lepši in vse pestrejši modni izdelki iz izbranih tkanin. Vse to pa je botrovalo ponovni pridobitvi zaupanja potrošnikov v kvaliteto Trikona.

Na sejmu „Moda 78“ so razstavljali komplete za dojenčke, otroške pletenine in najnovejše modele hlač iz rebrastega žameta. Na modni reviji na Gospodarskem razstavišču v

Ljubljani so te izdelke prikazali širšemu občinstvu.

Potrošnike bi radi spomnili, da Trikon proizvaja v obratu konfekcije otroške, ženske in moške hlače iz kvalitetnih modnih tkanin, kot so žamet, jeans, safari, in drugih.

V obratu pletenin pa proizvajajo pretežno garniture za dojenčke in otroške pletenine do šestnajstega leta starosti.

Konec februarja bo predvidoma stekla proizvodnja v novi proizvodni dvorani. S tem bo delo olajšano. Nemotena pa bo tudi povezanost proizvodnje, kar zagotavlja vse boljšo kvaliteto.

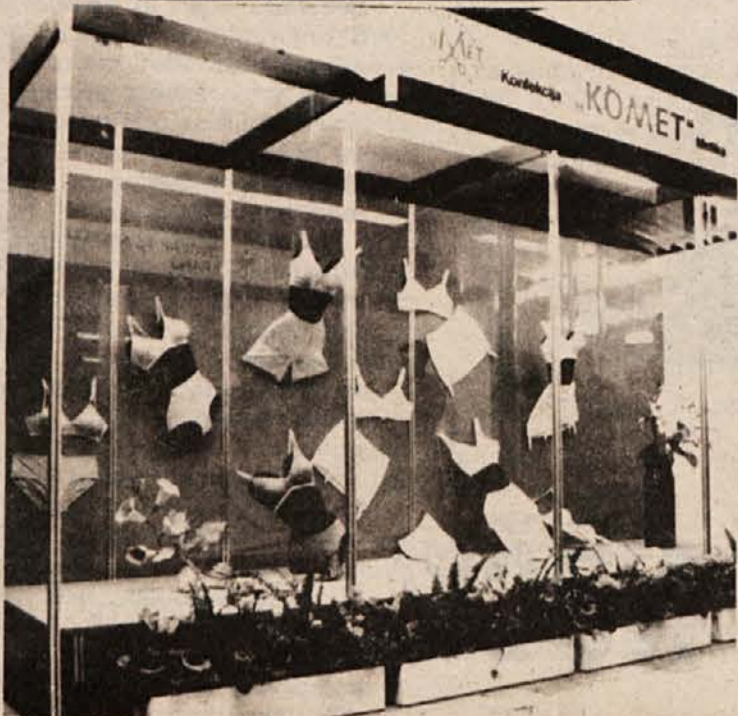

KOPALKE „LISCA“ - SEVNICA

Moda 78

NEDRČKI IN STEZNIKI „KOMET“ - METLIKA

SMUČARSKI KOMPLETI - „UNIVERZALE“

Vse fotografije s sejma „MODA 78“: Marko Klinc

TEČAJ za poklicne voznike

OZD „GORJANCI“ NOVO MESTO,
TOZD TOVORNI PROMET

RAZPISUJE

vpis v
tečaj za poklicne voznike
motornih vozil C in E kategorije.

Vpišejo se lahko kandidati z odsluženim vojaškim rokom, ki imajo 8 razredov osnovne šole, in tisti, ki imajo urejeno bivališče na območju izobraževalnega centra v Novem mestu, oziroma imajo možnost prihoda in odhoda. Kandidati ne smejo biti starejši od 27 let. Prijavi za vpis je potrebno priložiti:
- izpisek iz rojstne matične knjige,
- dokazilo o izobrazbi,
- dokazilo o odsluženem vojaškem roku.

Stroški tečaja gredo v breme TOZD Tovorni promet. Prijave vložite v splošnem oddelku podjetja v Straži najpozneje do 30. 1. 1978. O sprejemu v tečaj bodo kandidati pisмено obveščeni.
ODBOR ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA

ljubljska banka

LJUBLJANSKA BANKA
Temeljna posavska banka
Krško

Odbor za medsebojna razmerja

objavlja

za nedoločen čas, s polnim delovnim časom prosto tipično delovno opravilo

REFERENTA ZA KREDITIRANJE OBČANOV –
PRIVATNIH IN ZASEBNIH OBRTNIKOV
v ekspozituri Sevnica.

Pogoji za zasedbo:
srednja šolska izobrazba ekonomske smeri ali gimnazija in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj. Kandidati za objavljeno delovno opravilo naj prijavi priložijo kratek življenjepis z navedbami o dosedanjih zaposlitvah ter dokazilo o šolski izobrazbi. Rok prijave je 15 dni po objavi. Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 45 dneh po dnevu objave. Prijave pošljite na naslov:
LJUBLJANSKA BANKA –
Temeljna posavska banka Krško,
Odbor za medsebojna razmerja
C. 4. julija 42, 68270 Krško.

NOVO MESTO

Splošno gradbeno podjetje
„PIONIR“ Novo mesto,
TOZD Mehansko kovinski obrat,

objavlja naslednja
prosta dela in opravila:

- 2 STRUGARJEV,
- 5 KLJUČAVNIČARJEV,
- 2 AVTOKLEPARJEV,
- 4 AVTOMEHANIČARJEV,
- 4 ELEKTROMEHANIČARJEV,
- 1 AVTOLIČARJA
7. VODJE PRODAJNO-NABAVNE SLUŽBE,
8. VODJE SKLADIŠČA V BRŠLJINU,
9. SNAŽILKE PISARNIŠKIH PROSTOROV.

Pogoji za sprejem:

1. končana poklicna šola strgarske stroke in najmanj 1 leto oz 3 leta delovnih izkušenj,
2. končana poklicna šola ključavničarske stroke ter za dva kandidata 1 leto delovnih izkušenj, za tri kandidata tri leta delovnih izkušenj,
3. poklicna šola avtokleparske stroke in 1 leto oz. tri leta delovnih izkušenj,
4. končana poklicna šola avtomehanske stroke ter za 2 kandidata 1 leto del. izkušenj, za 2 kandidata 3 leta delovnih izkušenj,
5. končana poklicna šola elektromehanske stroke in za 2 kandidata 1 leto del. izkušenj, za 2 kandidata 3 leta delovnih izkušenj,
6. končana poklicna šola avtoličarske stroke in 2 leti delovnih izkušenj,
7. končana srednja šola ustrezne smeri in najmanj 4 leta delovnih izkušenj,
8. končana poklicna šola trgovske stroke in 4 leta delovnih izkušenj.

Kandidati bodo pridobili lastnost delavca v združenem delu s polnim delovnim časom za nedoločen čas in s pogojem trimesečnega poizkusnega dela. Ponudbe z opisom dosedanjega dela, življenjepisom in dokazili o izobrazbi sprejema 15 dni po objavi kadrovskega oddelka v Novem mestu.

NOVO ZA STARO

NOVO ZA STARE SMUCI

INFORMACIJE: TEL. (061) 23-681 INT. 89

trgovska hiša maximarket

TURISTIČNE

INFORMACIJE

INTEREXPORT Ljubljana
PE „INEX“ Potovalna agencija
61000 Ljubljana, Titova 25
Telefon: (061) 312-995

VABIMO VAS:
ZA DAN ŽENA V
PARIZ, odh. 7. in 10. marca, cena od 1.950 din
LONDON, odh. 4., 6., 8., 10. marca, cena od 2.090 din

STROKOVNA POTOVANJA:
PARIZ, živinorejski sejem, odh. 4. in 8. marca
BIRMINGHAM, ELECTREX, IPHEX, IEA, odh. 12. marca
LONDON, Young Fashion Fair, odh. 12. marca
SKANDINAVIJA, ogled muzejev, galerij idr. v Kopenhagnu, Stockholmu in Uppsali, 8 dni, odh. 27. aprila
LONDON, 3-krat na teden
LONDON – OXFORD–STRATFORD, odh. 12. marca
TEČAJI ANGLEŠČINE v Veliki Britaniji.

Prijave in informacije:
INEX, Ljubljana, Titova 25, tel. (061) 312-995, 327-947
INEX, Maribor, Volkmerjev prehod 4, tel. (062) 24-571
INEX, PRODAJNO MESTO NOVO MESTO, Glavni trg 7, tel (068) 22-555

DELOVNA ORGANIZACIJA
EMONA MERKUR LJUBLJANA
TOZD MALOPRODAJA
LJUBLJANA, KERSNIKOVA 2

vabi k sodelovanju

VEČ PRODAJALCEV
ZA PRODAJALNE V LJUBLJANI

Pogoji: Zaželeni so kandidati z dokončano šolo za prodajalce mešane ali živilske stroke.

Za kandidate so na razpolago tudi samske sobe. Prijave pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: DO Emona Merkur, kadrovskega oddelka (za TOZD Maloprodaja), 61001 Ljubljana, Trg revolucije 1.

Cestarji brez soli in vremena

Uspešnost dela novomeških cestarjev je v mnogočem odvisna od dobave soli, vremenske napovedi, tehnične opremljenosti in še česa

Zima je čas, ko rečemo marsikatero pikro o delu cestnih podjetij. Novomeški cestarji so to že mnogokrat občutili na lastni koži. Že res, da so pripombe včasih upravičene, nemalokrat pa letijo tudi na napačen naslov. Zakaj tako, je povedal vodja cestne vzdrževalne službe pri CP Novo mesto inž. Lojze Ušaj.

„Mnogi še danes živijo v zmotnem prepričanju o nalogah Cestnega podjetja. Mi smo le izvrševalci naročenih del in lahko rečem, da smo vse naloge zadovoljivo izpeljali, seveda, kolikor je to v Novem mestu sploh mogoče. Nenehne spremembe prometnega režima — da ne bo prezgodnjega veselja, obetajo se nam še nove (napeljava kanalizacije po kandijskem križišču, zapora starega mostu) — povzročajo veliko glavobola tudi nam. Organizacija takšnih del v Novem mestu je namreč na tleh.“

Sneg je tu, z njim pa tudi nove preglavice in očitki. Govori se, da novomeški cestarji ne

posredujejo dovolj hitro. O tem je Lojze Ušaj povedal naslednje: „Za 725 kilometrov cest, ki jih moramo vzdrževati, imamo na razpolago 29 opremljenih vozil s plugi in posipalniki: največ v Novem mestu (7), Kočevju 5, Brežicah, Črnomlju in Trebnjem po 4, Krškem in Senovem 2 ter Žužemberku 1. Če kdo misli, da je to za redno vzdrževanje cest dovolj, moram takoj dodati, da za vsa vozila nimamo dovolj šoferjev. Ta primanjkljaj nadomeščamo s prekomernim delom.“

Sogovornik je odkril še vrsto drugih vzrokov. Za letošnjo zimo so predvideli in tudi dobili nad 2.000 ton soli, vendar jim je že primanjkuje. Cestno podjetje nima dovolj skladiščnih prostorov, sprotna dobava pa bi bila nesmiselna. Že zato, ker ima dobavitelj (tuzlanski rudniki soli) še veliko drugih odjemalcev po državi. Tako sol dobivajo že v maju in nič čudnega, če si morajo večkrat pomagati z drobilcem, da bi strjene kepe razdrobili. In prav v slabi dobavi je vzrok, da so črnomaljski cestarji že od lanskega leta brez soli.

„Težav je še veliko. Omenimo slabo cestno mrežo, ko z modernimi stroji ne moremo na makadamske poti. Temu smo se izognili, da smo nekatere zasebnike, ki imajo traktorje, pogodbeno obvezali za čiščenje in pluzenje teh cest. Seveda s spremljivim uspehom. Največ

preglavice nam povzročajo tudi netočne vremenske napovedi. Razumeti je treba, da smo tudi od vremenoslovcev zelo odvisni, kajti držati posadko v nenehni pripravljenosti bi bilo nesmiselno in predrago.“

In za konec ponovno besede Lojzeta Ušaja: „Upam, da bodo po teh vrsticah morebitne kritike le letele na pravi naslov.“
B. BUDJA

ZADUŠIL SE JE Z MONOKSIDOM

V Starem Kotu ob Kolpi so v nedeljo našli mrtvega 69-letnega Marka Miheliča. Prejšnji večer je kuril v trajno žareči peči v spalnici, vendar je vrata kurišča pustil odprta. Količina monoksida, ki je izhajala iz peči, je bila tolikšna, da se je Mihelič med spanjem zadušil.

Kazen ne bi ustrezala

Sodišče oprostilo Golobiča

Janez Golobič iz Ljubljane je bil 26. septembra lani na trgati v Beli krajini. Ko se je popoldne vračal s svojim avtomobilom, v katerem je bila tudi tašča Ema Ostan, domov, je na ravni cesti v Pogancih zapeljal desno čez rob cestišča na travnato bankino, nakar je trčil v ograjo mostu, ki vodi čez Težko vodo.

Posledice nesreče so bile hude, kajti Golobičeva sopotnica je zaradi poškodb že med prevozom v bolnišnico umrla. Obtoženca je smrt tašče hudo prizadela, kar je pokazal tudi na obravnavi pred senatom novomeškega okrožnega sodišča. Priznal je svojo krivdo, čeprav še danes ne ve, zakaj je zapeljal s ceste. Vse to mu je sodišče štelo za olajševalno okoliščino in mu potem, ko ga je spoznalo za krivega, kazen prav zaradi močne prizadetosti odpustilo. Senat je bil mnenja, da izrek kazni v tem primeru ne bi ustrezal namenu kaznovanja.

DRUŽINSKA TRAGEDIJA

17. 1. ob 7.55 je prišlo v križišču cest za Brežice, Bizeljsko, Čatež in Krško do hude prometne nesreče. Voznik osebnega avtomobila Marjan Černe iz Zakota pri Brežicah je tega dne vozil iz Bizeljskega proti Brežicam. Ko je pripeljal do zgoraj navedenega križišča, se ni prepričal ali je cesta prosta, niti ni ustavil pred STOP znakom, marveč je kar zavil na prednostno cesto. Takrat pa mu je z desne pripeljal koprski tovornjak, ki ga je vozil Sergej Terman. Slednji je zadel Černetovo vozilo. Pri trčenju sta se hudo poškodovala voznik Černe in njegov 5-letni sin Aljoša, medtem ko je 10-letni sin Matjaž že kmalu po prevozu v bolnišnico podlegel poškodbam.

Čez nepretrgano črto v smrt

V soboto okoli desete ure je pri vasi Bič pri Trebnjem prišlo do hude prometne nesreče, ki je zahtevala štiri življenja. Vzrok: neprevidno prehitevanje čez dvojno neprekinjeno belo črto v ovinku in snežnem metežu.

Andrija Sosič iz Beograda je s fičkom, v katerem so bili še trije sopotniki, vozil proti Ivančni gorici. Na predelu ceste, kjer je dvojna neprekinjena črta, znak, da je prehitevanje prepovedano, poleg tega pa še blag ovinek, se je odločil za prehitevanje. Takrat mu je nasproti z avtobusom pripeljal Franc Žnidaršič, ki je sicer močno zaviral in se umikal povsem na desno bankino, vendar silovite-

ga treščanja ni mogel preprečiti. Fička je dobesedno raztrgalo in ga vrglo na zasnežen travnik, medtem ko je avtobus odbilo s ceste na njivo(!). Po trčenju sta bila voznik Sosič in sopotnik Tomič na mestu mrtva, medtem ko sta Miljkovič in Majkič, ki so ga identificirali šele zvečer, umrli med prevozom v bolnišnico.

Kot je povedala preiskovalna sodnica iz Ljubljane, ki si je ogledala mesto nesreče, je do trčenja prišlo zaradi neprevidnega prehitevanja, nemalo pa tudi zaradi neiznajdljivosti voznika, ki se v nevarnosti ni prav znašel. Še vedno je namreč imel priložnost, da bi se trčenju izognil na prosti del ceste.

Najbolj ogroženi so pešci

Sevnica še zdaleč ni prometno urejena — Opozorila z brado

Samo na območju mesta Sevnice je bilo lani 14 prometnih nesreč s telesnimi poškodbami. Tako imenovanih „črnih točk“ ne manjka, ob spletu raznih drugih okoliščin je do nesreče samo majhen korak.

Na postaji milice v Sevnici že lep čas opozarjajo na pomanjkljivosti. Komandir Franc Krapše je v mestu štiri leta. V tem času je podkomisija za signalno tehnično opremo cest pri občinski komisiji za vzgojo in preventivo v prometu izdelala niz zapisnikov, ugotovitve o pomanjkljivostih pa se ne rešujejo. Komandir Krapše si od vsega začetka prizadeva, da bi odpravil kar največ nevarnosti na mestnih ulicah. „Natančno smo opisali, kakšne prometne znake je treba postaviti,“ lista po že orumeneilih listih, vendar kot ugotavlja ob začetku leta, cestna služba ni storila ničesar. Ponavadi odpravljamo pomanjkljivosti, kadar nekaj obnavljamo. Tako je bilo za Drožajsko ulico govor, da je ne bodo asfaltirali, dokler ob potoku ne bo nameščena drsna jeklena ograja. Dela so lani poleti opravili, cesta pa je v precejšnji dolžini od potoka pod opornim zidom „zavarovana“ le s snežnimi koli!

Milničniki bi ob konicah promet tudi usmerjali, vendar dokler pri Partizanu cestišče ne bo razširjeno za en pas za zavijanje v levo, delo ni mogoče, ravno tako ne v križišču v Šmarju, kadar pripelje vrsta avtobusov. „Najhujši oreh je Kvedrova cesta in seveda Šmarje. Predlagali smo preprečevanje parkiranja od Ajdovca do križišča s Planinsko cesto. Do nadvoza čez železnico ni ob tej izredno prometni cesti niti pločnika. Nasploh je v mestu težko zaščititi pešce,“ pravi komandir Krapše. Iz programa sevnške krajevne skupnosti za to leto je razvidno, da se bodo letos lotili gradnje pločnika, odpravili naj bi tudi ozko grlo pri sedanjem

opornem zidu v Šmarju. Marsikaj je resnično povezano s precejšnjimi izdatki, vseeno pa je mogoče pritegniti tudi mnenju sevnškega komandirja, da bi bilo vsa ta leta z malo več dobre volje mogoče postaviti vsaj nekaj primernih prometnih znakov. Navsezadnje tudi oznake na cestniških barvajo samo enkrat na leto. V sevnški občini žal še vedno ni običaj, da bi pritegnili de-

Franc Krapše: „Milničniki vlagajo mnogo naporov v kontrolo prometa.“

lavce milice k raznim ogledom ob številnih obnovah ali gradnjah cest, čeprav zakon to predvideva.

Tudi v prometu mora zaživetvi družbena samozaščita. Milničniki sodelujejo pri prometni vzgoji na šolah. Razveseljivo je, da otroci zadnja leta niso udeleženi v prometnih nesrečah. Alkohol je v občini še vedno na drugem mestu kot vzrok nesreč, ni se mogoče izgovarjati na tujce, saj je ugotovljeno, da so povzročitelji domačini. Stanje v prometu terja tudi preventivno delo, trdovratni kršitelji pa ne bodo ušli kaznim.

A. ZELEDNIK

KUPCIJA PA TAKA!

V dobri veri, da si izboljša vozni in tehnični park za redno vzdrževanje cest, je novomeško Cestno podjetje uvozilo iz Madžarske 10 tovornjakov „RABA“. Že takoj ob prevzemu vozil so opazili, da so slednji brez kesonov, v obrazložitvi pa je pisalo, da je tudi cena zaradi tega nižja za 3 in pol stare milijone. Vse lepo in prav, ko ne bi cestarji sedaj ugotovili, da so s tem prikrajšani za skoraj 8 milijonov. Cena enega kesona je namreč natanko 113.000 din.

Po lovsko puško v muzej

Ignac Mikec nagovoril mladoletnega prijatelja, da sta vlomila v kmečki muzej turističnega društva

Pred senatom novomeškega okrožnega sodišča se je minuli teden zagovarjal 31-letni Ignac Mikec iz Skrljeva pri Sentrupertu, ker je lanskega 10. avgusta skupaj z mladoletnim J. P. vlomil v kmečki muzej Turističnega društva Sentrupert.

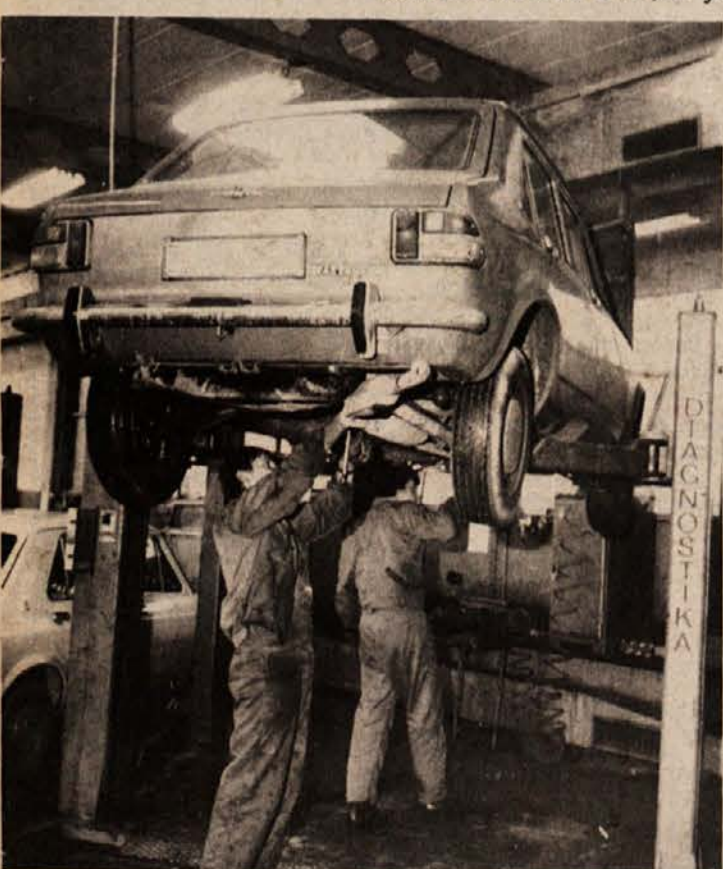
Sledovi Mikčevega vzloma vodijo v leto 1969, ko mu je bila kot krivolovcu odvzeta lovška puška, v takih primerih pa, kot je običaj, orožje oddajo v navedeni muzej. Mikec je dolgo tuhtal, kako bi svojo puško dobil nazaj, odločil pa se je lanskega avgusta zvečer v bifeju. Za sodelovanje je nagovoril mladoletnika J. P., ki je

stanoval pri njem. Načrt sta hitro skovala. Mikec je mladoletnika dvignil do vrat prvega nadstropja, od koder je ta prišel v sobo z orožjem. Vse je potem potekalo brez zapletov. Odprl je okno, da mu je Mikec sporočil, kje je orožje (seveda si je prostor že poprej natančno ogledal), mu podal njegovo in še eno puško, orožje pa je vzel tudi zase. Puške sta odnesla k Mikcu in jih nato skrila v gozdu, kjer so jih med preiskavo našli tudi miličniki. Slednjim po vlamu ni bilo težko odkriti storilca. Kaj hitro so namreč našli zvezo med izginulo puško in letom 1969.

Mikec je na obravnavi dejanje priznal, zagovarjal pa se je na vinjenost, ki je v njem znova vzbudila željo za krivolovstvom. Sodišče je pri izreku kazni 6 mesecev zapora, pogojno za 2 leti, ki pa še ni pravomočna, upoštevalo, da je h kaznivemu dejanju nagovoril mladoletnika, za olajševalne okoliščine pa nekaznovanost, priznanje, pa tudi to, da je bilo orožje vrnjeno.

OGENJ UNIČIL PRIROČNO SKLADIŠČE

V priročnem skladišču črnomaljskega Begrada na gradbišču v Semiču je 19. januarja okoli 1. ure zagorelo. Vse kaže, da je ogenj nastal pri peči, kjer so delavci sušili mokra oblačila. Požar je nato hitro zajel leseni del barake in popolnoma uničil priročno skladišče, zgorelo pa je tudi orodje in oblačila. Gmotno škodo cenijo kar na 150.000 din, vsa sreča pa, da ob požaru ni bilo v baraki nobenega delavca.

DOVOLJ SKRIBIMO ZA VARNO VOŽNJO? — Zaradi snega in posledice bo več pozornosti treba posvetiti tudi našim avtomobilom. V prvi vrsti mehanizmu za upravljanje, zavoram in seveda nabavi zimske opreme. Na posnetku: pregled vozila pred odhodom na zimsko vožnjo v krškem servisu. (Foto: M. Jaranovič).

»Dolenjski list«

V SNEGU ZMRZNIL

43-letni Ludvik Štih iz Rebri pri Žužemberku je prejšnji četrtek zjutraj odšel z doma na delo v Poljane. Ker ga precej časa ni bilo nazaj, ga je žena sklenila poiskati. Po okoli 500 metrih hoje iz vasi je svojega moža našla ležati v snegu. Navzlic vsem poskusom za 43-letnega Štaha ni bilo več pomoči, saj je v globokem snegu zmrznil.

KRONIKA NESREČ

PRI ČIŠČENJU CESTE GA JE ZADEL — V petek popoldne je Alojz Kravcar iz Trebnjega čistil sneg pred svojo hišo. Ko ga je z lopato rinil preko ceste, je z osebnim avtomobilom pripeljal mimo Jože Gašperšič iz Gomile. Zadel je Kravcarja, tako da je ta z glavo udaril ob vetrobransko steklo. Laže poškodovanega so ga prepeljali v zdravstveni dom Trebnje, materialne škode pa je za 1.000 din.

PREHITEVAL NA POLNI ČRTI — Istega dne popoldne je Kamia Aljtič iz Prijedora pri Otočcu z osebnim avtomobilom prehiteval kjer je strnjena bela črta. Takrat je iz nasprotne smeri pripeljal Štefan Marjetič iz Brestanice. Navzlic zaviranju sta vozili trčili, pri čemer se je Marjetič laže rnil, gmotne škode pa je za 29.000 din.

ZADEL V PLUG — Jordanec Ali Khalaf je v soboto vozil osebni avtomobil proti Zagrebu, pri Pljuski pa je prehiteval več vozil. Na zasneženem vozišču ga je pričelo zanašati, tako da je trčil v plug tovornjaka novomeškega Cestnega podjetja, ki ga je vozil Anton Pakar. Hudo poškodovanega Jordanca so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Gmotno škodo cenijo na 120.000 din.

PREHITO JE ZAVRL — Alojz Senica iz Suhorja pri Dolenjskih Toplicah je 17. 1. popoldne peljal osebni avtomobil proti Strazi, v Rumanji vasi pa mu je v nepreglednem ovinku nasproti pripeljal ljubljancan Anton Bonča, ki je pred srečanjem zavrl. Avtomobil je zaneslo v levo, tako da sta s Senico trčila. Pri nesreči so se poškodovali oba voznika in Bončeva sopotnica, gmotne škode pa je 30.000 din.

AVTOMOBIL V JAREK, TOVORNJAK PO BREGU — Pri Jugorju sta prejšnji četrtek zjutraj trčila tovornjak in osebni avtomobil. Jože Slavič je peljal tovorni avtomobil proti Metliki, na poldnem cestišču pa ga je pričelo zanašati, tako da je zadel vozilo Ivana Petrica, ki mu je pripeljal nasproti. Osebni avtomobil je odbilo v jarek, medtem ko se je tovornjak prekucnil na bok in zdrsel po bregu. Pri nesreči se je poškodoval Ivan Petric; prepeljali so ga v novomeško bolnico. Škode pa je za 30.000 din.

Podcenjevanje ni več ovira

Katarina Zupet, ravnateljica osnovne šole Škocjan, ima vrsto funkcij v domačem kraju, razen tega pa ji prav zdaj poteka štiriletna mandatna doba kot članica komiteja občinske konference Zveze komunistov. V času evidentiranja za nove volitve je odgovarjala na nekaj vprašanj v zvezi z aktivnostjo v javnem življenju glede na to, da z udeležbo žena ne moremo biti zadovoljni.

Kako ste vi postali funkcionarka?

„Že med obvezno prakso po končanem šolanju na novomeškem učiteljskem seminarju sem postala članica Zveze komunistov. Moje prvo službeno mesto je bil Škocjan. V kraju sem začela takoj aktivno delati najprej v mladinski organizaciji, pri Rdečem križu, SZDL in v ZK. Izvolili so me za predsednico mladinske organizacije in članico komiteja ZMS, kasneje pa v občinski komitej ZK. Bila sem tudi delegatka na VII. kongresu Zveze komunistov.“

Katarina Zupet: „Ni v moji naravi, da bi lahko le od daleč opazovala družbeno dogajanje.“

Kako ocenjujete delo sedanjega komiteja?

„Zdi se mi, da je bil sestav komiteja tak, da smo se ujeli. Bili smo enotni pri zavzemanju stališč, zato mislim, da smo bili pri delu

tudi uspešni. Meni je bilo delo v komiteju toliko lažje, ker sem bila istočasno sekretarka ZK v osnovni organizaciji in sem imela širši vpogled v celotno družbenopolitično dogajanje na terenu in obratno.“

V mestu in na podeželju je veliko mlajših in sposobnih žena, pa jih malo sodeluje v vidnejših družbenopolitičnih funkcijah. Zakaj?

„Izhajam iz družine, kjer smo vsi družbeno aktivni. Meni se zdi samo po sebi umevno, da se kot žena ne zaprem v ozek družinski krog, čeprav je res, da funkcije in take obveznosti vzamejo precej časa, ki gre na škodo družine. Prepričana sem, da bi tudi druge žene rade kje sodelovale, pa jim dostikrat to onemogoča nerazumevanje v družinskem krogu. Če ima pri nas malo žena vidnejše funkcije, ni temu več vzrok podcenjevanje ženskih sposobnosti, marveč posledica razmer v družini.“

Nad pomanjkanjem časa dandanes že vsi tarnamo, vi in nekaj izjem pa kljub odgovorni službi, družini še aktivno delate v družbenopolitičnem življenju. Ob čem se lahko sprostite in vsaj za urico ali dve pozabite na odgovornosti in skrbi?

„Rada imam glasbo, rada gledam dober film, grem v gledališče. Urice takih užitkov mi vlivajo novih moči. Doma rada pletem, ampak moram priznati, da sem zadnje čase bolj malo naredila.“

Si boste po izteku mandata oddahnil in se povrnili v zasebnost?

„Nisem iz takega testa, da bi lahko držala roke križem in opazovala družbeno dogajanje le od daleč. Doma v Škocjanu imamo še veliko načrtov za napredek kraja. Pomagala bom, da jih bomo uresničili.“

R. BAČER

SE ZA 20 ODS. NAVZGOR

Novomeška občinska resolucija za leto 1978 predvideva, da se bo izvoz povečal za nadaljnjih 20 odst. in da bo dal našim izvoznikom z območja občine 80 milijonov dinarjev iztržka. Prav tako pa letos računajo na znaten porast uvoza, ker Krka in IMV uresničujeta velike investicijske programe. Vseeno pa — je rečeno v resoluciji — naj bi uvoz samu krili z izvozom.

SZDL IN SINDIKAT SKUPNO

Za sredo, 25. januarja, je bila v Novem mestu sklicana skupna seja občinske konference SZDL in občinskega sveta Zveze sindikatov. Delegati obeh najbolj množičnih družbenopolitičnih organizacij so po dnevnem redu razpravljali o poteku politične aktivnosti v pripravi na volitve, sprejeli dogovor o merilih in sestavi bodočega družbenopolitičnega zbora občinske skupščine ter sprejeli rokovnik za izvedbo predkandidacijskih, kandidacijskih in volilnih opravil.

SNEG JE PRIŠEL PRAVOČASNO — Zadnji dan pouka pred zimskimi šolskimi počitnicami so otroci bršljinške šole veselo odhajali domov. Težke torbe bodo štirinajst dni počivale, šolarji pa si bodo pri športu ali igrah na snegu nabirali novih moči. (Foto: Bačer)

NAJVEČ OBČANOV ZASLUŽI MED 3000 DO 5000 DINARJEV

Iz posebnega poročila, ki ga statistična služba oddelka za gospodarstvo novomeške občinske skupščine pripravlja dvakrat na leto — nazadnje so ga delali za september 1977 — kaže zanimivo sliko zaslužkov. Še vedno je 3,64 odst. zaposlenih septembra prejelo manj kot 2.500 din osebne dohodka, 2,67 zaposlenih pa več kot 9.000 dinarjev. Nad polovico vseh zaposlenih ali 61,39 odst. vseh je prejelo čisti osebni dohodek med 3.000 in 4.000 dinarji. Septembra so bili najnižji osebni dohodki v posameznih primerih izkazani v Zavarovalni skupnosti Triglav (1200 din), v Krkinem tozdu Zdravila (1.530 din) in v Keramiki (1.557 din).

Če bomo cincali, bomo prepozni

Letovanje naj ne bi bilo le privilegij polovice zaposlenih, marveč pravica vseh 23.000 delavcev

V novomeški občini smo imeli lani okrog 23.000 zaposlenih, delovne organizacije pa so imele za letovanje na voljo samo 1.389 ležišč, razmeščenih po vsej jadranski obali. Organizirano letovanje je bilo omogočeno le polovici delovnih ljudi. Kaj pa ostali?

Če pogledamo primer, da sta oba zakonca zaposlena in da ima družina samo enega otroka, lahko v razpoložljivih počitniških zmogljivostih naenkrat letuje 920 delavcev. Tako se lahko ob samo 7-dnevni letovalni dobi od 20. junija do 10. septembra zvrsti 12 izmen ali malo manj kot polovica vseh zaposlenih. Četudi odštejemo nekaj deset družin, ki poleti potujejo in si lahko privoščijo hotelsko letovanje, potem velja, da veliki večini delovnih ljudi ni dana možnost za pravi oddih.

Pravilne matiko letovanja že od leta 1974 načrtno spremlja komisija za dopustniško dejavnost pri sindikatu na občinski ravni. Več zamisli in možnih rešitev se je doslej že pokazalo, vendar so vse padle v vodo. Ostali sta dve možnosti: graditi na lastnem kompleksu z združenimi sredstvi ali se vključiti v že načrtovano gradnjo počitniških naselij, kar pa je zelo drago.

Kljub vsemu pa se je pokazala lepa možnost v zalivu pri mestecu Milna na otoku Braču. Okrog 4 hektare tega zemljišča je odkupil Pionir in ga je pripravil v obliki decembra 1976 0,28, januarja in februarja 1977 pa 0,25 mg/na kubični meter zraka, je dovoljena meja 0,30 mg. Se pravi, da tudi v kritičnih mesecih ne gremo čez to mejo, smo pa tik zraven. Pri onesnaženosti z dimom, kjer znaša dovoljena koncentracija 0,15 mg na kubični meter zraka, pa je drugače.

Decembra 1976 so zabeležili 0,23 mg dima v ozračju januarja 1977 0,18 mg, nekajkrat pa 0,14 mg. Novomeški Zavod za socialno medicino in higieno je mnenja, da stanje onesnaženosti zraka pri nas še ni kritično. Januarja letos so začeli ob dnevi, ko je nizek tlak in kadar ni vetra, ob tako imenovani inverziji, meriti tudi koncentracijo ogljikovega dioksida. Za merjenje so izbrali v Novem mestu 8 najbolj kritičnih točk, in sicer: na rotovžu, na obeh straneh kandijskega mosta, v

Pionir je izdelal tudi že idejni projekt naselja, ki si ga lahko vsak ogleda v pisarni občinskega sveta Zveze sindikatov.

Gre samo za to, če bomo znali pravočasno organizirati in si zagotoviti to priložnost, ali pa nam jo bo kdo podjetnejših izpeljal pred nosom. Sindikati predlagajo, naj bi izgradnjo počitniškega centra vnesli v družbeni plan novomeške občine do leta 1980. Morali pa bi še letos ustanoviti interesno

skupnost in podpisati samoupravni sporazum ter seveda ob sprejemanju zaključnega računa dajati sredstva.

R. BAČER

„GENERACIJA“ IZIDE KONEC TEDNA

Na zadnji seji centra za obveščanje in propagando, ki dela pri občinski konferenci ZSMS Novo mesto, so člani centra pripravili gradivo za prvo številko občinskega glasila Generacija. Mladinski bilten bo izšel konec tedna, mladim pa bo prinesel precej vesti o delu nekaterih osnovnih organizacij, predstavil bo nekaj mladincev, bralci bodo lahko prebrali nekaj izjav o reviji Mladina itd. Glasilo se bo najbrž še vedno poznalo, da ima premalo sodelavcev.

Kakšen zrak vdihavamo?

Meritve kažejo, da sta december in januar v Novem mestu najbolj kritična — Onesnaženost zraka še ni čezmerna

Po letu dni stalnega merjenja onesnaženosti zraka z žveplivim dioksidom in dimom lahko rečemo, da tudi v najbolj kritičnih dneh koncentracija žveplivega dioksida ni čezmerna, prašni delci, pomešani z dimom v novomeškem ozračju, pa v dveh zimskih mesecih precej segajo čez dovoljeno mejo.

December in januar sta v Novem mestu najbolj kritična, še daleč pa ne tako kot v Ljubljani. Medtem ko je na primer najvišja onesnaženost z dioksidom znašala decembra 1976 0,28, januarja in februarja 1977 pa 0,25 mg/na kubični meter zraka, je dovoljena meja 0,30 mg. Se pravi, da tudi v kritičnih mesecih ne gremo čez to mejo, smo pa tik zraven. Pri onesnaženosti z dimom, kjer znaša dovoljena koncentracija 0,15 mg na kubični meter zraka, pa je drugače.

Decembra 1976 so zabeležili 0,23 mg dima v ozračju januarja 1977 0,18 mg, nekajkrat pa 0,14 mg. Novomeški Zavod za socialno medicino in higieno je mnenja, da stanje onesnaženosti zraka pri nas še ni kritično. Januarja letos so začeli ob dnevi, ko je nizek tlak in kadar ni vetra, ob tako imenovani inverziji, meriti tudi koncentracijo ogljikovega dioksida. Za merjenje so izbrali v Novem mestu 8 najbolj kritičnih točk, in sicer: na rotovžu, na obeh straneh kandijskega mosta, v

krizišču v Zabji vasi, pred Študijsko knjižnico, pred Metropolitom, nasproti Industrije obutve in pri novem ločenskem mostu. Ogljikov monoksid (ta je najbolj strupen) so zaznali v kandijskem krizišču, pri vhodu na most z Glavnega trga in največjo koncentracijo pri Metropolu. Ob letošnjih meritvah niso čezmerne koncentracije žveplivega dioksida ugotovili nikjer drugod kot spet na avtobusni postaji.

Že februarja letos bodo načrtno začeli meriti tudi ropot.

R. BAČER

ZAVRNILI POVIŠANJE CEN

Pred dnevi je izvršni svet novomeške občinske skupščine razpravljal o predlaganih novih cenah za urbanistične storitve v domači občini in je podražitve odklonil. Cene so namreč primerjali med posameznimi občinami in ugotovili, da so novomeške že zdaj med najvišjimi v Sloveniji. Zavzeli so stališče, da je potrebno na področju urbanizma spremeniti predvsem prakso dela, ne pa iskati rešitev v zviševanju cen.

Nadurnemu delu zvoni navček

Sindikati ima dodatna stališča glede nadur, izplačevanja dodatka ob prekomerni fluktuaciji in razporeditvi sredstev za letni regres

Občinski svet Zveze sindikatov v Novem mestu predlaga k slovenski sindikalni listi nekaj dopolnil, da bi poenotili stališča pri različnih izplačilih. Ne gre, da bi v isti občini v dveh sosednjih delovnih organizacijah različno pojmovali dovoljena izplačila.

V predlogu je zneski določeno kakšni naj bi bili osebni dohodki pripravnikov in tudi, naj bi nadomestilo za čas boleznih do 30 dni znašalo 90 odstotkov povprečnega mesečnega dohodka delavca, izplačane v koledarskem letu. Rečeno je, da bo sindikat najmanj dvakrat na leto obravnaval izostanke z dela zaradi boleznih in skušal vzroke odpraviti.

Nadurnemu delu nasploh očitno zvoni navček, ker mu je napovedan odločen boj. Poleg slovenskih določb predlagajo, da bi sindikat zahteval obrazložitve, kadar v posameznih službah ob obračunih in tudi sicer vpeljujejo nadurno delo. Zahtevali bodo tudi vpogled v obračune za tako opravljeno delo.

Dodatek za omejevanje fluktuacije je ena izmed možnosti, ki jo v različnih kolektivih različno obravnavajo. Sindikalno stališče je, da tega dodatka nikakor ne bi smeli prejmati vsi zapovrstjo, marveč mora biti v samoupravnem aktu točno določeno, v katerih primerih, komu, za odpravo kakšnih nalog in v kakšnih

meški občini (večina jih tako že dela) upoštevale pri izplačevanju skupno delovno dobo zaposlenega.

Suhokrajinski drobiž

V LANSKOLETNEM PROGRAMU ŽUŽEMBERSKE KRAJEVNE SKUPNOSTI začrtano asfaltiranje odseka lokalne ceste skozi naselja MAČKOVEC in SADINJA VAS pri Dvoru pride na vrsto letošnjo pomlad. Lani niso mogli dobiti izvajalca del, pa tudi sredstev ni bilo zbranih dovolj za celotno izvedbo asfaltiranja. Sedaj je na razpolago že več kot dve tretjini sredstev, ostala pa še zbirajo in upajo, da jim bodo priskočile na pomoč tudi delovne organizacije, ki uporabljajo tak odsek ceste za prevoz delavcev na delo.

V NOVEM NASELJU NA DVORU BI RADI čimprej dobili elektriko. Zaenkrat še ni v letošnjem programu elektrifikacija tega naselja, vendar naj bi to uredili dodatno, če bodo zbrana sredstva. Zadeva bi bila rešena, če bi lahko dobili kredit za udeležbo, ki odpada na DES. DES TOZD Elektro Ljubljana — okolica bi bil pripravljeno prevzeti kredit do višine svoje udeležbe, sicer pa dela ne bo mogel letos izvajati, ker ima že vsa ostala sredstva razporejena. Izvedba elektrifikacije je vezana na nov transformator, ki ga je potrebno postaviti za samo naselje in za bencinsko črpalko, ki se sedaj oskrbuje z elektriko in že obstoječe transformatorske postaje.

M. SENICA

BRŠLJIN: SEPTEMBRA BO VRTEC!

V Bršljinu bo zraven nove šole konec septembra 1978 odprt novi vrtec za 160 otrok. V njem bo prostor tudi za oddelek Romov s 40 malčki. Z bršljinški vrtec so načrti izdelani, zemlja odkupljena, z lokacijo ni nobenih težav. Zdjaj so šle ponudbe za izvedbogradbenih del v javnosti in bodo v začetku februarja gradbena dela oddana. Skupnost otroškega varstva pa zahteva, da mora biti vrtec vsekakor do začetka novega šolskega leta nared za sprejem otrok.

Novomeška kronika

SPLOŠNO VESELJE — 20. januarja so se začele štirinajstredne zimske šolske počitnice. Jutra in okrog poldneva so zato v mestu mirnejša in manj prometna s peči, videvamo pa otroke s sanmi in na smučeh.

PO JAPONSKO IN KITAJSKO — Novomeško Društvo za borilne veščine ima vse več privrženecv in med njimi so nekateri že odlično izveščani. Pred dnevi so po mestu z lepaki vabili nove člane, naj se pridružijo v pridobivanju veščin iz karateja, jiujista, kungfuja in drugih vzhodnjaških borilnih umetnosti. Nove člane sprejemajo k vpisu in na treninge vsak ponedeljek in sredo med 19. in 21. uro.

POL URE DO TRGOVINE — V novem naselju Bučna vas, kjer živi že več sto družin v vrstnih ali zasebnih hišah, kar naprej pa gradijo še nove, najbolj pogrešajo vsaj manjše prodajalne za najnujnejši potrebščinama. Do najbližje trgovine v Bršljinu je pol ure hoda, kar je posebno v zimskem času ob brozi na cesti zelo neprijetno. V slabem vremenu namreč tudi avto odpove, zato so pritožbe krajanov toliko glasnejše.

STIRI DEKLICE IN EN FANTICEK — Minuli teden je bil v poročni bogat z deklicami. Rodile so: Vlasta Petrovič iz Zagrebške 12 — Lauro; Irena Kastelic iz Adamičeve 21 — Majo; Cvetka Hleb iz Ulice Majde Silc 22 — Mojco; Jožica Menger iz Cankarjeva 29 — Heleno

in Ljubica Mikša z Ragovske 6 — Zorana.

BREZ POSEBNE ŽIVAHNOSTI — Novomeška tržnica v ponedeljek spet ni bila dobro založena, vsaj kar zadeva ponudbo domačih kmetič. Stalne stojnice pa so imele na voljo vsega, kar je v tem času možno dobiti. Najnižje cene so bile naslednje: grozdje 19 din, grenivka 10,65 din, špinača 18 din, karfiolja 20,50 din, solata 20,60 din, banane 11,70 din, limone 10,90 din, jabolka 10,40 din, hruške 20,90 din, čebula 8,50 din in česen 53 dinarjev.

Ena gospa je rekla, da v Novem mestu zato že dva meseca ni bilo abonmajske gledališke predstave, ker dvorano kina „Krka“ nenehno zasedajo zeleni zmaji, kobre, kavbojske kobile in podobna kulturna menažerija.

Število obrtnikov v zadrugi se je podvojilo — Vsako leto večji dohodek

75 članov — kooperantov šteje to leto krška „RESA“, obrtna nabavno-prodajna zadruga. Četudi sega njena ustanovitev že v 1972. leto, je bolj znana predvsem po dokaj velikem celotnem dohodku, ki ga ustvarja s svojimi kooperanti, šele v zadnjih dveh letih. Seveda je v zadnjem obdobju število članstva več kot podvojilo, celotni dohodek pa od 6 milijonov, v 1976. letu povečala na 2,5 lani pa se je povzpela še za deset milijonov dinarjev.

Zadruga ima sedaj veliko bolj pestro ponudbo, saj so njeni člani zidarji, fasaderji, tapetniki, steklarji, predelovalci umetnih mas, pa tudi, izdelovalci značk, okrasnih predmetov in tako naprej. Vodstvo zadruge opravlja za svoje člane vso nabavo reprodukcijskega materiala, s pogodbami skrbi za njegovo predelavo in seveda prodajo.

Medtem ko smo morali še v bližnji preteklosti iskati odjemalce skoraj izključno sami, prihajajo naročila zdaj že sama, tudi iz drugih republik. Ko jih dobijo, zberejo med kooperanti ponudbe in se odločijo za najbolj ugodno, torej tako, s katero bodo lahko najbolj konkurenčni. Najbrž si je tudi zato ONPZ REŠA na trgu že pridobila ugled in zaupanje tako da naročil ne manjka in da

so kooperanti obrtniki socialno varni. To seveda ne pomeni, da bi vse svoje delo prodajali preko zadruge, vendar je hkrati res, da bi lahko večina med njimi zaslužila dovolj, tudi če bi bila odvisna samo od nje.

Uslužbenci vodstva zadruge dobivajo pri vsaki realizirani pogodbi, če kooperant dela z njenim materialom, po 6 odstotkov bruto dohodka, če pa jo izvrši s svojim, dva manj. Večino naročil dobijo v družbenem sektorju. Predvsem uspeš-

no in dolgotrajno je sodelovanje z gradbinci (SGP Pionir), za katere pri novogradnjah opravijo večino obrtniških del.

Vse kaže, da bo za ONPZ Resa tudi to leto zelo uspešno. Veliko delovnih pogodb so že sklenili, z nekaj novimi člani pa predvidevajo, da bo tokrat celotni dohodek znašal morda že 45 milijonov dinarjev.

Z. ŠEBEK

RAKA IN NA VRSTI KOSTANJEVICA

Na Raki gradijo novo zdravstveno postajo s 139 kvadratnimi metri koristne površine. Z njo bodo pridobili prostor za splošno in zobno ordinacijo, skupno čakalnico, sanitarije, garderobe in vse, kar sodi zraven. Tudi v Kostanjevici so sprožili akcijo za gradnjo nove zdravstvene postaje, zato lahko pričakujemo, da se bo delo začelo že to pomlad.

OB ŽE UTEČENEM DVE NOVOSTI

Program idejnopolitičnega izobraževanja članstva ZK bo to sezono, ki jo bodo zaključili od koncu junija, zelo obsežen in ga bo komisijski pri komiteju OK ZK uresničila le z veliko prizadevanostjo svojih članov. Že tretjo sezono prinaša obvezni program vsem osnovnim organizacijam, ki ga bodo tokrat poskusile uresničiti z lastnimi silami. Med že ustaljene oblike sodijo seminarji za novo sprejete člane — vključiti jih bo treba več kot 300 — pa predavanja in posveti za občinski politični aktiv, kakor tudi občanski seminarji za vodstva osnovnih organizacij.

Prva novost te sezone je seminar za kandidate za sprejem v Zvezo komunistov, druga pa občinska politična šola, ki bo namenjena v prvi vrsti tistim mladim članom, ki naj bi slej ko prej zasedali vse bolj odgovorne funkcije tako v ZK kot drugih družbenopolitičnih organizacijah in morda še v organih delavskega samoupravljanja.

UKV ZVEZE KMALU V VOZILIH PRVE POMOČI

Reševalno službo bodo v krški občini izpopolnili, da bo še bolj učinkovita. V nova sanitetna vozila bodo vgradili UKV zveze. To ne bo le pridobitev za normalne razmere, ampak bo pomembno tudi pri morebitnih elementarnih nesrečah.

BOHOR JE BEL, KAKŠNA BO SMUKA? — Planinsko društvo Bohor s Senovega je minuli teden pognalo smučarsko vlečnico pri koči na Bohorju. Smučarje zdaj skrbi le to, ali bo sneg dovolj stanovit. Pretekli teden so ga namerili okoli 30 centimetrov, torej dovolj za smuko.

KRŠKE NOVICE

KOLIKO POSLEJ — V tem letu naj bi v okviru srednjeročnega načrta posodabljanja občinskega cestnega omrežja prekrili z asfaltom še 26 kilometrov cest, med katerimi jih 12 pomeni še „dolgi“ iz preteklega leta. Pa ne, da lani zastavljenega programa po kilometrih niso uresničili, marveč so mu tedaj dodali še precej novosti. Kljub temu, da za prihodnja leta že napovedujejo nekatere težave, vseno računamo, da bodo do konca 1980 posodobili vsega skupaj 86 km občinskih cest.

odprta in jih vabijo, naj se vključijo v čim večjem številu.

NA PRIPRAVE — Po vsej verjetnosti bodo tudi te zimске šolske počitnice plavalci krškega Celulozarskega bazena izkoristili za pospešeno vadbo v večjem pokritem bazenu. Najboljši jo bodo imeli v Velenju, kjer se bodo pred skorajšnjimi zimskimi tekmovalnimi nastopi le bolje privadili na daljše bazene.

SE EN ZBOR — Lani smo poročali o ustanovitvi mešanega pevskega zbora senovskih upokojencev, ki je doslej že večkrat javno nastopil na proslavah in koncertih, pred dnevi pa so ga pričeli ustanovljati še v Krškem. Tistim upokojencem, ki za ustanovitev morebiti še ne vedo, so pota v zbor še vedno na široko

Manj strupa, več čebel

Čebelarji so zborovali

V nedeljo, 15. januarja so se zbrali v osnovni šoli „Jurij Dalmatin“ v Krškem člani Čebelarstva društva, da bi pregledali svoje enoletno delo. Ugotovili so, da so se morali čebelarji v preteklem letu ubadati s problemi, ki bi morali biti po njihovem mnenju že zdavnaj rešeni. Poleg slabe čebelarje letine (pomladanska pozeba in poletno deževje, zaradi česar je skoraj v celoti odpovedala akcija travniške paše in deloma tudi kostanjeve), pesti čebelarje tudi vedno pogostejša uporaba zelo strupenih škropiv, ki so za čebele smrtonosna. Nekoliko bolje je to urejeno z Agrokombinatom, ki se pri škropljenju ozira na čas čebelje paše in že uporablja škropiva, ki so manj nevarna za čebele.

Čebelarji so poudarjali željo, naj bi vrtničarji in drugi ne uporabljali strupenih škropiv (kot čestokrat doslej) v dopoldanskem času, zlasti pa ne ob lepem sončnem vremenu, ko čebele vzlétajo na pašo. Na občnem zboru so nadvsem pohvalno ocenili delo čebelarjske krožke osn. šole „Jurij Dalmatin“ iz Krškega, ki že več let dosega izredno lepe uspehe. Krožek šteje 20 članov, vodita pa ga izkušena čebelarja Minka Zupančič in Janez Levičar. Mladi čebelarji opravljajo praktično delo v svojem čebelnjaku, ki je pri osnovni šoli, na

kar so še posebno ponosni. Ob koncu šolskega leta bo zapustilo Krško osnovno šolo 9 mladih čebelarjev, ki so bili 5 let aktivni člani krožka in so že usposobljeni za samostojno čebelarjenje.

Na občnem zboru so podelili bronasta odlikovanja Antona Janše najzaslužnejšim čebelarjem. Odlikovanja so prejeli: čebelarški krožek Osnovne šole v Krškem, Minka Zupančič in Martin Cimerman. Izvolili so tudi novo vodstvo ČD in sprejeli delovni program. Za predsednika čebelarjskega društva v Krškem je bil ponovno izvoljen Bojan Petan. V drugem delu občnega zbora so učenci osnovne šole „Jurij Dalmatin“ izvedli kulturni program v počastitev 80-letnice slovenske čebelarje organizacije. SLAVKO SMERDEL

Ljubezen do čebelarjenja se začne v šolskih letih.

videnih doplačil zavarovancev? „smo ga vprašali:

„Približno pet do šest odstotkov od potrebne vsote oziroma okoli tri milijone dinarjev. Toda zavarovanci so ugotavljali, da vodi to k večanju socialnih razlik in da bodo ogroženi občani z majhnimi osebnimi dohodki. Solidarnostno financiranje pa je v brežiški občini skoraj neizvedljivo. Tudi predlagana solidarnost znotraj delovnih organizacij ni bila sprejeta z odobravanjem. V načelu naj bi ostala participacija delno kot ekonomski, predvsem pa kot vzgojni ukrep, medtem ko naj bi potrebne zvečane zneske zagotovili s prispevno stopnjo od neto osebnega dohodka pri delovnih organizacijah.“

J. TEPPEY

Primer za poduk

Na sejah komaj sklepčni

Presenetljivo je, kako so ljudje kljub poplavi informacij še vedno slabo obveščeni. To velja zlasti za področje nekaterih interesnih skupnosti. Za zdravstvo je tako ugotovitev potrdila pravkar končana razprava. Sicer pa če sodimo obveščeno po udeležbi na skupščinah občinske zdravstvene skupnosti, je to logična posledica delegatske nezainteresiranosti. Povprečna udeležba v brežiškem zboru porabnikov je bila lani 55-odstotna, torej komaj dovolj za sklepčnost.

Delegati, ki niso prisostvovali sejam skupščine, tudi niso mogli prenašati sklepov v svoje delegacije in delovne skupnosti. Gradiva prav tako niso prebrali. Čemu neki, če so jim bile seje odveč ali pa so si celo predstavljali, da tako ali tako ne morejo ničesar spremeniti! Zadržane sicer ni značilno za zdravstveno področje, ampak se je pokazalo drugod.

Delegati zbora porabnikov so prav zaradi slabe udeležbe na sejah izpustili priložnost, da bi opozorili na slabosti pri organizaciji zdravstvene službe, čeravno bi preko skupščine lahko vplivali na izboljšave in marsikaj razčistili. Tako pa so prepustili prosto pot nerganju za vogali, ki prav nič ne prispeva k urejanju perečih zadev.

TOKRAT ŽE O IMENIH

24. januarja sta se v Brežicah sestala na skupni seji občinski svet Zveze sindikatov in občinska konferenca Socialistične zveze. Poročilo o poteku politične akcije na predvolilnih pripravah v tozidih in krajevnih skupnostih je sledil dogovor o merilih in sestavi družbenopolitičnega zbora občinske skupščine. Razpravljali so tudi o evidentiranih možnih kandidatih za ta zbor in za nosilce vodilnih funkcij v občinski skupščini in samoupravnih interesnih skupnostih. Spregovorili so še o oblikovanju delegacij v tozidih in KS ter obravnavali poročilo medobčinskega sveta SZDL. Posavje za minulo mandatno obdobje.

MLADI TERITORIALCI. — V brežiški občini je med njimi tudi precej deklet, ki jih veže na domoljubno dolžnost v enoti svečana zaobljuba. (Foto: Jožica Teppey)

Nerazviti spet prizadeti?

V brežiški občini za enotno zdravstveno varstvo v SRS brez posebnih občinskih programov — Predlagana doplačila za nekatere storitve pretirano visoka

V mesec dni trajajoči javni razpravi o enotnem programu zdravstvenega varstva Slovenije in splošnem programu občinske zdravstvene skupnosti so v delovnih kolektivih in krajevnih skupnostih zbrali precej pripomb. Večina razpravljalcev je zahtevala enotne pravice in obveznosti zdravstvenega varstva v republiki, zato niso soglašali z ločevanjem teh po predlaganih programih.

Zavarovanci se bojijo, da bodo sicer prizadeti, ker živijo v nerazviti občini, ki je že lani prejemale solidarnostna sred-

in obliki je v večini primerov nesprijemljiva. Na vsak način pa bi morali oprostiti soudeležbe borcev NOV in kmete upokojence, ki so socialno ogroženi. Zavarovanci menijo, da je predlagana participacija za zobozdravstvene storitve pretirano visoka, prav tako pa tudi soudeležba za prvi obisk pri zdravniku in doplačilo 30 dinarjev za en ležalni dan v bolnišnici.

„Ali lahko poveste, kolikšen dohodek se obeta brežiški zdravstveni skupnosti od pred-

ZAOSTANKI PREMIJ ZA MLEKO

Odkupna cena mleka je v brežiški občini 3,53 dinarja, s premijo vred pa 4,19 dinarja. Zvezne premije je Agraria dobila šele za julij in avgust 1977, zato je pri izplačilu v zaostanku. Tozdr kooperacija ne zmore dodajati iz svojega, saj gre za precejšnje zneske. Zamude pri izplačevanju povzročajo nerazpoloženje med kooperanti, vendar jim ne preostane drugega kot čakati. Dinar je v hiši vedno dobrodošel, to je res, vendar ima vsakdo za svoje delo rad takojšnje plačilo.

LETOS SREČANJE V BREŽIŠKI OBČINI

Občinska Zveza borcev NOV v Brežicah je letos pobudnica za srečanje kozjanskih borcev. Tokrat bo slavje na njenem območju. Do srečanja bo pripravljeno tudi obširnejše zgodovinsko gradivo o Kozjanskem odredu. Organizacija ZZB NOV iz brežiške občine se zavzeto vključuje v pripravo razvojnega programa za spominsko območje Zumberak — Gorjanci. V krajevnih skupnostih in šolah brežiške občine pa bodo združenja vsaj enkrat v letu poskrbela za razgovore z mladino, za sodelovanje na pohodih in na proslavah.

zamudnikov, tistih delovnih organizacij, ki so odlagale podpis sporazuma.

SEDEM KOMISIJ — V komisijah komiteja občinske konference bo v novi mandatni dobi delalo 56 članov. Najštevilnejša je komisija za družbenoekonomske odnose, ki šteje 13 ljudi. Predseduje ji Franc Puhner. Vlado Deržič je predsednik komisije za politična in ekonomska vprašanja, Miha Haler predsednik komisije za idejnopolitična vprašanja, kadrovske komisijo vodi Božena Ostrovršnik, komisijo za organiziranost in razvoj ZK Ivan Starman, komisijo za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito Jože Teropšič, komisijo za zdomce pa Henrik Omerzu. Delovalo bo tudi več stalnih aktivov ZK: aktiv neposrednih proizvajalcev, aktiv Zveze rezervnih vojaških starešin, aktiv teritorialne obrambe, aktiv športnikov in aktivni samoupravnih interesnih skupnosti.

Maks Toplišek: „Zavarovanci ocenjujejo, da bo zvišana participacija poglobljala socialne razlike.“

stva. Veliko kritike so bile deležne nekatere omejitve predlaganih pravic, predvsem pri nadomestilih delavkam za varstvo bolnih otrok.

„Največ razprave je sprožil predlog za doplačilo zdravstvenih storitev,“ pravi predsednik občinske zdravstvene skupnosti v Brežicah Maks Toplišek: „Soudeležba v predlagani višini,

BULDOZERJA V VINOGRADIH

V bizeljskem vinorodnem okolišju delata to sezono dva buldozerja. Obnova teče po načrtu in Orešje je že skoraj celo obdelano. Kmetje prispevajo v delu, zemlji, hlevskem gnoju in kolju. To je približno tretjina vrednosti. Obnova enega hektara vinograda velja 120.000 dinarjev. Kredit odplačujejo šest let, začeni štiri leta po obnovi. Obrestna mera je včasih tri, včasih 4 odstotke.

NOVO V BREŽICAH

POMARANČ ZMANJKUJE — V januarju je bilo navadno povsod dovolj pomaranč, zato se Brežičani čudijo pomanjkanju. V trgovini s sadjem in zelenjavo smo zvedeli, da jih dobavlja Emona in da so konec tedna zmanj čekali na pošiljko. Še dobro, da so vsaj jabolka. Tudi za banane ni bilo zadrege.

SNEG JE V NAPOTO — Glavna mestna ulica je ob dopoldnevih natlačena z avtomobili, v soboto pa je bila gneča še posebno neprijetna. Vozniki so morali s kolesi zaorati v kupe snega, iz katerih so se mnogi s težavo izkopal. Pa jim ni kazalo drugega, saj se na sredini ceste niso mogli ustaviti.

SPORAZUMA ŠE NISO VSI PODPISALI — Do sredine januarja so v brežiški občini zbrali 260 tisoč dinarjev za novoletno obdaritev otrok. Na vsakega otroka pride torej 55,50 dinarja. Občinska Zveza prijateljev mladine pričakuje še odziv

BREŽIŠKE VESTI

Nove cevi sevniškemu vodovodu

Obnova kritičnih odsekov omrežja s prispevkom uporabnikov vode — Kakšne so hišne napeljave?

V Sevnici se že lep čas ubadajo z vprašanjem, kako zagotoviti naglo rastočemu mestu zanesljivo zdravo pitno vodo. Med drugim je bil že leta 1973 narejen program za preskrbo z vodo z Lisce.

Ko so leta 1957 gradili sevniški vodovod, so predvidevali izredno skromen razvoj mesta. Matsikje so zakopane samo polcolske cevi. Ob takem cevovodu seveda ni mogoče zagotoviti vode za hidrante, pri Komunalno stanovanjskem podjetju računajo, da za ta namen pokrivajo le tretjino potreb. V tem času se je dejanska propustnost cevi še zmanjšala. Dodatno zlo za pocinkane cevi je elektrificirana proga vzdolž celega mesta, kjer v stiku z zemljo prihaja do pravicte elektrolize. Na delu mesta izgubijo veliko vode iz cevovoda zgrajenega še leta 1932.

Občinski izvršni svet je zato na seji minuli četrti tek sklenil delegatom občinske skupščine predlagati uvedbo obveznega prispevka. Če bi letos v mestu porabili predvidenih 257.600 litrov vode, bi nabrali 515.000 dinarjev. V štirih letih, vključno leta 1981 nameravajo na ta način zbrati nekaj nad štiri milijone dinarjev (všteti so še drugi viri, kot npr. prispevek za priključek na omrežje). Predvidenih del se namerava Komunalno stanovanjsko podjetje lotiti etapno. Sevniško vodovodno omrežje je potrebno obnove

na vrsti odsekov: od Lisce do križišča z Drožanjsko cesto (cevovod je bil zgrajen leta 1932!), križišče Platinjske ceste do kopitarniškega mostu, isto križišče — Stanečeva ulica, Pot na Zajčjo goro, Dobrava, Gozdno gospodarstvo — konec Hermanove ulice in krožna povezava črpalnišča pri Stillešu do vozlišča pri žagi ter rekonstrukcija priključnega omrežja.

Voda, ki jo za vodovod črpajo iz obeh vodnjakov sredi mesta, je lahko za desetletja odpisana, če bi

kakšna nesnaga predrla ilovnati zaščiteni sloj. Dolgoročno rešitev za preskrbo mesta in okolice z vodo bo le vodovod z Lisce. Upravitelj vodovoda ugotavlja marsikje še vedno precejšnje razlike med pripeljano in prodano vodo. Ugotavljajo, da izgub skoraj ni, kjer so lastniki obnovili priključke. Komunalno stanovanjsko podjetje se zato zavzema za vgrajevanje števec izven objektov.

A. ŽELEZNIK

Sevniški paberki

LOVCI IN GOZDARJI OPOZARJAJO — Marsikateri obiskovalec gozdov je ogorčen ob množini razne nesnage, odložene v gozdovih v bližini naselij, marsikje pa tudi na samem. Nevšečnega bremena se ponekod znebijo kar s tovornjaki. Pred nedavnim so se morali poslužiti že prijave sodniku za prekrške.

DRAŽJE SLOVO — Od minulega petka so se pogrebne storitve v Sevnici znatno podražile. Izvršni svet občinske skupščine je namreč dan poprej dal soglasje za višje cene. Odločitev ni bila lahka, vendar za upravitelja, Komunalno stanovanjsko podjetje nujna. Izdatno sta se podražila izkop in zasutje jame (izkop jame za odraslega velja po 750, s poglobitvijo celo 950 dinarjev). Dražje so znatno tudi vse druge storitve. Urejanje novega pokopališča na terasah povzroča velike stroške. Cene so bile nespremenjene od leta 1975. Poslej stroški povsem običajnega pogreba ne bodo kaj dosti manjši od 5.000 dinarjev. Število pogrebov ob koncu minulega leta in „planska predvidevanja“ za lani kažejo, da je smrt odložilo 30 odst. „predvidenih“ smrtnikov.

TEŽKO JE BITI PEŠEC — Sneg predzadnje sredo so hitro počistili z mestnih ulic v Sevnici. Slabše je seveda s pločniki, nič kaj prijetno tudi ni bilo hoditi čez savski most. Kdor bi železnega konjička spravil k prezimovanju, bi se pošteno ušel za negotov korak po cesti.

SEVNIŠKI VESTNIK

ŠKODA V GOZDU

Prvi lanski sneg bodo sevniški gozdarji pomnili dolgo. Obilica težkih mokrih snežnih kosmičev je polomila vrhove mnogim iglavcem, razmočena tla tudi niso nudila dovolj opore koreninam. Odstranjevanje prizadetih dreves bo vzelo gozdarjem mnogo časa, v glavnem v tem letu zato ne bo lahko izpolniti načrtovanih sečenj.

gradnjo 37 stanovanjskih hiš, v glavnem v naselju Ribniki in nad Šmar-

VESELJE NA SNEGU — Po vrsti let se je zima le „ujela“ z zimskimi počitnicami. Boštanjski šolarji so zadnji športni dan v minulem polletju prebili v zimskem veselju za vasjo.

Akti čez noč?

Konec minulega leta se je iztekel rok za uskladitev vrste aktov delovnih organizacij z zakonom o združenem delu. Druženopolitične organizacije so spremljale aktivnost ob sprejemanju. V samih delovnih organizacijah so se morali ravnati po analizah, marsikje je bilo treba dopolniti samo tiste, ki so jih oblikovali še v času razprav o samem zakonu. Samo preštevanje aktov ne more pokazati prave slike.

V trebanjski občini ugotavljajo, da so v vseh kolektivih sprejeli samoupravne sporazume o ugotavljanju celotnega prihodka, razporejanje čistega dohodka in dohodka ter delitev sredstev za skupno porabo. Do Silvestra ga je sprejelo 12 delovnih organizacij, merila za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke pa 17 delovnih organizacij. Komisija občinskega sindikalnega sveta je ugotovila, da večina delovnih organizacij ni poslala ustreznih samoupravnih sporazumov za urejanje dohodkovnih odnosov.

Vprašanje je, kakšna je kakovost sprejetih aktov v vrsti tozdog in delovnih enotah s sedežem matičnega podjetja v drugi občini. Pred časom so iz teh sredin izražali željo po strokovni pomoči. Kasneje strokovne pomoči pri občinskih organizacijah niso iskali. Še septembra marsikje v teh kolektivih niso imeli oblikovanih niti ustreznih komisij, tik pred novim letom pa so sprejeli vse samoupravne sporazume! Posebno tu bo pravilnost rešitve sproti ocenjevali življenje.

A. ŽELEZNIK

STATUT ZREL ZA RAZPRAVO

Komisija za spremembo občinskega statuta in delegatom vseh treh zborov občinske skupščine na zadnji seji predstavila osnutek novega statuta. Sedanji je v ve javi štiri leta, v tem času pa je bilo toliko sprememb, da je treba vrsto določil dopolniti. Med drugim je v tem osnutku ustrezneje obdelana vloga krajevnih skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in družbeno načrtovanje. Posebno je obdelano vprašanje družbene samozaščite in ljudske obrambe. Za samo delo skupščine je pomembna obsežnejša opredelitev dvofaznega postopka za gradiva skupščine. Javna razprava o osnutku statuta naj bi trajala do maja. V tem času bo izšlo še nekaj predpisov, to pa bo med drugim narokovalo nove dopolnitve.

Skupne akcije zagotovilo uspeha

V minulem mandatnem obdobju organov ZK v Trebnjem sprejeli 212 novih članov

Ob ocenjevanju poteka volilnih konferenc osnovnih organizacij ZK v trebanjski občini je komite prišel do zaključka, da pomenijo dovolj pretehtano usmeritev za nadaljnje delo.

V minulem štiriletnem obdobju je število osnovnih organizacij ZK od prejšnjih 22 naraslo na 35. Zaenkrat organizacij nimajo samo še v nekaj manjših delovnih organizacijah in štirih malih krajevnih skup-

CELODNEVNA ŠOLA V DRUGEM POLLETJU?

Mokronoška osnovna šola je bila v trebanjski občini prva predvidena za prehod na celodnevni pouk. To je omogočala predvsem nova šolska stavba. Zagotovljen je bil tudi denar, z medsebojnim sodelovanjem šol in zunanjih sodelavcev bi nedvomno zagotovili tudi najnujnejše kadrovske potrebe. Osnovna organizacija ZK je šele na pobudo komiteja občinske konference ZK sprejela akcijski program za prehod na celodnevno šolo. Vsaj nižji razredi naj bi bili deležni takšnega pouka v polletju po počitnicah.

Odgovornost za delo delegacij

V večjih kolektivih in krajevnih skupnostih tudi posebne delegacije za SIS

Minuli teden so bile tudi uradno razpisane letošnje volitve, predvidene za začetek marca. V ponedeljek sta se v Trebnjem sestala na skupnem zasedanju občinska konferenca SZDL in občinski sindikalni svet. Ocena je veljala dosedanjim pripravam, hkrati pa je določeni tudi „vozni red“ ostalih opravil.

Predsedstvo republiške konference SZDL je na seji v začetku januarja temeljito pretreslo nekatera odprta vprašanja glede delegiranja delegatov v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Posebne delegacije naj bi postale pravilo, združene le izjema.

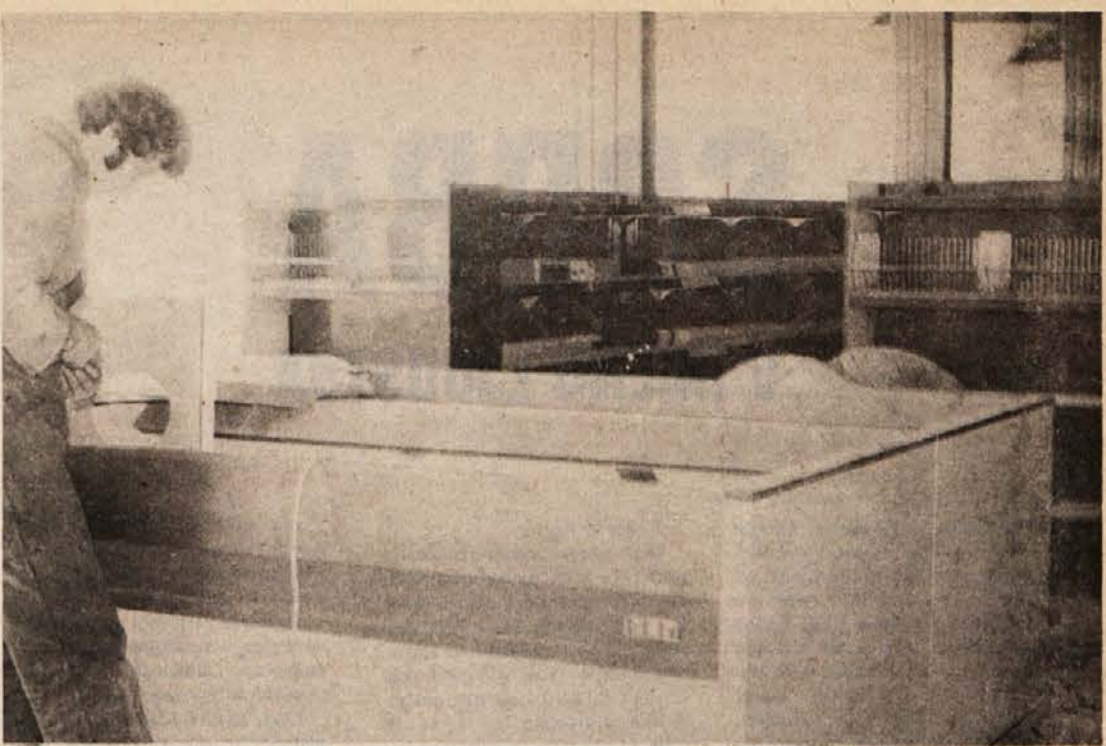
Delegacije se po novem nikakor ne bi smele počutiti osamljene pri svojem delu. Delavski sveti bodo morali v združenem delu prevzeti

odgovornost za povezovanje dela delegacij. V krajevnih skupnostih mora vlogo povezovalca nositi svet krajevne skupnosti.

V trebanjski občini nameravajo ohraniti dosedanje število delegatov v zboru krajevnih skupnosti in družbenopolitičnem zboru občinske skupščine. Število delegatov se bo prav gotovo povečalo v zboru združenega dela, predvidoma od sedanjih 33 na 39. V času od zadnjih volitev

novi sprejete člane je šlo 160 komunistov.

Delegati občinske konference ZK so se v minulem obdobju sestali trinajstkrat, komite pa se je redno sestajal skoraj vsak poldrugi mesec. Skupaj z dejavnostjo raznih komisij bi bilo težko imenovati delovno področje, ki v minulem obdobju ne bi bilo pokrito. Izkazalo se je, da je načrtno delo, predvsem pa dosledno uresničevanje politike ZK, najboljše orodje za boj proti odklonom. Kot je ocenjevalo že delovno gradivo za torkovo volilno konferenco, so družbenopolitične razmere v občini dobre. Tudi sam doseženi gospodarski razvoj nerazvite trebanjske občine kaže pravilno usmeritev ZK v premagovanje gospodarske in družbene zaostalosti. Nove industrijske zmogljivosti omogočajo preoblikovanje videza občine. Še leta 1971 je bilo na območju občine zaposlenih le 2.200 delavcev, 1.600 pa drugod. Sedaj si služi kruh na območju občine že 3.780 delavcev.

TRGOVSKI CENTER — Dela v novem trgovskem centru trebanjske Kmetijske zadruge v Starem trgu se bližajo kraju. Nove prodajne površine bodo pridobitev za široko zaledje. Stanovalci v tem delu mesta bodo še posebno veseli sodobne samopostrežbe. Na sliki: montaža opreme.

Približuje se praznik cvička

V Trebnjem bo degustacija 5. februarja v Oparovi gostilni — Vzorce zbira Franc Polanko

Lanski pridelek vinogradnikom ni prinesel sreče. Spomladanski mraz je uničil večji del rodnih mladik, po vrhu tega pa jo je ponekod zagodla še toča. Računali so, da dobrega pridelka ne bo in da bo po vsej verjetnosti odpadla degustacija cvička za l. 1977. Sama narava je nekoliko preganila, kot pravimo, da se je v mladih vinogradih le nekaj nabralo. Poznavalci cvička pa ugotavljajo, da je kvaliteta zadovoljiva.

Na podlagi teh ugotovitev je Društvo vinogradnikov sklenilo, da bo tudi letos degustacija dolenskega cvička v Novem mestu. Meseca januarja in februarja t. l. pa naj bi opravili degustacijo cvička po ožjih vinogradniških okoliših društva vinogradnikov Dolenske. V nekaterih okoliših, npr. na Malkovcu, v Sentrupertu, so degustacijo že opravili, v Trebnjem pa bo 5. februarja 1978 dopoldan v Oparovi gostilni. Zato vinogradnike obveščamo, naj svoje vzorce dostavijo v temnih steklenicah

4. februarja med 8. in 16. uro tov. Francu Polanku v „Grmadi“ v Trebnjem.

Degustacijska komisija bo ocenjevala vse dostavljene vzorce črnega in belega vina. Razumljivo je, da šmarnica ne pride v poštev. Popoldne ob 13. uri pa bo razglasila rezultate svojega dela. Najbolje ocenjena vina, ki imajo lastnost cvička, pridejo v izbor za degustacijo ob tednu dolenskega cvička, ki bo v mesecu marcu t. l. v Novem mestu. Vabimo vse vinogradnike, naj sodelujejo v tej manifestaciji.

Trebanjski vinogradniški okoliš obsega približno 40 ha vinogradniških površin; od tega je že ena tretjina obnovljena. Žal pa ni opravljen rajonizacija, katera zlahka trta bi najbolj uspevala v posameznih legah. Vinogradniki sadijo vse mogoče. Trsni izbor iščejo od Primorske do Štajerske in ugibajo, kaj bi sadili. Pri tem bi potrebovali več strokovne pomoči. Verjetno je nekaj krivde tudi v tem, da je naš trsni izbor opustil nekatere zlahke in priznane trte npr. lipensko črnino, belino, kavščino, rumeno školino itd., ki so jih gojili naši predniki. Potrebno bo tudi razmišljati o komasaciji in načrtnejši obdelavi vinogradov, da bo možna strojna obdelava.

PAVLE MIKLIČ

KAKO NAJ ODLOČAJO?

Druženopolitične organizacije v trebanjski občini so nezadovoljne z organiziranostjo zasebnih lastnikov gozdov na območju brežiškega Gozdnega gospodarstva. Zavzemajo se za lasten temeljni obrat za kooperacijo. Dostikrat se postavljajo tudi vprašanja ali so meje sedanjih gozdnih območij po starem zakonu držrne. Ne manjka namreč predlogov, da bi vse skupaj zaokrožili v okviru enega podjetja, novomeškega Gozdnega gospodarstva, s katerim so v občini bolj zadovoljni. Odprto vprašanje namreč ostaja, kaj lahko odločajo trije predstavniki gozdov z mirenske doline in Trebeljanskega v velikem temeljnem obratu za kooperacijo v brežiškem podjetju.

ODLIKOVANJE

Predsednik občinske skupščine Slavko Kržan je na zboru kolektiva trebanjske Surovine ob koncu leta izročil vodji delovne enote Francu Mastniku red dela s srebrnim vencem, s katerim ga je odlikoval predsednik republike. Odlikovanje je med drugim prejel za dolgoletno delo v organih za notranje zadeve in družbenopolitično aktivnost.

TREBANJSKE IVERI

TUDI DOBRE VOLJE JE TREBA — Zadnje dni cevi trebanjskega vodovoda ne tare več suša, voda priteče tudi v Knežjo vas. Prebivalci so si oddahnili. Grosupeljsko komunalno podjetje je pred nedavnim vključilo novo manjše zajetje, ki daje poldrugi liter vode na sekundo. Največ je verjetno zalagla izdatnejša kontrola same trase, kjer je šlo v nič dosti vode.

VLEČNICA NARED — Takoj prvi dan novega snega v sredo, 18. januarja je doživela obisk trebanjske vlečnice. Že dopoldne so preskusili luči in sploh vse, da ne bi bilo niti hipa zastoja, če jo bi bilo treba zares pognati.

NASELJE — DIRKALIŠČE — Prebivalci Slovenske vasi ugotavljajo,

jo, da pri tabli za oznako naselja malokdo zmanjša hitrost. Cesta razdvaja naselje, v taki naglici na cesti ni lahko prečkati ceste, posebno ne starejšim ljudem in domačim živalim. Vastčani menijo, da bi bilo treba postaviti prometne znake za dodatno omejitve hitrosti. Pogostejša kontrola mož v modrem bi verjetno obrzala marsikoga.

ORGANIZIRATI SE JE TREBA — V Velikem Gabru se ljudje zanimajo za odkup stavbnih parcel. Izvršni svet trebanjske občinske skupščine je krajevni skupnosti predlagal že pred časom, da ustanovijo stanovanjsko zadrugo, ki naj bi storila vse potrebno glede komunalnega urejanja. Vso pobudo imajo doma: samo organizirati se morajo.

TREBANJSKE NOVICE

Šola - kulturno središče KS

Zveza komunistov mora večjo skrb posvetiti delu in življenju v šolah - Za boljše delovanje krajevne samouprave

V sklepih volilne seje občinske konference ZKS Črnomelj, na podlagi katerih mora komite OK ZSMS izdelati akcijski program, se precej nalog nanaša tudi na vprašanje osnovnega šolstva v občini.

Poudarili so, da bo Zveza komunistov v občini morala še večjo skrb posvetiti zmanjševanju razlik pri pogojih za šolanje, nadaljnjemu uveljavljanju koncepta celodnevne osnovne šole (ravno v črnomaljski občini so se že pred leti zelo resno lotili te naloge in so zadevo tudi dokaj uspešno izpeljali, saj je COŠ v Semiču ena redkih celodnevni osnovnih šol ne samo v regiji, marveč celo v republiki), usmerjenemu izobraževanju in pravilni idejnopolitični usmeritvi dela in življenja v šolah.

Zavedajo pa se, da je za dosego teh ciljev potrebno okrepiti članstvo Zveze komunistov na šolah, še posebej v Dragatušu, Vinici in Starem trgu, kjer je

Resne priprave na volitve

V torek, 24. januarja, je bila v Črnomlju skupna predkandidacijska seja OK SZDL in občinskega sindikalnega sveta. Sprejeli so poročilo o poteku politične aktivnosti v pripravah na volitve. Prav tako so sprejeli volilni pravilnik o poteku predkandidacijskih, kandidacijskih in volilnih opravil, sklepe o postopku delegiranja delegatov iz SZDL v družbenopolitični zbor občinske skupščine ter rokovnik za izvedbo predkandidacijskih, kandidacijskih in volilnih opravil.

Na dnevnem redu je bila še razprava in sprejem sklepa o oblikovanju občinske kandidacijske konference ter delegiranja v to konferenco; sprejeli so tudi poslovnik o delu te konference.

Na seji so razpravljali o evidentiranih kandidatih OK SZDL za delegate družbenopolitičnega zbora občinske skupščine, za vodilne funkcije v občinski skupščini in skupščinah SIS ter o evidentiranih kandidatih za DP zbor republiške skupščine, kandidatih za vodilne funkcije v republiki. Beseda je tekla še o predlogu za oblikovanje delegacij v OZD in KS ter o oblikovanju skupščinskih zborov družbenopolitičnih skupnosti.

med učitelji premalo članov ZK.

Obenem pa morajo komunisti, zaposleni v šolstvu, začeti in voditi akcijo za oblikovanje enot izobraževalne skupnosti, znotraj katerih naj poteka svobodna menjava dela in s pomočjo katerih lahko šola res postane kulturno in izobraževalno središče krajevne skupnosti.

V krajevnih skupnostih si morajo komunisti bolj prizadevati za boljše delovanje krajevne samouprave. V tozidih in krajevnih skupnostih je potrebno še bolj utrjevati zavest delovnih ljudi in občanov o pomembnosti delovanja samoupravnih interesnih skupnosti za zadovoljevanje njihovih potreb in interesov.

V času pred volitvami delegacij mora ZK zagotoviti ustrezno

kadrovske zasedbe vseh delegacij. Prav tako je potrebno temeljito pretresti smotnost sedanje organiziranosti delegacij ter se zavzeti za oblikovanje posebnih ali združenih delegacij povsod tam, kjer so za to pogoji. Splošna delegacija je lahko le izjema.

Da bodo komunisti kos vsem tem in drugim nalogam, je zlasti treba izboljšati delo v vseh OO, v katerih so se v preteklem obdobju pokazale slabosti bodisi zaradi številne šibkosti, slabe strukture ali zaradi neustreznega vodstva osnovnih organizacij. Zaradi teh vzrokov je delo precej šepalo v OO ZK Semič, Tribuče, Petrova vas, Kanizarica, v črnomaljskem tozdu Beti, Cestnem podjetju in Dolenjki. Dolžnost komunistov v teh osnovnih organizacijah je, da čim prej odpravijo vzroke za tako stanje.

A. B.

Veliko delovnih zmag

Lepe pridobitve za letošnji občinski praznik

V Črnomlju se že resno pripravljajo na praznovanje občinskega praznika, ki ga občina slavi 19. februarja v spomin na ta dan pred 34 leti, ko je bilo v črnomaljskem kulturnem domu drugo zasedanje Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta - SNOS.

Osnredne prireditve v počastitev občinskega praznika se bodo zvrstile v tednu med 13. in 18. februarjem. Praznovanje bo letos potekalo v znamenju delovnih zmag, ki so jih delovni ljudje in občani dosegli v preteklem in začetku letošnjega leta, hkrati pa so si zastavili več nalog in obvez, ki naj pripomorejo k splošnemu napredku občine.

V programu prireditev je slavnostna seja vseh zborov občinske skupščine in izvršnih organov družbenopolitičnih organizacij, na kateri bodo podelili pet plaket občine Črno-

melj (letos je za plakete zelo veliko predlogov, tako da bo imela žirija težko nalogo). V Semiču bodo svečano predali namenu nov zdravstveni dom, ki je za prebivalce teh krajev res velika pridobitev. V Semiču bo še otvoritev novega bloka, v katerem bo dobilo solidarnostna stanovanja 16 družin, ter poslovnih prostorov črnomaljske podružnice Ljubljanske banke.

V Črnomlju bodo položili temeljni kamen za novi center za usmerjeno izobraževanje. Za občinski praznik bodo dobile nove prostore občinske družbenopolitične organizacije in samoupravne interesne skupnosti, in sicer v prenovljenih prostorih bivšega zdravstvenega doma.

V okviru praznovanja bodo pripravili tudi slavnostni sprejem in podelitev izkaznic novim članom Zveze komunistov, sprejetim v lanskem letu. Kot je že v navadi, bodo tudi letos program za svečano akademijo pripravili gostje iz pobratene Duge Rese.

Občinski praznik bodo proslavili tudi s športnimi in kulturnimi prireditvami. Teka po ulicah Črnomlja se bodo udeležili ekipe Slovenije in Hrvaške ter člani državne reprezentance. Na pevski reviji „Bratstvo in enotnost“ bodo nastopili ženski, moški in mešani zbori iz Slovenije, Hrvaške in Bosne in Hercegovine. Na strelskem tekmovanju za prehodni pokal pa se bodo pomerile ekipe iz Črnomlja, Duge Rese, Trebnjega in Novega mesta. Poleg tega bo v okviru praznovanja še več prireditev v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah.

Uspeh že pred referendumom

Konec februarja bo v Gribljah referendum, na katerem se bodo krajinj odločili za samoprispevek za asfaltiranje 2.450 metrov vaških poti. Ljudje se zavedajo pomembnosti tega referenduma, saj vedo, da so pri teh, za njih tako pomembnih javnih delih v glavnem odvisni sami od sebe: s svojim delom in denarjem morajo opraviti vsa zemeljska dela in traso pripraviti za asfaltiranje, stroške za samo asfaltiranje pa naj bi krila občina.

Računajo, da bo 67 gospodarstev prispevalo 496 tisočakov. „Plaćnike“ so razdelili v štiri skupine; gospodarstva v najnižji skupini naj bi prispevala 3.000 dinarjev, v najvišji pa 15 tisočakov. Plačilo samoprispevka bo razdeljeno v tri obroke.

Referendum bo samo formalna potrditev odločnosti gribeljskih krajanov, da si sami pomagajo k napredku. Že sedaj, več kot mesec dni pred referendumom, so že skoraj v celoti vplačali prvi obrok samoprispevka. Konec decembra in v prvi polovici januarja so v glavnem tudi že opravili zemeljska dela; vrednost teh del ocenjujejo na več kot 120.000 dinarjev.

PREDKANDIDACIJSKI POSTOPEK

V torek, 17. januarja, je bil v Metliki sestanek predsednikov krajevnih konferenc SZDL, na katerem so se dogovorili o sklicu izvršnih odborov krajevnih konferenc. S tem se začne predkandidacijski postopek priprave na volitve Na sejah izvršnih odborov, ki bodo zaključene do konca meseca, bodo sprejeli sklep o sklicu temeljnih kandidacijskih konferenc.

SESTAVA ZBOROV

Predlog predsedstva OK SZDL Metlika je, naj bi družbenopolitični zbor v naslednjem mandatu štel 20 delegatov (tri več kot sedanji), zbor delegatov združenega dela 29 delegatov in zbor delegatov krajevne skupnosti 19 delegatov. Vsaka krajevna skupnost in vsak tozid naj bi tako imeli najmanj eno delegatsko mesto. Zbor uporabnikov v skupščini SIS se naj bi povečal in bi štel 38 delegatskih mest. Ne bo pa konferenc delegatov v KS.

PO DOLGEM ČASU - Sneg, ki je prejšnji teden na debelo pokrival vslo Slovenijo, je dobera pobelil tudi že tako belo Belo krajino. Nekaj letih imamo spet pravo zimo, h kateri spada tudi tako „rekreacija“, kot je kidanje snega.

Kratkovidni nakupi cepljenk

Pri obnovi vinogradov še zlasti velja škotski pregovor: Nisem tako bogat, da bi pocupoval - Mnenje vodje tozda Vinska klet inž. Julija Nemaniča o smotnosti obnovi vinogradov

Metliška Kmetijska zadruga že četrto leto obnavlja vinograde na združenih plantažah na Vinomeru in v Vidošičih, kjer imajo skupaj 40 hektarov vinogradov. Ta skrb za obnovo vinogradov ne bi bila nič izjemnega, saj se v Metliki zelo prizadevajo - in imajo pri tem tudi velike uspehe - da bi kar se da posodobili vinogradništvo v Beli krajini.

Vendar so ti vinogradi, ki jih sedaj obnavljajo, bili obnovljeni pred 15 leti in bi torej morali biti sedaj v polni rodnosti. „Za obnovo smo se morali odločiti zaradi velike neizenačenosti trt,“ je povedal vodja tozda Vinska klet inž. Julij Nemanič. „Veliko trsov je nerodnih, precej je hiravcev, lenuhov, veliko trt je virotičnih, kar se opazi pri osipanju grozja ob spomladanskem cvetenju vinske trte. Ugotovili smo, da je samo

dobra polovica trsov normalno rodnih.“

Kako je lahko prišlo do tega? Pred 15 leti, ko so obnavljali te vinograde, ni bilo na razpolago odbranih trsnih cepljenk iz selekcioniranih matičnih trt; gledali so samo na sortno čistost. Takrat zadruga ni imela lastne trsnice in so morali cepljenke kupiti drugje.

„Danes zaradi tega kaže račun pri obdelavi teh plantaž,

ki so pripravljene za mehansko zbirano obdelavo, veliko izgubimo. Zato smo se tudi odločili za ponovno rigolanje na istih terenskih sah; te mlade vinograde zasajimo s kvalitetno trsno cepljenko, ki jo dobivamo iz odbranih deset let opazovanih matičnih trt. Prepričani smo, da bodo trte, pridobljene iz naših cepljenk, 30 let res dobili rodilo,“ pravi inž. Nemanič.

Obnova vinograda je draga zadeva, saj stane okoli 200 tisočakov za hektar. V Beli krajini pa se vedno več vinogradnikov odloča za takšno obnovo. Zato strokovnjaki opozarjajo, naj pri tem izbirajo le kvalitetne cepljenke, cepljenka ni krompirjevo seme, ki ga lahko naslednje leto, če ne obnese, zamenjaš. Zadnjem času se nekateri kratkovidni vinogradniki odločajo za nakup cepljenk sumljive kakovosti v sosednji Vivoski kjer jih prodajajo po znatno nižji ceni kot v metliški zadrugi. Zlastne trsnice, kjer je lastna cena za cepljenko 12,80, Vedeti pa je treba, da se investicija za kvalitetno cepljenko izplača že s prvim pridelkom grozolja, se pravi v tretjem letu rodnosti.

V združni trsnici proizvedejo okoli 80.000 prvovrstnih cepljenk na leto in jih morajo vinogradniki naročiti eno leto prej. Gotovo pa so vinograde zasajeni s slabimi cepljenkami pri današnji konkurenčnosti, se vsi prizadevajo za nižje cene grozja in vina, slej ko pridejo obsojeni na propad.

TONI GAŠPERIČ

A. BARTELO

Sprehod po Metliki

MESTNA GODBA METLIŠKA je imela prejšnji teden letno skupščino, na kateri so pregledali delo v preteklem letu ter si zadali naloge za trajajoče leto. Program njihovega dela je zelo bogat in članstvo je obljubilo, da ga bo v celoti izpeljalo. Na skupščini so odločili tudi, da prejemata Franc Vrviščar in Novo-meščan Zdravko Hribar priznanji za pomoč pri razvoju metliškega pilarništva.

DELOVNA ORGANIZACIJA „BETI“ je izdala pred dnevi lep katalog izdelkov pomladno-poletne kolekcije 78 v nakladi deset tisoč izvodov. Katalog so oblikovali v ekonomsko-propagandni službi „Pavilne“, natisnil pa ga je Pomurški tisk iz Murške Sobotne. Skupaj z izdelki bodo pošiljali katalog trgovcem, preko teh pa bo prišel tudi do potrošnikov.

OB PROSTIH SOBOTAH IN NEDELJAH in pa, seveda če je le sneg, se zbere na gorjanski pobočjih precej otrok, a tudi odraslih, ki se sankajo, smučajo ali pa samo sprehajajo. Kaže, kot bi Belokranjci

v zadnjem času spoznali karate, aikido, jiu-jitsu, judo, full-contact. Na čelu teh skupine stoji Biserka Ovniček, starejšimi pa se ukvarja Jože Ček, Biserkin mož. Vabljeni so njihove vrste.

ČLANI JUGO-KAJ KLUBA skupaj s pionirji jih je okoli petdeset - vadijo ob ponedeljkih, sredin in četrtkih v novi telovadnici osnovni šoli. Trenutno se pripravljajo na seminarje, tekmovanja, izpite, vadijo pa samoobrambo, karate, aikido, jiu-jitsu, judo, full-contact. Na čelu teh skupine stoji Biserka Ovniček, starejšimi pa se ukvarja Jože Ček, Biserkin mož. Vabljeni so njihove vrste.

ZIMSKO VESELJE - Snega so se gotovo najbolj bali komunalni delavci, najtežje pa so ga čakali otroci. V Črnomlju so takoj „zasedli“ vse malo bolj nagnjene uličice. Tudi prvi padci na smučeh jim niso vzeli veselja, saj se to dogaja še večjim mojim.

ČRNOMALJSKI DROBIR

SNEG KOT NAROČEN - V letošnjih počitnicah se bodo otroci lahko dodobra naučili zimskega veselja, saj je sneg na debelo prekril Belo krajino in jo tako naredil še bolj belo. Zadnje dni pouka so otroci v črnomaljski šoli imeli tudi telovadne naloge, ki pa so jih opravili z največjim veseljem: dve uri so morali popoldne preživeti na snegu, starši pa so morali podpisati, da so otroci nalogo res opravili. In ni ga bilo, ki bi moral ponarediti podpis sicer strogega očeta ali mame...

PLINA NI - Pri Burazerjevih, kjer v Črnomlju izdajajo jeklenke s plinom, telefon pogosto zvonil, vprašanje pa je vedno isto: „Imate plin?“ Odgovor pa je tak, da bi ga lahko posneli na magnetofonski trak, ki bi se avtomatično sprožil: „Plina ni.“ Kaže, da je Bela krajina, ko gre vsaj za sorazmerno take pošiljke plina, kot ga dobivajo drugi

Plinska vojna

V Kočevju se boj za plin nadaljuje. Vsak bi hotel imeti pri dobavi prednost: vrtec, delovne organizacije (dve imata urejen vžig glavne peči na plin), trgovine, menze oziroma gostišča in drugi.

Kočevje je po novem letu dobilo namreč plin le 3-krat, vsakič po 140 steklenic, čeprav bi ga potrebovali najmanj še enkrat več. Razdeljevalci oziroma prodajalci plina se zato lahko drže le preprostega pravila: „Kdor prvi pride, prvi melje.“ Vsak drug način razdeljevanja bi povzročil resne spore.

Ta način pa ima tudi bolj ali manj nevšečne posledice. Ljudje se postavijo v vrsto za plin že zjutraj ob 7. ali 8. uri in vztrajajo, dokler plin ne pride ali pa ne dobe zanesljivega obvestila, da ga tistega dne ne bo.

Kadar plin le peljejo proti Kočevju, zvedo ljudje to, še preden pride kamion v mesto. Voznik plina razloži kisik oz. plin za varjenje tudi v nekaterih obratih in delavci teh obratov „skačejo“ domov po bombe in pohite v vrsto pri razdeljevalnici. Voznik in pomočnik kreneta običajno še na malico v Kolodvorsko restavracijo, a ko ju opazijo gostje, puste na pol pojedeno malico in zdrve domov po prazne jeklenke.

Ko končno pripelje tovornjak s plinom do razdeljevalnice, je tam že taka vrsta avtomobilov in ljudi, da se le z veliko muko prebije mimo ...

... Potem pa je plin v nekaj deset minutah razgrabljen ... in vse se začne znova.

J. PRIMC

PLINSKE NEVŠEČNOSTI - Nihče ne ve, kdaj natančno bodo v Kočevje pripeljali plin. Kdor ima srečo, čas in boljše obveščevalne zveze, pride do plina, ostali pa ne. Na fotografiji: plin je že tu, le hitro v vrsto! (Foto: Primc)

Drobne iz Kočevja

PASJA RADOST - Psi vseh močeh (mešanih) pasem spremljajo nekatero učence do šole. Tako se potencev. Pred šolo in okoli nje laže in cviljenje ter gledamo bojno prediči. Psi so se tu privadili, ker dobijo okoli šole vedno kaj za zob.

RAZPRODAJE - Trgovine valjo na razprodaje oblek, perila, predvsem za zimsko blago, ki so si ga potrošniki večinoma nakupili že pred prazniki, se pravi še po višjih cenah. Zakaj ne bi dedek Mraz izposloval, da bi bili pupisti že pred prazniki, pa čeprav v manjšem odstotku, kot so sedanjí? To bi se zelo poznalo, predvsem „domačemu“ dedku Mrazu, „službeni“ pa ima tako in tako polno malho.

VESELJE NA SNEGU - Zimske počitnice bodo letos, kot kaže, za šolarje zelo ugodne. Sneg naletava, kot bi bil naročen. Če bo držal tudi mraz, bo ugodno za smuko in za drsanje.

PREMALO KRMILNIC - Mraz in sneg je pričel pestiti ptice. Žal je letos po mestnih vrtovih, zelenicah in parkih premalo krmilnic. Tudi ustrezne hrane za zunanje ptice nimajo v trgovinah: prodajajo samo razne mešanice za sobne ptice, ki pa so predrage. Nekateri si kupijo seme konoplje in sončnic v Ljubljani.

VEČ KRUHA - Občani, posebno gospodinje, se pritožujejo, da težko pridejo do kruha. Včasih morajo večkrat ponj, da dobe potrebno količino. Mesto se širi, prebivalcev je več, zato tudi kruha pojemo več, imamo pa le eno pekarno. V starem Kočevju je bilo nekoč več pekarij in prodajaln, večina delavcev in kmetov pa je pekla kruh doma. Krajevna skupnost Kočevje-mesto že pripravlja vse potrebno za rešitev tega perečega vprašanja.

medved odgovarja
- Te dni si pa tudi ti zelo lepo oblečen in opremljen.
- Seveda, ker se lahko počestno oblečem le ob razprodajah.

KOČEVJSKE NOVICE

sl. 4 (1485) - 26. januarja 1978

Občinski vrh bo precej spremenjen

Zivahno pred volitvami v ribniški občini - Prihodnjič imena kandidatov

V ribniški občini ljudje že na veliko ugibajo, kdo so kandidati za najodgovornejše dolžnosti v občini. Volitve so namreč pred vrati in čas bi že bil, da so možni kandidati znani.

O kandidatih bodo razpravljali na skupni seji konference SZDL, sindikata in ZK, kar pomeni, da vas bomo o kandidatih lahko seznanili prihodnjič. Tokrat lahko zanesljivo povemo le, da bo prišlo do sprememb v samem vrhu občinske skupščine, ker je prevladalo mnenje, da mora predsednik opravljati svojo dolžnost poklicno. Izvoliti bo treba tudi novega predsednika izvršnega sveta občinske skupščine, ker je sedanji, Franc Bojč, že imenovan za direktorja tozda Donit Sodražica.

Na zadnji seji predsedstva SZDL, ki je bila 16. januarja, so razpravljali tudi o večini drugih vodilnih dolžnosti v občini, se pravi tudi v SIS, vendar se niso opravili razgovorov s predlaganimi (če žele kandidature sprejeti), za nekatere dolžnosti pa predlogov še niso imeli. Predsedstvo je na tej seji tudi naročilo vsem družbenopolitičnim organizacijam, naj predvidijo svoje možne kandidate za družbenopolitični zbor občinske skupščine.

Po sedanjih predlogih naj bi bilo v družbenopolitičnem

zboru tudi v bodoče enako število delegatskih mest kot doslej, v zboru KS naj bi se število mest zmanjšalo ob 30 na 25, v zboru združenega dela pa zvečalo do 30 na 35. Pri SIS naj bi se število delegatov v zboru uporabnikov zvečalo povsod ali pa vsaj v zdravstvu na 35, število delegatskih mest uporabnikov pa naj bi ostalo isto.

Posebno pa so poudarili, da na primer učitelj ne more biti delegat v zboru uporabnikov SIS za izobraževanje, ampak v zboru izvajalcev te SIS; podobno velja tudi za zdravstvene delavce in SIS zdravstva, oziroma za vse SIS. Pri prvih delegatskih volitvah se je namreč dogajalo, da so bili izvajalci izvoljeni v zbor izvajalcev in v zbor uporabnikov. Seveda so potem v obeh zborih zagovarjali taka stališča, kot so jim (kot izvajalcem) najbolj koristila.

Nadalje so se pogovorili o novem referendumu za samopripravo doma v aprilu ali maju. Ta samoprispevek bi uporabili za financiranje komunalnih dejav-

nosti v KS in za gradnjo zdravstvenega doma v Ribnici.

Koledar prireditev

Izdelan je do 1. junija

Program proslav in prireditev v spomin ali počastitev raznih kulturnih, državnih, republiških, občinskih in krajevnih dogodkov oziroma praznikov je te dni izdelal odbor za oživljanje in razvijanje revolucionarnih tradicij NOV in spomeniškega varstva pri občinski konferenci SZDL Ribnica.

Po tem koledarju bodo v občini Ribnica do junija letos naslednje večje proslave:

8. februar: V počastitev slovenskega kulturnega praznika bodo v vseh krajevnih skupnostih svečane akademije s posebnim poudarkom na 100-letnici rojstva Otona Župančiča.

8. marec: V počastitev dneva žena bodo po KS akademije ter sprejemi bork in mater padlih borcev. V ribniškem vrtcu bodo odkrili doprni kip narodne junakinje Majde Silc, po kateri nosi vrtec tudi ime. Kip je delo akademskega kiparja Saše Mančiča.

26. marec: Za letošnji občinski praznik bo svečana seja vseh zborov OS v Loškem potoku. Istega dne bo v Ribnici srečanje borcev brigad Ivana Cankarja in Matije Gubca, za katere bo v domu JLA svečana akademija. Izveden bo tudi tradicionalni pohod v Jelenov žleb. Pionirji in cicibani bodo odšli na pohod do spomenika v Makošah.

20. in 27. april: Dan ZKJ in dan OF bosta počastjena s proslavami in podelitvijo priznanj OF. V Dolenji vasi bo pevška revija in odkritje spomeniškega obeležja padlim s tega območja.

Od 1. do 25. maja: V tem obdobju bodo počastili 1. maj, praznik dela; 5. maj, dan osvoboditve Ribnice; 9. maj, dan zmage; 15. maj, konec vojne, in 25. maj, dan mladosti. Pred praznikom dela bodo svečane seja samoupravnih organov in sindikalnih organizacij, delavska zborovanja, sindikalni izleti in sindikalne športne igre. V KS Ribnica bodo združili praznovanje dneva OF in dan osvoboditve Ribnice. Na svečanost bodo povabili tudi borce brigad, ki so vkorakale v Ribnico. Med športnimi prireditvami naj omenimo tek po ulicah Ribnice in tekovanje za najhitrejšega pionirja (Sodražica). V teh dneh bo sprejem Kurirkove pošte in Titove štafete ter srečanja oziroma razgovori šolarjev in mladine z borci in organizatorji vstaje.

Za dan mladosti je v načrt. odkritje doprnske kipa narodnega heroja Mirka Bračiča, ki ga bo izdelal kipar Sašo Mančič. Za ta dan je predvidena še otvoritev 33. športnih iger ljubljanske armijske oblasti, ki bodo letos v Ribnici in Kočevju.

Ta, občinski program bi morale dopolniti še KS s svojimi prireditvami. V tem obdobju bodo namreč nekatera gasilska društva praznovala jubileje, gotovo bo organizirano spet srečanje pobratenih KS Sodražica in Poljane, pripravila se pobratenje KS Ribnica in Jusiči, revija pevskih zborov, druga kulturna in umetniška gostovanja oziroma nastopi, akcije samozaščite itd.

M. GLAVONJIC

Sindikati: zakon v prakso

V tovariškem vzdušju je delo uspešnejše

Glavna bodoča naloga sindikalnih organizacij je uresničevanje zakona o združenem delu v praksi, ugotavljajo na občnih zborih osnovnih organizacij sindikata, ki potekajo te dni v ribniški občini in bodo trajali še do konca meseca.

V razpravah posvečajo posebno pozornost načrtovanju proizvodnje in zagotavljanju še bolj tovariških odnosov, saj se zavedajo, da je od

tega odvisen dohodek njihove OZD in s tem tudi osebni dohodki.

Zavzemali se bodo seveda tudi za poglobljanje oziroma še večjo uveljavitev samoupravljanja. Delegatski sistem še ni zaživel, kakor bi moral, čemur je med drugim kriva tudi še premajhna razgledanost delegatov oziroma njihovo znanje.

V obratu BPT v Loškem potoku so govorili o investicijah, zviševanju proizvodnje in zniževanju stroškov, o načrtih za zaposlitev več novih delavk itd. V tozdu Inles Sodražica so razpravljali tudi o povečanju proizvodnje in zaposlovanja ter o zniževanju stroškov na enoto proizvoda. Tudi v Komunalni so ugotavljali, da imajo premalo delavcev in da je treba posodobiti njihovo mehanizacijo.

Novi osn. organizaciji sindikata so ustanovili še v VVZ Majde Silc in za delavce, zaposlene pri vseh SIS. V „Riku“ bodo po novem namesto ene tri osn. organizacije sindikata (Rikostroji, Ricomag in skupne službe). Tako prilagajajo samoupravni organiziranosti tudi organizacijo sindikata.

NOVA STANOVANJA

Pred novim letom sta bila v Ribnici dokončana dva nova stanovanjska bloka na Trgu Veljaka Vlahoviča s skupno 34 stanovanji. Po novem letu so stanovalci prejeli ključe, zdaj pa se vseljujejo. Spomladi bo vseljen še 17-stanovanjski blok. Razen tega bodo tu začeli spomladi graditi še dva nova bloka, v katerih bo skupno 34 stanovanj.

Ribniški zobotrebc

POČASI DELAJO - Sodražani opozarjajo, da potekajo dela pri podiranju starega mostu in postavljanju novega prepočasi. Boje se, da delavci tu „prezimujejo“. Delavci so sicer pridni, a so pogoji dela slabi, zato je njihova storilnost slabša. Sodražica je dobila prvi kamniti most za časa Napoleona, ko so bili Francozi v naših krajih. Med vojno je bil leta 1942 zaradi bombardiranja in obstreljevanja s topovi tako poškodovan, da ni bil več uporaben. Po vojni so zgradili lesenega, zdaj pa bo končno betonski.

pri tozdu INLES), nato pa obroke razvažali še v ostale obrate.

SLAB ASFALT - Cestni odsek Sodražica-Zimarice so posodabljali počasi, nato pa so izvajalci del polagali grobi asfalt takrat, ko je bila zemlja razmočena. Občani menijo, da je asfalt prav zato ponekod že razpokal. Pravijo, da bi bil potreben boljši nadzor nad trošenjem družbenega denarja, saj slabo delo pomeni proč vržen denar. Niso zadovoljni tudi z obvozom preko Lipovščiće, ker je slabo vzdrževan.

GREMO V KINO - Ta mesec bodo v kinu doma JLA v Ribnici še naslednji filmi: danes, 26. januarja, „Bele trave“; 28. in 29. januarja, „Zaklad na vrhu nebotičnika“; za matinejsko predstavbo pa bodo 28. in 29. januarja vrteli film „Dogodivščine malega Miha“.

SPOZNAVAJMO SVET

V soboto, 4. februarja, bo ob 20. uri v Šeškovem domu v Kočevju javna radijska oddaja in tekmovanje „Spoznavajmo svet in domovino“. V znanju se bosta pomerili ekipi Škofje Loke in Kočevja. Igral bo ansambel Mojmir Sepeta, peli pa bodo znani pevci zabavne glasbe. Gostje oddaje bodo člani mladinske delegacije Dijaškega doma v Trstu.

POMAGAJTE NEMOČNIM

Pred kratkim nam je 80-letna Nežka Bakšič iz Slavskega laza 15, občina Kočevje, napisala pismo, ki govori o osamelosti in nemoči ostarelih ljudi in podeželju. Ne bi ponavljal vsega, kar je zapisala, dodam pa naj nekaj dejstev, ki sem jih spoznal ob obisku pri njej in misli ob tem.

Ženska stanuje sama. Zaradi hude sklepne revme komaj hodi, pa tudi z rokami težko prijemlje predmete. Tistega dne, ki ga je opisala, je potrebovala kar 3 ure hoje za slabe 3 km od Fare do Slavskega laza. Ko je prišla domov, ni mogla niti sedeti, zvrnila se je po tleh, obležala na hrbtu. V nemoči je zajokala, ko pa si je le opomogla, nam je z bobnimi rokami napisala pretresljivo pismo.

Rdeči križ in Solarji iz Vasi-Fare so med tistimi v občini Kočevje, ki zelo prizadevno skrbijo za ostarele in bolne, pa vendar ne morejo pomagati vedno in povsod. Nežka Bakšič nam je sama povedala, da bo zelo verjetno šla v dom za ostarele.

Dokler pa so stari, bolni in onemogli doma, jim je v okviru KS ali vaše skupnosti treba pomagati. Tako pomoč bi lahko organizirali tudi za prevoze v vasi, kamor ne vozi avtobus. Povsod je nekaj občanov, ki imajo avtomobile in ki bi radi pomagali človeku, potrebnemu pomoči. KS naj bi dobila le njihova imena in naslove ter jih sporočila ostarelim, da bi vedeli, kje lahko prosijo za prevo.

Seveda se da podobno urediti še vrsto drugih zadev oziroma pomoči, saj KS ni le za reševanje komunalnih zadev.

JOŽE PRIMC

Iz osemletke na univerzo

Prej uspešno opraviti tečaj in izpite

Pripravljalne tečaje za vpis na višjo upravno šolo, višjo šolo za socialne delavce, višjo šolo za organizacijo dela, fakulteto za strojništvo in fakulteto za elektrotehniko organizira Delavska univerza Ribnica v sodelovanju z Delavsko univerzo „Boris Kidrič“ iz Ljubljane.

Ti tečaji so namenjeni vsem, ki nimajo priznane popolne srednješolske izobrazbe, kar je sicer pogoj za vpis na fakultete. Pogoj za vpis v pripravljalne tečaje, ki bodo v Ribnici, je uspešno dokončana osemletka. Delavska univerza sprejema prijave za tečaje še do konca januarja. Tečaje bodo organizirali za sprejem na tiste v uvodu omenjene višje šole in fakultete, za katere bo dovolj prijavljen-
cev.

Predavanja se bodo začela v drugi polovici februarja. Na njih se bodo udeleženci učili predvsem slovenščino, matematiko in zgodovino, in sicer vsak predmet 90 ur. Za vpis na višjo šolo oz. fakulteto potrebuje namreč vsak interesent, ki nima uspešno dokončane srednje šole, potrjeno, da je z uspehom opravil po pripravljalnem tečaju tudi izpite iz teh treh predmetov.

J. P.

NOVI ORGANIZACIJI

Novi osnovni organizaciji sindikata so te dni že ustanovili v Ribnici, in sicer v Vzgojnovarstvenem zavodu (VVZ) Majde Silc in za zaposlene v vseh SIS. Vsaka šteje po nekaj nad 20 članov. Na ustanovnem zboru v VVZ so med drugim ugotovili, da je novi vrtec povsem zaseden in da je še precej zaposlenih staršev, ki bi želeli dati otroke v varstvo. Zato bo treba vrtcu kmalu dozidati nove prostore.

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Okrožno gospodarsko sodišče v Celju je v senatu pod predsedstvom sodnice Moškon Sonje, ob sodelovanju sodnikov porotnikov Kuka Alojza in Laha Otona kot članov senata ter Vervege Darje kot zapisničarice v gospodarskokazenski zadevi zoper obd. „AGRARIA“ Brežice, TOZD Proizvodnja in trgovina Brežice, obd. LIPEJA Ivana in obd. IVETA Božena zaradi gospodarskih prestopkov po čl. 20/1-1 zakona o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe in po čl. 64/1-1 zakona o jugoslovanskih standardih in normah kakovosti proizvodov.

S tem so storili:
Obd. pravna oseba z dejanjem pod 1/1-a) in b) dva gospodarska prestopka po 1. tč. I. odst. čl. 20 zakona o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe, z dejanjem pod tč. 1/2-a) in b) pa dva gospodarska prestopka po 1. tč. I. odst. čl. 64 zakona o jugoslovanskih standardih in normah kakovosti proizvodov.

din 4.000,00 (štiri tisoč) denarne kazni, plačljive v roku treh mesecev od dneva pravnomočnosti sodbe.

Izreče se varstveni ukrep objave sodbe v skrajšanem obsegu v časopisu „Dolenjski list“ na stroške obd. pravne osebe.

Obd. pravna oseba je dolžna plačati stroške kazenskega postopka, pri čemer se odmeri povprečnina na din 1.000,00.

Obrazložitev:

Obd. pravna oseba in obd. Ivetova v zagovoru očitane gospodarske prestopke priznavata, obd. Lipej pa navaja, da so bili pridelki glede na deževno vreme v pretežni večini taki, da niso odgovarjali standardom. Kupil je spokano korenje in slabo papriko, katero pa je po njegovem mnenju pravilno razvrstil v II. kvaliteto. Obd. Ivetova je še povedala, da je opravila kvalitativni prevzem blaga in imela občutek, da ne prodaja slabega blaga.

Po izvedenih dokazih, zaslišanju izvedenca, vpogledu izvidov Zavoda za socialno medicino in higieno v Novem mestu in priznanju obdolženec je sodišče ugotovilo, da so opisane kršitve tako glede obd. pravne, kot tudi glede obeh odgovornih oseb v celoti podane. Po izvidu že omenjenega zavoda so opisane kakovostne napake pri cvetači in rdečem korenju takšne, da ti dve vrsti zelenjave nista več ustrezali uporabi za ljudsko prehrano, kakovost paprike in paradižnika pa ni bila v okvirih veljavnega pravilnika o njuni kakovosti. Obd. Lipej je po statutu obd. pravne osebe odgovoren za nakup zelenjave in je tudi nakupil zelenjavo, navedeno po tč. 1-b in II-b. Njegov zagovor, da je vzrok slabi kvaliteti deževno vreme, ni sprejemljiv, pri odkupu blaga bi moral paziti na to, da kupi blago, ki odgovarja po kvaliteti pravilniku o kakovosti sadja, zelenjave ter gob in sadnih, zelenjavnih in gobjih izdelkov. Obd. Ivetova pa bi kot poslovodkinja trgovine morala ob kakovostnem prevzemu blaga tako blago, ki ne ustreza kakovosti označeni na dobavnici, odkloniti; pri blagu pa, ki ga ima v prodaji, vsak dan ugotavljati, ali je to še primerno za ljudsko prehrano in prodajo, ter neustrezno blago izločiti iz prodaje. Najmanj, kar je očitati obema odgovornima osebama, je malomarno kakovostno prevzemanje blaga, kajti če bi bil kakovostni prevzem blaga opravljen v redu, do takšnih nepravilnosti ne bi prišlo.

Sodišče je obdolženem za vsak gospodarski prestopok izreklo kazni v višini, kot je navedena v izreku sodbe, ter nato po čl. 26 ZGP izreklo enotno kazni, in sicer obd. pravni osebi din 55.000,00, obd. Lipeju 2.000,00 in obd. Ivetovi 4.000,00 din denarne kazni.

Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo kot olajševalne okoliščine pri vseh obdolženih nekaznovanost in priznanje, pri obd. odgovornih osebah pa še skrb za družino. Čeprav je sodišče uporabilo omiljena določila čl. 23 ZGP pri izreku posemne kazni, je sodišče prepričano, da je izrečena kazni takšna, da bo pri vseh treh obdolženih dosegla vzgojni namen.

Zapisničarica:
Darja Vervega

Predsednica senata
Sonja Moškon, I. r.

Okrožno gospodarsko sodišče
Celje, 15. 11. 1977

Obd. LIPEJ Ivan z dejanjem pod 1/1-b) gospodarski prestopok po 1. tč. I. odst. čl. 20 zakona o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe, z dejanjem pod 1/2-b) pa gospodarski prestopok po 1. odst. čl. 164. čl. zakona o jugoslovanskih standardih in normah kakovosti proizvodov.

Obd. IVETA Božena z dejanjem pod 1/1-a) in b) dva gospodarska prestopka po 1. tč. I. odst. čl. 20 zakona o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe, z dejanjem pod 1/2-a) in b) dva gospodarska prestopka po 1. tč. I. odst. čl. 64. čl. zakona o jugoslovanskih standardih in normah kakovosti proizvodov in se

obsodijo:

I. Obd. pravna oseba:
za gospodarski prestopok pod 1/1-a) po čl. 20 zakona o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe, z uporabo omiljenih določil čl. 23 ZGP na 10.000,00 din denarne kazni,
za gospodarski prestopok pod 1/1-b) po čl. 20 zakona o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe, z uporabo določil čl. 23 ZGP na 15.000,00 din denarne kazni,
za gospodarska prestopka pod 1/2-a) in b) po čl. 64 zakona o jugoslovanskih standardih in normah kakovosti proizvodov, z uporabo dol. čl. 23 ZGP za vsakega po din 15.000,00 denarne kazni, ter se nato po čl. 26 ZGP izreče enotna kazni din 55.000,00 (petinpetdeset tisoč) denarne kazni, plačljive v roku 15 dni od dneva pravnomočnosti sodbe.

II. Obd. LIPEJ IVAN:
za gospodarski prestopok pod 1/1-b) po čl. 20 zakona o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe na 1.000,00 din denarne kazni, za gospodarski prestopok pod 1/2-b) po čl. 64 zakona o jugoslovanskih standardih in normah kakovosti proizvodov, z uporabo čl. 23 ZGP na 1.000,00 din denarne kazni, ter se nato po čl. 26 ZGP izreče enotna kazni din 2.000,00 (dva tisoč) denarne kazni, plačljive v roku dveh mesecev od dneva pravnomočnosti sodbe.

III. Obd. IVETA BOŽENA:
za gospodarski prestopok pod 1/1-a) in b) po čl. 20 zakona o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe za vsakega na din 1.000,00 denarne kazni, za gospodarska prestopka pod 1/2-a) in b) po čl. 64 zakona o jugoslovanskih standardih in normah kakovosti proizvodov, z uporabo določil čl. 23 ZGP za vsakega na din 1.000,00 denarne kazni, ter se nato po čl. 26 ZGP izreče enotna kazni

razsodilo:

I. Obd. „AGRARIA“ BREŽICE, TOZD PROIZVODNJA IN TRGOVINA BREŽICE, je prekršila določila:

1. tč. 6. 4. čl. zakona o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe s tem, da je nabavila za promet in nato prodajala v trgovini „Agraria št. 9-1“ v Brežicah:

a) dne 8. 9. 1976 1,5 kg cvetače, ki zaradi organoleptičnih lastnosti ni bila primerna za ljudsko prehrano in promet, ker je bila ta močno oveta, po površini in listih bolj ali manj nagnata, neizenačene barve, z močnim vonjem po gnilobi ter nepravilne konsistence;

b) dne 7. 10. 1976 1 kg rdečega korenja, ki zaradi organoleptičnih lastnosti ni bilo primerno za ljudsko prehrano in promet, ker so bili plodovi po večini nagniti in mehnično poškodovani, na njih je bilo še precej prsti, večina pa je bila razpokana in najedena od glodalcev in polžev;

2) 28. čl. zakona o jugoslovanskih standardih in normah kakovosti proizvodov s tem, da je nabavila za promet in nato prodajala v trgovini „Agraria 9-1“ v Brežicah:

a) dne 7. 10. 1976 1 kg paradižnika, ki je bil delno nagnit, rjast in neizenačen po velikosti ter onesnažen od prsti, kar vse je v nasprotju s določili 3. in 5. tč. čl. 15 pravilnika o kakovosti sadja, zelenjave in gob ter sadnih, zelenjavnih in gobjih izdelkov;

b) dne 7. 10. 1976 1 kg paprike „babure“, ki je bila bolj ali manj onesnažena z delci zemlje in je imela po površini rjave pege, ki so pri 4 plodovih zajele vso površino, pri 3 plodovih pa tudi z razpokano lupino, kar vse je v nasprotju s 164. členom in 3., 5. ter 6. tč. 15. čl. pravilnika o kakovosti sadja, zelenjave in gob ter sadnih, zelenjavnih in gobjih izdelkov.

III. Obd. LIPEJ IVAN, roj. 24. 10. 1931 na Bizejskem, stanujoč v Brežicah, Levstikova 12, Slovenec, dr.ž. SFRJ, kmetijski tehnik, zaposlen na delovnem mestu vodje enote Trgovina z živilom, nekaznovan,

je odgovoren pod 1/1 b) in 1/2 b, ker ob nakupu rdečega korenja dne 29. 9. 1976 in paprike „babure“ dne 30. 9. 1976 ni bil dovolj pozoren do kakovosti kupljene zelenjave in ker je odredil prodajo te zelenjave v maloprodaji.

III. Obd. IVETA BOŽENA, roj. 15. 8. 1933 v Cundrovcu, stanujoča Črnc 42, p. Brežice, Slovenka, dr.ž. SFRJ, poslovodja poslovalnice št. 9-1, nekaznovana,

je odgovorna za kršitve pod tč. 1, ker ni kontrolirala kakovosti zelenjave v prodaji v trgovini „Agraria 9-1“ v Brežicah, zaradi česar je imela ta trgovina v dneh 7. 9. 1976 in 7. 10. 1976 v prodaji v tč. 1 navedeno zelenjavo.

TECTYL CENTER

Vozniki!

ZAŠČITITE SVOJE VOZILO PRED KOROZIJO ZUNANJI IN NOTRANJI PREMAZ Z

„VALVOLINE TECTYLOM“

VAM OPRAVI

PETER PERDEC

AVTOMEHANIKA
POD TRŠKO GORO 90,
TELEFON 068-22-372
GARANCIJA
ZA OPRAVLJENO
DELO

TECTYL CENTER

IZ NOVOMESKE PORODNIŠNICE

V času od 12. do 18. januarja so v novomeški porodnišnici rodile: Cvetka Kovač iz Sela - Erico, Nada Metelko iz Krškega - Damjana, Jožica Grabnar iz Mokronoga - Mojca, Majda Mirtič iz Semiča - Brigito, Milena Udovič iz Crešnjevka - Boštjana, Ana Didovič iz Nestoplje vasi - Antona, Marija Zefran iz Velikega Gabra - Vojko, Jožica Božič iz Tribuč - Majo, Genovefa Kotar iz Velikega Gabra - Romana, Dragica Kralj z Broda - Aleša, Marija Kek iz Benečije - Barbaro, Martina Kapele iz Dolencev - Matejo, Vladka Pečaver iz Podhoste - Tomaža, Marija Ulašič iz Zastave - Andreja, Marija Mrvar iz Bodganje vasi - Jožeta, Stanka Jenkole z Dvora - Katjo, Boja Radman iz Zaluke - Zlatka in Dubravka, Alojzija Grandljič iz Hrastja - Tanjo, Magdalena Raztresen iz Jankovičev - Petra, Nada Babič iz Gotne vasi - Daliborja, Antonija Kužnik iz Srednjega Lipovca - Mileno, Jožica Vukšinič iz Boldraža - Martino, Marija Bračička iz Metlike - deklico, Marija Pekolj iz Gornjega Podšumberka - deklico, Tončka Medvešek iz Blatnika - deklico, Ana Radman iz Zakajškega sela - deklico, Ana Pajič iz Vrbinje - dečka, Matilda Zorko iz Povrija - deklico in Majda Ivanov iz Starega trga - Karlo. - Cestitamo!

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 10. do 16. decembra so v brežiški porodnišnici rodile: Marijana Jurič iz Brežic - Natalijo, Stanka Zalokar iz Dramelj - Barbaro, Vida Najger iz Bukovja - Simona, Đurđa Prelec iz Brežic - Danko, Ivanka Volčanjšek s Pokleka - Slavico, Dragica Horvat z Otoka - Jasno, Marija Gričar iz Loč - Darjo, Anica Nerat iz Senkovca - Lidijo, Barica Dekalič iz Višnjevca - Miroslava, Vida Ribnikar iz Brežic - Andrejko, Nada Stošič iz Poljanice - dečka, Dragica Novoselec z Malega vrha - Anito, Sonja Hožič s Senovega - Boruta, Nevena Keresman iz Samobora - dečka, Dragica Radovanič iz Bedra - dečka, Marica Vidovič iz Gradnje - Milana, Milena Juratovec iz Drnovega - Anito, Vida Sumrek iz Vitne vasi - Melito, CESTITAMO!

V tem času so pri nas umrli: Vincenc Urbanč, delavec iz Gržeče vasi, star 31 let; Stjepan Novosel, upokojenec iz Brdovca, star 68 let; Antonija Predanič, kmetovalka iz Gor. Lenarta, stara 84 let; Martin Lapuh, upokojenec iz Dednje vasi, star 69 let.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage nepozabne mame

ANE ŽUGELJ

roj. Simonič

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo med njeno boleznijo obiskovali in ji na kakršenkoli način pomagali. Vsem, ki ste nam izrazili sožalje, jo popremili na njeni zadnji poti in ji darovali toliko lepega cvetja, iskrena hvala.

Žalujoci: mož Janez, hčerke Francka, Micka, Ivanka, Anica, Rezka, Malči z družinami in sestra Francka.

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in očeta

VIDA ŠPELIČA

se iskreno zahvaljujemo za izkazane pogrebne časti organizacijam ZB Črnomelj, gasilskemu društvu Tribuč, Društvu upokojencev ter delovnim organizacijam in sindikalnim podružnicam Begrad Črnomelj, Belsad Črnomelj, Belt Črnomelj, Beti Metlika, obrat Črnomelj, tovarni Iskra Črnomelj in SGP Grosuplje. Posebej se zahvaljujemo tov. Antonu Vipavcu za pomoč, organizacijo in poslovilne besede ob grobu.

Žalujoci: žena Ana in otroci: Lojze, Anica, Micka, Vera, Viktor, Ivan in Jožica z družinami.

V SPOMIN

5. februarja bosta minili dve leti, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

JOŽE ZEVNIK

Sela I

Vedno se te spominjamo, ti prizigamo sveče in prinašamo cvetje. Se vedno živiš med nami in mi smo vedno s teboj.

Vsi tvoji!

V SPOMIN

27. januarja bosta minili dve leti, odkar me je mnogo prezgodaj zapustil moj dragi mož

VINCENC VOUK - CENE

V žalosti tiho beži čas grenke bolečine.

Marija Vouk-Mimi.

V Leskovcu, dne 25. 1. 1978

ZAHVALA

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 67. letu starosti nepričakovano zapustil naš nepozabni mož, brat in stric

RUDOLF SUHOREPEC

iz Otovca 8

Pokopali smo ga dne 14. januarja na domačem pokopališču. Iskreno se zahvaljujemo sosedom za pomoč in tolažbo v najtežjih trenutkih, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje ter izraženo sožalje, obema duhovnikoma za opravljeni obred in tolažilne besede ter godbi na pihala. Dolžni smo se zahvaliti tudi gasilskemu društvom Talčji vrh, Rodine, Rožič vrh in Petrova vas ter tov. Tonetu Jermanu za poslovilni govor ob odprtem grobu. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Pepca, bratje Jakob, Franc, Polde in sestra Angela z družinami, nečakinja Hedvika z družino in drugo sorodstvo

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 26. I.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

Tehtnica posega na področje vzgoje, obravnava njeno mesto in pomen v družini, v ospredju pa je razpravljanje o t. i. boju med generacijami. 19.15 RISANKA - B
19.30 TV DNEVNIK
20.00 Boccaccio-Vuga: O SPOVEDI GOSPODA CIAPPELETTA - B
Tokratna zgodba iz nanizanke Dekameron bo govorila o tem, kako je gospod Ciappelletto s krivo izpovedjo prevaril nekega svetega redovnika in nato umrl. Četudi je bil v življenju slab človek, ga po smrti povzdignejo v svetnika. Glavno vlogo igra Jože Zupan (na posnetku).

20.40 IZZIV KULTURI
Najboljše je za otroke komaj do-

volj dobro! Ta Zupančičeva misel bo izhodišče razgovora o sodobni literaturi za otroke. Sodelujoči (N. Grafenauer, K. Kovič, T. Pavček, J. Snoj, B. Jurca, L. Suhodolčan, D. Zajc, B. Golob, F. Puntar, M. Kmecl, E. Peroci, A. Ingolič in S. Makarovič) bodo govorili o motiviki, estetskih izhodiščih pa tudi odmevnosti književnih del za otroke in mladino. Dejstvo je, da smo danes celo do najboljše knjig za otroke zelo mačkovski, sploh pa kritiki, ki mimo tovrstnih del, kar beži. Oddaja je bila posneta v Vinici, kjer je zelo razgibana izvenšolska dejavnost, ne nazadnje pa je tudi Zupančičeva otroška poezija še zmeraj živa med mladino. 22.10 TV DNEVNIK

2
17.15 TV dnevnik - 17.35 TV kalendar - 17.45 Otroška oddaja - 18.15 Matematika novega veka - 18.35 Ali ste vedeli - 18.45 Test - 19.00 Odensee: Jugoslavija: Kanada (prenos rokometne tekme) - 20.15 Od glave do pete - 21.30 25 ur - 21.50 Dokumentarna oddaja

9.30 TV V SOLI - (Bg)
11.40 TV V SOLI: Maja in Neven, Mesto - Kulturni spomenik, Risnjak - (Zg)
17.15 POROČILA
17.20 PO SLEDEH MARCA POLA, nadaljevanje - B
18.15 OBZORNIK
18.25 MOZAIK
18.30 PROFESOR BALTAZAR, risanka - B
18.40 TEHTNICA ZA TOČNO TEHTANJE - B
Prvi niz nadaljevanke z gornjim naslovom je beogradska televizija posnela v črno-beli tehniki in kljub zanimivemu vsebinskemu izhodišču oddaje niso bile deležne večje pozornosti gledalcev. Novi dve nadaljevanke s po 13 oddajami sta barvni, vsebina pa še pestrejša.

PETEK, 27. I.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

stva CK ZK Slovenije, bo na poljuden način, s primeri iz prakse očrtal nekatera dognanja marksistične teorije. Seznanil nas bo s prvimi zametki samoupravljanja iz časov pariške komune in oktobrske revolucije. „Samoupravljanje je davni sen delavcev“ in danes se v svetu pojavljajo različne oblike sodelovanja delavcev pri upravljanju in odločanju. Toda o samoupravljanju, kakršnega razvijamo pri nas, se pri teh oblikah ne da govoriti. Oddajo bodo dopolnjevali posnetki iz delovnih organizacij.

19.15 RISANKA - B
19.30 TV DNEVNIK
20.00 ZABAVNOGLASBENA ODDAJA

21.05 RAZGLEDI: ROMI
Jugoslavija je ena redkih držav na svetu, ki so Romom zagotovile pravico do narodnega imena, jim zajam-

čile enakopravnost pri razvijanju njihove etnične skupine. Žal je od ustavnih in zakonskih določil do resnične enakopravnosti dolga in trnova pot, ki jo bodo Romi zmogli le ob pomoči celotne družbe. Tokratna oddaja je skromen prispevek k tovrstnim prizadevanjem. (Na posnetku: Rom) 21.47 TV DNEVNIK
22.05 SPENCERJEVI PILOTI - B
22.55 POROČILA

2
17.15 TV dnevnik - 17.35 TV kalendar - 17.45 Igrajmo se gledališče - 18.15 Družbena tema - 18.45 Od vsakega jutra raste dan - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Kultura - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.20 Portreti - 21.50 Glasbena oddaja.

SOBOTA, 28. I.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

njeno zamaknjenost vzemirni stvaren dogodek. Fant, ki ga je zavrnila, se obesi. Marija za fantovo nesrečo krivi sebe. Dramo je režiral Dordje Kadijevič, v glavnih vlogah pa nastopajo Liljana Krstić, Neda Spasojević in Slobodan Perović. 17.30 OBZORNIK
17.45 FANTJE, film - B
Danski film, ki ga je režiser Nils Malmros posnel marca lani, je doživel velik uspeh pri gledalcih, kritiki pa so ga proglasili za dramski film leta. Zgodbe v pravem pomenu besede film nima, kajti prikazuje dečka Oleja pri šestih, šestnajstih in petindvajsetih letih starosti. Ole se že v deških letih srečuje z erotičnimi težavami, v kasnejših letih pa se znajdeva v pravcati ljubezenskih vrtincih, pač kot večina mladih na svetu. Četudi film ni namenjen zgolj mladini, bodo zlasti mladi gledalci v njem našli delčke sebe.

(Na posnetku: prizor iz filma Fantje.)
19.15 RISANKA - B
19.30 TV DNEVNIK
20.00 V. Melnikov: STAREJŠI SIN, 1. del

Televizijcem je uspelo dobiti sodobno sovjetsko komedijo v dveh delih Starejši sin, v kateri igra glavno vlogo znani komik E. Leonov. Nezahtevna zgodba ima en sam cilj: kar najbolj zabavati gledalce. In po odmevih v Sovjetski zvezi je cilj tudi dosegla. Vsebina: dva fanta, Vladimir in njegov kolega, zamudita vlak. Pozno je in nimata kje prespati, zato se odločita za prevaro. Vladimir se bo prvemu možaku, ki bo prišel mimo, predstavil kot njegov nezakonski sin. Žrtev prevare postane Sarafanov, dobroznat glasbenik srednjih let. In... Scenarij in režija: V. Melnikov, ob Leonovu pa igrajo še N. Karačencov, N. Jeeorva in M. Bojarskij. 21.10 ZABAVA VAS JULIO IGLESIAS - B
22.20 TV DNEVNIK
22.35 625

2
17.15 TV dnevnik - 17.35 TV Kalendar - 17.45 Siv, mladinska oddaja - 18.30 Risanka - 18.45 Gledališče v hiši - 19.30 TV dnevnik - 20.00 L. Stravinski: Zgodba o vojaku - 21.00 24 ur - 21.10 Pinochetov konec, feljton - 21.40 Športna sobota - 2.55 Rezerviran čas

NEDELJA, 29. I.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

15.35 OKROGLI SVET
15.55 POROČILA
16.00 ŽENA V DOMAČI HALJI, film
Med vrsto uspešnih angleških socialnih filmov sodi tudi Žena v domači halji. Film je režiser J. Lee Thompson posnel leta 1958 in isto leto prejel zanj na berlinskem festivalu zlatega medveda, prvo nagrado pa je dobila tudi igralka Yvonne Mitchell. V središču pripovedi je Amy, žena, ki se po dvanajstih letih zakona zave krute resnice o svoji preteklosti. Zaradi dela ni imela časa ne da obisk pri kozmetičarki ne da bi skrbelo za svojo zunanost, za urejenost pričeske, oblek in podobno. Zato je mož začel gledati za lepim dekletom in se hotel ločiti. V glavnih vlogah nastopajo še Anthony Quayle, Sylvia Syms in Andrew Ray. 17.40 ŠPORTNA POROČILA
17.55 JUGOPLASTIKA: PARTIZAN, prenos košarkarske tekme
19.15 RISANKA - B
19.30 TV DNEVNIK
20.00 VRNITEV ODPISANIH - B

21.05 TA HIP - B
Tokratni film (zadnji) iz nanizanke Človek brez meja je splet filmskih dokumentov, ki jih je Rudi Klarič zbral med popotovanjem po svetu. Med drugim bomo videli moški in ženski tempelj na Japonskem, stavkajoče v ameriškem Portlandu, prikazan bo razgled iz letala nad številnimi kraji sveta, kamera je zabeležila reveže v arabskem, indijskem, afriškem in srednjem ameriškem svetu, dva poulična pevca iz Bombay, indijskega fakirja s kobro in še veliko drugega. Skratka, oddaja je prepletana z utrinki življenja na vseh celinah, življenja, ki ga človeštvo živi ta hip. 21.35 TV DNEVNIK
21.55 ŠPORTNI PREGLED
22.40 POROČILA

2
15.15 Nedeljsko popoldne - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Dokumentarna oddaja - 20.40 Včeraj, danes, jutri - 21.05 Celovečerni film

8.55 POROČILA
9.00 ZA NEDELJSKO DOBRO JUTRO: FESTIVAL MPZ CELJE 77 - B
9.30 625
9.50 V. Melnikov: STAREJŠI SIN - B
10.55 STRŽEK - B
11.20 JULES VERNE - B
11.40 PUF IN MUF, risanka - B
11.55 Garmisch: SMUK ZA MOSKE, prenos - B
13.30 POROČILA
13.55 Odensee: JUGOSLAVIJA: ZRN, prenos rokometne tekme s svetovnega prvenstva - B
15.05 SVET, V KATEREM ŽIVIMO

PONEDELJEK, 30. I.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

V tokratni oddaji iz nanizanke Grafične tehnike bomo spoznali, kako skrivnostni in zapleteni je delovni postopek pri t. i. kemičnih kovinskih tehnikah, med katere sodijo jedkanica, akvatinta, rezervaš in vernis (po naše melko kritje). Pri teh tehnikah likovniki uporabljajo kisline, ki razjedajo kovine, ne pa tudi drugih snovi. Prvi grafični odtis s pomočjo kemičnih kovinskih tehnik je bil narejen že ob koncu 15. stol., o veliki izrazni moči teh tehnik pa pričajo dela Duererja, Rembrandta, Picassa in drugih. Tudi danes niso kemične kovinske tehnike nič manj značilne za likovno snovanje, dokaz za to so tudi velika imena sodobne slovenske grafike, npr. Riko Debenjak, Karel Zelenko in Marjan Pogačnik, katerih delo bomo boljše spoznali v današnji oddaji.

18.40 MOZAIK
18.45 MLADI ZA MLADE
19.15 RISANKA - B
19.30 TV DNEVNIK
20.00 W. A. Mozart: COSI FAN TUTTE, opera - B

9.30 TV V SOLI: Kocka, kocka, Tutankhamonov Egipt, Sreten Stojanović, Po dolini Ibra, Risanka - (Bg)
11.55 TV V SOLI: Nenavaden stroj, Ali ste vedeli - (Zg)
17.10 POROČILA
17.15 RISANKA - B
17.30 SVET, V KATEREM ŽIVIMO - B
18.00 OBZORNIK
18.10 KEMIČNE KOVINSKE TEHNIKE - B

TOREK, 31. I.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

18.00 OBZORNIK
18.10 MALI SVET
18.40 MOZAIK
18.45 PO SLEDEH NAPREDKA
Prvo letošnje oddajo z gornjim naslovom sestavljajo štirje prispevki. Prvi je bil posnet v zagrebškem Tehniškem muzeju in nam bo prikazal, kako se je človek pred davnimi leti naučil izkoriščati moč svojih mišic in mišic živali. Sledil bo film, ki bo prikazal novo pohištvo, sad sodelovanja skupine oblikovalcev Inštituta za oblikovanje FAGG in strokovnjakov tovarne Lip Bled. Tretji prispevek bi prikazal sodobno proizvodnjo visoko kakovostnih industrijskih nožev, ki jih izdelujejo v ravenski Železarni Oddaja bo zaključil film o delu biologov na terenu in v kabinetih, prikazano bo njihovo potrpežljivo zbiranje podatkov o slovenski flori. 19.15 RISANKA - B
19.30 TV DNEVNIK

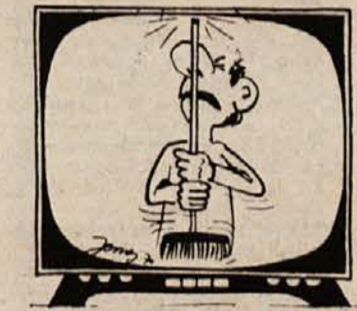
9.30 TV V SOLI: Kocka, kocka Tutankhamonov Egipt, Slikarji in kiparji, Zimski koncert - (Bg)
11.55 Garmisch: SMUK ZA ŽENSKE, prenos - B
16.20 SMUK ZA ŽENSKE, posnetek iz Garmischa - B
17.20 POROČILA
17.25 SOLISTI VENETI
Oddaja je posnetek z dubrovniških poletnih iger. Priljubljeni bomo ansambli Solisti Veneti, ki je nastopil v dubrovniškem Knežjem dvoru.

SREDA, 1. II.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

utrjevanje ugleda našega hokeja na bližnjem svetovnem prvenstvu? So priprave ustrezne? Itd. Sledil bo prispevek o olimpijskih igrah v Moskvi, nato pa bo beseda tekla o zdornih, ki se ukvarjajo s športom. Oddaja bo zaključila predstavitev nagradnega rubrike Sportnik z napako, prikazan pa bo tudi atlet Stanko Lorgar. 18.35 SPEKTER
18.45 MOZAIK
18.50 OD VSAKEGA JUTRA RASTE DAN

9.55 Garmisch: VELESALOM, prenos - B
17.10 POROČILA
17.15 S. Makarovič: KOSOVIRJA NA LETEČI ŽICI - B
17.30 RUBENS - B
18.05 OBZORNIK
18.15 NA SEDMI STEZI
Prvi prispevek tokratne športne oddaje bo skušal odgovoriti na vprašanje, kakšna je prihodnost našega hokeja. So pogoji za njegov razvoj ustrezni? Kakšne so možnosti za

PRVI RADIJSKI PROGRAM

PETEK, 27. I.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Za šolarje (Miška spi). 9.30 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti. 11.03 Znano in priljubljeno. 12.10 Z orkestri in solisti. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. Jože Dular: Pridelovanje pšenice in koruze na kmetijah). 12.40 Pihalne godbe vam igrajo. 14.05 Glasbena pravljica (Polica in Cefezelj). 14.25 Naši umetniki mladim poslušalcem. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Naš gost. 18.05 Moment musical. 19.45 Minute z ansambлом Franca Miheliča. 20.00 Stop pops 20. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačin. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Jazz pred polnočjo.

SOBOTA, 28. I.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tehnik. 9.35 Mladina poje. 11.03 Sedem dni na radiu. 12.10 Godala in ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. Silva Avšič: Rezultati gostotnega poskusa s fizižom za zrnje). 12.40 Veseli domači napevi. 14.05 Glasbena abeceda. 14.25 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.45 S knjižnega trga. 18.05 Gremo v kino. 18.45 Zabaval vas bo orkester Lester Lanin. 19.45 Minute z ansambлом Weekend. 20.00 Glasba ne pozna meja. 21.15 Za prijetno razvedrilo. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 Popularnih dvajset.

NEDELJA, 29. I.

7.30 Za kmetijske proizvajalce. 8.07 Veseli tobogan. 9.05 Še pomnite, tovariši! 10.05 Nedeljska panorama lahke glasbe. 11.00 Pogovor s poslušalci. 11.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.20

Nedeljska reportaža. 14.05

Nedeljsko popoldne. 17.50 Zabavna radijska igra. 19.45 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Literarni nokturmo (R. Schoers: Marka). 23.15 Plesna glasba za vas.

PONEDELJEK, 30. I.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Ringaraja. 9.20 Izberite pesmico. 9.40 Vedre melodije. 11.03 Za vsakogar nekaj. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. Olga Štefula: Delež sadilnega materiala pri obnovi nasadov). 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru. 14.05 Pojo amaterski zbori. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Kulturna kronika. 18.05 Izročila tisočletij (Ljudski plesi). 18.25 Zvočni signali. 19.45 Minute z ansambлом Lojzeta Slaka. 20.00 Kulturni globus. 20.10 Operne aktualnosti. 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nokturmo (M. Fajdiga: Ljudske). 23.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 31. I.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Za šolarje (Kako so naši pradedje tlačali). 9.30 Iz glasbenih šol. 11.03 Promenadni koncert. 12.10 Danes smo izbrali. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. Milena Jazbec: Možnosti uporabe herbicidov v nasadih breskev). 12.40 Po domače. 14.05 V korak z mladimi. 15.45 Radijska univerza (Pota sodobne medicine). 18.05 Obiski naših solistov. 19.45 Minute z ansambлом Atija Sossa. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Od premiere do premiere. 21.30 Zvočne kaskade. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Literarni nokturmo (N. Vukojevič: Zgodba). 23.15 Popevke se vrstijo.

„Takšne so vse“ bi se glasilo slovenskih naslov Mozartove opere. To je posnetek predstave iz angleške operne hiše v Glyndenbournu v sezoni 1975/76. Solisti in londonski filharmonični orkester pod taktirko Johna Pritcharda nam bodo posredovali glasbo, ki jo (po mnenju angleških glasbenih kritikov) odlikuje intimno sozvočje glasov in instrumentov, zlasti pri spremljavi arij. To je predstava, ki razkriva razkošne detajle v tem neskončno bogatem opernem delu. 21.30 TV DNEVNIK

2

17.15 TV dnevnik - 17.35 TV kalendar - 17.45 Zvernice iz Rezije - 18.00 Moj vrtec - 18.15 Botanični vrt na Mevlbitu - 18.40 Zanimivosti narave - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Športna oddaja - 20.30 Aktualnosti - 21.00 24 ur - 21.10 Celovečerni film

20.00 DIAGONALE
Oddaja, ki jo je pripravil Darko Mavrin, bo govorila o izkušnjah dogovarjanja in sporazumevanja med tozidi samimi, med tozidi in krajevnimi skupnostmi, o tem, kaj je treba še storiti, da bi dogradili marsikdaj še neustrezne odnose. Beseda bo tudi o dogovarjanju med občinami, območji, na ravni republik in zveze. 20.35 G. E. Clancier: ČRNI KRUIH, nadaljevanje - B
21.30 GLASBENI MAGAZIN
22.10 TV DNEVNIK

2

17.15 TV dnevnik - 17.35 TV kalendar - 17.45 Pionirski TV studio - 18.15 Nove knjige - 18.45 Dnevnik 10 - 19.05 Kulturni pregled 19.30 TV dnevnik - 20.00 Aktualna oddaja - 21.00 24 ur - 21.20 Znanost - 22.05 Izvir

V okviru oddaje bo nočoj na sporedu posnetek predstave Beneškega amaterskega gledališča, ki je lanskega januarja igralo Emigranta Izidorja Predana. V domačem beneškem narečju je gledališka skupina prikazala številna žgoča vprašanja izseljevanja. 19.15 RISANKA - B
19.30 TV DNEVNIK
20.00 FILM TEDNA: KRUIH IN COKOLADA - B
22.00 TV DNEVNIK
22.15 EVRPOSKO PRVENSTVO V DRSANJU, posnetek tekmovanja parov iz Strasbourga - B

2

17.15 TV dnevnik - 17.35 TV kalendar - 17.45 Daljnogled - 18.15 Dokumentarni film - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Portreti - 21.15 Včeraj, danes, jutri 21.35 Dokumentarni film - 22.25 Beogradski festival jazza

SREDA, 1. II.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Nenavadni pogovori. 9.25 Zapojmo pesem. 9.40 Samoupravljanje s temelji marksizma. 11.03 Po Talijinih poteh. 12.10 Veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (Vrt v februarju). 12.40 Pihalne godbe. 14.05 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Spomini in pisma. 18.05 Odskočna deska. 18.30 Utrinki iz svetovne zborovske glasbe. 19.45 Minute z ansambлом Francija Puharja. 20.00 Ljubljanski umetniki Ljubljani. 21.00 Revolucija in glasba 1977. 22.20 S festivalov jazza. 23.05 Literarni nokturmo (N. Kazanzakis: Kapetan Mihalis). 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

ČETRTEK, 2. II.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Za šolarje. 9.35 Jugoslovanska zborovska glasba. 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 12.10 Zvoki znanih melodij. 12.30 Kmetijski nasveti (dr. Franc Habe: Zrepa pujskov v zimskem času). 12.40 Od vasi do vasi. 14.05 Kaj radi poslušajo. 14.40 Mehurčki. 15.45 Jezičkovni pogovori (dr. Jože Toporišič). 18.05 Z opernih odrov. 19.45 Minute z ansambлом Slavka Znidaršiča. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer (Tone Kuntner). 21.40 Lepe melodije. 22.20 L. van Beethoven: Sonata za violino in klavir št. 9 v A-duru. („Kreutzerjeva“). 23.05 Literarni nokturmo (I. Zagorčnik: Pesmi). 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 26. januar - Pavla Petek, 27. januar - Janez Sobota, 28. januar - Manfred Nedelja, 30. januar - France Ponedeljek, 31. januar - Martina Torek, 1. februar - Nace Cetrtek, 2. februar - Ljubo

LUNINE MENE

1. februar, ob 00 in 51 min.: zadnji krajec

BREŠTANICA: 28. - 29. ameriški film „Nekoč je bilo na Divjem zahodu“

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ZAPOSLIMO kvalificiranega ali priučenega fotografa. Fotokemika, Glavni trg 15, Novo mesto.

STANOVANJA

ZAKONSKI par brez otrok išče stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici. Zvonko Cvitkovič, Gor. Straža 49, Straža.
USLUŽBENKA išče neopremljeno sobo s souporabo kopalnice v Novem mestu. Naslov v upravi lista (229/78).
ZAKONSKI PAR išče garsonjero ali majhno stanovanje v Krškem ali okolici za dobo enega leta. Naslov v upravi lista (152/78).

NUJNO potrebujem sobo. Ponudbe pod šifro: „SVOBODEN“
NUJNO potrebujeva skromno stanovanje v Novem mestu. Po službi pomagava pri hišnih opravilih. Vaš naslov oddajte na upravo DL pod šifro: „POMAGAVA“
V NAJEM vzamem garsonjero ali sobo s kuhinjo in sanitarijami. Telefon: 22-888.
ODDAM dijakom opremljeno sobo v centru Novega mesta. Naslov v upravi lista (244/78).
V NOVEM MESTU ali okolici nujno vzameva enosobno stanovanje. Naslov v upravi lista (244/78).
MLADA USLUŽBENKA išče stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici (Bršljin). Naslov v upravi lista (245/78).

Motorna vozila

PRODAM škodo, letnik 1971, prevoženih 60.000 km. Vinko Vizler, Planina 3, Raka. Oglej vsak dan.
PRODAM MAN 520. Preloka 25 pri Vinici
PRODAM VW 1300, letnik 1969, v voznem stanju. Anton Štemberger, Ragovska 12, stan. 2, Novo mesto.
UGODNO prodam dobro ohranjen traktor Ursus. Anton Berus, Sred. Globodol 6, Mirna peč.
PRODAM fiat 850. Karoserija prenovljena, cena po dogovoru. Marko Ogrin, Ragovska 8, Novo mesto.
TRAKTOR Zetor (25 KM) s kosilnico, brezhiben, prodam ali zamenjam za močnejšega. Cajnar, Križevska vas 24, Metlika.
PRODAM fiat 850, letnik 1970, prevoženih 87.000 km. Crnčić, Koštialova 27, Novo mesto.
PRODAM dobro ohranjen GS-CLUB, letnik 1975. Peterlin, Segova 39, Novo mesto. Tel. 22-612.

PRODAM spačka, letnik 1975. Miloš Dernovšek, Cesta na Dobravo 39, Sevnica.
PRODAM traktor Ferrari 30 KM. Vrščaj, Lamutova 15, Novo mesto, telefon: 21-793.
PRODAM fiat 750, letnik 1972, registriran za leto 1978, popolnoma obnovljen. Interesenti se lahko ogledajo na telefon: 23-198 vsak dan od 15. ure dalje.
PRODAM traktor Fahr 12 KS s kosilnico in jermenico, v dobrem stanju. Franc Zupančič, Malence 7, Kostanjevica.
PRODAM kombi IMV, letnik 1975, prevoženih 40.000 km. Slavko Markovič, Gor. Suhor 19, telefon: 77-937.
PRODAM zastavo 750 de lux, letnik 1976, september. Andrej Pavčnik, Vel. Bučna vas 43, Novo mesto.
PRODAM Fenta 25 KS s koso in plugi. Pinterič, Arnovo selo, Artiče pri Brežicah.
PRODAM traktor Zetor 35. Franc Jordan, Dobrava 3, Kostanjevica.

BREŽICE: 27. - 27. amer. bar. film „Neznani zaščitnik“ 29. - 30. amer. film „Avanture 4 mušketirjev“
CRNOMELJ: 26. amer. krim. film „Šaftov veliki podvig“ 29. amer. film „Zrelo“
KRŠKO: 26. nemški film „Smrt pod palmami“ 28. - 29. amer. film „Zakaj te mož pušča samo?“
MIRNA: 28. jug. film „Vdovstvo Karoline Zasler“
MOKRONOG: 28. angl. vojni film „Poslednji Hitlerjev dan“
NOVO MESTO: 27. - 30. amer. film „Avtocesta nasilja“
RIBNICA: 28. - 29. amer. film „Hollywoodski frizer“
SEVNICA: 28. - 29. amer. film „Kraljevski fles“
TREBNJE: 28. - 29. hongkonški film „Jekleni mladenič“

PRODAM vinograd v Straški gori na lepi sončni legi. Skozi vinograd je pot, dostop možen, elektrika v bližini. Berto Šmajdek, Potok 20, Straža.
PRODAM štirisobno hišo z vrtem v Vinici pri Črnomlju. Ponudbe na naslov: Jurij Podgorelec, Kržičeva 4, Ljubljana.
PRODAM vinograd (16 arov), 1 km oddaljen od Novega mesta. Informacije od 16. ure dalje na telefon: 22-066.
PRODAM vinograd (12,60 a) z zidanico in inventarjem v Hmeljčiču in gozd v Češjevki. Anton Ajdeček, Jablan. Zglasite se pri Jožetu Kastelcu, Jablan 8, Mirna peč.
PRODAM vinograd z zidanico v Tolstem vrhu. Amalija Zoran, Pah 1, Otočec.
PO UGODNI ceni prodam košček vinograda, primerno za gradnjo, v Stražnjem vrhu. Dovož z vsakim vozilom. Jože Kuzma, Zorenci 1, 68340 Črnomelj.

PREKLICI

MIHAEL TOMAZIN, Kot 106 pri Semiču, opozarjam vse tiste, kateri bi hoteli kupiti ali vzeti v dar gospodinsko opremo ali druge predmete od moje žene Metode Tomažin, Vavpča vas, Semič, da jih bom sodno preganjal.
ANA in ANTON ŽULIČ, Ošterc 1, Kostanjevica, opozarjava vsakogar, da ne dovoliva nobene prodaje ali odtujitve kakršnihkoli predmetov iz najinegadoma na Ostrcu. Prodajalca, kakor tudi kupca bova sodno preganjala.
JANEZ JEVEŠEK, Trdinova 5/c, Novo mesto, se opravičujem MARIJI BEVK, upokojenki iz Trdinove 5/c Novo mesto, zaradi objave žaljive vsebine v Dolenjskem listu z dne 8. 9. 1977 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.
FRANČIŠKA ŽVAB iz Sel pri Otovcu 5, prepovedujem vsakomur vsako vožnjo, sekanje in odlaganje lesa na mojih parcelah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

RAZNO

IZGUBILA sem verižico z obeskom od zdravstvenega doma do Zabje vasi. Poštegnega najditelja prosim, naj mi jo proti nagradi vrne. Rozalija Kovačič, Dolž 5, Stopiče.
PROSIM osebo, ki si je v začetku decembra sposodila vodovodno orodje, naj ga vrne na naslov: Anton Turk, Verdun 6, Stopiče.
ZATEKEL se je srednje velik črn pes. Dobite ga pri Antončiču, Gor. Kronovo 4.
POROČNI PRSTANI! Najlepše darilo za vašo nevesto vam pripravim zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). Z izrezkom tega oglasa dobite 10. odst. popusta!
PRED petimi dnevi sta se v bližini Kostanjevice na Krki izgubila lovška terjerja. Pes in psica sta črne barve. Najditelja prosim, da proti nagradi obvesti o tem postajo LM v Kostanjevici.

ČESTITKE

DRAGI mami MARIJI GRČAR iz Ločne 27, Novo mesto, želimo za dvojno praznovanje, 50. rojstni dan in god, veliko zdravij, srečnih in zadovoljnih let med nami. Mož Rihard, sinova Jože in Rihard, hčerka Tončka z možem Tonetom, posebno pa sin Janez z družino; mali Tadej in Špelca pa pošiljata stari mami 50 poljubčkov.

OBVESTILA

CENJENE stranke obveščamo, da sprejemamo naročila za 2 meseca stare piščance bele, grahaste, rjave - mešane ali samo jarčke. Naslov: Milena Drašler, Podgora 5, Straža 68351.
VSE tiste, ki se zanimate za vzrejo piščancev, obveščamo, da smo začeli z valjenjem in da lahko dobite enodnevnne piščance bele velike pasme HIBRO - najboljša vrsta za hitro vzrejo z malo porabo krme in rjave jarčke, pasme GOLDEN COMET poraba krme na jajce 185 gramov, v letu dni znese 240 jajc - vrhunski dosežek. Valilnica vsako soboto: GLIZELA PETELINKAR, Ceglina 20, Novo mesto, telefon: 23-384. Za navedene pasme garantiramo genetsko čistost in se priporočamo.
CENJENE stranke obveščam, da sem ponovno pričela delati. Delovni čas: vsak delavnik razen sobote od 6. do 14. ure, ponedeljek in petek tudi od 15. do 18. ure. Strojno pletilstvo Lukačič, Trubarjeva 11, 68270 Krško.

KUPIM

KUPIM dobro ohranjen mešalnik betona. Naslov v upravi lista (206/78)
KUPIM spalnico. Naslov v upravi lista. (243/78).

POSEST

PRODAM nedograjeno enodružinsko stanovanjsko hišo v okolici Šentjerneja. Naslov v upravi lista (228/78).

TUDI DOSEDANJI NASLOV!

Naročnike Dolenjskega lista, ki spremenijo naslov, na katerega naj jim pošiljamo list, vljudno prosimo, naj hkrati s svojo željo sporočijo tudi svoj natančni dose-danji naslov, da lahko spremembo vnesemo v kartoteko.

UPORABNIKOM SKUPŠČINSKEGA DOLENJSKEGA LISTA!

V prejšnji številki tednika smo objavili tudi letno kazalo za Skupščinski Dolenjski list za l. 1977. V večjem delu druge naklade lista (z 2 zvezdicama) je bila zaradi tehnične napake sredina kazala napačno vložena. Zato prosimo uporabnike SDL, da srednji list „Kazala“ izrežejo, prepognejo in spet vložijo med prvi in četrti list tiskovine, tako da bodo pregledi objavljenih odlokov tekli po abecednem redu občin (Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica in Trebnje).

UREDNIŠTVO DL

OGLAŠUJTE V DL!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, babice, prababice, sestre in tete

MARIJE REBA

roj. Predovič iz Drage pri Suhorju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za podarjene vence in cvetje, vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Novakovi, dr. Šavlju, dr. Moreli, osebju kirurškega oddelka Novo mesto za ves trud in nego. Patronažni sestri iz Zdravstvenega doma Novo mesto se zahvaljujemo za obiske na domu. Iskreno se zahvaljujemo tudi Sekciji za vleko Novo mesto, podjetju Gorjanci - Straža, Novo mesto, ZB Metlika in Novo mesto, občini Samobor za podarjene vence, govorniku tov. Gabru Damjanoviču za poslovilne besede, godbi iz Metlike za odigrane žalostinke ter župniku za opravljeni obred. Vsem, ki ste našo drago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti, še enkrat lepa hvala.
Žalujoci: hčerka Marta z družino, sinovi Niko, Janko, Pero in Marko z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame in stare mame

FRANČIŠKE SREBERNJAK

roj. Boltez iz Gaberja 72,

ki nas je zapustila v 84. letu starosti, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo v času boleznih obiskovali, nam v najtežjih dneh pomagali in izrekli sožalje. Najlepša zahvala velja sosedu Frančišku Saje za njen trud, sorodnikom, znancem in organizaciji ZZB Gabrje ter upokojencem iz Gabrja, Hvala Ivanki Boltez za izrečene besede, vsem za podarjene vence in cvetje ter župniku za opravljeni obred. Še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: hčerke Frančiška, Pepca, Marija z družinami, 9 vnukov z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in brata

FRANCA ŠKOBERNETA

Reštanj 8

se toplo zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani. Zahvaljujemo se zdravniškemu osebju bolnice v Novem mestu, za skrb na domu pa dr. Malovašiču s Senovega kakor tudi frizerju tov. Burji s Senovega. Posebna hvala vsem sosedom, sorodnikom in drugim, ki so nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje in v tako velikem številu pospremili pokojnika na njegovi zadnji poti. Za organizacijo pogreba se zahvaljujemo organizacijam ZB Senovo, SZ Senovo, ZK Senovo, LD Senovo, upokojencem društva Senovo in GD Mali Kamen. Hvala za poslovilne besede tov. Radu Kozoletu (v imenu ZB), tov. Korenčiču (v imenu ZK) in tov. Ludviku Grlicu (v imenu LD Senovo). Hvala godbi in pevcem, darovalcem vencev in cvetja ter vsem za izraženo sožalje.

Žalujoci: žena Frančka, sin Franci z ženo Milko, vnuka Franci in Andrejček, bratje z družinami in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Po dolgi boleznini nas je za vedno zapustila naša draga sestra in teta

MARIJA BERKOPEČ

iz Vrhov pri Dolžu

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom za pomoč in sorodnikom za podarjene cvetje, ter vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti. Posebna hvala osebju interne bolnišnice in patru iz Novega mesta za opravljeni obred.

Žalujoci: brat Jože z družino, sestri Ana in Francka in drugo sorodstvo.

V SPOMIN

9. januar naša boleča spominja na tebe, ljubi mož, sin in oče

VINKO ŠEPEC

iz Vel. Obrežja

Pretekli sta dolgi dve leti, kar si nas zapustil. V naših srcih boš ostal do konca naših dni.

Neutolažljivi: žena Rozika in hčerke z družinami.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.
IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lubšina.
UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Bojan Budja, Milan Markelj, Janez Pezelj, Jože Prime, Drago Rustja, Jožica Teppy, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Oblikovalec Priloge: Peter Simič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Marko Klinc.
IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 5 din - Letna naročnina 198 dinarjev, polletna naročnina 99 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 400 din ali 25 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustreznega druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9.
OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 125 din, 1 cm na določeni strani 155 din, 1 cm na srednji ali zadnji strani 200 din, 1 cm na prvi strani 250 din. - Vsak mali oglas do 10 besed 45 din, vsaka nadaljnja beseda 4 din. - Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 9 od 15. 10. 1977 - Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvo-dov.
TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-603-30624 - Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Ulica talcev 2, p. p. 33, telefon: (068) 23-606 - Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23-611. Nena-ročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in pelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

V SPOMIN

Pomlad na vrt bo tvoj prišla in čakala, da prideš ti - in sedla bo na rožna tla in jokala, ker tebe ni...

27. decembra se je izteklo leto, odkar naju je zapustil najin ljubi mož in oče

FRANC PRESKER

iz Dobove

Ni besed, s katerimi bi mogli izraziti, kako te pogrešava in kakšna praznina je nastala v najinem domu, odkar si ga za vedno zapustil. Tvoja plemenitost in dobrot bosta za vedno ostali v najinih bolečih srcih. Pristrčna hvala vsem tistim, ki se ga spominjate in obiskujete njegov grob ter prižigate sveče.

Neutolažljivi: žena Marija in hčerka.

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je zapustil naš dragi ata, stari ata in stric

JOŽE JORDAN

iz Koprivnika pri Kostanjevici

Najlepša hvala sorodnikom, vaščanom. Lovski družini Raka, Zvezi borcev Kostanjevica, Žitu Novo mesto in Kompas Ljubljana za pomoč v težkih dneh in za spremstvo na pokojnikovi zadnji poti. Hvala tudi duhovniku za poslovilne besede in opravljeni obred. Pristrčna hvala vsem za podarjene vence in izraženo sožalje.

Žalujoči: sinovi Lojze, Franc, Albin in hčerke Milka, Joži, in Fanči z družinami

ZAHVALA

Ob preranem, težkem slovesu od našega

IVANA REVINŠKA

iz Skrovnika pri Tržišču na Dolenjskem

se globoko zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami ob boleči izgubi našega ljubljenega očeta, moža, brata, strica in dedka. Hvala vsem darovalcem vencev in cvetja, kakor tudi mnogim, ki so prišli, da ga spremijo na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala sosedom za nesebično pomoč, dr. Levstiku za lajšanje bolečin, DU Tržišče za spremstvo s praporom, župniku za opravljene obrede, govornikom za poslovilne besede. Se enkrat hvala vsem, ki ste imeli radi našega očeta!

Žalujoči: žena Marija, otroci Ivan, Slavko, Silvo, Franci, Marija in Dragica z družinami, brata Franc in Lojze, sestra Marija in drugo sorodstvo

V SPOMIN

21. januarja je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila naša dobra mama in stara mama

MARIJA GROBLER

roj. Fifolt iz Gor. Pake 6 pri Črnomlju

Težko se je sprizniti, da te ni več med nami. Odsla si, v naših srcih pa je ostala bolečina. Radi bi ti povedali, da te ne bomo nikoli pozabili.

Hvala vsem, ki se je spominjate.

Žalujoči: sinovi in hčerke z družinami ter vnuki in vnukinje

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni nas je v 64. letu starosti zapustil naš dragi brat in stric

MIHA TOMC

iz Dragatuša

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za podarjene vence in cvetje ter vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni GD in OZB Dragatuš ter govornikom tov. Matkoviču in tov. Bečaju za poslovilne besede, župniku za opravljeni obred ter vsem ostalim, ki ste nam kakorkoli pomagali in sočustvovali z nami. Hvala tudi črnomaljski godbi.

Žalujoči: mama, brata Lojze in Tone z družinama ter sestri Anica in Tinka z družinama

Dragatuš, 22. januarja 1978

ZAHVALA

Ob smrti drage žene in mame

ELIZABETE PLAZAR

iz Sevnice

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so se od nje poslovili in jo spremili na zadnji poti. Posebna zahvala pevcem Gasilskega društva Sevnica, predstavniku KS Sevnica in LD Boštanj za poslovilne besede, župniku za spremljanje na zadnji poti in poslovilne besede ter vsem, ki ste sočustvovali z nami ob njeni smrti.

Mož Jože, hčerke in sinovi z družinami ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob hudi izgubi naše drage mame

ANE SENIČAR

iz Žapuž

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, vsem vaščanom, posebno še družinama Simončič in Božič, ki so nam v teh žalostnih dneh nesebično nudili pomoč. Zahvaljujemo se tudi članom gasilskega društva Orehovica in društvu upokojencev iz Sentjerneja, kolektivoma Industrije obutve Novo mesto in tovarni zdravil Krka za vence in izrečeno sožalje ter kaplanu za opravljeni obred.

Žalujoči: mož Franc, sinovi Franci, Milan, Jože, hčerki Tončka in Anica z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je tragično zapustil naš dragi mož, očka, brat, stric, boter in stari očka

JOŽE VERSTOVŠEK

iz Pavlove vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem ter vsem, ki so nam ustno izrekli sožalje ter pokojniku darovali vence in cvetje in ga v tako velikem številu spremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti. Posebno zahvalo v teh težkih trenutkih smo dolžni „Dolenjki“, „Slovinu“ iz Brežic, LD, ZB, Hotelu Mokrice, godbi, pevcem, župniku ter govornikom za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Neutolažljivi: žena Alojzija, hčerki Alojzija in Kristina z družinama, sin Jože ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki in nenadomestljivi izgubi našega moža, očeta in starega očeta

ALOJZA ILAŠA

se iskreno zahvaljujemo zdravnikom nevrološkega oddelka in strežnemu osebju bolnice Novo mesto za ves trud. Posebna zahvala kolektivu internega oddelka bolnice Novo mesto za venec. Zahvaljujemo se tudi KS Raka, tov. Krajncu in tov. Engerzbergerju za poslovilne besede, KS Bučka, vsem prijateljem in sorodnikom, ki so darovali cvetje in vence, ter župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Marija, hči z družino, sin z družino, sestre in bratje ter drugo sorodstvo

Tako hodi iz krčme v krčmo, pit in ljubiti; kadar oskube enega tička, nastavlja mreže drugemu. Zvesta ostaja vselej dotlej, dokler se ne posuši ljubčuk mošnaja. Krčmarji dajo zaljubljenim na vso moč potuho. Vodijo jih, če žele, v hram, kamro ali v kako drugo zakotje, da se morejo ljubiti popolnoma brez straha in srama. Krčmar, ki slovi za jako pobožnega, je grajal proti meni s sveto jezo to grozno napako svojih tovarišev. Za krčmo si je naredil prav majhno hišico, da bi kahal, kakor mi je rekel, v nji slivovko. Ko jo hočem pregledati bolj natanko, najdem v njej dva zatelebanca, ki sta se prav brez skrbi tu zabavala. Zdaj sem videl, da je sovražil „brumni“ mož le pohujšanje v krčmi, zato si je ohranil dobro ime in si utolažil vest s tem, da mu je postavil poseben bordel!

Krčme pa zaljubljenih ne podpirajo brez pogoja; kadar jim poteče denar, gostoljubnost hitro usahne. Neka krčmarica je fanta, ki je

dobil nekaj dote, neprenehoma nagovarjala, da bi pripeljal včasih k njej svojo Reziko. Ljubček to stori. Zahajal je v krčmo več mesecev. Ko se dotica zapravi, pride krčmarica k župniku in mu reče: „Prosim vas za božjo voljo, da pokličete tega vlačugarja k sebi in mu z ostro besedo prepoveste, da ne bo hodil več k nam. Jaz sem mu že bogve kolikokrat to rekla, pa me ne poslušaj. Jaz se bojim slabega glasu, ki se bo razširil zaradi teh dveh norcev o naši pošteni hiši.“ Župnik je to naredil. Fant je izvedel in je preklinal baba in svojo neumnost, ali dote se ni dala nazaj prikleti.

Nemoralnost pomnožuje dolenjska navada, da se pečajo s krčmarijo večidel ženske. Mož pripelje samo vino, za drugo se ne briga. Krčmarica si izbere kaj rada kakega pivca, pri katerem čuti kaj denarja, za ljubčeka. Kar pije in je on, živa z njim tudi ona, to prijaznost mu vrača s svojim truplom. Prevarjenega moža večidel ni doma, zato izve za nezvestobo svoje žene pozno ali pa tudi nikoli. Strahota je pomisliti, koliko se godi takega preuštvovanja po dolenjskih krčmah. Ljudje, ki poznajo deželo bolje od mene, trdijo sploh, da izmed deset krčmaric niso tri poštene. Jaz sem hodil v premmoge krčme in v nekaterih sem bil velikokrat. Kmalu so jeli vaščani šepetati, da štima to pa to krčmarico, ker drugače jih ne bi obiskoval tako pogostoma. Na ta način so mi dali sčasoma več ko deset ljubic in so me razvpili za grozovitega babjeka. Ti glasovi so utihnili šele čez nekoliko let, ko obrekovalci vkljub vsemu vohanju niso mogli dobiti nobene dokaza in opravičenega suma za svoje čenčanje. Od konca me je ta govornica jezila, sčasoma pa sem ljudem odpustil, ker sem se prepričal, da zahajajo premmogi pivci v krčme res zaradi preuštvovanja. Tudi s krčmarskimi hčermi in deklami delajo pivci zaveze. Dosti-

krat gospodar in gospodinja to dobro vesta, ali molčita iz sramotne dobičkarje. Če jih zalezeta ponoči pri dekletih, ni jeza nikoli velika in dolga.

Če grajam dolenjske krčme, nikakor ne trdim, da ne zahaja vanje tudi veliko poštenih ljudi, ki se vedo vseskozi spodobno. Število njihovo je marsikje brez dvoma večje od števil nepoštenih. Hotel sem napadati samo to in toliko, kar se ne more na noben način odobrati in izgovarjati. Slabe benice napravljajo velik kvar tudi najemnikom daca, kajti krčmarji nimajo ne za greh ne za krivico, če morejo dacarjem kaj vina skriti in utaljiti, marveč se s tem še prav radi bahajo. Nezadacaneega vina se potoči neizrečeno veliko. Če ne zaradi moralnosti, bi morale gosposke vsaj iz tega vzroka skrbno paziti, da se daje in pušča pravica vinoatočnje samo poštenim, v vseh rečeh vestnim hišam.

Tudi v domačem življenju razsaja bolj ko se misli vinska kuga. V pijanosti se je zvalil že marsikateri gospodar s svojo dekle ali kako drugo žensko, večkrat celo z bližnjo zlahtnico. Deda so našli pri vnuki, tasta pri snahi, svaka pri svasti, brata pri sestri. Poznam babo, ki je imela pred tridesetimi leti otroka s svakom in je rodila isti mesec s svojo sestro, njegovo ženo. Vstal je po vasi tak hrup, da je morala pobegniti v tuje kraje. Sosedje in sosedje so metali vanjo, kjer koli so jo videli, kamnje in blato. Dandanašnji so takih grobjev že toliko navajeni, da za tak greh nobene ne bi kamnali. Za nekoliko blodnikov sem izvedel, da žive že po veliko let s sestrami. Neki bogatin se je pečal s krčmarico in je vzel njeno hčer za ženo. Vaščani trdijo sploh, da je ta žena njegova lastna hči!

Ponočno vasovanje je seveda tudi na Dolenjskem navadno in mori devištvo še veliko

huje ko drugje. Dokler traja zima in hladnejši čas, spe dekleta v hiši. Vlačugarji hodijo pod okna in ljubice jim jih odpirajo. Mnoge jih spuščajo brez straha tudi skozi vrata. Zaljubljene Dolenjke pa se izkazujejo za večje junakinje. Če ne more priti fant k njim, grejo pa one k fantu. Tolika nesramnost se zdi tujcem nemogoča, tudi meni se je zdelo neverjetna, ali mi jo je potrdilo toliko dobrih mož in žensk, da ne morem o njej žalibog nič več domiti. Zdaj bodo izvedeli bralci še nekaj drugega. O poletni soparici tožijo dekleta, da ne morejo v tesni izbi prenočevati. Roditelji so tako nepremišljeni, da jim dovoljujejo spat zunaj hiše, n. pr. v senici, na odru, pod kozolcem.

V nekaterih krajih spe po stari navadi v senici vsako noč od velikega do malega smarna. Fantje ne bi smeli biti iz mesa in krvi, da jih ob taki lepi priliki ne bi obhajale skušnjave. Bahajo se, da imajo svoj predpust poleti, ne pa samo pozimi kakor njihovi vrstniki v drugih deželah. Ko ljudje pozaspe, se začno po vseh oglih in kotih zbirati in popraševati: „H kateri pojdeš ti? Pa ti? In ti?“ Včasih čakajo pri vinu v kaki beznici do polnoči, potem hajd v vas! Kogar zapodi Micika, gre mle-dotav naprej, uslišala ga bo morebiti Rezika ali Uršika. Tako lažijo ponočnjaki kakor mački in dihurji po vseh odrh in senicah. Kar je dobro odrejenih, se ne dajo zapeljati, in takih je hvala bogu še zmerom prav veliko. Mnoge se branijo nekoliko noči, nazadnje pa jo premmotijo priliznjene besede in obljuje, posebno pa zgled drugih tovarišic. Katera nima ljubčeka in ni prav trdnega značaja, jo zasmehujejo in zasramujejo tako dolgo, dokler privoli v greh. More se reči, da izmed deset grešnic zapravi jih deviški stan najmanj pet zunaj hiše na poletnem prenočišču.

Zlato ne sme črneti

Vedno je kam namenjen. Vedno se mu kam mudi. Običajno s seje na sejo. Ni poklicni sestankar, a vendar. Treba se je dogovoriti, načrtovati, urejati zadeve. Kličejo ga ali pa on kliče druge. Slednje stori po daljši pripravi. Temeljito. „Nimam rad površnosti,“ pravi. Tudi zato ne, ker površnost krade čas. Čas pa je dragocen.

Je ravnatelj Dijškega doma Majde Silc in večkratni predsednik. Vprežen v več vozov hkrati. Pri slavi stih, celodnevni šoli, usmerjenem izobraževanju, partijski komisiji za idejna vprašanja kulture in izobraževanja. Dela v Zvezi kulturnih organizacij, Zvezi rezervnih vojaških starešin, je sekretar ZK dolenskih domskih delavcev. Veliko je tega. Morda celo preveč. Na svoji koži čuti, kako ta razpetost izčrpa. Da mu zmanjkuje časa za prvo dolžnost: delo z mladino.

„Ne samo zaradi pogodb s starši, ki so domu zaupali svoje otroke. Bolj zato, ker je ta mladina zlato s svojim čudovitim sijajem. Zato, ker to zlato lahko potemni, če ga zanemarjaš. Nenehno ga je treba svetliti. Ne z grobimi prijemi, ampak s prefinjenimi pedagoškimi metodami. Če si z mladino, če si njen, doživiš uspeh, če se od nje oddaljiš, pa te čaka poraz. Ko si poražen, greš lahko rakom zvižgat. Ta mlada srca, te oblikujejo se osebnosti si za vselej odvrnil od sebe. Izgubil vojno.“

Kadar Franc Zaman govori o mladini, se mu zaiskrijo oči kakor otroku pred novo pravljico. Kakršno koli pač, samo da je lepa. To iskrenje oči ni narejeno, ne moreš se ga naučiti. „Tak

sem,“ pravi Franc. Ko bi ne bil, bi najbrž težko vozil v učiteljskem poklicu, ki si ga je bil izbral, ko je spoznal osnovnošolsko učenost v Vavti vasi. Z novomeškega učiteljskega je šel učiti vajence, nato pa za tri leta ravnatelj v Šmarjeto. V Dijškem domu Majde Silc je tretje leto. In je vesel, da je tam. „Tega dela ne bi zamenjal za nič na svetu, čeprav ni vedno lahko.“

A bo kmalu bolje. Še letos. V Šmihelu raste nov dijaški dom. Davna želja Dolencev in sen za nič manj kot 480 dijakov in dijakinj. Hiša z vsemi udobnostmi za bivanje, učenje, razvedrilo, vzgojo in samoupravno dejavnost mladih. In še za kaj. Tak je, tak mora biti sleherni dijaški dom. Kdor misli drugače, ga Zaman krepko zavrne: „To ni hiša, kjer učenci samo spijo in se hranijo, je predvsem vzgojni dom, ki daje toplino, ljubezen, nadomešča družino. In daje še več: vzgojo iz ljubezni do domovine. Je kovnica bratstva, prijateljstva.“

Otvoritev novega dijaškega doma bo velik dan. Za ravnatelja Zaman nič manjši kot za dijake. Tedaj mu bo zlezlo z ramen težko breme, ki ga zdaj čuti sleherni minuto: Bo naposled te stiske konec? Naj se vendarle že zgodi, da bo dom zgrajen, opremljen in vseljiv, pa da ne bo več treba zavračati prosilcev! To je največja letošnja Zamanova želja. Druga je: „Rad bi se izobraževal, se pogledal v domsko pedagogiko, se še bolj posvetil delu z mladino. Bolj kvalificirano.“

I. ZORAN

Benzen je odtekal v Raduljo

Ob prometni nesreči pri Dobruški vasi je več ko dve toni strupene tekočine steklo v potok — Zaenkrat še ni podatkov o poginu rib

Le malo je manjkalo, da nista prejšnjo sredo Radulja in ena najbogatejših ribjih rek pri nas, Krka, izgubili del svojega življenja. Preko dve toni dodecil benzena, sicer bolj ali manj strupene surovine za predelavo, je z Raduljo odteklo v Krko.

Tega dne je na magistralni cesti Ljubljana-Zagreb močno snežilo, navzlic temu pa se je Madžar Ivan Dudka s svojim prikoličarjem odločil za prehitvevanje tovornjaka. Iz ljubljanske smeri je takrat pripeljal drugo tovorno vozilo, za tem pa s cisterno reške registracije še Milenko Tatalović. Da bi preprečila trčenje, so vozila pred cisterno zavirala, enako je storil tudi Tatalović, vendar ga je zaradi prehitre vožnje in zaradi spolzkega cestišča zaneslo po nasipu na travnik, po tridesetih metrih vožnje pa je s sprednjim delom avtomobila pristal v potoku Radulja. Cisterna, v kateri je bilo 23 ton dodecil benzena, se je pri nesreči poškodovala, tako da je tekočina počasi iztekala v potok.

Pomoč je bila hitra, toda posredovanje je bilo zaradi močnega sneženja sila oteženo. Potem, ko so si mesto nesreče ogledali tudi predstavniki medobčinske inšpekcije Novo mesto in Vodno-gospodarskega podjetja, ki so v analizo vzeli tudi vzorce vode, so iz Ljubljane pripeljali novo cisterno. Vse do polnoči je trajalo naporno prečrpavanje tekočine. Na koncu pa so ugotovili primanjkljaj treh ton dodecil

benzena. Kolikšna je ta vrednost, še ni znano, ugotovljena je le škoda na cisterni: 200.000 din. Tudi o vseh ostalih morebitnih posledicah zaenkrat še ni dokončnih poročil.

Iz Ribiške družine Novo mesto so nas obvestili, da do sedaj še niso opazili pogina rib, hkrati pa so si ribiči močno oddahnili tudi ob podatku, da Radulja na mestu, kjer se je zgodila nesreča, ni več gojitven potok. Novomeški sanitarni inšpektorji pa so mnenja, da dodecil benzen ni tako strupena tekočina, kot je kazalo na prvi pogled, dokončen odgovor na to pa bo

seveda dala kemijska analiza vzorca vode.

In še komentar. Prizadevamo si preprečiti onesnaževanje človekovega okolja. Včasih gledamo na malenkosti, ukrepamo neverjetno hitro, medtem ko smo tukaj pustili na cesti, ko so bile povsem nenormalne razmere za varno vožnjo (spomnimo se snežnega neurja prejšnji torek), 23 ton dodecil benzena. Zraven pa še šoferja, za katerega kaže, da hitrosti in vožnje prav v ničemer ni prilagodil takšnim vremenskim razmeram.

CISTERNA V RADULJI — Vse do srede je reška cisterna stala zagozdena med obema bregovima potoka. Ob prečrpavanju tekočine so ugotovili primanjkljaj treh ton dodecil benzena, ki je po Radulji odtekel v Krko, nekaj pa ga je seveda izhlapelo. (Foto: PM Novo mesto)

Živalski vrt v malem

Na prvi republiški razstavi malih živali je bilo v novomeški športni dvorani na ogled kar 486 živali

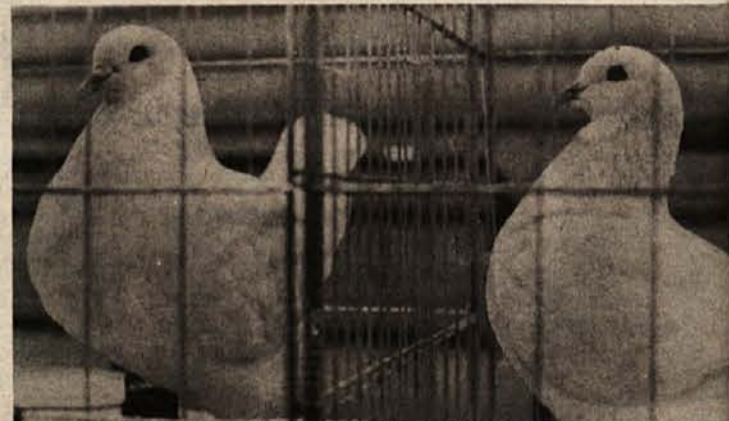
Društvo rejcev malih živali in klub ljubiteljev športnih in okrasnih golobov „Pismonoša“ sta pripravila prvo republiško razstavo malih živali, ki je bila od 20. do 22. januarja v novomeški športni dvorani.

Razstava je bila pravcata paša za oči, saj je bilo na ogled kar 486 živali. Obiskovalci (in teh kljub vstopnini ni bilo malo) so si lahko ogledali sedemnajst vrst kuncev (nekateri so bili težki tudi po osem in več kil), petintrideset primerkov golobov, nenavadno velike kokoši, številne sobne ptice, akvarijske ribe in celo podgane in bele miši.

Vse živali (razstavljalo jih je nad sto rejcev iz devetih slovenskih društev) je ocenila posebna komisija, ki ni imela lahkega dela. Ocenjevala je tako rekoč vse ude živali, ob tem pa še velikost, težo, barvo dlake, perja in podobno. Po seštevku točk je vsaka živalska vrsta dobila zmagovalca. Eno od visokih priznanj je dobila tudi novomeška golobarka Darka Pečnik za francoskega srebreca, pa tudi ostale živali

novomeških rejcev niso bile slabo ocenjene.

Nekatere razstavljene živali, zlasti pisani papagajčki, so bile tudi naprodaj, o razstavi pa je Jože Pečnik, prizadeveni organizator in tajnik novomeškega društva, dejal tole: „Razstava je prikaz dela slovenskih društev, ki so se šele lani združila v zvezo, in uspehov posameznih rejcev. Veseli smo, ker vzbujajo pozornost domače vrste živali, tudi tiste, ki so zunaj meja skoraj nepoznane. Zato si bomo še naprej prizadevali, da bi jih ohranili. Ena izmed naših nalog je tudi varstvo okolja. Z zaščito ptic in drugih živali bodo društva veliko pripomogla k lepšemu in bolj zdravemu okolju.“

BELA LEPTOČA — Kokoši kot manjši noji, golobje kot manjše kokoši, je na kratko komentiral kronist pernati del I. republiške razstave malih živali. No, bela leptoča na posnetku sta nekje med obema možnostima. (Foto: M. Bauer)

V NOVEM MESTU NOVE ŽIVALSKÉ VRSTE

V novomeški športni dvorani je bila minuli teden I. republiška razstava malih živali. Staro in mlado — našli so blizu 3000 obiskovalcev — si je radovedno ogledovalo papige, golobe, zajce, kokoši in drugo menažerijo najredkejših pasem in oblik.

Do tod bi bilo z razstavo, ki se ponša z imenom prva in republiška, vse lepo in prav. Boleče se je zapletlo pri ocenjevanju živali. Ne, krivica ni bila storjena, zmagovalci so najboljši rejci. Gre samo za jezik, slovenski jezik. Zmagovalci so bili ocenjeni (listki so viseli vsem na očeh) z „odličan“, nekoliko slabši z „vrlo dobar“, tretji spet niso „zadovoljavali zbog težine“.

Poleg tega so prireditelji v svoji prizadevnosti izumili tudi nekaj novih živalskih vrst, med njimi „zlatnog pauna“. Kar nerodno je, ko te nadobudno nastrojeno nečak pocuka za rokav in vpraša, če tisti „paun“, morebiti le ni pav. Ali pa se je zmotila tovarišica, ki uči zaenkrat še slovensko biologijo?

M. B.

LOKA: SMRT MED TRAČNICAMI

V Loki pri Zidanem mostu je prišlo 20. 1. ob štirih zjutraj do hude železniške nesreče. 72-letna Frančiška Medved iz Podbranskega je tega jutra hodila po progi proti Loki, ko je nasproti pripeljal vlak. Strojvodja je Medvedovo opazil in jo s signali opozarjal, naj se umakne, vendar prepozno. Lokomotiva jo je zadel, tako da jo je vrglo 14 metrov naprej, kjer je obležala mrtva.

BRESTANICA: UTONIL V POTOKU

V potoku Brestanica pri Brestanici so 20. 1. našli truplo 70-letnega Leopolda Ferlina iz Stolovnika. Ferlin je že tri dni predtem odšel po cesti, ki vodi ob tem potoku proti domu, med potjo pa mu je najverjetneje spodrsnilo, tako da je padel in utonil.

Salamiada 78

Prireditev bo 3. feb. v hotelu Pugled v Kočevju

Salamiada je bila sicer predvidena že za november, a se je zaradi bolezni organizatorja in sprejemanja samoupravnih aktov zavlekla. Tako bo zdaj „Salamiada 78“ v petek, 3. februarja, ob 18. uri v mali sobici hotela „Pugled“ v Kočevju.

Organizator, mesarski mojster Ivan Lampe, nam je zaupal, da bodo posebnost letošnje salamiade razen kočevskega pršuta še v posebne modele vložene in z mastjo zalite pečene pečenice, polsuhe in kuhane polkranski klobase ter suhe klobase, razen tega pa enako pripravljene razni kosi pečenega mesa. Klobase bodo vložene po 3 v en model. Mojster Ivan Lampe meni, da so tako pripravljene in pakirane klobase zelo primerne za porabo na potovanjih, izletih, vikendih in celo dopustih pod šotorom v naravi, seveda pa tudi doma.

Izdelki v teh modelih bodo torej pripravljene za takojšno rabo, saj se lahko uživajo hladni; po želji pa se lahko tudi pogrejejo. Trajnost tako shranjenih izdelkov je 3 do 6 mesecev, odvisno od tega, kje jih hranimo.

Mojster Lampe je hotel obiskovalce čimbolj presenetiti in je iskal primerne modele za konzerviranje celo v Trstu. Vendar jih tam ni našel, pač pa jih je končno odkril v Nami v Ljubljani.

Zvedeli smo tudi, da je zanimanje za „Salamiado 78“ tudi v Ljubljani in Zagrebu. Salamiade, ki so doslej potekale predvsem v domačem krogu, si torej že pridobivajo sloves v svetu.

J. PRIMC

NA LOVU OB ŽIVLJENJE

Prejšnji četrtek je bil na območju hriba Veliko Voglje organiziran skupen lov na divje prašiče. Med lovom se je 50-letni Jože Vrstovšek iz Pavlove vasi premaknil iz zanj določene stojišča v nasprotno smer za okoli 65 metrov. Miloš Krošnjar, ki je ta čas stal na drugem mestu, je slišal nedaleč od sebe neko lomstenje in ustrelil v tisto smer. Na nesrečo pa je zadel Vrstovška, tako da je ta že kmalu potem poškodban podlegel.

tozd

trgovska hiša maximarket LJUBLJANA, Trg revolucije 1

do
50%

OD 16. JANUARJA DO 4. FEBRUARJA 1978
POSEZONSKO ZNIŽANJE CEN

ŽENSKI, MOŠKI IN OTROŠKI

KONFEKCIJI — PLETENINAM
PERILU in OBUTVI

tozd

supermarket LJUBLJANA, Pasaža na Ajdovščini

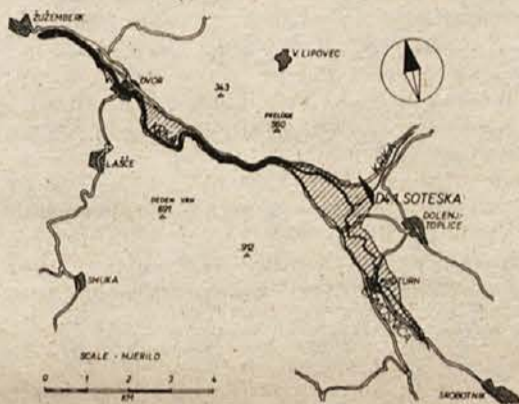
IZ KRKE JEZERO

V roke nam je zašel zvezni projekt ureditve Save. Debel sveženj knjig v angleščini, učeno razglabljanje o vodnih režimih Save in njenih pritokov. Angleščina zato, ker je študija napisana pod okriljem Združenih narodov. V knjigi C/VIII piše, da bodo pri Soteski na Krki morda naredili jez, ena najlepših rečnih dolin v Evropi da bo poplavljena vse do Žužemberka. Najprej osupneš, saj si Dolenjec, in kaj je Dolenjska brez Krke? Potem pa prevlada zdrav razum, oziroma odgovor nanj. Vprašaj strokovnjake.

Sogovornik je dipl. ing. Stane Pavlin, vodja projektivnega sektorja pri Vodnogospodarskem podjetju Novo mesto.

„Informacija je resnična, ni pa postavljen rok. Da ne bi pretiravali in vzbujali hude krvi, morda najprej nekaj splošnih reči. Za Krko vemo, da lahko ob veliki vodi poplavi do 8.000 hektarjev zemljišča. Zemlja, mislim seveda na obdelovalno, postaja zaradi hrane strateškega pomena. Po drugi strani pa smo dosegli tako raven civiliziranosti, da si neurejenih rek kmalu ne bomo več mogli privoščiti.“

Klasična regulacija za Krko ne pride v poštev. Čudovite, kot je ta reka, je na moreš spraviti v betonska korita. Uničili bi videz pokrajine, tega se zdaj povsod izogibajo. Princip reševanja pred poplavami in sploh vseh regulacij je uravnavanje gladine vode. Eden od načinov je tudi akumulacija, zajezitev. Pri Krki bi prišle v poštev akumulacije pritokov, ki dajo, če lahko tako re-

čem, največji naval vode. Vodo Krke bi lahko uravnavali tudi z akumulacijo same Krke, to naj bi bil tisti jez v Soteski oziroma pri Dolenjem Polju. Verjetno pa bi se poslužili kombinacij zajezitev. Torej pritokov in Krke.

Reko bi lahko ukrotili tudi z odkopom plitvin pri Podbočju, Karlčah, Ostrogu, Stranjah itd. Zdi pa se, da bi bil ta ukrep sam po sebi premalo. Pomagati bi mu morale akumulacije.“

Papirati projekt pod okriljem Združenih narodov uvršča zajezitev v Soteski med štiri ključne slovenske akumulacije. Druge tri so

Radovna—Radovljica, Planina in Igla—Lučnica. Reke se bodo morale žrtvovati za Savo. Ta vele-tok, vsaj za jugoslovanske razmere, je namreč v krizi. Onesnažujemo ga, mu odvzemamo vodo za industrijo, tudi toplotno ga onesnažujemo (termocentrale, bodoča jedrska v Krškem). Sava potrebuje svežo kri. Stane Pavlin pravi, da se bo treba za eno akumulacijo odločiti prav kmalu. Prav kmalu je v vodnem gospodarstvu od deset ali še več let naprej.

Nas Dolenjce zdaj seveda zanima, kaj bi se zgodilo, če bi v Soteski zajezili Krko. Projekt o ureditvi Save je zaenkrat samo ideja idej. Vendar je tu. Na mizi. Po eni od zamisli bi zajezili Krko pri Dolenjem Polju, po drugi pa v višini sedanjega jez pri soteški žagi, ki je pred kratkim pogorela. Projekt pri Dolenjem Polju bi zajezil do 73 milijonov kubičnih metrov vode, Podturn bi se ogledoval v jezeru, okoli 40 milijonov kubičnih metrov vode pa bi stalo tudi za novim soteškim jezerom. V tem primeru bi Krka postala podolgovato jezero vse do Žužemberka.

Bi imela uresničitev tega načrta nasprot-nike? V začetku najbrž na tisoče. Potopili bi enega najlepših rečnih kanjonov, salmonidni ribiški raj bi izginil za vekomaj. Dolenjska je Dolenjska zaradi Krke, kot je bila včeraj in kot je danes.

Spet dipl. ing. Stane Pavlin. „Pri ureditvi Krke ne gre samo za že omenjenih 8.000 hek-

tarjev zemlje, ki lahko v prihodnosti da hrano. Gre predvsem za vodo. Vode ne bo. Zdaj seveda ne govorim o prihodnjem letu, gledati je treba nekaj desetletij naprej. Pod besedo voda ne smemo razumeti samo vode za pitje.“

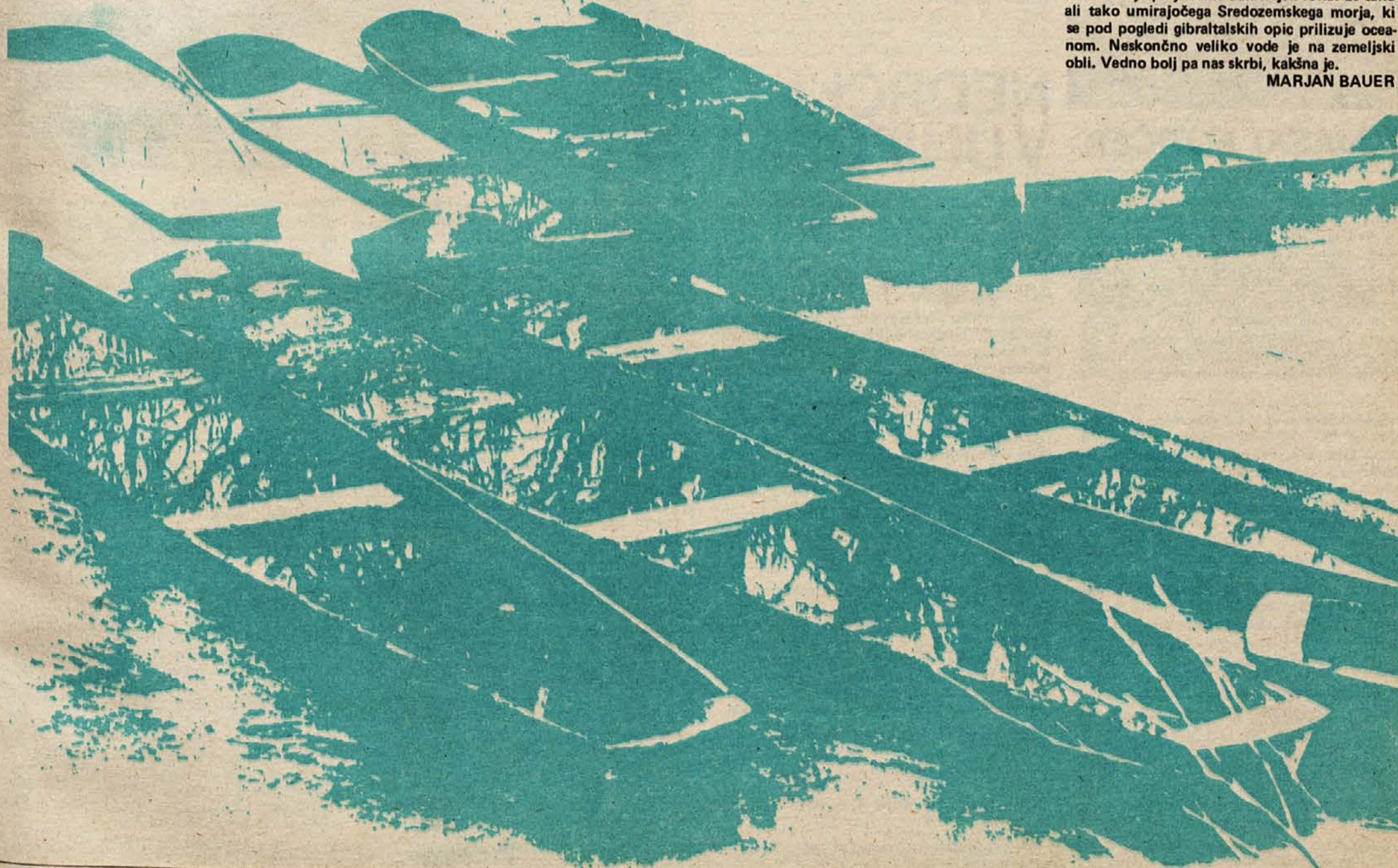
Pavlinove besede potrjujejo podatki. V Sloveniji imamo v sekundi na voljo 38 kubičnih metrov vode. Zdaj je porabljam 7 metrov. Samo nuklearna v Krškem bo potrebovala trikrat več vode kot vsa Slovenija hkrati. „Prostih“ bo ostalo 8 kubikov v sekundi. Naš prostor pod soncem moramo torej varovati. Neizbežna industrija in mi sami bomo vedno bolj žejni. Vodo bo treba shranjevati, zajemati v akumulaciji.

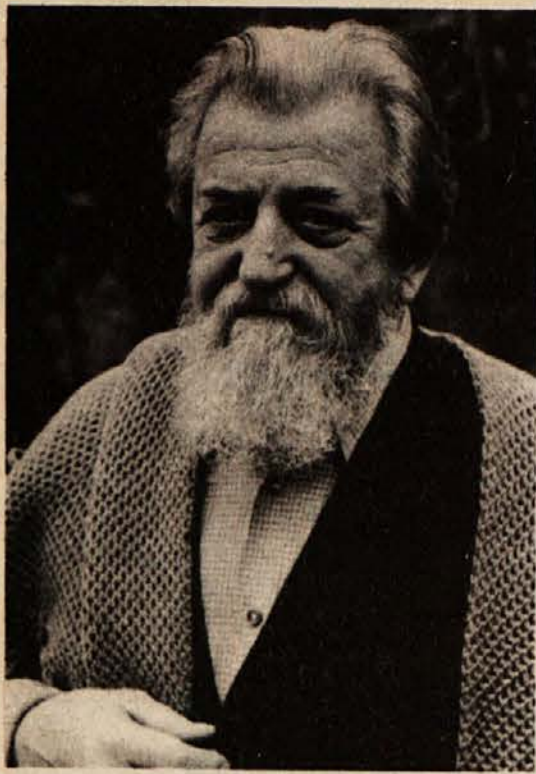
Ob visokih vodah bomo morali zajemati dragoceno tekočino za nizke vode, da bomo z njo izravnavali svoje rečice in reke ter na ta način ohranjali vsaj dovolj visoko podtalnico, ki je poglavitni vir zdrave pitne vode.

Pri projektu jezov na Krki torej ne gre toliko za zavarovanje polj pred poplavami, gre za obstoj človeka. S tem nikakor ne zagovarjamo hudo vsiljivih posegov v naravo, v naše dolenjsko srce.

Enkrat pa bo le treba razmisliti, kako bomo preživeli. Zagotovo sporna akumulacija na Krki (oh, kako se bodo lomila kopja) je namreč samo delček ureditve Save, slednja pa je na svetovnem zemljevidu samo nepomemben potope, ki se steka v Donavo. In Donava v Črno morje, Črno morje pa je samo zakrknjen rokav že tako ali tako umirajočega Sredozemskega morja, ki se pod pogledi gibraltarskih opic prilizuje oceanom. Neskončno veliko vode je na zemeljski obli. Vedno bolj pa nas skrbi, kakšna je.

MARJAN BAUER

BOŽIDAR JAKAC

„Umetnik je naposled nenačrten proizvod svojega časa in zato enkratni pojav, ki ga ni mogoče kombinirati z drugimi. Uspel bo samo, če ostane zvest samemu sebi in če bo izpolnjeval naloge, ki mu jih je določilo življenje.“ Zgornja stavka sta iztrgana iz zapisa, ki ga je ob 70-letnici Božidarja Jakca priobčil dr. France Stele.

Zdaj pa sediš pred tem Božidarjem Jakcem, prijazno se ti čez mizo nasmiha s svojo brado patriarha, ženi Tatjani pa „veli“ prinese polič cvička. „Za Novomeščane,“ doda mojster. Ko ugibaš, če imajo pri Jakčevih tudi cviček za Gorenjce in štajer... se na mizi znajde tudi potica. Počutiš se kot doma, roka poseže po vžigalnicah in cigareti, pa s srebrnimi nitkami prepredena brada očetovsko odkima z glavo: „Pri meni tudi Tito ne bo kadil, če se že bo kdaj oglašil.“ S tem odgovorom je zadovoljna tudi Tatjana. Nimaš kaj.

Božidar Jakac. V slovenski umetnosti se je pojavil, ko so še neomejeno vladali impresionisti, ki so po dolgem obdobju zastoja sloven-

ske slikarstvo spet dvignili pod zvezde. Na evropsko raven. Zato ni čudno, da je mlademu Jakcu služil za vzor Rihard Jakopič. Osebnih podatkov ne bi vmešavali, zanimivo je morda le, da je Jakac po materi Dolenjec, po očetu pa Istran. Risati in slikati je začel že kot novomeški dijak. Ivan Vavpotič je posredoval, da je bilo leta 1918 nekaj Jakčevih risb razstavljenih v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani. Leta 1919 je bil Jakac brez izpita sprejet na praško akademijo — kar v drugi letnik. Že naslednje leto je bil v specialki. Tako je mladi umetnik končno našel svojo pot. Začel je sanjati o preporodu slovenske umetnosti, z Miranom Jarcem in Rihardom Jakopičem je ure in ure razpravljaj o vlogi umetnosti v življenju naroda. Povezal se je z nekaterimi prijatelji, kakor so bili Ivan Čargo, Zdenko Skalicky, Marjan Mušič in Anton Podbevšek. Na pohodu je bil ekspresionizem. V mladostni samozavesti so prijatelji 1920 priredili znamenito novomeško razstavo, ki so jo s svojo avtoriteto podprli Jakopič, Tratnik in Vidmar. Še sreča, da je Marjan Mušič te do-

godke opisal v „Novomeški pomladi“. Sicer ne bi vedeli, kaj je nekoč od sebe dalo Novo mesto. Ali pa ne bi hoteli vedeti.

Jakac je večer popotnik. Iz Prage ga je pot zanesla v Berlin. Njegov lesorez „Delavska mati“ vidi profesor August Broemse in ga povabi na svojo specialko. Jakcu se izpolni davna želja. Lesorez je Broemse odbral za znamenito mapo grafičnih listov, ki je izšla 1921 v Leipzigu — in to samo v tridesetih izvodih — pod naslovom „Die Pilger“. V zbirki so zastopani Broemse, Hegenbarth, Klemm, Kubin, Meid, sloviti Orlik in še drugi najboljši nemški grafiki, z njimi pa mladi Jakac.

Jakac, večni popotnik. Že mati ga je učila, naj pogleda, kaj je za hribom. Včasih je bil nov hrib, drugič ravnina. Prepričati pa se moraš, moraš videti na svoje oči. Božidar Jakac pa ni samo grafik, kot mu hočejo nekateri prisoditi. Spozna se, leta 1922, z norveškim skladateljem Haraldom Saeverudom. Naslika ga v olju, na platnu, ki je bilo namenjeno za severnega medveda.

„Še danes pripovedujejo,“ se nasmehne spominom Jakac, „da je bilo to menda moje najboljšje olje ‚izgotovljeno‘ v pičlih sedmih urah.“

V olju slove še njegovi intimni portreti sestre Pepine, očeta, matere, žene Tatjane. Voljno sredstvo za poustvaritev mu je tudi pastel, dolenska krajina je rojena za to tehniko. Posebnost Jakca kot umetnika je tudi, da se je kot redkokateri drugi znal živeti v duha pesniških del. O tem pričajo ilustracije k Jarčevi zbirki „Človek in noč“, še bolj pa ilustracije h Gradnikovim „Padajočim zvezdam“ in „Pismom“.

Kdo je torej Božidar Jakac? Umetnostni kritiki opredeljujejo njegov pomen po treh vidikih: v slovenskem merilu je Jakac ena najvidnejših osebnosti našega umetniškega življenja po drugi svetovni vojni. Po dolgi krizi od iznajdbe fotografije je spet postavil na pravo mesto slikani portret kot umetniško izražilo in zgodovinsko pomemben dokument o sodobnikih, njihovih človeških podobah in duševnih značilnostih. Kot izrazit krajinar je nadaljeval delo impresionistov, kot ilustrator je globoko zasidran, prekosil je Ivana Vavpotiča.

V grafiki pa je položil temelje slovenski šoli, v grafiki Jakčev pomen daleč presega jugoslovanski okvir, posebno njegovi tehniški dosežki so dejansko prispevali k likovnemu razvoju sve-

točne grafike. Njegove jedkanice, suhe igle, litografije, lesorezi in monotipije so brez premca. Z nekaj ubodi dleta je v les zarezal nesmrtni „Koncert“, ob monotipiji „Poljub“ kar fizično čutiš, kako nežno je večna ženska poljubila vrtnico, lesorez Mirana Jarca je obvezno dopolnilo k razumevanju genija tega prezgodaj umrlega Novomeščana.

Ta Jakac se kopiči v tebi. Združuje bleščečo tehniko in genija. Takrat, ko je Božidar Jakac.

Vsake vrste vprašanj ti, novinarju, vtepejo v glavo pred obiskom k tej ali oni tako imenovani znameniti osebnosti. Daj, vprašaj ga, če je res risal tega in tega, razburil se bo, če boš omenil, da je v tej tehniki močnejši. Pridobil ga boš s tem in tem.

Nič od tega ni bilo izrečeno. Bila je samo patriarhalno posrebrana brada na drugi strani mize. Vse naokoli so bile slike. Slika ob sliki. In prijazna roka, ki te je povedla v atelje (oh, kakšna gneča), roka, ki se je nežno dotikala grafičnih stiskalnic, slikarskih stojal, map, arhiva fotografij iz NOB.

Kar nerodno ti je, ko te mojster povabi na vrt, ki ga sam obdeluje, ko ti pokaže vrtnice, ki bodo to pomlad znova vzplamtele. In reče ti, v veličastni pled veličastno zavita postava, „daj, enkrat vzemi v roke Jarčevo in mojo knjigo Odmevi Rdeče zemlje, veliko boš zvedel.“

Vzameš jo v roke in bereš: „O, naša dolenska polja, vzvalovani travniki in zasajeni griči, ki sem jih tik pred odhodom, še vse tihe in spokojne, ujete med zimo in pomladjo, prenesel kot najdražji spomin v sliko, o, ta dolenska, vase pogreznjena, smejoča pokrajina se je zdaj razodela kot svetišče najtišje intimnosti, v kateri utripata človeško srce in zemlja v skupni melodiji, prelita v objemu dveh duš, ki šele iz njih raste resnično življenje. O, koliko nasprotje med pojočo slovensko zemljo pa med temi železnimi, mrtvimi nestvori, ki se v njih izživlja groza najvišje civilizacije, ki je morda že na zadnji poti svojega blaznega pohoda v brezno vesoljnega razpada.“

Te besede so bile napisane leta 1932, ob Jakčevem obisku Amerike—Rdeče zemlje. V pled ogrnjeni, dobrodušno zavzeti mož se poslovi, ostanejo pa Franceta Steleta besede, da boš uspel samo, če ostaneš zvest samemu sebi in če boš izpolnjeval naloge, ki ti jih je pred noge postavilo življenje.

MARJAN BAUER

VOJAŠKI KOTIČEK

NEDRČKI V UNIFORMI

Starogrški mit pripoveduje, da so nekoč na ozemlju današnje Turčije živela plemena bojevnic. Najbolj znane med njimi so bile Amazonke. Te so „žensko in moško vprašanje“ rešile tako, da so moške izgnale iz plemena. Po drugi razlagi pa so Amazonkam prišli moški prav samo za oplojevanje in gospodinjstva opravila. Amazonke so se ukvarjale predvsem z lovom in vojskovanjem. Svojo pošet so menda razširile do današnje Ukrajine. Ženska vojska je imela seveda tudi ženske generale, moški pa so se sukali med lonci.

Zgornje pisanje je uvod poskusa odgovora na vprašanje, ali so ženske sposobne za vojaško službo. Če se spet ozremo v davnino, lahko med znamenitimi vojščakinjami omenimo Francozinjo Jeanne d' Arc. V nekoliko drugačno zvrst bojevnic sodijo cesarice, kraljice, vojvodinje itd., ki so bile po položaju tudi vrhovne poveljnice oboroženih sil. V vojaški opravi so se praviloma pojavljale samo na paradah.

Druga plat ženskega služenja vojske so ženske enote pod moškim poveljstvom. Ženske čete so imeli indijski maharadžje, dahomejski kralji pa so se z lovom na sužnje ukvarjali tako vneto, da jim je zmanjkalo moških vojščakov. Začeli so novačiti dekleta, ki so se odpovedala poroki. Po krutosti niso zaostajala...

Resničen premik glede žensk—vojakinj se je začel v 19. stoletju, ko je anglosaški svet spoznal, da si vojaške sanitete brez ženskih pripadnic ni mogoče več zamisliti. V oborožene sile so Velika Britanija in Združene države Amerike vključevale najprej neuniformirane, kasneje pa uniformirane vojaške bolničarke in sestre.

V prvi svetovni vojni so v kopenskih vojskah Velike Britanije, ZDA in Kanade ustanovili kot začasno vojaško organizacijo posebno službo (korpus) bolničark, Američani pa so ženske vključevali tudi v nebojne enote mornarice in mornariške pehote.

Proti koncu prve svetovne vojne so ustanovili prvi ženski bataljon tudi v Rusiji. Bataljon naj bi z zasramovanjem moške nečimrnosti dvignil moralno razkrojene ruske vojske. Ta ženski bataljon je bil med zadnjimi branilci meščanske vlade Krenskega ob oktobrskem prevratu 1917. Na drugi, rdeči strani pa se je v vrstah revolucionarjev borilo na tisoče žensk, predvsem v saniteti in pomožnih službah. Kitajska revolucija je potegnila pod rdeči prapor še več žensk, pogosto tudi v bojne partizanske enote. Toda ti preboji revolucij niso trajno odpravili poglavitnih oblik diskriminacije v vojaškem poklicu.

Uradno ustavljeno vlogo žensk v posebnih službah oboroženih sil so med drugo svetovno vojno uvedli v Veliki Britaniji, ZDA, Kanadi in Avstraliji. Ob koncu vojne je bilo v britanski armadi kar 437.000 žensk ali 8,5 odstotka celotnega števila mobilizirancev. Večinoma so bile vojaške uslužbenke, oficirk je bilo zelo malo. Precej večji je bil delež oficirk v ameriški vojski.

Ženske so bile tudi v oboroženih silah držav fašistične koalicije. Hitler in njegova propaganda sta sicer ponavljala, da ima ženska svoje bojišče doma, kar pa ni bilo ovira za na tisoče ženskih uniform v različnih ustanovah nemške vojaškega stroja.

Po nekaterih virih se je vojne neposredno udeležilo tudi milijon sovjetskih žensk. Večina jih je sodelovala v nebojnih vrstah, tudi oficirk je bilo bolj malo. Veliko slave pa so počele prostovoljke v sovjetskih partizanskih enotah, in sicer kot maloštevilne pilotke.

Za našo NOB velja, da je bila ženska udeležba najmočnejša v neoboroženih delih osvobodilnega gibanja, nekoliko manjša v Narodni zaščiti ter drugih teritorialnih sestavinah gibanja, sorazmerno najnižja pa v oboroženih enotah Narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije. V naši publicistiki običajno navajajo okrogle podatke: 100.000 bork udeleženk, 25.000 mrtvih in 40.000 ranjenih bork NOVJ. Med vojno je dobilo oficirske čine okoli 2000 Jugoslovanek. Med nosilci Spomenice 1941 je 3344 žensk ali 12,1 odstotka celotnega števila. Z redom narodnega heroja je odlikovano 91 Jugoslovanek.

Po drugem svetovnem spopadu je število vojakinj v svetu precej uplahnilo. Nekaj posebnega pa so ZDA, kjer so začeli leta 1973 sprejemati ženske med drugim tudi v šole pilotov in padalcev ter v oborožene enote vojaške policije. Leta 1977 so bila v drugo mešano generacijo na vojaški akademiji v West Pointu sprejeta 104 dekleta. Ameriška vojaška gojenka lahko tudi zanosi, čeprav tega niso posebno veselili. V ZDA sta bili leta 1976 dve admiralki ter po dve generalke v kopenski vojski in letalstvu.

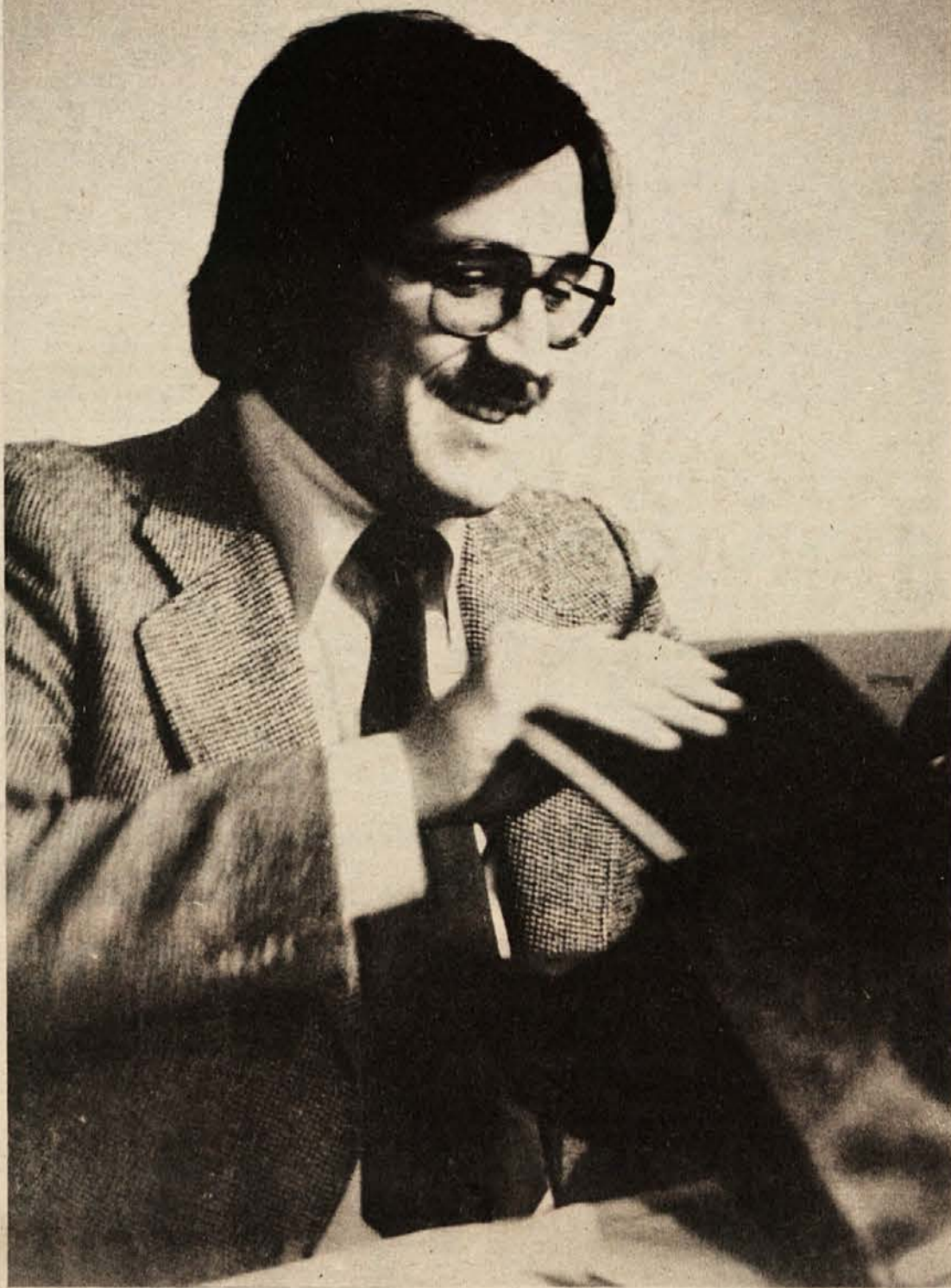
Najvišji odstotek žensk ima danes v svojih vrstah izraelska vojska. Dvajsetmesečna vojaška obveznost velja v tej državi tudi za večino mladih žensk. V sestavi izraelske vojske je kar 11 odstotkov ženskih vojaških obveznikov, vendar

Izraelke nimajo vstopa v vojaške šole, ne razvrščajo jih v bojne enote. Razvrščajo jih v zaledne enote, upravne ustanove, službe zvez itd.

Pri nas uradni podatki o udeležbi žensk v oboroženih silah Jugoslavije niso dostopni javnosti. Glede na to, da so za ženske po vojni zaprli vse vrste vojaških šol in da so druge možnosti za vojaški poklic močno omejene, lahko domnevamo, da znaša udeležba žensk v aktivni sestavi obeh sestavin naših oboroženih sil (JLA in TO) komaj nekaj tisočink. Gre za vojaške uslužbenke in civilne osebe v službi JLA.

Prepoved vstopa na vojaške šole negativno vpliva na kakovost udeležbe žensk v naših oboroženih silah in obrambnem sistemu.

Do nekaterih premikov je prišlo po sprejemu doktrine splošne ljudske obrambe. Bilo je to leta 1969. Nekaj let kasneje so simbolično napredovali v čin generalmajorke sanitete Roza Papo. V enote teritorialne obrambe sprejemajo tudi ženske — na prostovoljni podlagi. Od leta 1976 je dovoljen vpis študentk na študij splošne ljudske obrambe na petih jugoslovanskih univerzah. Na ta način je odprta možnost šolanja oficirk za rezervno sestavo JLA. Strokovnjaki, med njimi dr. Anton Bebler, pa vendarle menijo, da je sedanje jugoslovansko stanje glede vključevanja ženska v naše oborožene sile izredno nezadovoljivo. V nedavnem intervjuju reviji „Naša obramba“ ga je načelnik generalnega štaba JLA generalpolkovnik Stane Potočar opisal kot stanje, ki da „sploh ni v skladu s konceptom splošne ljudske obrambe“. Torej kljub proklamirani še nismo dosegli prave enakopravnosti. Je obramba brez enakopravne udeležbe žensk res lahko splošna?

KOROŠKO DOSTOJANSTVO NI NAPRODAJ

Če bi bilo verjeti govoricam avstrijske vlade, potem bi se lahko naših rojakov onkraj meje za res sramovali. Ne le da so jih naši severni sosedje proglasili za manjšino, ki sploh ne ve, kaj počne, njihova borba za manjšinske pravice je danes označena celo z besedo — kriminal. Trenutno je v teku 30 kazenskih postopkov proti koroškim Slovincem, obtožnica, prenesena v naše razmere, pa se glasi: „Na demokratičen način so opozarjali javnost na nevdružno stanje slovenske narodne skupnosti na Koroškem.“

Za nami je leto popolne kapitulacije avstrijskih oblasti pred nemškonalnacionalnimi zahtevami, ki so s pomočjo zakonskih ukrepov izbrisale dve tretjini slovenskega ozemlja na območju uradnega jezika in kar pet šestin na območju dvojezičnih topografskih napisov. Kot da ne bi nikjer stal zapisan datum 15. maj 1955, ko je bila podpisana državna pogodba med Avstrijo in Jugoslavijo. Vsaka beseda je odveč, vsaka demonstracija ali protest se zdi avstrijski vladi izzivanje. Slovenske Koroške ni in je ne sme biti! Smešno otročje je vprašanje, kaj potem narediti z vsemi zavednimi Slovinci na Koroškem.

Instrumenti avstrijskih oblasti so čez noč postali jasni. Osrednji tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev Filip Warasch, s katerim je v Novem mestu tekla beseda o manjšinskem vprašanju, jih je naštel takole:

„Najprej bodo seveda skušali ločiti ljudstvo od političnega predstavnštva manjšine, nato nadaljevati s poskusom, da koroške Slovence ožigosajo kot teroriste ali celo kriminalce. Neizpolnjevanje 7. člena avstrijske državne pogodbe pa je že rutinska zadeva. Naj navedem nekaj primerov v potrdilo. Obsodili so me, da sem nekega Celovčana nagovarjal k bombnemu atentatu na tamkajšnji transformatorsko postajo, spomnimo se nadalje procesa proti štirim vaškim fantom, ki so v predlanskem februarju sežgali volilne listke in tako učinkovito bojkotirali preštevanje manjšine. Po-

dobnih primerov je še nešteto. Vsi so seveda označeni kot upor proti javni oblasti.“

Res zanimivo, da so Avstrijci svoje dolžnosti in obveznosti do drugih manjšin v celoti izpolnili, le gradiščanski Hrvatje in koroški Slovinci so jim trn v peti. In nedolgo tega so se hoteli tega bremena znebiti z ustanovitvijo sosvetov, prek katerih bi vsaka manjšina reševala svoje probleme. Iznajdljiva poteza. Mnenje Filipa Warascha je naslednje:

„Koroški Slovinci pa tudi gradiščanski Hrvatje smo odločno proti tem sosvetom. Zakaj? Ze sama razlaga avstrijskega zunanjega ministra Pahra o pomenu in vlogi teh sosvetov je pravo nasprotje 7. členu državne pogodbe. In če bi seveda pristali na ta korak avstrijske vlade, bi tako priznali tudi njihovo zakonodajo. Le če priznaš njihove zakone, si namreč lahko član tega sosveta. Pa še nekaj je: z našo podporo sosvetom bi Avstrijci dobili močan argument navzven, češ: „Saj se pogovarjamo in pogajamo, saj rešujemo probleme!“ Ne nazadnje pa je treba upoštevati še

to, da bi v sosvetih odločali tudi ostali asimilanti (nemškutarji) in ne le zavedni Slovinci. Avstrijska vlada je to potezo razdelala do potankosti. Šli so celo tako deleč, da bi lahko v primeru, če je to potrebno (o tem odloča vlada), sklicali posvet vseh štirih sosvetov, zasedanje pa bi vodil sam kancler. Seveda bi tako tudi vse niti držal v svojih rokah. Vse to je dovolj velik razlog, da smo se odločili za bojkot sosvetov.“

Kje naj potem koroški Slovinci iščejo izhod za boljše prihodnost? Prav gotovo se stanje ne bo spremenilo čez noč, borba bo trajala še dolga leta, morda desetletja. Očitno Jugoslavija Avstriji ni dovolj močan partner, sogovornik, ki bi ga veljalo upoštevati. Naš sobesednik Warasch je k temu še dodal:

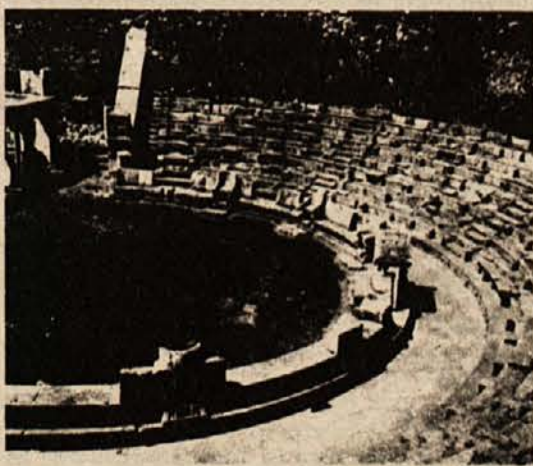
„Presneto ponižna zna biti včasih avstrijska vlada. Najbolj svež primer so pogajanja o gradnji karavanškega predora. Koroška, pa tudi vsa Avstrija sta bili proti načrtovani gradnji, vedeli sta, da jim bo nova avtocesta odpeljala tudi turiste. Takšnega mnenja pa niso bili Zahodni

Nemci, od katerih je Avstrija ekonomsko skoraj popolnoma odvisna. Kratek „napotek“ — in že so na Dunaju čez noč spremenili svoje mišljenje: Avstrija v celoti podpira gradnjo predora pod Karavankami!“

Pritisk na koroške Slovence se bo nadaljeval. Le da so se zdaj tej pisani družini nasprotnikov, med katerimi najdemo tudi lepo število takih, ki še danes slavijo čase, ko so se borili za „firerja in domovino“, pridružili še dunajski krogi. S skupnimi močmi hočejo domovino koroških Slovencev zožiti na nekaj otočkov, da bi tako vsemu svetu dokazali, kako se tako majhnemu številu naših rojakov res ne splača dati vseh tistih pravic, ki so jih obljubili s podpisom državne pogodbe. Svoj pravi obraz svetu so že razkrili z dogodki v Šentjakobu, Škocjanu in Pliberku. Toda za koroške Slovence lahko rečemo, da svojega dostojanstva in pripadnosti ne bodo prodali, pa najsi bo avstrijska pot do zelenih ciljev še tako avstrijska.

BOJAN BUDJA

NA MULJAVI GLEDALIŠČE ZA TISOČE?

ko jih ljudje poznajo, v kolikšni meri se za kulturo zanimajo širše množice. Seveda danes ne bom tako nepreviden, da bi trdil, kako smo Dolenjci „nekaj več“, kljub temu pa lahko vsak, kdor te kraje pozna, pritrudi, da je kulturna prireditev čestokrat celo delček njegovega življenja.

V Šentvidu pri Stični so npr. pred devetimi leti dokaj skromno pričeli z organizacijo tabora pevskih zborov; do danes je prerastel v tabor, ki tako rekoč v vsej Jugoslaviji nima para. Prav gotovo vaščani Šentvida ljubijo domače petje, sicer se ne bi že skoraj desetletje trudili z organizacijo, ki za sprejem nad 3000 pevcev ni enostavna. Takšnih Šentvidov je več. Niso sicer še toliko poznani, toda njihovo poslanstvo je podobno.

Pred koncem lanskega leta sem premetaval papirje po mizi in tako mi je prišla v roke tudi nekakšna analiza o kulturni dejavnosti, iz katere bi veljalo poudariti predvsem dejstvo, da se je kulturna dejavnost zlasti v manjših krajih zopet pričela prebujati. Po nekakšnem mrtvilu v šestdesetih letih je torej nastopila doba renesanse, če smemo temu tako reči.

V zvezi s tem prebujanjem velja posebej omeniti prizadevanja Muljavčanov, ki bi želeli narediti v svojem kraju nekaj, kar bi imelo širši pomen. Tako bo po vsej verjetnosti že v letošnjem letu realizirana že več kot deset let stara ideja o gradnji letnega gledališča. To naj bi bilo gledališče, v katerem bi se zvrstile predvsem amaterske igralske skupine, čez nekaj časa naj bi amaterji prav na Muljavi potrjevali svojo vrednost, Muljava naj bi bila kraj, kjer bi se lahko predstavili širšim množicam vsi tisti, ki danes te možnosti nimajo.

Zdi se, da je to potrebno posebej poudariti, kajti v nekaterih gledaliških krogih, ki jim je ta ideja že prišla na uho, se je šušljalo, da bi utegnili uresničitev ideje o Muljavi vnesti v že ustaljeni gledališki red zmedo.

Letno gledališče v obliki antičnega amfiteatra bodo vaščani s pomočjo občine in stiške Kmetijske zadruge zgradili v dolini pod Jurčičevo rojstno hišo. Teren je zelo primeren in zemeljska dela ne bi „terjala“ kdove koliko denarja, prav tako ne bi uređitev scene. Ta naj bi bila čimbolj naravna, sedeži pa bi bili na terasah, razporejeni v obliki polkroga. V tem gledališču bo moč predstaviti vsa dela, kajti prostorskih omejitev praktično ne bo. Prostora za gledalce bo več kot dovolj, celo za nekaj tisoč.

Ideja o letnem gledališču je torej že dokaj stara. Kako to, da je šele letos prišlo do tega, da bo tudi realizirana? Slej ko prej je glavni razlog v tem, da so morali Muljavčani v zadnjih nekaj letih zbrati skoraj trideset starih milijonov in preurediti skoraj že razpadajočo dvorano. Dejstvo je namreč, da se lahko večkrat zgodi, da zaradi slabega vremena predstava na prostem ne bi bila možna, in v takih primerih je dvorana še kako potrebna.

Drugi problem, ki je letos s pomočjo KZ Stična rešljiv, pa je zemljišče, ki je sedaj last zasebnika. Lastnik je pripravljen na zamenjavo, zadruga pa tudi. Tretja stvar, brez katere seveda ne gre, je denar. Prav zanimivo je, kako so pobudniki te ideje prepričani o uspehu, če bo le zamenjava zemljišča uspela. Sicer pa je grosupeljska občina muljavski projekt vnesla v predlog resolucije za letošnje leto.

Koliko bo vsa stvar veljala, danes nihče ne ve. Vsekakor pa ni nujno, da je gledališče zgrajeno naenkrat, lahko se dograjuje leta in leta, kakor bo potrebno. Kulturne prireditve naj bi se pričele v začetku junija, končale pa v zgodnji jeseni. Letošnje bi posvetili stoletnici rojstva Otona Župančiča, osrednja pa bo uprizoritev Veronike Deseniške.

Pri vseh teh pripravah velja omeniti še to, da se domače kulturno-umetniško društvo prav skrbno pripravlja za širše sodelovanje in že v jeseni se je dogovorilo za pomoč s Šentjakobskim gledališčem. To gledališče bo tudi sicer odigralo na Muljavi pomembno vlogo, saj bo njegov arhitekt oziroma scenograf napravil tudi načrte za letno gledališče.

ILIJA BREGAR

Ko sem kot mulec, kar pa še ni tako dolgo, trgal hlače v višjih razredih osemletke, pa tudi kasneje v srednji šoli, sem se večkrat spustil v dokazovanje, kako je pravzaprav „vsa kultura na Dolenjskem doma“. Levstik, Stritar, Jurčič, da, celo Valvasor in Trdina sta bila tedaj za nas nič drugega kot pristna Dolenjca. Navadno smo v takšnih prepričevanjih zmagali Dolenjci, ker nas je bilo več, pa tudi zato, ker smo bili za „stvar“ bolj zavzeti.

Uvod pravzaprav nima nobene prave zveze s tem, kar bi rad danes napisal, pa vendar... Navsezadnje pa se kultura nekega naroda, območja ne meri zgolj s tem, koliko velikih mož premorejo ali pa so premogli, temveč tudi po tem, koli-

Kot kralj v zlatem sarkofagu prihaja pred naše začudene oči okamenela čebela, zalita v zlato-rjavi jantar; skozi prepade časa več kot 10 milijonov let prihaja k nam na police naravoslovnih muzejev. Skoraj prav takšna je, kot so sedanje čebele, in najbrž je ta žuželka že v tistih davninah, ko še ni bilo sledu razuma v človekovih prednikih, gradila osupljivo preračunano in ekonomično prebivališče za svojo neverjetno urejeno čebeljo državo. Živa snov je z njo dosegla enega od ciljev, eno od popolnosti. Prav tako je ob prvem sončnem svitu poletela na pašo srkat sladki nektar pliocenskih rastlin, kot zgodaj pomladi zdaj zvabi vonj cvetočega vresja naše čebele na prvo pašo. Nepredstavljiva tisočletja in tisočletja do pretekla, preden je v njeno življenje posegel človek, dejavno, razumno bitje, ki spreminja svet po svojih zamislih, in rodilo se je čebelarstvo – sožitje človeka in čebele.

Prvi stiki so bili seveda neprijazni, roparski. Človek je čebelam kradel med. V jami Cueva de la Arana v Španiji so našli prazgodovinske slike, ki jih je na stenah upodobil naš davni prednik pred 30 tisoč leti. Med prizori je tudi eden, ki kaže, kako dva moža z dimom preganjata čebele in jemljeta med. Prve znane civilizacije pa so že poznale čebelarstvo v pravem pomenu besede. Človek je čebelam nudil varstvo, vodil jih je na boljše pašo, za to skrb pa je jemal zase določeno količino medu. Stari Egipčani so vsako leto vozili po reki Nil čebelje panje na boljše pašo, stari Grki so čebelje družine prevažali z ladjami na dobropasne otoke, hetitski zakonik predpisuje hude kazni za krajo čebel in panjev, kar vse pričča, da so v tem delu sveta umeli ravnati s čebelami.

Znali pa so tudi ceniti med. Ni bil le sladilo, in kot sklepamo iz računa, najdenega v babilonskem templju, zelo drag, ampak tudi zdravilo za najrazličnejše bolezni. Papirus iz leta 1600 pred n. št. navaja, za katere bolezni je med zdravilo, podobno, kot najdemo kasneje zapisane zdravilne učinkene medu pri drugih civilizacijah.

SLOVENCIM IN ČEBELE

„Od nekdaj so bili Slovenci prijatelji pridnim bučelicam in so jih z veseljem redili, kajti plačevalo so jim obilno ves trud in vso skerb z žlahtno sterdo in dragim voskom, ki je za cerkvene sveče neobhodno potreben.“ Tako je na začetku svoje knjižice „Slovenski bučelarček“, ki jo je Janez Sumper namenil „začetnikom bučeloreje“, zapisal ta napredni koroški župnik iz Skočidola. Knjižica je izšla pri družbi sv. Mohora v Celovcu leta 1871 (ima jo tudi naša študijska knjižnica).

Na kratko je v teh besedah izražena usoda, kot so jo delili skupaj Slovenci in čebele. Res, že od nekdaj je bilo prijateljstvo med čebelami in slovanskimi narodi veliko. Ko zgodovinar in diplomat Priscus Rhetor leta 488 poroča o bizantinski delegaciji h kralju Atili v Podonavje, piše, da so domačini, živeči med rekama Donava in Tisa, ponudili delegaciji hrano in medicino. Priscus imenuje medicino medos. Strokovnjaki menijo, da je diplomat slovenski besedi med dodal le grško končnico -os, da je dobil novo besedo.

Slovani so v tistem času čebelarili na povsem svoj način. Čebelje panje so imeli na gozdnih jasad. Bili so to res pravi panji, kot namiguje beseda, torej votli kosi dreves. Gozdna paša in verjetno talent za čebelorejo so slovanskim ljudstvom priborili upravičen sloves dobrih čebelarjev.

A smo že pri bolj žalostnih dogodkih, na katere Sumper namiguje, ko piše, da je čebelji vosek za cerkvene sveče neobhodno potreben. Ko je bavarski vojvoda Tasilo III. premagal Slovence, ki so se uprli pokristjanjenju, je odpeljal v sužnost več naših čebelarjev. Po letu 722 je slovenski

TISOČLETNO PRIJATELJSTVO

čebelar gojil svoje priljubljene „bučelice“ za tujce, za cerkve in samostane, kjer so porabili ogromno voska za sveče, sveče pa za molitve, ki naj bi sprale kri krutega pokristjanjevanja. Temu primeren je tudi prvi in najstarejši znani pisani vir, ki izpričuje čebelarstvo pri Slovencih. To je darilna listina Henrika III., s katero potrjuje darilo Otona III., ki je leta 973 podelil freisinskemu škofu Abrahamu ozemlje med Lipnico, Savo in Soro. Listina je bila napisana 1002, v nji pa so omenjene tudi čebele in pravica do pobiranja dajatev na račun čebelarstva.

Slovenec je torej še naprej pridno čebelaril in razvijal to umetnost, zato je moral ljubitelj naše dežele in njen prvi opisovalec Janez Vajkard Valvasor v svoji „Slavi“ zapisati, da „v deželi vidiš različne muhe in mušice. Med njimi imajo prednost čebele... Silno veliko jih je; obogate marsikaterega poštenega gospodarja.“ Na Kranjskem se je takrat med obilno pretakal, voska so pridelali toliko, da so ga pošiljali na veliko v Italijo in v Beneško republiko. Prav tako so Kranjci pridelali veliko medice, a so jo zvečine kar sami spili.

Sredi 18. stoletja so gorenjski čebelarji pričeli domove čebel poslikavati. Navada slikanja panjskih končnic se je hitro razširila po vsej slovenski deželi, nastale so podobarske delavnice, ki so po naročilu slikale končnice, ljudski umetniki pa so prihajali tudi na čebelarjev dom opraviti to prvo slovensko umetniško opravilo. Navada ni segla v Belo krajino, ker Belokranjci takrat niso uporabljali kranjskih panjev, ampak so čebele gojili v slamnatih koših.

S panjskimi končnicami sta Slovenec in čebela dahnili nekaj svetlejših tonov v sicer neveselo zgodovino.

DOLJENCI IN ČEBELE

Dolenjci smo sicer ljudje, ki na ta naziv nekaj damo, a smo ob tem seveda tudi Kranjci, Slovenci in Slovani, zato smo doživljali podobno „rajžo“ s čebelami skozi zgodovino. Do nas je segel glas o slavnem čebelarju Antonu Janši, prvem učitelju na novoustanovljeni čebelarški šoli na Dunaju, ki je spisal dve knjigi „Razprava o rojenju“ in „Popolni nauk o čebelarstvu“. Knjigi sta izšli v nemščini, druga pa tudi v slovenskem prevodu, ampak šele čez 21 let. Slovenec Janša je avstrijski dvor prepričal o koristnosti čebelarstva in pripomogel, da je Marija Terezija 1775 s čebelarškim patentom odpravila fevdalne privilegije ter čebelarjenje odprla za vsakogar.

V tem času je graščak na Lanšpřežu pri Mirni na Dolenjskem Peter Pavel Glavar po Janševi knjigi pisal „Pogovor od čebelnih rojov“ in dodal v besedilo nekaj svojih izkušenj. Žal, Kmetijska družba kranjska rokopisa ni natisnila. Rokopis se je izgubil in našli so ga po naključju šele 1951.

Čeprav sredi 19. stoletja v „Umnem kmetovanju“ Janez Zalokar piše, da na Dolenjskem čebelarstvo pojema, je v Velikih Škrjančah pri Novem mestu živel nad vse napreden čebelar in sadjar Dular, kateremu je Kranjska kmetijska družba poslala na preizkus dva nova panja s satniki. Žal ne vemo, kako je Dular poskus opravil.

Le nekaj let kasneje, okoli 1868, si je baron E. Rothschuetz ml. v Podsmreki pri Višnji gori uredil „prvi kranjski trgovski čebeljak“ ter pričel izvažati naše čebele, znane kranjske sivke. V celoti je šlo na tuje iz Podsmreke 100.000 čebeljih družin. Tudi graščak Langer iz Poganc pri Novem mestu je začel rediti in izvažati kranjske čebele. Naše so pot v Severno in Južno Ameriko, v Indijo, na Javo in v druge dežele sveta. Povsod je kranjska čebela žela pohvalo.

Res je, da ta dva graščaka nista slovenske krvi, a res je tudi, da s svojimi gosposkimi rokami nista preveč šarila po čebeljnakih in da so to delo navsezadnje prav gotovo opravili le naši ljudje.

Na pobudo barona Rothschuetza je bilo v Ljubljani ustanovljeno nemško-slovensko Kranjsko društvo za umno čebelarstvo, ki se je 1875 preimenovalo v Slovensko društvo za umno čebelarstvo. Nemški člani so odpadli, društvo je začelo hirati, dokler se ni 1897 ponovno ustanovilo Čebelarstvo društvo, ki s prekinitvami deluje pravzaprav še danes.

In kaj imamo Dolenjci s tem? Predvsem to, da so 1932 tudi v Novem mestu ustanovili podružnico Društvene čebelarne, posebnega blagovnega oddelka društva, ki je prodajal čebelarstvo orodje, kupoval med in vosek, skratka, pomagal našim ljudem pri delu s čebelami. Iz Društvene čebelarne je zrasedel tudi sedanji Medex.

Še nekaj moramo zapisati. V bogatem čebelarškem izrazoslovju poznamo tudi Dolenčev panj. Gre za posebno obliko panja kranjiča, ki jo je izumil Riharc Dolenc še v prejšnjem stoletju.

„NI PRAVEGA RAZUMEVANJA“

Res na hitro smo s čebelami prileteli v današnji čas, ki je prinesel nove vrednosti in nova spoznanja v nadvse staro opravilo čebelarjenja. Prenasileni modernih farmacevtskih proizvodov, napol-

njeni z antibiotiki, pa vendar kar naprej bolehní, nezadovoljni in razočarani nad samim seboj, na lepem odkrivamo, da imamo naravo z vsemi njenimi bogastvi, uravnovešenostjo, močmi, zdravili, zdravjem samim. Odkrivamo, da imamo čebele, da imamo med, matični mleček, cvetni prah, propolis, da je v teh čebeljih proizvodih obilo tistih moči, ki pomagajo telesu proti najrazličnejšim boleznim.

To odkritje bi moralo biti boleče, saj nas pelje od čebel k travnikom, gozdovom, k studencem, rekam; k zraku. Čebela je vse to, je drobec narave, trdno povezan z okoljem in drugimi živimi drobcí. Na tej poti torej naletimo sami nase, na kemijsko „obdelane“ travnike, na gozdove, v katerih so vrba, divja češnja, akacija in nekatere grmičevja kot plevel, zato to drevje sekamo v korist industrijsko bolj uporabnih vrst; a čebeli so vrbe, češnje in akacije prva zlata paša. Srečujemo se sami s svojo uničujočo učinkovitostjo. In ko se rezilo meča obrne proti nam, kličemo na pomoč čebelo, propolis, med, matični mleček, kličemo naravo, vso čisto in polno zdravilnih moči. Šele takrat morda odkrijemo, da so nekatera naša dejanja pravzaprav samouničevanja.

Drobna čebela nam pomaga razumeti skrivnostno veličino narave. Kdor teh živalic ne ljubi in ne pozna dovolj, ta pač ne bo nikoli razumel čebelarjeve strasti, ki vsa stoletja v Slovencih ni nikoli ugasnila. Tudi danes, ko niso ne čas ne razmere naklonjene tako intimnemu srečevanju z naravo, je precej čebelarjev. Tudi na Dolenjskem. Adolf Kovič iz Novega mesta že 25 let uspešno predsednikuje novomeškemu čebelarškemu društvu. Ljubezni do čebel se je „nalezel“ od starega očeta, ki je v Kresnicah čebelaril še na stare kranjiče. Sam je kupil boljše in našim razmeram primernejše Žnidaršičeve panje in z njimi zaplul na morje čebelarških radosti in tegob.

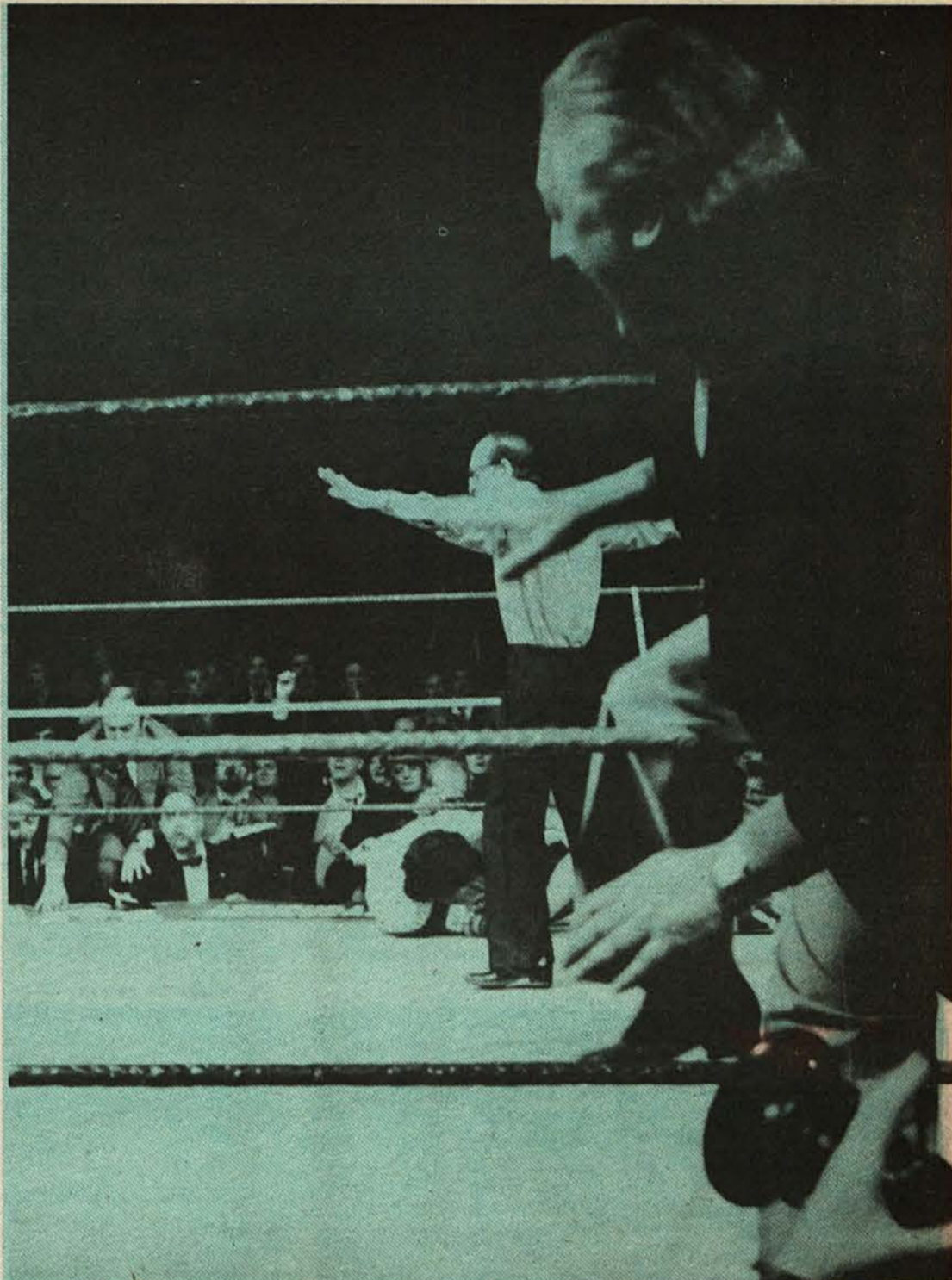
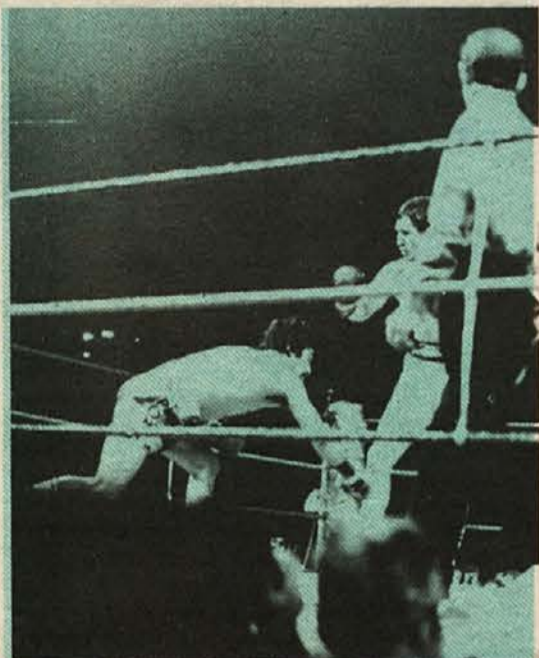
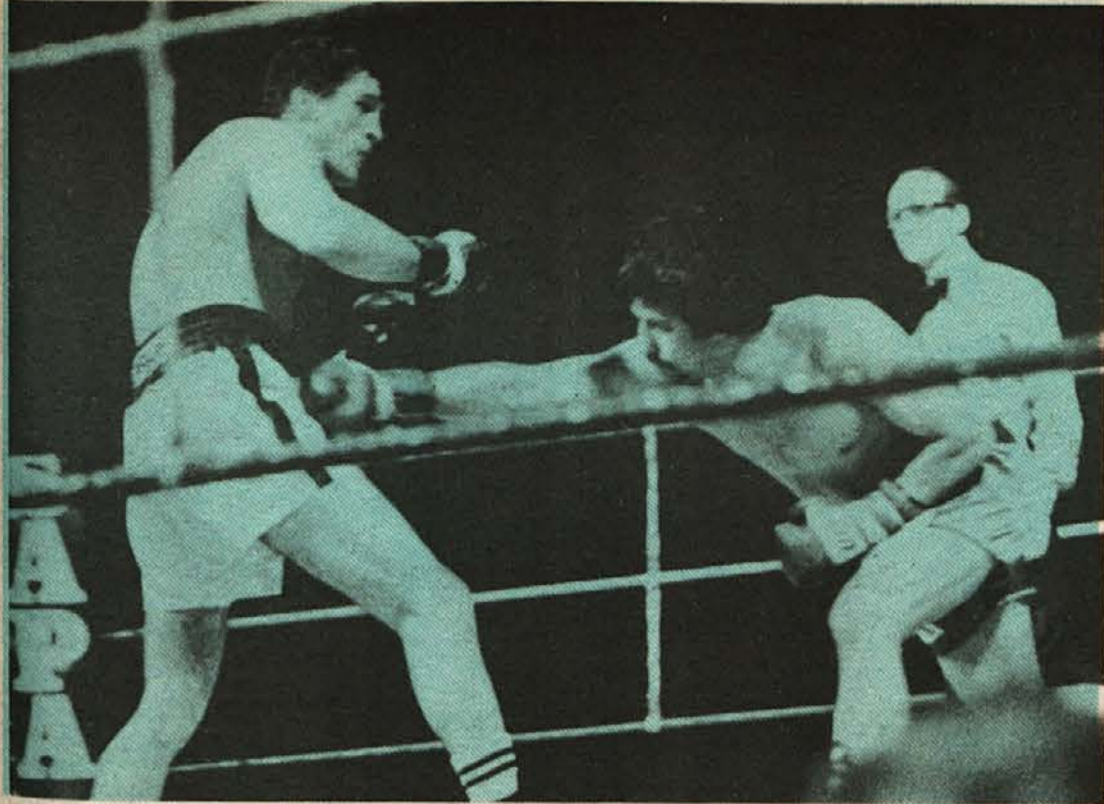
„Ko sem po vojni prišel v Novo mesto, sem si kmalu kupil nove čebelje družine in začel znova čebelariti,“ pripoveduje Kovič. „Čebelarji smo oživili tudi novomeško čebelarstvo, ki deluje še izpred vojne. Danes združuje 270 čebelarjev, ki goje skupaj 4800 panjev. Društvo je torej malo nad slovenskim povprečjem.“

Kljub žalobnim prizvokom o onesnaževanju narave, o uničujočih posledicah kemijskih sredstev v kmetijstvu za čebele, o premajhnem razumevanju družbe za čebelarstvo je bila beseda Adolfa Koviča vedra, sproščena, kot je vedno beseda tistih, ki so naravi blizu.

„Čebelarstvo se danes pravzaprav ne spleča, če gledamo z ekonomskega stališča. Če bi kdo hotel živeti samo od te dejavnosti, bi moral imeti najmanj 150 panjev in še posebno vozilo, s katerim bi čebele vozil na pašo. Ta pa je dobra le še v odmaknjenih predelih Gorskega kotara, Like, Notranjske. A s čebelami se vseeno ukvarjamo, saj nam zadovoljstva ob delu z njimi ne more odtehati noben denar.“

Med težavami, ki peste društvo in čebelarstvo sploh, je Kovič naštel tudi pre slabšo sodelovanje med čebelarji in gozdarji, pomanjkanje denarjeve pomoči za nakup sladkorja, pomanjkanje mladih v društvu, slabe odkupne cene medu. Poudaril je, da pomena, ki ga ima čebela za kmetijstvo in s tem za vse gospodarstvo, nikakor ne smemo prezreti, če se nočemo osiromašiti tam, kjer ne bi bilo treba.

O čebelah in čebelarjih bi lahko napisali debelo knjigo. A kdo jih bo v današnjem pomanjkanju časa bral? Zato tudi ta že kar preobsežni zapis zaključimo. Morda bo v kom zbudil drobno kal zanimanja za „marljive bučelice“ in bo čebelarstvo dobilo novega privrženca. Morda bo komu vsaj malo odprli oči ne samo za čebelo, ampak za vse, kar lahko predstavlja.

RESNICA PESTI

Minulo je osem rund in dve minuti ter 43,08 sekunde boja. Izzivalec Mate Parlov in svetovni prvak Angel Miguel Cuello sta se spoprijela za krono sveta v poltežki kategoriji med profesionalnimi bokсарji. Minilo je torej skorajda pol ure negotovosti, pol ure bolečin in drobnih radosti ob še drobnejših „fintah“ obeh šampionov pa ob še odličnih, usodnih potez, ki to niso bile, dokler take poteze, ni izvedel Mate. Nato je bilo vsega konec.

Svetovni prvak Argentinec Cuello, star 31 let, visok 175 centimetrov in v času dvoboja težak 79 kilogramov (meja za poltežko kategorijo med profesionalci je 79,300 kg), je pod težo Matejevih udarcev padel na tla, se hrope skušal dvigniti. Ko mu ni uspelo, so ga sekundantje in trener dvignili, mu iz ust potegnili zaščitno gumo ter naravnali jezik, da ne bi prišlo do zadušitve, in ga odnesli proti garderobi. Hip nato je bil proglašen novi prvak sveta — Jugoslovan Mate Parlov!

ZGODBE O ZASPANOSTI

Cuello se je rodil 27. februarja 1946 v Eldoradu v Santa Fe. Ker je bil oče farmar, je bil sin seveda pastir, gaučo. Tak je bil navajen grobosti, vedel je le za vlogo sile in tak je začel boksat.

Osvojil je naslov amaterskega prvaka Argentine in poslali so ga na olimpiado v Muenchen. V četrtfinalu naj bi se srečal z Matejem Parlovom, vendar je baje zaspal. Nekateri so na široko opisovali, kako so ga videli popolnoma drogiranega zaradi prevelike porcije dopinga, vendar je Cuello v Milanu tisto soboto še vedno pripovedoval zgodbo o svoji zasplosti. Konec aprila 1973 se je Cuello prvič pojavil v ringu brez majice ter začel svoje izredno bleščečo kariero.

„Da, imel sem 21 mečev. Dvajset sem jih končal s K.O. nasprotnika v 14 primerih partnerji niso dočakali pete minute borbe, eno pa sem dobil po točkah, ampak to šteje pri meni toliko kot poraz. Tudi v boju z vašim Parlovom izključujem zmago po točkah. V četrti rundi ga bom položil, da, na grob način.“ je še malce pred bojem v Milanu izjavljal Argentinec. Čeprav v seznamu njegovih „pretepenih“ nasprotnikov ni kakih bleščečih imen, so rezultati le zavirljivi. Med nasprotniki bi morda omenili Billyja Freemanna, s katerim se je Mate v Skoplju mučil vseh deset rund, Miguel pa ga je premagal v Parizu v drugi rundi. Isto je napravil s sedanjim prvakom ZR Nemčije v težki kategoriji Ludeckem, čeprav je bil pred bojem slednji favorit. Nevaren fant torej, zviti, zlasti pa močan, grob in napadalni.

O Parlovu ne bi zgubljali besed. Sam je vse najboljše povedal.

„Cuello bi bil lahko župan Butal. No, jaz pa sem, kar sem. To je glavna razlika. Če že vzdrži toliko, kot udarja in govori, bom verjetno zmagal po točkah. Jasnó je, lahko si pametni ali pa neumen, močan ali pa manj močan (močan moraš tako ali tako biti, če se ukvarjaš z boksom, prav tako pa odločen in hraber!), v ringu vsak dela, kar pač hoče, v okviru pravil, seveda. Nikakršen vnaprej pripravljen načrt ne pride v poštev, vse se odvija sproti, samo od sebe, le včasih bokсарju uspe kak trenutek speljati v svojo smer, v svojo korist...“ je rekel Mate.

DVOMI V MOČ UDARCA

O Parlovu so zadnje čase nekateri veliko razpravljali, zlasti so se pojavili dvomi o moči njegove

udarca. V svojem prvem profi-meču je Parlov prepričljivo položil v Opatiji Lazzarija v tretji rundi konec maja 1975, februarja 1976 je v Trstu „uspaval“ Folleya, potem pa je bilo njegovih K. O. konec. Sumi so bili torej upravičeni, zlasti še pred dvobojem s takim razbijačem.

Take pogovore oziroma izjave je bilo slišati sem ter tja v Milanu pri tehtanju, tik pred bojem. Mate je tehtal 78,900 kg, Cuello pa točno 79. Zaradi vročerknega Argentineca so organizatorji poskrbeli, da se nasprotnika pri tehtnici sploh nista srečala.

No, srečala sta se v ringu „Palazzo dello sport“ pred približno 10.000 ljudmi. Gledalci so se lepo razdelili v dva tabora — vsak je pač navijal za svojega ljubljence — ter kljub izrednim uvodnim borbam gromovito ves čas zahtevali Parlova oziroma Cuella. Temperatura v dvorani je rastla od sekunde do sekunde. Ko sta borca končno stopila v ring, je bila množica na nogah. Zdaleč najglasnejši so bili seveda Matejevi navijači, kmalu je iz tisoč grl po milanski dvorani zadonela jugoslovanska himna.

O boju samem pravzaprav ni veliko povedati. V peti in osmi rundi je Argentinec pokazal nekaj, kar je bilo podobno boksu, kakršnega naj bi obvladal svetovni prvak. Da, v nekaj trenutkih je Jugoslovanom celo zastal dih, zlasti v osmi rundi. Nekaj močnih udarcev je namreč zadelo Parlova, neki trenutek se je celo zdelo, kot da je za hip izgubil ravnotežje, takoj nato je prešel v sumljivo defenzivo in „pogoltnil“ še nekaj krepkih krošjev in svingov. Vendar nič resnega. Argentinec je pač napadel in dal „od sebe vse“, zavedal se je, da se runde iztekajo, da je brez točke, da mora prežanje odločiti z enim, dvema udarcema. Zavedal se je tudi, da ju bo težko plasiral, zato je napadel kot bik. Zaman. Mate je ostal trezen, resen, hladen, preračunljiv.

KRONA V RUŠEVINAH

Ko je v deveti rundi začel z direktno, ko je ob vrveh pognal svetovnega prvaka v desno pa v levo pa spet desno in nato strahovit kratki levi kroše, ob katerem se je Argentinecovo telo streslo. Cuello je stopil še nekaj korakov ob vrveh v desno, nato pa mu je v sence priletel Matejev levi direkt, dolg, hiter, skoraj neopazen, toda natančen in močan. Argentinec se je ob vrveh zgrudil. Tudi „out“ angleškega sodnika Sida Nathana ga ni več prebudil. Sodnik bi lahko mirno štel tudi do trideset, morda petdeset. Vse je bilo izgubljeno, lovor v prahu, krona v ruševinah... Svetovnega prvaka Cuella v teh trenutkih ni bilo več, bil pa je že novi, Mate Parlov!

Sledile so seveda himne bivšemu, novemu prvaku in sodniku ter organizatorjem Italijanom. Medtem ko je Mate Parlov s Kramaršičem in člani štaba Barbierijem, Barbadorom in prijatelji že praznil prvo steklenico šampanjca, je bilo v hotelu, v katerem je bil nastanjen Argentinec, vse tiho in temno. Cuellov menažer Nogueira in trener ter še nekaj ljudi iz šampionovega spremstva se trudijo s še vedno pretresenim bivšim prvakom sveta. Iz ringa so ga, naslonjenega na ramena spremljevalcev, odnesli. Najhuje je bilo, po pripovedovanju, v garderobi. Cuello je baje celo uro bru-

hal, izgubljal kontakt z ljudmi okoli sebe in ni čudno, da je v jutranjih urah po Milanu že krožila novica, da bivši svetovni prvak zaradi posledic Matejevih udarcev umira. Na srečo tako hudo le ni bilo.

RAZUMSKI BORILNI STROJ

Čestitk, katerim se je pridružil tudi predsednik republike, maršal Tito, kar je Mateju tudi največje priznanje, kot pravi sam, ni ne konca ne kraja. Pohvale, občudovanje, pa tudi proslavljanje. In to po celem svetu, saj je Jugoslovanov povsod dovolj. Vse je pravzaprav čudovito, morda pa le malce moti. Nekaj malega, kot da je omenil neki milanski strokovnjak za boks: „Meč me je razočaral. Ne razumite napak, ne, ne. Vaš Mate je odlični, da, predober. Kazalo je, kot da je svetovni prvak Cuello začetnik, kot da so morda vsi taki. Mate je predober, prehud intelektualni borilni stroj, mislim, da bi ob njem vsak bokсар da našnjega dne izpadel tako bedno, kot je izpadel Cuello. Reči hočem, da je boj izpadel s preveliko premočjo Parlova, in to je okrnilo cel spopad za krono.“

In vse bolj se mi dozdeva, da je imel možakar prav. Mate Parlov, svetovni prvak v poltežki kategoriji, trenutno dejansko nima tekmeča. Sicer pa že tečejo pogovori o morebitnem dvoboju v letošnjem maju v Beogradu s svetovnim prvakom po verziji WBA—Victorjem Galindezom. Ta bi baje Parlovu lahko nudil določen odpor. Pravijo!

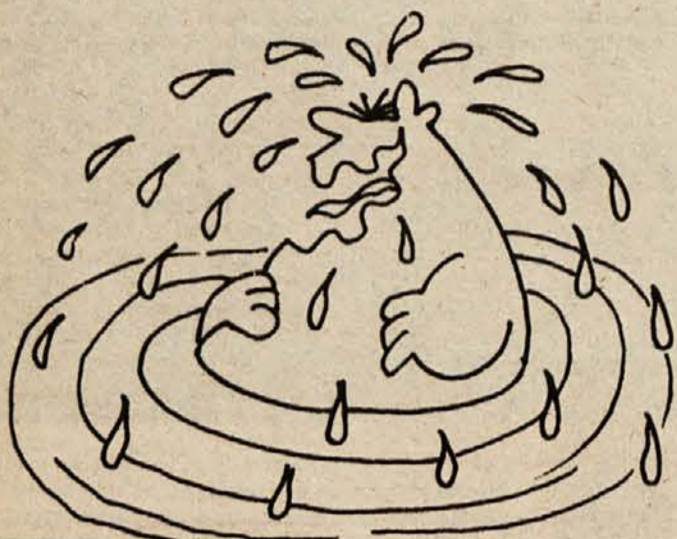
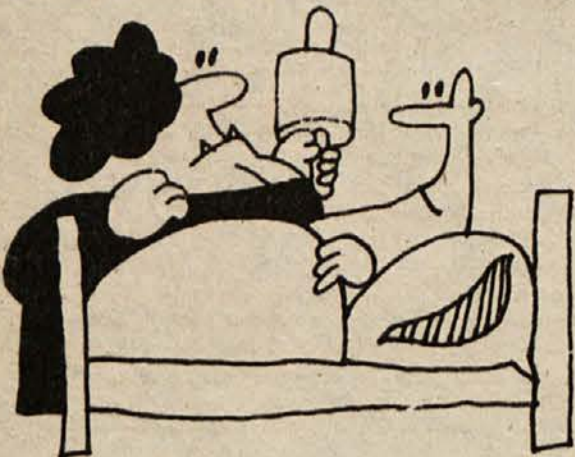
Kljub vsemu blišču slave in zmage pa je v Matejevi karieri le nekaj madežev, nekaj absurdov, ki pa jih ni zakrivil on, pač pa ljudje okoli njega.

Zadnjič in dobesedno konckoutiran je bil Mate v amaterskem ringu 29. marca 1970, ko ga je premagal Nemeč Bruske. Od takrat K. O. sicer še ni doživel, pač pa nekaj takih „udarcev“, ki jih marsikdo ne bi preživel.

NEKOČ NI BILO JUGOSLOVANSKE ZASTAVE

Spominjam se večera v puljski areni 13. 9. 1975. Mate se je v svojem petem meču pomeril z Argentinecem Gomezom. Puljski občinski moške so dosegli prepoved igranja himne in dviganja naše zastave, prepovedali so komunalnim paznikom motriti na vhode v areno, vsi lokalni časniki so bili polni psovka, letečih na Mateja profesionalca. Vsi so zatisnili oči tudi pred dejstvom, da gre za našega največjega bokсарja vseh časov, velikega športnika in človeka, komunista. Očitno je Mate to kmalu pozabil. V Milanu je organizatorjem televizijskih prenosov iz svojega žepa odštel 10.000 dolarjev in tako Jugoslaviji omogočil direkten prenos. Sprejel je kupe čestitk, po vrnitvi v Pulj so mu občinski moške pripravili veličasten sprejem! Nekateri, zlasti nasprotniki boksa, še vedno miže pred njegovim uspehom, govore in pišejo o „obrobni dogodkih“, o „umazanem zakulisju“ profesionalnega boksa itd. Brez argumentov seveda. Mate pa v vsakem trenutku dokazuje, da je res velik in največji. Mirno koraka naprej po začrtani poti, osvaja zmage in si postavlja vedno višje in zahtevnejše cilje, kot človek in kot športnik!

ropotarnica

O SATIRI ■

— Satire, ki jih cenzor razume, so po pravici prepovedane.

Karl Kraus

— Satira je neka vrsta ogledala, v katerem opazovalci najpogosteje ugledajo vse druge obraze — samo svojega ne.

Jonathen Swift

O SANJAH

— Življenje je urejeno tako, da sanje ne trajajo dolgo.

Dušan Tadijanović

— Ne pripovedujte svojih sanj. Morda bodo prišli na oblast freudisti.

Stanislaw Jerzy Lec

O SOLZAH

— Vsak ima pravico do solza, ki so včasih edina tolažba na svetu.

Theodore Dreiser

— Nič se ne suši hitreje od solz.

Francis Bacon

— Popolnoma iskrene so samo solze, ki jih točimo sam nad seboj.

William Shakespeare

— Solze omehčajo celo diamant.

Ovid

brez besed

ZORAN JOVANOVIĆ
JUGOSLAVIJA

na sneg brez drage obleke

Kar zadeva smučarjijo, smo Slovenci — pri tem Dolenjci nismo izjema — vse preveč usmerjeni v nabavo modne smučarske obleke. Te stvari so silno drage, moda se tudi iz leta v leto spreminja. Kdor ji lahko sledi, mora imeti polne žepce denarja. V svetu, deloma pa tudi že pri nas, se v nasprotju s tem prebija na površje miselnost treznejših glav, ki menijo, da je smučanje z ostalimi zimskimi športi vred potrebna delovnega človeka in ne izključna pravica bogatih.

Tudi modni časopisi ne prinašajo več zgolj novosti v takih ali drugačnih smučarskih kompletih, pač pa prinašajo tudi zamisli, kako se je mogoče s skromnejšimi sredstvi odpraviti na zimske počitnice, ne da bi se počutili manjvredne.

Na srečo so pletenine tudi v zasneženih predelih modna muha. Tako si jih lahko sami oskrbite. Debelo pleten ali kvačkan pulover bo prav tako imeniten kot zadnji model v beli barvi v kombinaciji z

rdečo ali črno, ukrojen pri firmi „San Marco“.

Tudi stare, ozke elastične smučarske hlače prav lahko izvlečete na beli dan, posebno še če si napolnete pisane nogavice, ki segajo čez koleno in seveda čez hlače. Za vrat sodi šal, na glavo pa doma pletena kapa.

S stvarmi, spletenimi doma, si lahko pomagata tudi v danes že nujni garderobi. Oblečete jih za kosilo ali večerjo v hotelu pa za sprehode in še za ples v zimskem letovišču. Nekaj novih pletenin za na sneg pa lahko naredite tudi otrokom, čeravno se bodo udeležili samo smučarskega tečaja na domačih pobočjih. Tudi nove volne ni potrebno kupovati, saj imate doma nekaj starih jop, ali ne? Vprašajte mamo ali babico, pa vam bosta povedali, kako so med vojno paralele stare in pletle novo.

R. BAČER

DOMAČA LEKARNA: planinski mah

Pod tem imenom pozna največ ljudi do 10 cm visoko pokončno rastlino z grmičasto zaraslo stieljko. Zgornji del je zelen ali zelenkasto rjave barve, spodnji pa rdeče obarvan. Pravo ime za to rastlino je gorski lišaj, ki raste po smrekovih gozdovih v planinskih predelih.

Gorski lišaj lahko nabiramo vse leto ob suhem vremenu,

vendar ga moramo pred sušenjem dobro očistiti zemlje in iglic. Ker vsebuje mnogo sluzi in škroba, grenčico, sladkor, kremenčevo kislino, vitamin B 2, ga že od nekdaj uporabljamo v domačem zdravilstvu.

Zelo koristen je čaj pri prehladu dihal in kašlju, pri oslovskem kašlju in vnetju sapnic, je pa tudi izvrstno sredstvo pri vnetju želodčne

in črevesne sluznice. Gorski lišaj dajemo tudi ljudem, ki so preboleli težke bolezni, ker krepi organizem in povečuje število rdečih krvnih teles.

Čaj iz gorskega lišaja ali planinskega maha pripravimo tako, da ščepec posušene rastline prekuhamo v skodelici vode. Čaj pijemo nesladkan, in sicer po požirkih, dve do tri skodelice na dan.

Marica Rojc

domača tlaččenka

V Rojčevi gostilni v Laščah pri Dvoru pripravljajo tako domačo tlaččenko, da gostom še dolgo ostaja v spominu. Gospodinja Marica Rojc je povedala, kako to jed lahko pripravimo doma. Zdaj, v času kolin, je recept še posebno primeren:

„Skuham pol svinjske glave, jezik, srce, ledvice in vraniko. V mrzlo vodo dam najprej

glavo in srce, kasneje dodam ostalo drobovino. Kot dodatek se z mesom vred kuhata le celi poper in lovorov list.

Kuhano odcedim in ohladim ter zrežem na rezance. Potem dodam sesekljan česen, malo belega vina in solim ter popopram. Maso dobro premešam in z njo napolnim mehur ali črevo. Dolijem čisto mrzlo

vodo in zavežem. To ponovno kuham v vodi okrog 60 do 90 minut, kakršen je pač ogenj.

Na hladnem mora kuhana tlaččenka stati pred uporabo še 24 ur in mora biti obtežena.

Jed serviramo s čebulo in kosom domačega kruha. Na željo pa jo ponudimo tudi okisano.“

obzorja

film

„Bitka“ ne bo poceni

„Dražgoška bitka“, igrani film in splet devetih nadaljevanj, ki jih bo ljubljanska televizija predvajala najkasneje leta 1980, bo najbrž doslej največji slovenski filmski dosežek. Temu primeren je kajpak kup težav, s katerimi se filmski tvornici (tudi Viba film) ubadajo že med pripravami na snemanje, ki se bo začelo avgusta.

V filmu, ki ga bo po scenariju Ivana Ribiča režiral Anton Tomašič, bo nastopalo 235 oseb, v slovenskih poklicnih gledališčih pa je zdaj zaposlenih 221 igralcev. Razlika bi se dala pokriti, ako ne bi bila v filmu večina vlog moških. Zato bo treba k snemanju filma pritegniti precejšnje število amaterskih igralcev, v pripravi pa je tudi samoupravni sporazum z gledališči, ki naj bi omogočila sodelovanje v filmu domala vsem igralcem. Torej bodo na sporedu gledališča v naslednji sezoni znabiti zgolj dela, v katerih bodo večino vlog igralce ženske, kajti igralci bodo morali biti nenehno na voljo režiserju „Dražgoške bitke“.

Osrednjega odgodka filma, dražgoške bitke Cankarjevega bataljona, ne bo moč posneti v istoimenski vasi, kajti slednja se je po vojni tolikanj spremenila, da bi šlo za scenske posege, ki bi omogočili ustvariti verno medvojno podobo kraja, preveč denarja. Zato bo snemanje tekdenarja. Zato bo snemanje tekdenarja. Zato bo snemanje tekdenarja.

Lahko bi se našla obleka le za enega ali dva policaja, toda v filmu bo nastopalo najmanj stokrat več pripadnikov tedanjih nemških enot na Gorenjskem, zato bo treba na novo skitati blago in sešiti obleke. Težko bo priti tudi do orožja iz tistih časov, zlasti do topov, ki jih ne bo lahko usposobiti za streljanje, ter drugih stvari, na primer plinskih mask, škatel za nabojne, daljnogledov, telečnjakov pa obleke in obutve za

vaščane izpred polčetrtega desetletja in več.

„Dražgoška bitka“ bo gotovo najdražja od vseh slovenskih filmskih stvaritev, kajti zagotoviti bo treba vse omenjeno in še veliko drugega. Le tako bo film čim bolj stvarno upodobil dogodke iz časov, ko je bila v „južnem delu rajha“ odprta prva fronta odpora; odpora, ki je od poletja 1941 do pomladi 1942 grenil nacistični pohlep in v marsičem odločilno zasakal kolo narodnoosvobodilne vojne na Slovenskem.

D. R.

knjige

OB 70-LETNICI

Pisatelj Miško Kranjec bo 15. septembra letos star sedemdeset let. V zaznamovanje častitljivega življenjskega jubileja pisatelja, ki je doslej napisal že nad petdeset knjig novel, povesti in romanov (zadnji, „Strici so mi povedali“, je v nekaj letih doživel že štiri izdaje), je Mladinska knjiga v sodelovanju s Pomursko založbo v zbirki „Levstikov hram“ izdala Kranjčev roman „Mladost v močvirju“. Roman je prvič izšel 1962 in ne sodi le med najboljša pisateljeva dela, ampak tudi med „estetsko najbolj dognana, vsebinsko najbogatejša dela slovenske avtobiografske proze“ (F. Zadavec).

V romanu je Kranjec na humoristični, mestoma celo ironični način popisal duhovno in politično sredino, v kateri je doraščal; z značilno kranjčevsko lirično govorico (na primer: „Življenje je težko povsod na svetu, v močvirju stokrat težje,

v našem poljanskem pa je bilo le še težje.“) je podal podobo prekmurske revščine in svojega seznanjanja z naravo, zgodovino in revolucionarno mislijo. „Mladost v močvirju“ je „očarljiva ‚zgodovina‘ slovenskega kmetijskega otroka, mladostnika in njegovega okolja v prvih desetletjih 20. stoletja“ (F. Zadavec).

Spoznajmo šah!

Ker ob velikih šahovskih dvo-bojih, kakršni so bili pred kratkim boj med Spasskim in Korčnojem, vedno vzbrstijo šahovske strasti in se zanimanje za kraljevsko igro razširi, je trojica avtorjev najbrž ob pravem času ponatisnila edini dostopni šahovski priročnik v slovenščini. Gre za knjižico Vojka Musila, Rudija Šoštariča in Avgusta Majeriča „Spoznavajmo skrivnosti šahovske igre“, ki je lani ob koncu leta že v drugo prišla na police knjigarn.

Priročnik bo pomagal začetniku, da bo lažje in popolneje prodril v čarobni svet 64 šahovskih polj, kot bi sicer ob samem igranju, saj so avtorji na 140 straneh strnili dejansko vse o šahu, od najosnovnejšega do zapletenih problemov. Tako knjižica seznanja z osnovnimi končnicami, z otvoritvami, s središnjicami in končnicami višjega tečaja.

Kot posebno zanimivost moramo omeniti, da so avtorji v knjižico vključili tudi manj znani problemski šah, za dodatek pa še igralna pravila Mednarodne šahovske federacije in priročnik za organizacijo šahovskih sekcij in tekmovanj.

peti letni čas

„Peti letni čas“ je naslov prvega romana pesnika, humorista, filmskega scenarista, kritika in časnikarja Branka Šoemna. Gre za pripoved o štirih učiteljih. Tam nekje sta njihov življenjski krog prekmurska podružnična šola in skupno domovanje, njihovo življenje je tako rekoč prazno, zapolnjujejo ga le spominjanja in koprnjenja, ki ostajajo neizpolnjena. Notranja nemirnost učiteljev, v katerih nenehno tli želja po ljubez-

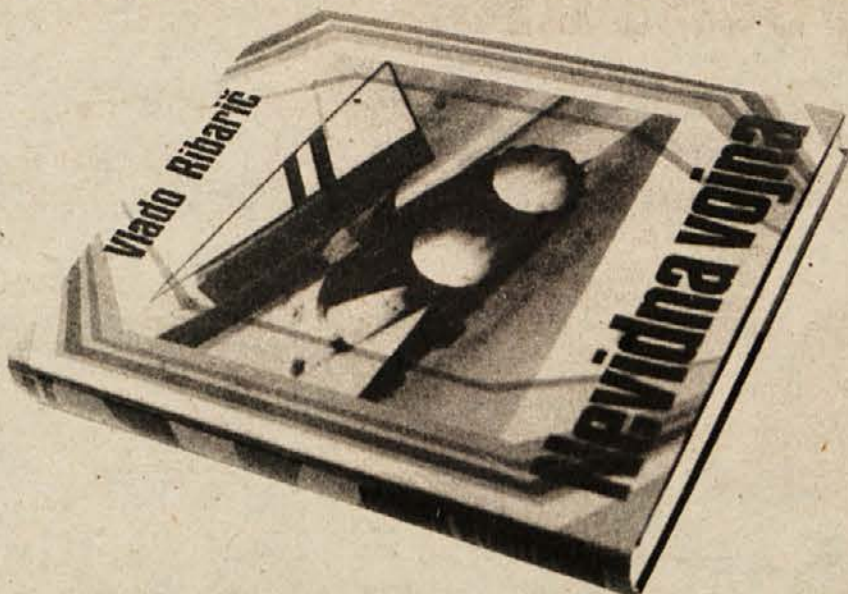
čine. Filej skuša kajpak čim bolj slediti slovenskemu gledališkemu dogajanju. Svoječas so se skupaj slučajno vrstila le smrtno resna dela, zdaj pa se gledališča pogosteje odločajo tudi za komedije. Tako bodo Sevnici februarja postavili na oder Torkarjevo „Zlato mladino“.

Na začetku, ko se je skupina imenovala Klub mladih, sevniki igralci niso imeli za vaje tako rekoč niti koticčka. Sčasoma so dobili zavetje v taboriškem domu, prostorske stiske pa so jih lani dokončno rešili šele gasilci. Seveda še zmeraj manjka to ali ono, toda kdor z ljubeznijo nastopa na odru, je običajno vaju vsakršnega prilaganja. „Oder v gasilskem domu ima zastarelo električno napeljavno, nekaj prenosna reflektorja pa sta pritrjena na strop. Zato moramo na gostovanjih igrati ob navadnih žarnicah,“ brez malodušja našteva Filej. Da imajo na sevniskem odru velike težave tudi poklicni igralci, ki prihajajo v goste, je samo po sebi umljivo. Dodobra

se namučijo, preden namestijo vso potrebno opremo. Držati skupaj skupino igralcev, je Fileju v veliko zadovoljstvo, čeprav ne manjka skrbi. Zaradi šolanja odhajajo mladi v druge kraje in v primeri z začetkom, ko so vadili doma, la samo dijaki, je zdaj v skupini tudi precej delavcev, vadijo pa lahko le ob koncu tedna, ko se vrnejo domov študenti. Skupina šteje dvajset članov, kar je gotovo premalo. Zato je Filej še posebno vesel tedaj, kadar mu kdo ob srečanju pove, da bi želel sodelovati. Nikakor ne drži, da med mladimi ni zanimanja za amatersko delo, drži le to, da je nepogrešljiv zavzet in odločen vodja, ki ve, kaj hoče. Ob Fileju je v skupini še nekaj igralcev, ki se ukvarjajo tudi s poezijo. Kot lani bodo verjetno z izborom svojih pesmi nastopili tudi letos. Zase pravi Filej, da seže po peresu tedaj, kadar se hoče sprostiti. Najbolj svobodnega se čuti v pesniškem snovanju. Številne njegove in pesmi drugih Sevnicianov so že izšle v glasilu „Mladi svet“.

ALFRED ŽELEZNIK

PREDSTAVUJAMO VAM

Tehniška založba Slovenije je pred nedavnim izdala knjigo „Nevidna vojna“, ki jo je napisal Vlado Ribarič. Že podnaslov „Tehnološki potenciali in militarizacija sveta“ pove, za kakšne vrste delo gre: na osnovi gradiva in podatkov iz uradnih vojaško-tehničnih virov z Zahoda in Vzhoda je Ribarič (ki v revijah že vrsto let piše o sodobni tehniki in tehnologiji

oboroževanja) podal nepristransko kritično oceno oboroževanja obeh vojaških blokov. Bralec ni težko priti do lastne sodbe o resničnih težnjah in ciljih velikih sil: prej ko ne so oborožitveni dosežki bolj ali manj prikriti usmerjeni k novim vojaškim spopadom, kot rdeča nit pa se skozi Ribaričevo knjigo vleče razmišljanje o težavah majhnih držav, ki se ne

morejo enakovredno meriti z oboroževalno tehniko velesil. Poljudno napisana knjiga, opremljena z vrsto barvnih in črno-belih fotografij, je tako rekoč enciklopedično delo, v katerem je moč najti odgovor na prene katero vprašanje, ki se nanaša bodisi na zgolj vojaško ali pa tudi politično zakulisje današnjih dogajanj po svetu.

branko šoemen

peti letni čas

roman

ni, pride še bolj do izraza v hipu, ko se med njimi znajde skrivnostni fant. Slednji beži pred milico, učiteljice ga skriva in si prizadevajo, da bi vsaka zase pridobila njegovo naklonjenost in iz te izžrila kar največ za zadovoljitev erotičnega poželjenja. Toda „peti letni čas“ je hitro mimo in v življenjskem krogu učiteljic je spet vse po starem. Šoemnov roman (izdala ga je Pomurska založba) ne pripadna v slovensko literaturo ne vsebinskih ne oblikovnih novosti, saj zlasti po vsebinski zasnovi močno spominja na nekatera dela Pavleta Zidarja.

hči viharjev

Med množico t.i. psevdodgovinskih romanov francoskega pisatelja Cecila Saint-Laurenta je doživelo največji uspeh delo „Caroline Cherie“ (1947). V slovenščini ima roman naslov „Hči viharjev“; dve debeli knji-

gi je prevedla Sončka Lorencijeva, izdala pa Pomurska založba. Roman je pripoved o Carolini, hčeri obubožane plemiške družine, ki se sredi druge polovice 18. stol. preseli v svetovljanski Pariz. Izbruhne revolucija, odraščajoče dekle, ki se zateka v svet mladostne domišljije, ne more doumeti, zakaj teče kri v potokih. Tava sem in tja, išče mirno, ljubezni polno zavetje, toda svet okoli nje je krut in

neprizanesljiv. Po romanu, ki domala z ničimer ne presega okvira trivialne literature, so pred časom posneli tudi film.

O DVANAJSTIH

Po vsebinski zasnovi je knjiga „Zdravniki velikih ljudi“ Heinza Sponsela dokaj podobna znanim Prausejevim knjigam o genijih, le da tokrat niso v ospredju navade in razvade ali pa šolski uspehi velikih ljudi, ampak zdravstveni vidiki njihove telesne in duševne pojavnosti. Sponsel je poleg zdravstvenih stisk povedal še marsikaj zanimivega o dvanajstih

zgodovinskih osebnostih, o umetnikih in državnikih (med njimi o Beethovnu, Churchillu, Freudu, Leninu, Napoleonu), z učenjaške in npravnstvene plasti pa je predstavil tudi njihove zdravnike, med katerimi pač nihče ni bil nezmotljiv medicinec, prej ko to so bili mnogi le malo pridni koristolovci. Sponsel je pisanje oprl na nesporna zgodovinska dejstva, toda kljub temu pričujoča knjiga, ki je v prevodu Marka Barliča izšla pri Cankarjevi založbi, ni bistveno več kot zgolj kratkočasno branje za zimске večere. Kajpak jo je moč brati tudi po kosilu.

komentar

konec upanja?

Gotovo je z eno samo besedo nemogoče označiti tisto lastnost, ki „povzroča“, da postajajo romani nemškega pisatelja Johannesesa Maria Simmla literarne uspešnice. Kajpak je treba precej dodati, da je v njih še najmanj literarno umetniških razsežnosti, ter da prej ko ne privablja bralec zgolj njihova lahkotnost, ki ne zahteva pretiranih miselnih naporov. K temu veliko pripomore od kraja izdelan, domala obrtniško spreten način pisanja, ki zagotavlja pregleden tek in iztek zgodb s sodobnimi, a že velikokrat premletimi in z moraliziranjem začinjjenimi temami.

Nič čudnega torej, da je Simmel v čisljih tudi pri številnih slovenskih bralcih, ki zlepa ali sploh nikoli ne najdejo poti k, denimo, čistokrvni literaturi. V zadnjega pol ducata let je založba Obzorja izdala že blizu deset Simmlavih romanov. Zadnji, ki je v dveh debelih knjigah izšel pred nedavnim v prevodu Stanka Jarca, ima naslov „Do bridkega konca“ in niti za ped ne odstopa od že zapisanih opomb o literarni (ne)pomembnosti Simmlavih uspešnic.

Na strani tokratnega literarnobrnitiškega izdelka je pisatelj postavil svojčas v zvezde kovanega otroka iz hollywoodske filmske kuhinje. Kljub zadostnemu številu let je postavil samo na videz osebnostno zveržen, zagrenjen in nedorasel težavam, ki jih utaplja v alkoholu. Kajti: en, dva, tri in z malce kesanja ni daleč do očiščenja. In na svetu ni nič več zlega.

Res, kdo bi vedel, koliko Cankarjevih črtic je moč prebrati v času, ki je potreben za prelistanje skoraj osemsto strani „do bridkega konca“. Morebiti do konca (za)upanja v umetniško doslednejšo založniško politiko neke založbe?

D. R.

OŽIVLJEN ODER MLADIH

Ladislav Lesar
OBRAZI

**ŠTORKLJASTA
PERUT
VOJNE**

Dečki so pritekli iz sosednje hiše in pobirali ožgana jabolka. Vas je še vedno gorela. Tlelo in kadilo se je na vseh koncih vasi. Smrdelo je po ožganem mesu in ožganih slamnatih strehah, dan pa je bil visok in slovesen. Oblaki so bežali kakor preganjane ptice. Odrasli so še vedno čemeli v obokanih kletih in v hlevih. Dečki in psi pa so se potikali naokoli po pogoriščih in se šli vojno.

To je bil čas nepozabne otroške radosti in iger. Takrat dečki niso videli trpljenja. Čutili so pohlep po življenju in nobena nevarnost jim ni bila tuja.

Nekoga dneva pa je treščila bomba na sredo vasi. Prifrftala je kakor štorkljasta perut, se vgnezdila v leseni skedenj in čez nekaj trenutkov postala velika goreča bakla. Ogenj se je razširil tudi po drugih s slamo kritih hišah in ljudje so v paničnem begu zapuščali domove. To je bilo takrat, ko je zgorela tudi učilnica in šolska tabla in vse, kar je bilo v tistem zasilnem razredu. Tudi lesene puške in nekaj pravih bomb, ki so strahovito počile. Šolarji so pobegnili v grmovje nad gorečo vas. Gledali so prestrašene ljudi in tudi sami so bili prestrašeni.

Nekoč pa so se pripeljali vojaki v belih pelerinah. Snežilo je in bili so kakor sneženi možje, molčeči in sklonjeni k tlom. Ko se je tovornjak ustavil, so se v trenutku razkropili po hišah in takrat so polovili vse moške, ki so bili doma. Zvezali so jih in stlačili na tovornjak. Kakšno domačijo so mimogrede tudi zažgali. Toda snežilo je vztrajno in kar naprej in ogenj ni mogel pod goste svinčeno sive oblake. Bilo je zadušljivo in tesnobno. Ženske so jokale in molile. Dečki so gledali strašni obraz vojne čisto od blizu. Jože je povabil svojo tovarišijo in vsem sošolcem iz nekdanjega razreda je pokazal kup granat in ročnih bomb. To je bila zakletev, vojna se je dotaknila tudi otrok.

Po nekaterih vaseh v tistih časih pa so bile kljub hudim časom prave šole. Učile so tovarišice s titovko na glavi, učenci so imeli za vsak slučaj, če bi bilo potrebno bežati, torbo kar na rami. Imeli so en zvezek in puščico, in kadar ni bilo granat, so puščico čisto malo odprli in slišala se je vesela godba. Bose pete so drobile kamenje doli do vode in še naprej čez potok v gozd in nazaj v hrib, kjer je bilo kaj kruha. Če ni bilo kruha, je bil vsaj krompir v oblicah in malo mleka. Dečki obrazki so bili bledi in premraženi in vsak dan jih je bilo bolj strah.

Bil je tudi tale razred na tej fotografiji, ki jo je napravil slovenski slikar Božidar Jakac v Mihalji vasi v Beli krajini leta 1944. To je prava učilnica z zemljevidom in pečjo, s šolskimi klopi in z velikim lesenim stebrom, ki je podpiral strop, saj je tudi ta šola doživela bombni napad. Toda otroci so se vseeno vrnili nazaj v svoj razred, šolske klopi. In v teh obrazih se čuti želja po učenju, po svobodi in po soncu, po travah in po gozdu, kjer je toliko ptic.

Ti hrabri pionirji so bili poleg svojih šolskih obveznosti tudi kurirji, bombaši in kar je bilo potrebno. To je bila najmlajša armada dečkov, kuštravih in kratko ostrizanih. Vedeli so veliko skrivnosti in bili so pravi vojaki.

Mogoče pa je bil to razred dečkov, ki je imel več sreče kakor njihovi vrstniki. Mogoče so še vsi živi in so zdaj veliki odrasli možje. Mogoče so inženirji ali kmetje, očetje. Mogoče pa je kdo od njih tudi padel, ko je tekla kri za domovino.

Če natančno pogledamo te deške obraze, bomo videli, da so neustrašni. Odločno in pogumno gledajo svojega učitelja in fotografa, saj je bil to zanje eden najlepših trenutkov, ki ga najbrž še do danes niso pozabili.

NAŠI ZAKLADI

**HISA
ANGELČKOV**

Za lučaj od cestnega križišča v Slovenski vasi stoji v senci košatih dreves enonadstropna hiša. Pod opečnato streho gledajo iz posivelih zidov starinska okna. Hiša ima na obeh straneh več vhodov, enega tudi za Mercatorjevo trgovino. Dvoriščno stran krasi gank, prav gotovo največji, kar jih je videti na Dolenjskem. Izročilo pravi, da je bila to pristava barona Barba. V kamnito preklado nad glavnimi vrati je vsekana letnica 1872. Sedanji lastnik 73-letni Leopold Kozlevčar pravi, da mora pomeniti kaj drugega kot leto zidave, saj je ugotovil, da je hiša znatno starejša, bržčas od takrat, ko so po Slovenskem hodili Napoleonovi vojaki. Vsekakor je tako zanimiva, da bi se bilo z njo in njenimi usodami vredno komu posebej ukvarjati.

Vendar ta hiša, ki so ji pri oštevilčenju vaških domov nabili številko 11, bolj slovi po tistem, kar krasi malone vse sobe in čemur je Kozlevčar posvetil vse svoje življenje. To so starinski predmeti neprecenljive kulturne in zgodovinske vrednosti. Galerija angelčkov, bogcev, okrasja z oltarjev, svečnikov, križev in križcev, slik na steklu, olj znanih umetnikov. Patinasto se lesketajoči in živobarvni „zbor“ predmetov, ki so nekaj rabili bogoslužju, bili obvezne inventar posvečenih in posvetnih prostorov, lastnina tako imenovanih višjih slojev. Večinoma. A to ni vse. V zbirki, ki gotovo nima sorodnice, so našli mesto malone vsi (tudi praktični) predmeti, o katerih je njen stvaritelj tako presodil.

Ne galerija ne zbirka, ampak muzej. Pravcati muzej, v katerem je vse na svojem mestu. Na stenah figure — lesene plastike, slike; v kotih, na mizah, na tleh — vse drugo. V omarah in vitrinah posebne zbirke. V albumih serije novcev — od rimskih dalje. V omarah stare knjige: slovar iz leta 1682, Japljeve „Pridige za vse nedele skozi lejtu“ iz leta 1794, knjiga v zlati obrezi „Veritates aeternae“ iz leta 1751. V starinskem tabernaklju Trubarjev ciborij. V velikem predalu pečati veljakov: von Bedekoviča, barona Mayra, von Donatija, von Krebsa, barona Schenka, grofa Erdobyja. V vitrini obdelan kos kamna — orodje iz kamene dobe. Neskončna vrsta zanimivosti.

„Koliko?“
„Nekaj tisoč jih bo menda.“
Kozlevčar je vse te predmete sam nosil. In plačal. Nekaj jih je dobil z zamenjavo, ne-

kaj malega zastoj. Vso Slovenijo je prehodil, bil v vseh gradovih, cerkvah, vaseh. Prepotoval je Češko, Poljsko, Madžarsko, Bolgarijo pa Italijo, Francijo, Španijo, Portugalsko ter premeril podolgem in počez ves Bližnji vzhod. Vse na svoje stroške. To so bila njegova študijska popotovanja, na katerih se je na svoje oči prepričeval o tem, kar je bil prej prebral v knjigah. V umetnostnih in kulturno zgodovinskih. Ko je bil mlad, je hodil v Ljubljano poslušat predavanja iz umetnostne zgodovine.

„Zbirateljsko strast sem menda podedoval po mami Ani, ki je bila doma iz Šmartnega pri Litiji. Zapustila mi je nešteto dragocenosti v knjigah in slikah. Ko sem bil sedem let star, sem izrezbaril nekaj podob, kot sem jih bil videl v cerkvi. Kmalu pa sem začel jemati pot pod noge zaradi starin. Zelo veliko sem jih dobil v gradu Draškovcu pri Šentjerneju. Nekaj časa me je imelo, da bi slikal, a sem čopič odložil. Obiskoval pa sem slikarje in jih vabil na dom. Posebno impresioniste. Matej Sternen je bil večkrat pri meni. Tu je veliko slikal. Poleg Bergantovih, Strojeh, Zajčevih, Savinkovih in Jakčevih del imam tako tudi sedem Sternenovih olj.“

Od vsega, kar je zbral, najbolj ceni gotske plastike iz 15. stoletja. Te male figure z žalostnimi obrazi. Rad se zadržuje tudi med drugimi predmeti. Včasih jih poboža. Mehko kakor otroke. Ko se vrne od njih k vsakdanjim opravkom, saj ga navsezadnje preživlja samo zemlja, je zamišljen, zatopljen v bogvedi kaj. „Nisem zapravljaj, nisem pil ne kadil. Vse sem dal ali za zemljo ali za starine. (Za starine najbrž več.) Ta strast me je premotila in tako zaposlila, da sem se še oženiti pozabil.“ Je to znak kesanja? „Ne, življenje se mi je izplačalo,“ pravi. „Če bi mi bilo dano iti še enkrat od začetka, bi izbral to, kar imam in kar sem zdaj. Saj je tudi to zanimivo, čeprav je bilo in je eno samo učeno popotovanje.“

Leopold Kozlevčar pa vendarle ne samuje s svojimi figurami. Vsak dan ga kdo obišče. Vsi prihajajo k njemu: od znamenitih učenih mož do šolarjev. Pravi, da je najbolj vesel takrat, kadar se skozi vrata njegovega doma usujejo bučke šentrupeške osnovne šole. Profesor Jože Zupan jih pripelje vsako leto.

IVAN ZORAN

